Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní

2013

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL AGUS RÁITIS AIRGEADAIS

Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní

CLÁR NA NÁBHAR

LITIR CHUIG AN AIRE	1
PRÍOMHCHUSPÓIRÍ SOCRAITHE AG AN MBORD	2
BUAICPHOINTÍ AIRGEADAIS	3
RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH	4
RÁITEAS AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH	8
DUL CHUN CINN IN 2013	12
ATHBHREITHNIÚ GNÓ	14
Rannpháirtíocht féichiúnaithe	14
Gníomhaíocht Margaidh agus Tionscnaimh GNBS	18
Idirbhearta a Éascú	28
Cuidiú Sóisialta agus Geilleagrach GNBS	29
ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS	32
GNÍOMHAÍOCHT MARGAIDH AGUS TIONSCNAIMH GNBS	44
Struchtúr Eagraíochtúil	44
Soláthraithe Seirbhíse GNBS	53
RIALACHAS	55
Comhaltaí Boird	56
Boird Agus Coistí An Bhoird	58
Tuarascálacha ó Chathaoirlighchoistí GNBS	60
Nochtadh agus Cuntasacht	71
Bainistíocht Riosca	73
Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite	74

Féach ar an tuarascáil ar líne:
www.nama.ie/publications

Gníomhaireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní
National Asset Management Agency

9 Bealtaine 2014

An tUas. Michael Noonan T.D.

Aire Airgeadais

Tithe an Rialtais

Sráid Mhuirfean Uachtarach

Baile Átha Cliath 2.

A Aire, a chara,

Tá sé d'onóir againn Tuarascáil agus Cuntais na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013 a chur faoi do bhráid.

Is mise, le meas,

Frank Daly
Cathaoirleach

Brendan McDonagh
Príomhfheidhmeannach

PRÍOMHCHUSPÓIRÍ SOCRAITHE AG AN MBORD

1. Thar shaolré tuartha, deich mbliana na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('GNBS' nó 'an Ghníomhaireacht'), ar a laghad, na Bannaí Sinsearacha eisithe mar chomaoin d'iasachtaí a fhuascailt le cois téarnamh glanchostas iasachta agus caipiteal oibre agus forbraíochta tugtha d'fhéichiúnaithe roimh ré[1].

2. Comhsheasmhach leis an gcéad chuspóir, idirbhearta a chruthú a mbeidh sé mar aidhm leo cur le hathnuachan na gníomhaíochta inbhuanaithe sa mhargadh réadmhaoine in Éirinn.

3. A cuspóir tráchtála (amhail ag 1 thuas) a chomhlíonadh sa tréimhse ama is giorra agus is féidir, le haird á thabhairt ar choinníollacha margaidh agus ar optamú luacha réadaithe a cuid sócmhainní. Tiomantais uile na todhchaí dá cuid a chomhlíonadh as a cuid acmhainní féin.

4. Comhsheasmhach leis an gcéad chuspóir, iarracht a dhéanamh cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit[2].

5. Dianbhainistíocht a dhéanamh ar shócmhainní agus infheistiú iontu chun optamú a dhéanamh ar a gcumas táirgthe ioncaim agus a luach diúscartha.

---

1 Alt 10 (2) den Acht.
2 Alt 2 (b) (viii) den Acht.

BUAICPHOINTÍ AIRGEADAIS

Airgead iomlán carnach ginte

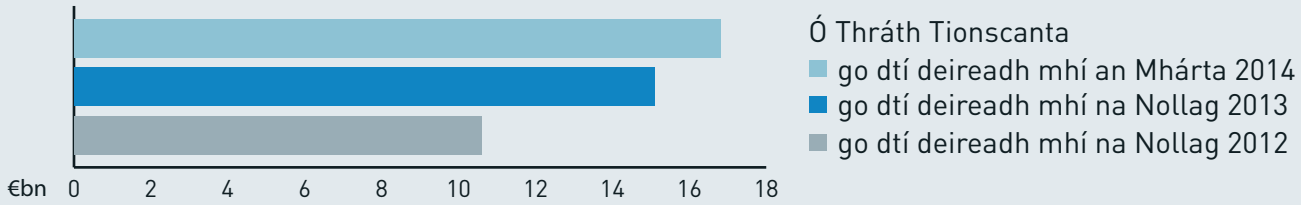

Fáltais charnacha diúscartha

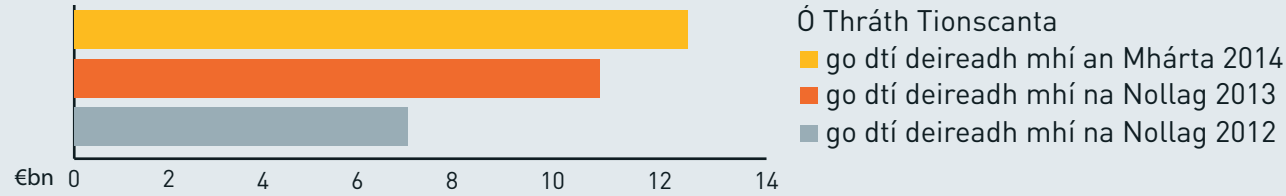

Fuascailt charnacha bannaí GNBS

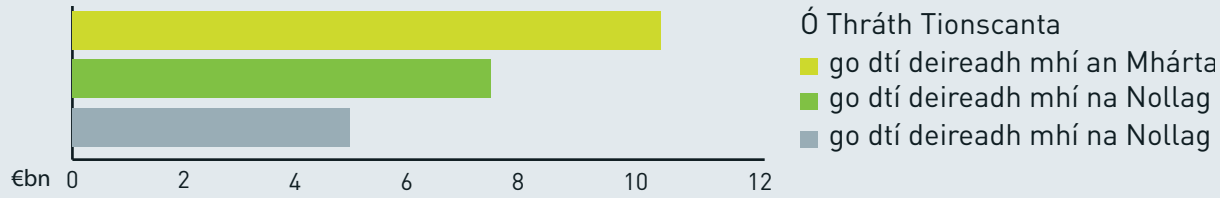

Brabús oibriúcháin roimh bhearnú

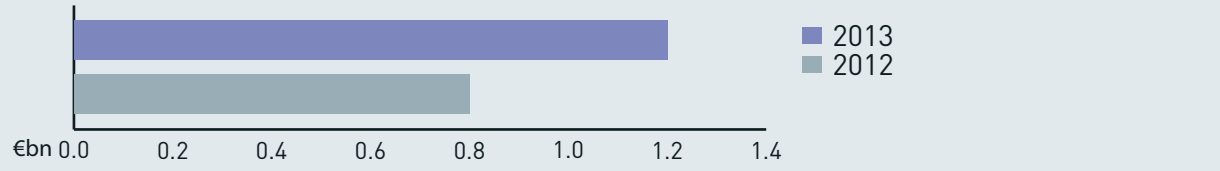

Iasachtaí agus infháltais (glan ó bhearnú) GNBS

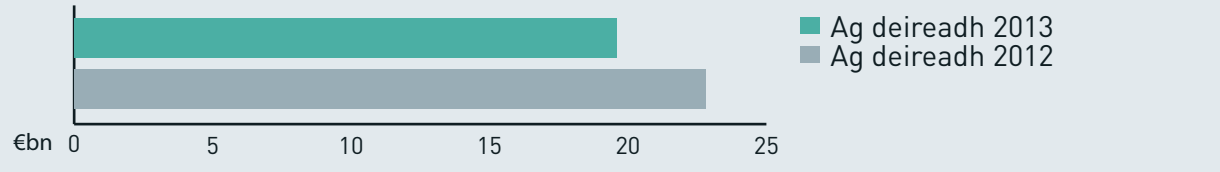

RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH

Bliain chinniúnach d'Éirinn ba ea 2013, ní amháin sa mhéid is gur éirigh linn clár an Troika a thabhairt chun críche ach d'éirigh linn filleadh ar na margaí fadtréimhseacha bannaí flaithiúnais. Bliain chinniúnach a bhí ann do GNBS freisin. D'éirigh linn ár gcéad chloch mhíle a shárú trí 25% de Bhannaí Sinsearacha GNBS (€7.5 billiún) a íoc síos ina n-iomláine agus de réir an sceidil.

TPríomhchuspóir ba ea é seo do GNBS mar aon le ceann de chlocha míle an Troika a bhí le comhlíonadh. Is ionann comhlíonadh an chuspóra sin agus fianaise ar an dul chun cinn atá á dhéanamh ag an nGníomhaireacht agus ag Éire i ndáil lena dliteanais a bhainistiú agus a laghdú.

Leanadh leis an dul chun cinn seo in 2014 agus is fianaise ar an méid seo freisin iasacht shuntasach GNBS agus díolachán sócmhainní in Éirinn ag tús na bliana. Táimid ag éirí níos muiníní go n-éireoidh linn ár gcuid oibre thar ceann na gcáiníocóirí a chur i gcrích níos luaithe ná an dáta a bhí luaite againn ar dtús - an bhliain 2020. Go deimhin, faoi réir thoradh na punainne agus an díolachán sócmhainní atá ar bun i láthair na huaire, tá sé mar aidhm againn beagnach leath dár mBannaí Sinsearacha a bheith aisíoctha againn faoi dheireadh 2014 – dhá bhliain níos túisce ná mar atá sonraithe sa sceideal. Ní fhéadfaí a leithéid a shamhlú 12 mí ó shin agus is fianaise atá ann ar na straitéisí rathúla atá á gcur chun feidhme ag GNBS agus athfhillteacht dhochreidte an chaipitil idirnáisiúnta i dtreo na hÉireann.

Baineann fíorthábhacht leis seo i gcomhthéacs cáiníocóirí. D'íoc GNBS €31.8 billiún as na hiasachtaí a fuair sí agus Bannaí Sinsearacha ráthaithe ag an Stát ba ea €30.2 billiún dó seo – dliteanas teagmhasach ar cháiníocóirí. Nuair a bunaíodh GNBS den chéaduair, bhí imní ar dhaoine áirithe go gcosnódh sé na billiúin euro ar an Stát, mar dúradh nach mbeadh dóthain airgid ag teacht ó na sócmhainní a theastaigh ó GNBS a dhíol chun na Bannaí Sinsearacha a aisíoc. Bunaithe ar chúrsaí mar atá inniu, táimid den bharúil nach gcosnóidh GNBS cent ar an gcáiníocóir agus tá sé mar aidhm againn barrachas a ghiniúint thar ár saolré trí dhiúscairt chéimnithe agus ordúil ár sócmhainní. Trínár spriocanna straitéiseacha féin a chomhlíonadh agus a shárú, chabhraíomar le muinín a chothú i dtéarnamh na hÉireann agus sa dearcadh idirnáisiúnta gur áit mhaith í Éire, an athuair, le gnó a dhéanamh inti agus le hinfheistiú inti.

SREAFAÍ LÁIDRE AIRGID A GHINIÚINT

Ina Ráiteas, tharraing an Príomhfheidhmeannach béim ar an dul chun cinn suntasach a rinneadh in 2013 i dtéarmaí airgead a ghiniúint ó dhiúscairtí agus ó shócmhainní agus ar an mbrabús ginte ag gníomhaíochtaí GNBS i gcaitheamh na bliana. Faoi dheireadh 2013, níos lú ná ceithre bliana i ndiaidh an chéad ghrúpa d'aistrithe iasachtaí, ghin GNBS €15 billiún in airgead, gan fáltais ó leachtú na Corparáide Éireannaí um Réiteach Banc Teoranta ('IBRC') a chur san áireamh. Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2014, díreach ceithre bliana i ndiaidh na chéad iasachtaí a aistriú go GNBS, bhí an t-airgead iomlán ginte cothrom le €16.8 billiún agus san áireamh ann bhí fáltais ó dhíolachán sócmhainní agus iasachtaí ar fiú €12.4 billiún iad.

Gné dhearfach de ghníomhaíocht 2013 ba ea an dlús a tugadh faoi deara i margadh tráchtála na hÉireann. Nuair a bhí coinníollacha níos fabhraí sa Bhreatain, i Londain go háirithe, in 2011 agus 2012, thapaíomar an deis trí shócmhainní a dhíol ag torthaí a bhí i raon 3%-5% den chuid is mó. Ó

€16.8 billiún

Airgead tirim iomlán a gineadh faoi dheireadh Mhárta 2014

€600 milliún

Infheistithe i dtionscadail inmharthana ar bhonn tráchtála i bpunann Éireannach GNBS

15,000 post

á gcothú ó 2010

tharla feabhas a bheith ag teacht ar choinníollacha in Éirinn, tá níos mó roghanna againn anois ó tharla forbairt a bheith tagtha ar dhiúscairtí sócmhainní ar aon dul le níos mó éilimh ó infheisteoirí. Tá sé beartaithe againn a chinntiú go mbeidh soláthar leanúnach sócmhainní chuig an margadh ionas gur féidir an t-éileamh sin a chomhlíonadh. Cuid den obair atá le cur i gcrích againn eolas soiléir a thabhairt don mhargadh maidir le gníomhaíocht phiblíne. Tá gealltanas tugtha againn, i ngach ráithe, go mbeidh idirbhearta pacáistithe ar fiú €250m, ar a laghad iad, á dtairiscint againn. Beidh siad seo á dtairiscint anuas ar dhíolachán réadmhaoin aonair a bheidh á díol ag féichiúnaithe agus Glacadóirí agus díolachán punann iasachtaí. Tá na príomh-rannpháirtithe margaidh - ceannaitheoirí tí, féichiúnaithe, infheisteoirí agus daoine atá ag obair i dtionscal tógála na hÉireann agus i GNBS - ag iarraidh go mbeidh idirbhearta á ndéanamh agus gur féidir muinín agus leachtacht a lua an athuair le margadh réadmhaoine atá ag feidhmiú mar ba chóir agus inbhuanaithe agus, sa chomhthéacs sin, tá gach cosúlacht ar an scéal gur bliain chinniúnach ba ea 2013.

INFHEISTIÚ I NGEILLEAGAR NA HÉIREANN

Le cois fiachas a aisíoc, tá úsáid stuama agus tráchtála á baint againn as ár gcúlchistí airgid chun luach breise a chur lenár bpunann agus beidh tionchar dearfach aige seo ar an ngeilleagar trí chéile. Tá €600m infheistithe againn i dtionscadail atá inmharthana ar bhonn tráchtála inár bpunann Éireannach agus tá gealltanas tugtha againn €2.5 billiún, ar a laghad, a infheistiú i maoiniú forbraíochta in Éirinn faoi dheireadh 2016 más ann do dheiseanna oiriúnacha tráchtála. Tá samplaí de thionscadail atá á maoiniú againn san áireamh sa Tuarascáil seo.

Éascaíonn an infheistíocht seo GNBS chun toradh tráchtála a sheachadadh do cháiníocóirí mar aon le fostaíocht shuntasach a chruthú i rith chéimeanna tógála agus feistithe na dtionscadal. Fianaise iad staidéir atá déanta ag an Rialtas agus ag an tionscal go bhféadfadh infheistíocht ar an scála a bhfuil súil ag GNBS leis, suas le 30,000 post tógála agus gaolmhar a chruthú i ngeilleagar na hÉireann sa tréimhse go dtí 2016. Dá réir sin, tá ról tábhachtach á chomhlíonadh ag GNBS i ndaoine a mhealladh ar ais chuig an tionscadal tógála agus i dtacú le beartas Rialtais a bhfuil sé mar aidhm leis tacú le tionscal tógála bríomhar agus inbhuanaithe. Tagann sé seo sa bhreis ar an 15,000 duine a meastar a bpost a bheith cothaithe ó fuaireamar ár n-iasachtaí féichiúnaithe in 2010; sholáthraíomar tacaíocht do ghnóthaí na bhféichiúnaithe seo nuair a bhí coinníollacha dúshlánacha geilleagracha i mbarr a réime.

Chomh maith leis sin, úsáidfear infheistíocht GNBS chun suíomhanna neamhfhorbartha agus neamhchríochnaithe a athrú go forbairtí críochnaithe. Is sócmhainní a mbeidh luach dáiríre leo i gcomhthéacs gheilleagar na hÉireann iad na hoifigí, tithe, árasáin agus an spás miondíola, i dtéarmaí gnóthaí ar mian leo fostaíocht a chruthú nó daoine ar mian leo tithe a cheannach a éascú. Chuige seo, tá ár n-infheistíocht ailínithe le hobair an IDA i ndáil le hinfheistíocht agus poist

RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH (AR LEAN)

a mhealladh go hÉirinn agus is é atá mar aidhm leis an infheistíocht chomh maith beartas náisiúnta pleanála a neartú agus a sheachadadh i dtéarmaí na réimsí sin inar cheart tús áite a thabhairt d'fhorbairt.

Sampla maith de seo an obair atá á déanamh againn i gCrios Forbartha Straitéisí ('SDZ') Dhugthailte Bhaile Átha Cliath. Tá súil ag GNBS forbairt shuntasach nua a mhaoiniú sa SDZ sa ghearrthréimhse, spás oifige tráchtála go háirithe, chun forbairt earnálacha na seirbhísí airgeadais agus TFC in Éirinn a éascú, earnálacha a bhfuil cnuasaigh shuntasacha acu i nDugthailte Bhaile Átha Cliath, mar aon le cruthú mol nua fostaíochta a éascú. Chun scála na hinfheistíochta poitéinsiúla a chur i gcomhthéacs: tá an SDZ ag súil le breis is 3.5m troigh chearnach de spás oifige tráchtála agus thart ar 2,600 aonad cónaithe a fhorbairt. Tá rochtain ag GNBS ar thart ar 70% de limistéar neamhfhorbartha iomlán SDZ agus beidh baint aici, mar fhoinse maoinithe nó ar bhonn níos dírí trí chomh-fhiontair agus meicníochtaí eile, le seachadadh na forbartha seo. Bunaithe ar an toimhde go ndéanfaidh An Bord Pleanála breithniú luath ar an scéim - faoi lár 2014 - b'fhéidir go mbeadh craenacha le feiceáil san SDZ sa chéad ráithe de 2015.

Chomh maith leis sin, tá GNBS dírithe ar thithíocht nua a sheachadadh. I ndáil le haonaid tithíochta neamhchríochnaithe agus forbairt nua, tá súil againn tógáil thart ar 4,500 réadmhaoin chónaithe i mBaile Átha Cliath a thabhairt chun críche idir seo agus deireadh 2016. Is mór an méid forbartha é seo go háirithe ó tharla nár tógadh ach beagán le cois 1,200 aonad tithíochta i mBaile Átha Cliath in 2013.

Chomh maith leis sin, tá iniúchadh á dhéanamh againn ar an bhféidearthacht go mbeadh aonaid chónaithe á maoiniú agus á n-éascú ag GNBS sa tréimhse i ndiaidh 2016. Bunaithe ar an am a theastaíonn roimh ré chun riachtanais tithíochta na todhchaí a sheachadadh, ní mór go mbeadh go leor den obair ullmhúcháin a bhaineann le cead pleanála a fháil á déanamh go luath seachas go mall. Tá tús curtha againn leis an obair seo cheana féin.

AG TACÚ LE GNÓ

Anuas ar na 15,000 post atá á dtacú againn i ngnóthaí bainteach lenár gcuid iasachtaí - poist sna hearnálacha réadmhaoine, óstáin agus fóillíochta, miondíola, cúram sláinte, déantúsaíochta agus talmhaíochta - táimid chomh maith ag tacú go díreach le gnóthaí beaga agus meánmhéide san earnáil mhiondíola. Go dtí seo, tá lascainí cíosa faofa ag GNBS a bhfuil luach comhiomlán bliantúil €20m luaite leo agus faoisimh chánach sa bhreis ar €40m a bhaineann le miondíoltóirí. Ainneoin gurb ionann é seo agus costas suntasach do GNBS, creidimid go bhfuil sé á fhritháireamh ag na buntáistí níos fadtréimhsí don gheilleagar a eascraíonn as a chinntiú go bhfanann tionóntaí i mbun gnó agus go gcosnaítear poist.

Baineann fíorthábhacht leis na tionscnaimh seo i gcomhthéacs GNBS. Ainneoin fiachais a bheith le bailiú againn thar ceann cháiníocóirí Éireannacha, tá níos mó ná bailiú fiachais i gceist leis an obair a dhéanaimid. Tuigimid go rímhaith go ngineann na cistí a sholáthraímid dár bhféichiúnaithe agus dár nGlacadóirí agus ár gcuid oibre i réimsí dála lascainí cíosa, mar aon le luach na sócmhainní inár bpunann a fheabhsú, gníomhaíocht gheilleagrach mar aon le fostaíocht shuntasach a chruthú in Éirinn.

DUL I BHFEIDHM AR AN TSOCHAÍ TRÍ CHÉILE

Is mian liom freisin tagairt a dhéanamh don obair atá déanta in earnáil na tithíochta sóisialta. Sa Tuarascáil seo, tá sonraí le fáil faoin obair a dhéanaimid leis an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil ('DECLG'), údaráis áitiúla agus comhlachtaí tithíochta faofa chun tithe a sholáthar a chabhraíonn le freastal ar riachtanais iarrthóirí ar liostaí feithimh do thithíocht shóisialta. Ainneoin rochtain theoranta a bheith ag GNBS ar an gcineál agus ar shuíomh na réadmhaoine a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach do thithíocht shóisialta, táimid ag cur go mór leis an réimse seo agus tá súil againn leanúint lenár gcuid oibre sa réimse seo. Tuigimid go bhféadfadh go mbeadh dúshláin le sárú agus déanaimid tréaniarracht a leithéid a shárú ach bíonn a leithéid de dhúshláin le sárú ag gníomhaireachtaí eile freisin; táimid ag brath ar an obair atá ar bun ag grúpaí eile cosúil leis an nGníomhaireacht Tithíochta, na comhlachtaí tithíochta faofa, na húdaráis áitiúla, DECLG agus, ar ndóigh, na féichiúnaithe agus na Glacadóirí a bhfuil an réadmhaoin á rialú acu. Chomh maith leis sin, táimid ag obair le ranna Rialtais agus le comhlachtaí reachtúla chun talamh agus réadmhaoin oiriúnach a sheachadadh do scoileanna,

áiseanna cúram sláinte, poiblí agus áineasa agus úsáidí eile nach iad.

CONCLÚID

maireann, a bheith i mo Chathaoirleach ar GNBS. Ag an tráth sin, níor thuig mé an fuinneamh, déine agus neart a d'éileodh an tasc ach oiread le scála na teipe margaidh a bhí le teacht os ár gcomhair. Bhí amanna ann, go deimhin, nuair nár léir go raibh feabhas i ndán.

Ach anois, táim sásta a rá, go measaim go bhfuil an chosúlacht ar an scéal feabhas a bheith ag teacht ar chúrsaí. Bhí margadh tráchtála Bhaile Átha Cliath an-ghníomhach, a bhuíochas d'infheisteoirí idirnáisiúnta atá cinnte go bhfuil an chéim is deacra dár dtéarnamh geilleagrach curtha dínn agus ar mian leo féachaint ar Éire in athuair mar thír a bhfuil féidearthacht láidir téarnaimh luaite léi. Chomh maith leis sin, tá feabhas tagtha ar mhargadh cónaithe Bhaile Átha Cliath agus ar an líon ceannaitheoirí a bhí éiginnte roimhe seo maidir lena raibh nó nach raibh a nadair sroichte ag an margadh fós. Bheimis ag súil go mbeadh feabhas ag teacht de réir a chéile ar mhargaí i gcathracha eile de réir mar a thugtar éifeachtaí an fháis gheilleagraigh faoi deara ar fud an gheilleagair i mbliana agus sa ghearrthréimhse, agus de réir mar a ghlacann infheisteoirí intíre páirt níos iomláine sna deiseanna a eascraíonn as an téarnamh geilleagrach.

I gcomparáid le tráth ár mbunaithe ag deireadh 2009, tráth nach raibh ach líon beag comhaltaí foirne againn, tá forbairt déanta agus anois tá breis is 370 comhalta foirne ardcháilithe le saineolas i raon disciplíní, lena n-áirítear airgeadas, baincéireacht, réadmhaoin agus dlí, ag obair le GNBS. Fianaise ar an dea-obair atá curtha i gcrích ag na comhaltaí foirne, agus foireann bainistíocht sinsearaí GNBS, an Príomhfheidhmeannach, na coistí agus an Bord, na tagairtí sa Tuarascáil seo don mhéid atá bainte amach againn. Is mian liom an deis a thapú buíochas a ghabháil leis na hiar-chomhaltaí Boird, Steven Seelig, Éilish Finan agus John Mulcahy, as an obair atá déanta acu le ceithre bliana anuas.

Tuigimid go bhfuil gach rud a dhéanaimid á dhéanamh againn thar ceann cháiníocóirí na hÉireann agus táim ag súil go bhfuil sé sin soiléir ón gcur síos atá déanta againn ar an raon gníomhaíochtaí sa Tuarascáil seo. Táim níos dóchasaí anois ná riamh go n-éireoidh le GNBS, trí chur chuige céimnithe agus ordúil a chothú, a príomhchuspóir tráchtála a chomhlíonadh - a dliteanais agus a costais a athghabháil (agus b'fhéidir barrachas a dhéanamh fiú) mar aon le cur go suntasach le geilleagar na hÉireann trí chéile, trí fhostaíocht a chruthú agus cuspóirí beartais phoiblí cosúil le soláthar tithíochta a chomhlíonadh.

RÁITEAS AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH

Rinne GNBS agus margadh réadmhaoine na hÉireann dul chun cinn suntasach in 2013 áit a bhfuil 56% den neamhchosaint réadmhaoine a bhfuil ár leabhar iasachta iarmharaí á n-urrú aige lonnaithe. Go sonrach, tá 92% de phunann GNBS na hÉireann lonnaithe i mBaile Átha Cliath, sna contaetha atá cóngarach do Bhaile Átha Cliath agus i gCorcaigh, Luimneach agus Gaillimh, agus is sna ceantair sin atá an t-éileamh is mó ar shócmhainní tráchtála agus cónaithe tagtha chun cinn le bliain anuas

In 2013, shroicheamar ár gcéad chloch mhíle fuascailte fiachais – aisíoc €7.5 billiún den €30.2 billiún de Bhannaí Sinsearacha a d'eisíomar chun ár bpunann bhunaidh iasachtaí bainc a fháil in 2010 agus 2011. Gan fáltais airgid ag eascairt as leachtú IBRC a chur san áireamh, gineadh fáltais airgid €4.5 billiún in 2013. Ó thráth a bunaithe go dtí deireadh 2013, rinne GNBS maoirseacht ar dhíol luach €10.9 billiún d'iasachtaí agus réadmhaoin agus sócmhainní eile a bhí á sealbhú mar urrús, lena n-áirítear díol breis is 10,000 réadmhaoin ar leith in Éirinn agus sa Bhreatain. Agus in 2013, don tríú bliain as a chéile, ainneoin beartas stuama bearnúcháin a bheith bunaithe, bhí brabús mar thoradh ar ár ngníomhaíochtaí.

Tá muirear suntasach bearnúcháin taifeadta ag GNBS an athuair: €914m in 2013 (2012: €518m). Is fianaise é seo ar mheasúnú láidir agus réalaíoch bearnúcháin ar ár bpunann iasachtaí, measúnú a rinneadh ag deireadh 2013, a raibh athbhreithniú líne ar líne ar 83% den phunann san áireamh ann. Leantar le haird a tharraingt san athbhreithniú bearnúcháin seo ar shuntas iomlán an laghdaithe ar phraghsanna réadmhaoine in Éirinn (thart ar 25%) idir Samhain 2009 (an pointe tagartha do luachálacha comhthaobhacha GNBS) agus lár 2013. D'ainneoin gur léir tús a bheith curtha le téarnamh mhargadh réadmhaoine na hÉireann in 2013, is ann do ghnáth-éifeacht moille idir téarnamh praghas réadmhaoine agus laghdú an tsoláthair bhearnúcháin. Síleann GNBS nach mbeidh an oiread céanna suntais ag baint le bearnúchán i dtorthaí GNBS ó 2014 ar aghaidh.

D'fhéadfadh, le himeacht aimsire, go mbeimis ag breathnú siar ar 2013 mar bhliain chinniúnach i dtimthriall réadmhaoine na hÉireann. Is cinnte gur sháraigh scála gníomhaíochta an mhargaidh tráchtála agus an téarnaimh i bpraghsanna a tugadh faoi deara i gcodanna áirithe den mhargadh cónaithe ionchais fhormhór na mbreathnóirí margaidh. Bhí luach beagnach €2 bhilliún luaite le gníomhaíocht mhargadh infheistíochta na hÉireann, beagnach trí oiread an leibhéil ghníomhaíochta a taifeadadh in 2012. Is é an ní is díol spéise faoi seo gur caipiteal infheistíochta ba bhonn le formhór na gníomhaíochta infheistíochta seo, gníomhaíocht nach raibh mórán fiachais i gceist léi. Bhí an €2 bhilliún a saothraíodh in 2013 cothrom le dhá dtrian den bhuaicleibhéal €3 bhilliún a baineadh amach in 2006 tráth arb iad infheisteoirí ródhíograiseacha intíre a bhí taobh thiar den ghníomhaíocht infheistíochta, infheisteoirí a bhí á maoiniú ag fiachas a bhí á sholáthar ag forais airgeadais intíre agus eachtracha. Don chéad bhliain ó 2007 anonn, tugadh fás caipitil bliain i ndiaidh a chéile faoi deara ar phraghsanna i gcodanna áirithe den mhargadh tráchtála, go háirithe i margadh phríomh-oifigí Bhaile Átha Cliath. Bhí fianaise sa mhargadh cónaithe freisin ar dhlús a bheith faoi ghníomhaíocht an athuair, ainneoin na gconstaicí éagsúla is cúis le normalú coinníollacha margaidh, lena n-áirítear na coinníollacha a d'eascair as cothromas diúltach agus leibhéal íseal d'iasachtú morgáiste.

GNÍOMHAÍOCHT DÍOLACHÁIN

Tá áthas orm go raibh ar chumas GNBS cur ar bhealach suntasach le

€10 mbilliún

Cheana féin tá an sprioc fuascailte €10 billiún carnach de Bhannaí Sinsearacha sáraithe ag GNBS, sprioc a bhí le baint amach faoi dheireadh 2014

€2.3 billiún

Faoi dheireadh Feabhra 2014, ba ionann díolachán carnach i margadh na hÉireann agus €2.3 billiún

€10.9 billiún

Ón dáta tionscanta go deireadh 2013, rinne GNBS maoirsiú ar luach Đ10.9 billiún de dhíolachán iasachtaí agus réadmhaoine agus sócmhainní eile

dlús a chur faoi ghníomhaíocht i margadh réadmhaoine na hÉireann in 2013. Chuireamar in iúl ón tús go gcuirfimis sócmhainní ar fáil don mhargadh ar aon dul lena acmhainn ionsúcháin agus, nuair ba léir dlús a bheith faoi chúrsaí in 2013 agus nuair a d'fhorbair acmhainn an mhargaidh, d'fhreagaíomar go cuí do chúrsaí. Faoi dheireadh mhí Feabhra 2013, díreach i ndiaidh IBRC a chur faoi léachtú, bhí ár ndíolachán carnach i margadh na hÉireann cothrom le €900m; faoi dheireadh Feabhra 2014, bhí sé sin méadaithe go €2.3 billiún cearnach. Ba léir, ag féachaint siar, go raibh an straitéis a bhí againn in 2011 agus 2012 ciallmhar i gcomhthéacs straitéise agus tráchtála: ba í an straitéis a bhí againn beathú iallaigh sócmhainní i margadh leochaileach na hÉireann a sheachaint, d'fhonn deis a thabhairt do phraghsanna teacht chucu féin agus, idir an dá linn, díriú ar an ioncam a bhí táirgthe ag na sócmhainní a ghabháil agus an úsáid ab fhearr agus ab fhéidir a bhaint astu.

I rith an chéad leath de 2013, chuireamar díolachán ár gcéad mhórphunann iasachtaí Éireannacha le Starwood i gcrích - punann parfhiachais €800m (Tionscadal Aspen) urraithe ag réadmhaoin tráchtála Éireannaí. I measc ghnéithe nuálacha an idirbhirt bhí bunchothromas 20% a choimeád agus airgeadas díoltóra a sholáthar. Cuireadh mórdhíolachán eile - punann parfhiachais €250m urraithe go príomha ag roinnt ionad siopadóireachta réigiúnach in Éirinn (Tionscadal Club) - i gcrích in 2014.

Bhí an dlús céanna faoi ghníomhaíocht diúscartha le tabhairt faoi deara sa chéad ráithe de 2014 chomh maith. I measc na n-idirbheart ar cuireadh tús leo in 2013 agus a cuireadh i gcrích ag tús 2014 bhí punann iasachtaí parfhiachais €373m – Tionscadal Holly – urraithe ag oifigí, óstáin agus talamh i mBaile Átha Cliath agus sa Mhí. Ag tús mhí Aibreáin 2014, d'fhógraíomar díol phunann féichiúnaithe Thuaisceart Éireann (Tionscadal Eagle), tionscadal ina n-áirítear iasachtaí a bhfuil parluach £4.6 billiún luaite leis. Táthar ag súil go gcuirfear an t-idirbheart fíorchasta seo i gcrích faoi lár 2014. Tá roinnt punann iasachtaí eile ann atá ar an margadh i láthair na huaire nó atá le cur ar an margadh i rith na bliana.

In 2013, chuireamar tús le straitéis arb éard a bhí i gceist léi punainn phacáistithe réadmhaoine a thairiscint chun díriú ar éileamh caipiteal idirnáisiúnta agus feithiclí nua REIT na hÉireann. Ag tús 2014, dhíolamar dhá phunann shuntasacha sócmhainní - Tionscadal Platinum do €165m, punann ceithre fhoirgneamh oifige i mBaile Átha Cliath agus Central Park (do €311m), punann sócmhainní oifige agus cónaithe i mBaile Átha Cliath. Leanfar leo seo trí roinnt punann sócmhainní eile a thairiscint le díol lena n-áirítear punann ionad siopadóireachta réigiúnach agus punann chónaithe. Chomh maith leis sin, tá sé beartaithe againn roinnt óstán ar ardchaighdeán a chur ar an margadh i rith 2014. Tá sé seo ag teacht lenár dtiomantas a chinntiú gur ann do phíblíne punann réadmhaoine Éireannach den chuid is mó (€250m ar a laghad) le díol leis an margadh i ngach ráithe.

RÁITEAS AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH (AR LEAN)

CUSPÓIRÍ AGUS DÚSHLÁIN

Ba é ár n-ionchas go dtí an tríú ráithe de 2013 go mbeadh ar ár gcumas €7.5 billiún eile de Bhannaí Sinsearacha a aisíoc faoi dheireadh 2016 (€15 billiún go carnach) agus an €15 billiún fágtha dár mBannaí Sinsearacha a aisíoc faoi 2020. Chruthaigh an dlús i ngníomhaíocht margaidh na hÉireann in 2013 deiseanna dúinne i dtéarmaí dlús a chur faoi dhiúscairtí sócmhainní Éireannacha agus an luas ag a mbeimid in ann ár mBannaí Sinsearacha a aisíoc. Táimid anois ag súil go mbeimid in ann ár gcuid oibre a chur i gcrích dhá bhliain níos luaithe ná mar atá leagtha amach inár sceideal againn. Ach baineann dúshláin ar leith lena leithéid de dhlús a chur faoinár sceideal.

Tá taithí ag GNBS ar an iliomad cuspóirí a bhainistiú agus a réiteach, a raibh cuid acu sonraithe dúinn inár reachtaíocht, agus a raibh cuid eile fós sonraithe ag ionchais dhlisteanacha na bpáirtithe leasmhara éagsúla ar spéis leo an tslí a gcuirimid ár ngnó i gcrích. Ag an bpointe cinniúnach seo agus i bhfianaise choinníollacha feabhsaithe mhargadh na hÉireann, táimid i mbun athbhreithniú a dhéanamh ar ár roghanna agus é mar aidhm againn straitéis a chur i dtoll a chéile a leanfaidh le cuspóirí éagsúla a réiteach ar bhealach a théann chun tairbhe an cháiníocóra agus an gheilleagair.

Bhí ár bpríomhchuspóir tráchtála sonraithe in Alt 10 d'Acht na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní, 2009 ('an tAcht') ina n-éilítear go bhfaighimid an fáltas airgeadais is fearr is féidir don Stát ó fhoireann bainistíochta na sócmhainní atá faighte againn.

Glacaimid leis go gciallaíonn sé seo, ar a laghad, go n-aisíocfaimid ár €30.2 billiún de Bhannaí Sinsearacha agus ár gcostais. Ba chóir dom béim a leagan ar an bpointe go bhfuil GNBS féinmhaoinitheach agus, dá réir sin, nach ionann í, ar shlí ar bith, agus dísciú ar an Státchiste. Ciallaíonn an feabhas a tugadh faoi deara i gcoinníollacha margaidh le déanaí, le cois na mBannaí Sinsearacha, gur féidir linn a bheith dírithe ar ár €1.6 billiún d'fhofhiach a aisíoc agus b'fhéidir fiú barrachas a sholáthar don Státchiste ar an gcoinníoll go déantar é ar shlí ordúil agus chéimnithe, straitéis a d'oibrigh go breá dúinn go dtí seo.

Mórchuspóir eile is ea ár sainchúram tráchtála a chomhlíonadh laistigh den tréimhse ama is giorra agus is féidir. As an €30.2 billiún de Bhannaí Sinsearacha a d'eisíomar ó thús, bhí beagán faoi bhun €20 billiún gan íoc ag deireadh mhí an Mhárta 2014. Is dliteanas teagmhasach ar cháiníocóirí na hÉireann é seo agus cuid dár ról deireadh a chur leis an dliteanas teagmhasach seo de réir a chéile ach ar bhealach ciallmhar tráchtála a chiallaíonn nach bhfuil inmharthanacht thoradh láidir na hÉireann don mhargadh fiachais idirnáisiúnta á chur i mbaol.

Chomh maith leis sin, ní mór dúinn freagairt go dinimiciúil don éileamh láidir a bhí ar shócmhainní Éireannacha i rith an dara leath de 2013 agus ag tús 2014. Tá trácht déanta agam cheana féin ar an bhformhéadú a tháinig ar ár bpunann agus ar ghníomhaíocht díolachán iasachtaí le déanaí. Chuir sé seo ar ár gcumas líon níos mó Bannaí Sinsearacha ná mar a mheasamar a fhuascailt: cheana féin tá an sprioc fuascailte carnach €10 billiún de Bhannaí Sinsearacha sáraithe againn, sprioc a bhí sonraithe againn do dheireadh 2014 agus táim dóchasach go ndéanfaimid aisíocaíochtaí suntasacha breise Bannaí Sinsearacha faoi dheireadh na bliana. Táimid dóchasach go n-éireoidh linn an €20 billiún i mBannaí Sinsearacha (gan íoc ag deireadh mhí an Mhárta 2014) a laghdú agus go mbeimid ag druidim i dtreo leibhéal €15 billiún faoi dheireadh 2014.

Níl gach sócmhainn oiriúnach do luath-dhiúscairt, áfach. Tá luach cuid dár sócmhainní á fheabhsú trí dhian-ghníomhaíocht bainistíochta sócmhainní, lena n-áirítear iarrachtaí

chun pleanáil a fheabhsú agus trí infheistíocht chaipitiúil agus, le himeacht ama, táimid dóchasach go mbeidh toradh i bhfad níos fearr don cháiníocóir as seo ná mar a bheadh ó straitéis luath-diúscartha.

Mar a luaigh an Cathaoirleach ina Ráiteas, táimid tiomanta do cibé ranníocaíocht agus is féidir linn a dhéanamh chun forbairt chónaithe agus oifige a mhaoiniú ar bhonn tráchtála sna blianta amach romhainn, go háirithe chomh fada is a bhaineann le ganntanas reatha agus ionchais soláthair i mBaile Átha Cliath agus i roinnt ionad eile in Éirinn.

D'ainneoin feabhas a bheith tagtha ar choinníollacha margaidh na hÉireann, tá dúshláin shuntasacha fós le sárú ag GNBS. Is léir go bhfuilimid ag súil go gcothófar spéis infheisteoirí idirnáisiúnta i sócmhainní Éireannacha sna blianta amach romhainn ach ní féidir a bheith cinnte faoi sin. Tá an-dul chun cinn déanta ag Éire i dtreo téarnaimh le blianta beaga anuas ach ciallaíonn ár nochtadh d'fhorbairtí domhanda geilleagracha agus airgeadais nach mór dúinn iarracht a dhéanamh tairbhe a bhaint as an timpeallacht idirnáisiúnta réasúnta fabhrach nuair is féidir linn.

Is éard a chiallaíonn sé sin do GNBS, nach mór sócmhainní ar spéis le hinfheisteoirí iad a dhiúscairt, ar cistí idirnáisiúnta ba ea a bhformhór. Ach is í an difríocht atá eadrainn féin agus aonáin dighiarála eile, bainc faoi úinéireacht eachtrach mar shampla, ná nach mór go mbeadh ciall lenár bpraghsanna díolacháin, ní amháin do na ceannaitheoirí ach dár bpáirtithe leasmhara freisin, na cáiníocóirí a bhfuilimid freagrach as a leasa a chosaint agus a fheabhsú. Dá réir sin, cloífimid lenár dtiomantas nach mbeidh aon díolachán práinne neamhairdiúil sócmhainní faoi rialú ár bhféichiúnaithe agus Glacadóirí de bhrí nach mbeadh a leithéid ag teacht lenár n-oibleagáidí reachtúla.

CONCLÚID

Sna tuairimí a léirigh mé i dTuarascáil Bhliantúil 2012, léirigh mé imní maidir le Ghníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta ('GBCN') a áireamh laistigh de shainchúram leasuithe luach saothair na hearnála poiblí, leasuithe a bunaíodh in Iúil 2013 agus tionchar an méid sin ar chumas GNBS, foireann leis na scileanna agus leis an taithí chuí chun a punann a bhainistiú a earcú agus a choimeád. Ó mhí Iúil 2013, tá 29 ball foirne imithe uainn, daoine ard-oilte agus le taithí ar mheall luach saothair níos fearr agus próifíl níos ísle fostóirí eile i margadh atá ag teacht chuige féin iad.

Ag an tráth seo, ní féidir liom ach béim a leagan ar an imní atá orm go mbeidh drochthionchar ag imeacht comhaltaí foirne oilte agus le taithí ar chumas GNBS na cuspóirí éagsúla atá sonraithe thuas a chomhlíonadh. Ní ionann GNBS agus gníomhaireachtaí Stáit eile sa mhéid is gur bunaíodh GNBS chun fadhb chasta a réiteach agus é sin a dhéanamh go tapa. Ní ionann post in GNBS agus post saoil agus sin mar ba chóir, ach chomh fada is go bhfuiltear ag iarraidh ar GNBS sainordú dúshlánach tráchtála a chomhlíonadh, ní mór go mbeadh an saineolas riachtanach chun an sainordú sin a chomhlíonadh á choimeád aici.

Mura ndéantar amhlaidh, tá riosca tromchúiseach ann go mbeadh cur chuige gearrthréimhseach dírithe ar shábháil na pingine seachas an punt, cur chuige a bheadh an-chostasach don Stát. Is léir go gcuireann an fhéidearthacht go bhféadfadh GNBS a cuid oibre a chur i gcrích roimh 2020 go suntasach leis an riosca sin mura gcuirtear meicníochtaí cuí i bhfeidhm a chuirfidh ar chumas GNBS na scileanna cuí a choimeád chun an sainordú a chomhlíonadh i gceart.

Ar deireadh, i ndiaidh bliain mhaith ó thaobh feidhmíochta de, is mian liom aitheantas a thabhairt do thiomantas agus d'iarracht an Bhoird, Coistí an Bhoird, an fhoireann Feidhmiúcháin, an fhoireann sannta chuig GNBS agus an fhoireann atá ag obair le GNBS a chinntigh gur éirigh chomh maith sin linn i mbliana. Táimid ag éirí níos muiníní bliain i ndiaidh a chéile go n-éireoidh le GNBS an sainordú dúshlánach a bronnadh uirthi de bhua na reachtaíochta in 2009 a chomhlíonadh. I ndiaidh 2013, féadfaimid breathnú chun cinn go dóchasach agus go muiníneach go leanfaidh GNBS le ról suntasach a bheith aici i dtéarnamh geilleagrach na hÉireann.

DUL CHUN CINN IN 2013

Tá GNBS fós brabúsach, rinneadh brabús oibriúcháin, roimh cháin agus muirir bhearnúcháin, de €1,198m in 2013, méadú 45% i gcomparáid le 2012. Thuairiscigh GNBS brabús €211m i ndiaidh bearnúcháin, cánach agus díbhinní.

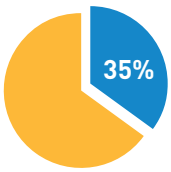

€10.5 BILLIÚN I BHFUASCAILTÍ BANNAÍ SINSEARACHA

- D'éirigh le GNBS an sprioc a bhí sonraithe aici do dheireadh 2013 - €7.5 billiún de Bhannaí Sinsearacha a bhaineann lena punann reatha a fhuascailt. Fuasclaíodh €2.75 billiún in 2013. I mí an Mhárta 2014, d'fhuascail GNBS €3 billiún breise de Bhannaí Sinsearacha a chiallaigh go raibh an méid iomlán fuascailte cothrom le €10.5 billiún – 35% de Bhannaí Sinsearacha i saincheist GNBS.
- Ina theannta sin, faoi dheireadh mhí an Mhárta 2014, bhí €4.2 billiún de na Bannaí Sinsearacha eisithe i ndáil le héadáil ghníomhas saoráide iasachta agus mhuirear comhdhlúthach IBRC fuascailte ag GNBS.

€15.1 BILLIÚN I SREAFAÍ AIRGID

- Ó thráth a bhunaithe go dtí deireadh 2013, ghin GNBS €15.1 billiún i bhfáltais féichiúnaithe (diúscairtí sócmhainní agus fáltais neamh-diúscartha) óna punann bhunaidh iasachtaí, lena n-áirítear €4.5 billiún i rith 2013.
- Ina theannta sin, fuair GNBS €1.4 billiún in aisíocaíochtaí ó Leachtaitheoirí Speisialta IBRC ('IBRC SL') in 2013.

€10.9 BILLIÚN I NDÍOLACHÁN SÓCMHAINNÍ AGUS IASACHTAÍ CURTHA I GCRÍCH

- Ó thráth a bhunaithe go dtí deireadh 2013, ghin GNBS díolachán €10.9 billiún d'iasachtaí, réadmhaoin agus sócmhainní eile a bhí á sealbhú mar urrús, lena n-áirítear díol breis is 10,000 réadmhaoin ar leith.
- I rith 2013, chuir GNBS díolachán a chéad mhórphunann iasachtaí Éireannacha i gcrích - Tionscadal Aspen, an phunann parfhiachais €800m urraithe go hiomlán ar réadmhaoin tráchtála Éireannaí.
- Faoi dheireadh 2013 bhí díolachán iasachtaí ar fiú parluach sa bhreis ar €3.9 billiún é curtha i gcrích ag an nGníomhaireacht.

€1,198m

Brabús oibriúcháin GNBS, roimh cháin agus muirir bhearnaithe in 2013

€1bn

faofa ag GNBS i maoiniú forbraíochta do thionscadail in Éirinn

€10.5bn

i mBannaí Sinsearacha fuascailte

€1 BILLIÚN I MAOINIÚ FORBRAÍOCHTA

- Tá breis is €1 billiún i maoiniú forbraíochta do thionscadail in Éirinn faofa ag GNBS. Tá breis is €600m dó seo tarraingthe síos cheana féin.
- Tá GNBS tiomanta do mhaoiniú iomlán forbraíochta de €2.5 billiún a réamhíoc do thionscadail Éireannacha idir seo agus deireadh 2016.
- Go dtí seo, tá €373m in airgeadas díoltóra réamhíoctha ag GNBS agus tá sí tiomanta do suas le €2 billiún in iomlán a réamhíoc más gá.

GNÓ A ÉASCÚ

- Oibríonn GNBS i gcomhpháirt leis an IDA chun réadmhaoin oiriúnach tráchtála a aimsiú chun ceanglais na hinfheistíochta dírí eachtraí a chomhlíonadh. I measc na n-idirbheart dá leithéid a cuireadh i gcrích in 2013 bhí spás oifige 120,000 troigh chearnach a ligean ar cíos i gCearnóg na Canálach Móire le Facebook dá cheanncheathrú Eorpach mar aon le roinnt spásanna suntasacha eile a ligean ar cíos i Plaza Burlington, Baile Átha Cliath.
- Tá GNBS, trí úsáid a bhaint as caipiteal oibre, ag tacú go díreach le 15,000 post in Éirinn i ngnóthaí trádála atá nasctha le hiasachtaí GNBS.
- Tá GNBS ag tacú le gnóthaí beaga agus meánmhéide san earnáil miondíola trí lascainí cíosa agus faoisimh chánach níos fadtréimhsí.

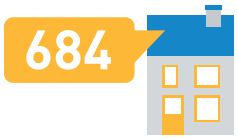

TITHÍOCHT SHÓISIALTA

- Tá GNBS ag obair i gcomhpháirt le DECLG agus leis an nGníomhaireacht Tithíochta chun údaráis áitiúla agus comhlachtaí tithíochta a éascú chun réadmhaoin do thithíocht shóisialta a cheannach agus a léasú.
- Go dtí seo, tá 684 aonad seachadta faoin tionscnamh seo agus tá GNBS ag súil go nglacfaidh údaráis áitiúla agus comhlachtaí tithíochta le 400 réadmhaoin eile in 2014. Chomh maith leis sin, d'fhéadfaí 900 aonad cónaithe a sheachadadh in 2015/16.

ATHBHREITHNIÚ GNÓ

RANNPHÁIRTÍOCHT FÉICHIÚNAITHE

BAINISTÍOCHT FÉICHIÚNAITHE

Fuair GNBS breis is 12,000 iasacht i raon airgeadraí a bhí réamhíoctha le breis is 5,000 féichiúnaí (á mbainistiú ag GNBS mar 780 nasc féichiúnaí). Bhí na hiasachtaí faighte seo urraithe ag breis is 10,000 grúpa réadmhaoine thar raon aicmí agus margaí sócmhainní (agus rinneadh iad seo a dhí-chomhbhailiú i mbreis agus 60,000 aonad réadmhaoine indíolta).

Ag deireadh 2013, ba ionann an 217 nasc féichiúnaí ba mhó (go ginearálta na naisc a bhfuil parfhiachas sa bhreis ar €75m luaite leo) agus €55 billiún den pharfhiachas reatha. Ba ionann an 563 nasc féichiúnaí eile agus €12 billiún den pharfhiachas reatha agus is iad na hInstitiúidí Rannpháirteacha (Planna) atá á mbainistiú: Bainc-Aontas Éireann c.p.t. ('AIB') agus Banc na hÉireann ('BOI') agus Seirbhísí Sócmhainní Capita ('Capita' nó 'Príomh-Sheirbhíseoir' nó 'Máistir-Sheirbhíseoir'). Sa chairt a leanas tá cur síos ar chuige GNBS maidir le bainistíocht féichiúnaí:

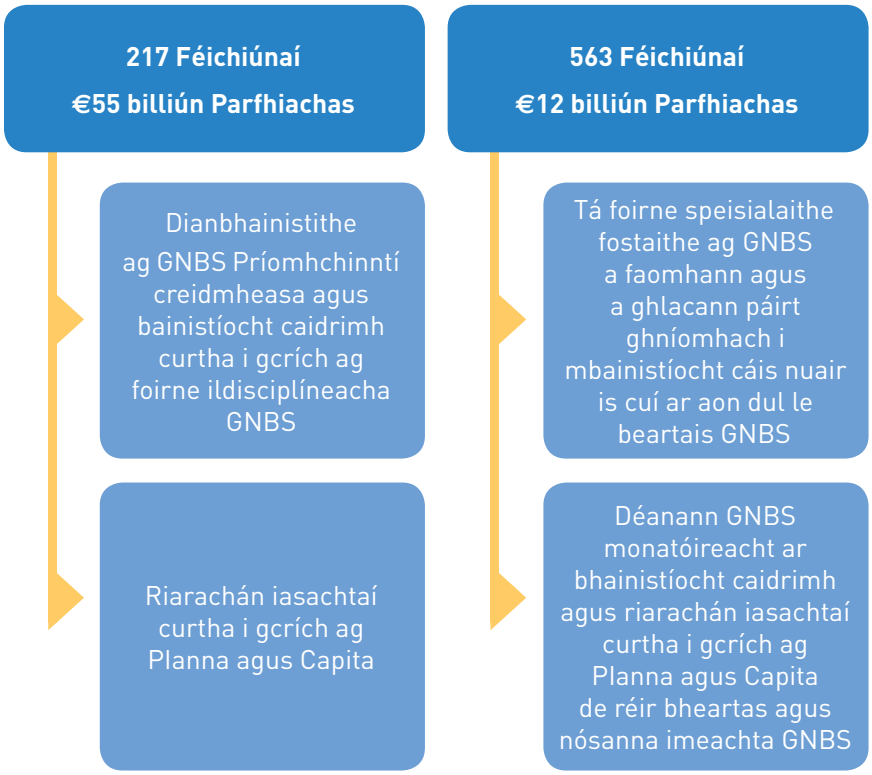

TÁBLA 1: Luach agus líon na gcinntí creidmheasa go dáta (díolachán agus airleacain chaipitiúla faofa)

	Díolachán Sócmhainní	Airleacain Chaipitiúla Nua
An líon cinntí go dáta	5,664	4,977
Luach iomlán faofa go dáta	€18,038m	€2,508m
Líon cinntí creidmheasa 2013	2, 414	2,103
Luach faofa 2013	€5,493m	€712m

Mar chuid de rannpháirtíocht thosaigh GNBS le féichiúnaithe, fiafraíodh de gach nasc féichiúnaí plean cuimsitheach gnó a chur i gcrích, próiseas a bhí deartha chun inmharthanacht tráchtála agus a thoilteanas comhoibriú le GNBS a mheas. San áireamh sa rannpháirtíocht plean gnó le féichiúnaithe bhí 780 plean gnó féichiúnaí a mheas. Bhí sé seo curtha i gcrích faoi lár mhí an Mheithimh 2012 agus, bunaithe ar na measúnuithe seo, ghlac GNBS le straitéisí maidir le gach nasc féichiúnaí. Tá straitéisí féichiúnaí deartha le déileáil go tapa le sócmhainní faighte agus a luach a chosaint nó a fheabhsú ar shlí éigin eile. Agus iarracht á déanamh an cuspóir seo a chomhlíonadh, d'oibrigh GNBS le féichiúnaithe, Glacadóirí agus leis na Planna agus tá GNBS dírithe ar an tairbhe is fearr agus is féidir a bhaint as luach in-aisghabhála sócmhainní.

CINNTÍ CREIDMHEASA

San áireamh i mbainistíocht laethúil straitéisí féichiúnaithe tá cinntí creidmheasa, monatóireacht agus tuairisciú. Chomh maith leis sin, déantar athbhreithnithe foirmiúla ar naisc fhéichiúnaí, ar a dtugtar Athbhreithnithe Straitéiseacha Creidmheasa.

Ó tráth a bhunaithe go dtí deireadh 2013, rinne GNBS 39,686 cinneadh creidmheasa, lena n-áirítear 17,886 cinneadh in 2013. In 2013 bhí an meán-am slánúcháin do chinntí creidmheasa cothrom le níos lú ná 5 lá agus bhí an ráta faofa cothrom le 95%. Bíonn cinntí creidmheasa áirithe níos casta ná a chéile agus bíonn athbhreithnithe straitéis féichiúnaí, iasachtú nua, gníomh forfheidhmiúcháin, díolachán sócmhainní agus iasachtaí agus cinntí bainistíochta sócmhainní i gceist. Gné shuntasach den phróiseas cinnte creidmheasa é athbhreithniú agus faomhadh socruithe nua cíosa agus, ó thráth a bunaithe, tá beagnach 4,000 léas nua faofa ag GNBS ar faomhadh breis is 1,400 acu in 2013.

Tá eolas le fáil i dTábla 1 thuas faoi líon agus luach na gcinntí creidmheasa faofa a bhaineann le díolachán sócmhainní agus airleacain chaipitiúla nua ó thráth a bunaithe go dáta:

STRAITÉISÍ FÉICHIÚNAITHE

Is iondúil gur féidir straitéisí féichiúnaí a rangú i gceithre chatagóir ghinearálta: (1) Athstruchtúrú, (2) Réiteach comhthoiliúil, (3) Díolachán Sócmhainní/Iasachtaí agus (4) Neamh-Chomhthoiliúil. Tá achoimre i **dTábla 2** thíos a léiríonn a mhéid is atá glactha le gach straitéis go dtí seo.

Is é rogha cur chuige GNBS oibriú go comhthoiliúil le féichiúnaithe nuair is féidir agus is ar an mbonn sin a d'oibrigh sí le formhór a féichiúnaithe go dtí seo. Sa chás nach féidir glacadh le cur chuige comhthoiliúil agus go bhfuil iasachtaí á mainneachtain, tionscnaítear imeachtaí forfheidhmiúcháin. Ciallaíonn cur chuige comhthoiliúil go mbíonn an straitéis chomhaontaithe réadmhaoine agus réadaithe á bainistiú ag féichiúnaithe, faoi dhianmhonatóireacht GNBS, agus forchostais laghdaithe go cuí curtha in oiriúint don leibhéal gníomhaíochta a bhfuil súil leis. Is iondúil go mbeidh roinnt de na gnéithe luaite nó na gnéithe ar fad ar luaite an chéad leathanach a leanas san áireamh sa straitéis chomhaontaithe bainistíochta agus diúscartha sócmhainní:

TÁBLA 2: Straitéisí féichiúnaí (amhail ag deireadh 2013)

Straitéis	% d'fhiachas GNBS
Athstruchtúrú	25%
Réiteach comhthoiliúil	43%
Díolachán Sócmhainní/Iasachtaí	1%
Neamh-chomhthoiliúil	31%
Iomlán	**100%**

ATHBHREITHNIÚ GNÓ (AR LEAN)

DÍOLACHÁN SÓCMHAINNÍ/ IASACHTAÍ

Sceidil de dhíolachán comhaontaithe sócmhainní/punann le huainiú díolachán ar leith ag brath ar an gcineál réadmhaoine i gceist (infheistíocht chónaithe, infheistíocht tráchtála, talamh, mar shampla), dlínse agus suíomh na réadmhaoine agus éag sceidealta aon léasanna gaolmhara

AISIOMPÚ AISTRITHE SÓCMHAINNÍ

Aisiompú aon aistrithe, a d'fhéadfadh a bheith tarlaithe le blianta beaga anuas, sócmhainní páirtithe gaolmhara (céilí agus daoine muinteartha eile, mar shampla), lena n-áirítear réadmhaoin, airgead, scaireanna agus bronntanais eile. Go dtí seo, tá €180m aisghafa ag GNBS.

SÓCMHAINNÍ NEAMHUALAITHE

Is é beartas GNBS muirir ar sócmhainní neamhualaithe a lorg mar urrús breise, ag déanamh cuntas de chostais an idirbhirt agus aon saincheisteanna dlí a d'fhéadfadh a bheith i gceist. Sa chás go bhfuil urrús ag iasachtóir eile ar shócmhainní féichiúnaí agus d'fhonn poitéinseal todhchaí ar an taobh thuas a ghabháil, glacann GNBS dara muirear ar chothromas barrachais áit ar cuí. Ó thráth a bunaithe go dtí deireadh 2013, tá muirir faighte ag GNBS ar urrús breise a bhfuil luach comhiomlán de bhreis agus €800m luaite leis lena n-áirítear €180m d'aisiompuithe aistrithe sócmhainní. Déantar urrús breise a aithint ar roinnt bealaí. Tá foireann Cuardach Sócmhainní GNBS freagrach as cur chun feidhme cuardach sócmhainní atá deartha chun ráitis sócmhainní féichiúnaithe a dheimhniú a bhainistiú. Ina theannta sin, aithníonn bainisteoirí cáis GNBS sócmhainní féichiúnaí a d'fhéadfadh a bheith ar fáil mar urrús breise.

IONCAM Ó CHÍOS

Ní mór ioncam ó chíos ó shócmhainní infheistíochta atá á rialú ag an bhféichiúnaí a thabhairt laistigh de rialú nó infheictheacht GNBS.

Déantar cíosanna a lóisteáil i gcuntais bhainc a bhfuil socruithe urrúis forchurtha ag GNBS orthu sula ndéantar cistí a fhuascailt.

SÓCMHAINNÍ NEAMH-RÉADMHAOINE

Sa chás go bhfuil barrachas airgid ar fáil, déantar é a ghlanluacháil i gcoinne oibleagáidí iasachta féichiúnaí. Áit ar cuí, éilítear ar fhéichiúnaí scaireanna, saothair ealaíne agus sócmhainní neamh-réadmhaoine eile a dhíol agus a leithéid d'fháltais diúscartha a chur i bhfeidhm i gcoinne fhiachas GNBS.

MAOINIÚ

I gcásanna áirithe, soláthraíonn GNBS maoiniú a chiallaíonn gur féidir tionscadail inmharthana a chothú a thabhairt chun críche agus é mar aidhm luach in-aisghabhála fadtréimhseach na sócmhainní a mhéadú.

INFHEICTHEACHT IONCAM Ó CHÍOS

Ba léir do GNBS i ndiaidh éadáil a cuid iasachtaí, go raibh sceitheadh suntasach agus forleathan cistí ann - ioncam ó chíos den chuid is mó - ar chóir d'fhéichiúnaithe é a bheith curtha i bhfeidhm go cuí chun fiachas a aisíoc. Tá GNBS meáite ar thús áite a thabhairt do dhéileáil leis an sceitheadh seo trí cheanglas a fhorchur go ndéanann féichiúnaithe ioncam ó chíos a shainordú go cuntais bhainc urraithe. I gcásanna áirithe, ceadaíonn GNBS leibhéal comhaontaithe forchostas agus costas deimhnithe tríú páirtí atá le coimeád nó le fuascailt ó na cuntais seo ar bhonn tréimhsiúil. Tá feidhm rialaithe GNBS méadaithe ó 20% d'ioncam ar éadáil go dtí beagnach 100% infheictheacht agus rialú ag deireadh 2013.

Chinntigh an próiseas seo go bhfuil infheictheacht agus rialú i bhfad níos fearr ar ioncam ó chíos agus ar eisíocaíochtaí ná mar a bhí roimh éadáil iasachtaí GNBS. Is foinse shuntasach agus athfhillteach ioncaim do GNBS é ioncam ó chíos. Ina lán cásanna, déanann GNBS deimhin de go gceapann an féichiúnaí monatóir airgeadais agus/nó gníomhaire bailiúcháin a bhfuil dualgas cúraim do GNBS aige - maoirseacht chuí a chinntiú agus faisnéis bainistíochta beacht agus tráthúil a sholáthar do GNBS.

FORFHEIDHMIÚ

Sa chás nach bhfuil cur chuige comhthoiliúil inmharthana, féadfaidh GNBS tairbhe a bhaint as cibé roghanna forfheidhmiúcháin atá ar fáil. Leanann GNBS straitéis forfheidhmiúcháin in imthosca nuair nach raibh plean gnó an fhéichiúnaí inghlactha, ina bhfuil an féichiúnaí i mainneachtain, nuair nach bhfuil an féichiúnaí ag comhoibriú nó sa chás gur tharla teagmhas éigin eile a d'fhéadfadh seasamh GNBS mar chreidiúnaí a chur i mbaol.

Faoi dheireadh mhí na Nollag 2013, bhí sé riachtanach 366 ceapachán dócmhainneachta a dhéanamh a bhain le 285 nasc féichiúnaí as an 780 nasc féichiúnaí a riabh á gcuid iasachtaí faighte ó thús.

D'fhéadfadh go mbaineann an próiseas forfheidhmiúcháin le cuid de nasc féichiúnaí seachas an nasc ina iomláine. Seachas síntí ar fhorfheidhmiúcháin reatha, rinneadh 95 ceapachán nua in 2013, bhain 25 acu le naisc bainistithe ag GNBS agus bhain 70 acu le naisc bainistithe ag PI. Faoi dheireadh 2013, bhí cleachtóirí dócmhainneachta comhlíonta in 29 cás agus mar thoradh ar chur i gcrích an phróisis dócmhainneachta nuair a bhí sócmhainní réadaithe.

Tá roinnt beart bunaithe ag GNBS a bhfuil sé mar aidhm leo an leibhéal táillí dócmhainneachta a laghdú i gcomparáid leis na táillí a bhí á gcur i bhfeidhm ar luach a fála. San áireamh sna bearta seo tá úsáid a bhaint as próiseas miontairisceana do cheapacháin ar leith, coincheap 'glacadóir an mhuirir sheasta' a chur chun cinn in Éirinn agus tograí iomaíocha táillí seasta do thascanna dócmhainneachta.

FIGIÚR A: Ceapacháin dócmhainneachta de réir foras ag deireadh 2013

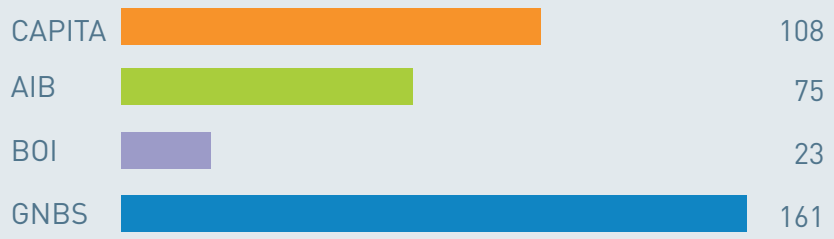

LIOSTÚ LÁITHREÁN GRÉASÁIN RÉADMHAOIN FORFHEIDHMITHE GNBS

Ar a láithreán gréasáin [www.nama.ie], foilsíonn GNBS liosta de réadmhaoin atá faoi réir gníomh forfheidhmiúcháin. Tugtar sonraí na réadmhaoine forfheidhmithe cothrom le dáta gach mí. Ag deireadh mhí na Nollag 2013, bhí breis is 2,200 réadmhaoin nó grúpaí réadmhaoine liostaithe ar an láithreán. I bhformhór na gcásanna, féadfar an réadmhaoin a dhíol nó tá an réadmhaoin á bainistiú agus ag giniúint ioncam. I gcásanna áirithe, tá cleachtóirí dócmhainneachta ag oibriú ar cheisteanna a bhaineann le héalang teidil gan réiteach, úinéireacht, pleanáil agus comhlíonadh agus é mar aidhm an réadmhaoin a bheith ar fáil le díol a luaithe a réitítear na ceisteanna seo go sásúil.

Bunaithe ar aiseolas ó úsáideoirí, tá spéis ag formhór d'úsáideoirí láithreán gréasáin réadmhaoin forfheidhmithe GNBS i réadmhaoin atá ar fáil le tógáil ar cíos nó le ceannach ina limistéar geografach féin. Tá feabhas suntasach curtha ag GNBS, mar fhreagairt ar aiseolas ó úsáideoirí, ar fheidhmiúlacht láithréan gréasáin na réadmhaoine forfheidhmithe d'fhonn cur ar chumas páirtithe leasmhara an liostú réadmhaoine a chuardach ar bhealach níos éifeachtaí. San áireamh san fheidhmiúlacht feabhsaithe tá áis cuardaigh réadmhaoine bunaithe ar an gcinéal réadmhaoine agus contae/limistéar agus tá naisc ann freisin, áit ar cuí, le bróisiúir dhíolacháin. Tá sé beartaithe tuilleadh feabhsuithe fós a dhéanamh i rith 2014.

TÁBLA 3: Forfheidhmiúcháin amhail deireadh mhí na Nollag 2013

Ceapacháin dócmhainneachta	Bainistithe ag GNBS	Bainistithe ag PI	Iomlán
Corparáideach	122	165	287
Muirear Seasta	39	40	79
Iomlán	161	206	367
Líon nasc féichiúnaí	101	184	285

GNÍOMHAÍOCHT MARGAIDH AGUS TIONSCNAIMH GNBS

FIGIÚR B: Éire – díolacháin sócmhainne de réir earnála 2013 agus 2012

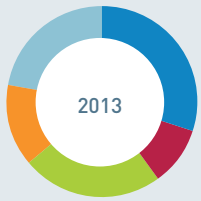

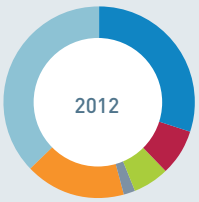

	2013	2012
Tráchtáil	30%	30%
Talamh	10%	8%
Díolachán Iasachta	24%	6%
Úsáid Mheasctha	-	2%
Eile	14%	17%
Cónaithe	22%	37%

FIGIÚR C: Diúscairtí carnacha in Éirinn ón dáta tionscanta chuig deireadh mhí an Mhárta 2014

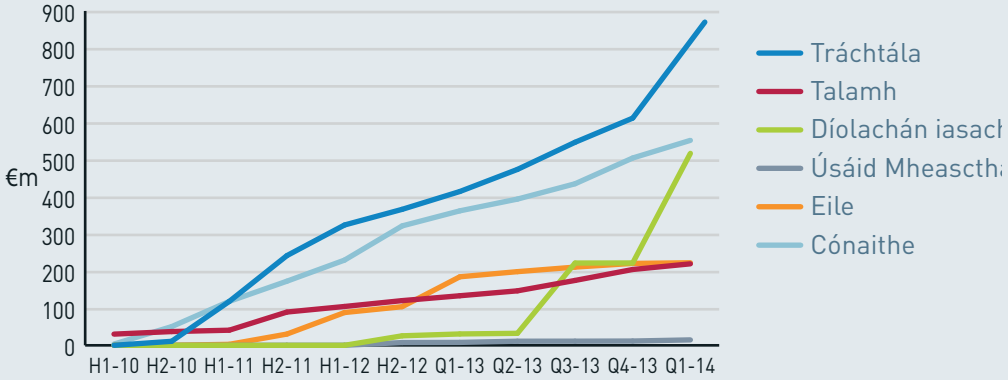

I rith 2013 lean GNBS ag cur le hathnuachan gníomhaíocht inmharthana i margadh réadmhaoine na hÉireann trí dhíol ordúil agus céimnithe sócmhainní agus tionscnamh chun dlús a chur faoi ghníomhaíocht idirbheartach. Ar an tslí seo tá GNBS ag leanúint le cur go díreach le hathnuachan an gheilleagair. Le cois díolachán sócmhainní agus iasachtaí, tá roinnt tionscnamh curtha i bhfeidhm ag GNBS, lena n-áirítear airgeadas díoltóra agus deiseanna comhfhiontair, chun dlús a chur faoi rannpháirtíocht infheisteoirí i margadh réadmhaoine na hÉireann. Chomh maith leis sin, tá GNBS ag tacú leis an margadh trína chlár maoinithe forbraíochta, clár atá ag cabhrú le déileáil le teip margaidh i dtéarmaí infhaighteacht maoiniú caipitil do thionscadail tógála inmharthana, agus trí idirbhearta a éascú nach dtarlódh in éagmais GNBS, lena n-áirítear a cuid oibre leis an IDA chun infheistíocht dhíreach eachtrach a fháil d'Éirinn.

Tá sonraí na tionscnamh seo le fáil anseo thíos.

DÍOLACHÁN SÓCMHAINNÍ

Is é cur chuige GNBS é sócmhainní a chur ar díol i margadh na hÉireann ar bhealach ina dtugtar san áireamh an bhfuil dóthain spáis sa mhargadh chun glacadh leo – déantar tagairt i bPlean Gnó Boird GNBS ó mhí Iúil 2010 do **"diúscairt sócmhainní chéimnithe agus ordúil".** Tá straitéis GNBS dírithe chun aisghabháil an luacha intrigh a chreideann GNBS bheith ag na sócmhainní lena n-urraítear a chuid iasachtaí.

Tá an téarnamh a tháinig le déanaí ar na margaí tráchtála agus cónaithe i mBaile Átha Cliath tar éis tacú leis an straitéis sin, téarnamh a chuir ar chumas GNBS an méid sócmhainní a chuireann sé ar an margadh a mhéadú agus chun praghas maith a fháil ar dhíolacháin deireanacha. Is amhlaidh go háirithe a chuir an teacht aniar sa mhargadh sa bhliain 2013 ar chumas GNBS chun díolacháin a idirbheartú ag praghsanna i bhfad ní b'fhearr ná arbh fhéidir roimhe sin. Taispeántar na treochtaí sna díolacháin Éireannacha in 2012 agus 2013 i bhFigiúirí B agus C. Tháinig feabhsú suntasach i spéis infheisteoirí isteach go hÉirinn mar thoradh ar an mbiseach buanseasmhach i ngeilleagar na hÉireann i dteannta le himeacht na hÉireann ó chlár an Troika. Is amhlaidh dá bharr sin gur laghdaíodh an phréimh riosca a bhain le sócmhainní Éireannach roimhe sin agus tá infheisteoirí ag léiriú toilteanachta a gcuid ionchas toraidh a laghdú chun sócmhainní a fháil óna dtiocfaidh torthaí maithe idir an meántéarma agus an fadtéarma.

Eochairchuid de straitéis GNBS in Éirinn ab ea punanna réadmhaoine a chruthú atá mealltach do cheannaitheoir institiúideacha sa mhargadh, lena n-áirítear REITanna, a bhíonn claonta chun idirbhearta móra. Mar shampla, d'fhaomh GNBS díol dhá phunann sócmhainne nach

FIGIÚR D: Díolacháin sócmhainne in 2013 agus 2012 de réir áite

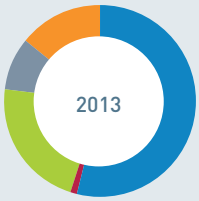

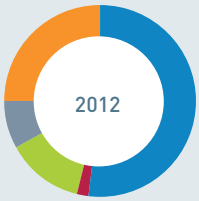

	2013	2012
Londain	54%	52%
Tuaisceart Éireann	1%	2%
Poblacht na hÉireann	22%	13%
An chuid eile den Domhan	9%	8%
An chuid eile den Bhreatain	14%	25%

FIGIÚR E: Díolacháin sócmhainne ón dáta tionscanta chuig deireadh 2013 de réir áite agus earnála

Díolacháin sócmhainne de réir áite ón tús go dtí deireadh 2013

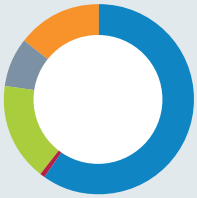

- Londain **58%**
- Tuaisceart Éireann **1%**
- Poblacht na hÉireann **16%**
- An chuid eile den Domhan **8%**
- An chuid eile den Bhreatain **17%**

Díolacháin sócmhainne de réir earnála ón dáta tionscanta chuig deireadh 2013

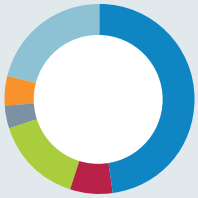

- Tráchtáil **48%**
- Talamh **7%**
- Díolachán Iasachta **15%**
- Úsáid Mheasctha **4%**
- Eile **5%**
- Cónaithe **21%**

FIGIÚR F: Díolacháin sócmhainne sa RA de réir earnála 2013 agus 2012

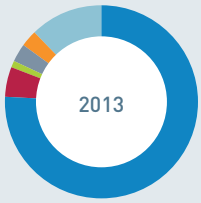

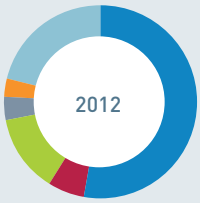

	2013	2012
Tráchtáil	76%	53%
Talamh	5%	6%
Díolachán Iasachta	1%	13%
Úsáid Mheasctha	3%	4%
Eile	3%	3%
Cónaithe	12%	21%

beag go luath in 2014, eadhon: Project Platinum, ar punann cheithre fhoirgneamh oifige i mBaile Átha Cliath í, agus Central Park, ar phunann sócmhainní oifige agus cónaithe i mBaile Átha Cliath Theas í. Mealladh leibhéil arda spéise chun na ndíolachán punainne sin ó cheannaitheoirí féideartha – fuarthas tairiscintí le luach comhiomlán os cionn €3 bhilliún don dá phunann – agus ghnóthaigh an Ghníomhaireacht praghas maith dóibh araon.

D'fhógair an Ghníomhaireacht pleanann i mí Feabhra 2014 chun punanna réadmhaoine d'íosluach €250m chun an mhargaidh i ngach aon ráithe d'fhonn infhaighteacht sreabhadh seasmhach sócmhainní le ceannach i margadh na hÉireann a chinntiú. Tabharfaidh sé sin cinnteacht d'infheisteoirí maidir le sreafaí beartaíochta, rud a chuideoidh le goile reatha na n-infheisteoirí a shásamh agus a mhéadóidh spéis infheistíochta sna sócmhainní lasmuigh de mhargadh Bhaile Átha Cliath. Tiocfaidh na díolacháin phunainne ráithiúla molta anuas ar na sócmhainní réadmhaoine de luach €1.5 billiún atá ar díol i láthair na huaire, agus beidh siad ann i dteannta le haon phunann iasachta a d'fhéadfaí a chur ar an margadh. Is amhlaidh dá réir atá GNBS ag rannchur go mór le gníomhaíocht an mhargaidh in Éirinn i láthair na huaire.

Bhí GNBS ag maoirsiú díolacháin iasachtaí, réadmhaoine agus sócmhainní eile i bhfoirm urrúis trasna leabhair iasachtaí na Gníomhaireachta arbh fhiú ní ba mhó ná €12.4 billiún iad ón tús go dtí deireadh mhí an Mhárta 2014, lena n-áirítear díolachán 10,000 réadmhaoin ar leithligh in Éirinn agus sa Bhreatain.

Ba sa Bhreatain a tharla tromlach na ndíolachán, go háirithe thar an tréimhse 2010-2012, go príomha i Londain, mar a thaispeántar i bhFigiúirí D, E agus F. Tháinig an margadh Briotanach, i gcodarsnacht le margadh na hÉireann, aniar go gasta tar éis mheathlú na mblianta 2008-2009, agus tá na praghsanna tar éis méadú trí chéile i gcomparáid le praghsanna ceannaithe GNBS a ceapadh trí thagairt a dhéanamh do dháta luachála i mí na Samhna 2009. Deis a bhí i athléimneacht agus leachtacht leanúnach mhargadh na Breataine d'fhéichiúnaithe agus Glacadóirí réadmhaoine a dhiúscairt a bhí réidh le díol agus dá raibh éileamh ann. Díoladh ní ba mhó ná €8 mbilliún de shócmhainní Briotanacha go dtí deireadh 2013, lenar áiríodh €6.4 billiún i Londain. Tá neamhchosaint nach beag ag GNBS go fóill ó réadmhaoine i Londain, go háirithe ar fhorbairt cónaithe.

Go dtí 2013, is oifigí, óstáin agus aonaid chónaithe, go háirithe sa Bhreatain, na sócmhainní is mó a

ATHBHREITHNIÚ GNÓ (AR LEAN)

FIGIÚR G: Díolacháin iasachta in 2013 agus 2012 mar chion de dhíolacháin iomlána i bPoblacht na hÉireann.

Díolacháin iasachta Phoblacht na hÉireann mar % de dhíolacháin sócmhainne iomlána 2013

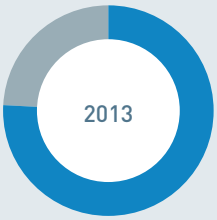

Díolacháin iasachta Phoblacht na hÉireann mar % de dhíolacháin sócmhainne iomlána 2012

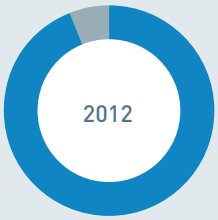

	2013	2012
Díolacháin reádmhaoine	76%	94%
Díolacháin iasachta	24%	6%

mheall ceannaitheoirí. Tá an spéis sna hearnálacha eile ag méadú, talún cónaithe agus forbatha áfach, mar a léirítear i bhFigiúr D, de réir mar atá an téarnamh i margadh na hÉireann ag teacht in aibíocht.

DÍOLACHÁN IASACHTAÍ

Freagraíonn na díolacháin iasachtaí do chion méadaitheach de dhiúscairtí GNBS in Éirinn, rud a léiríonn an spéis mhéadaitheach ag infheisteoirí i méideanna idirbhirt níos mó agus aibíocht mhargadh díolachán iasachta na hEorpa. D'fhreagair díolacháin iasachtaí do 6% de dhiúscairtí Éireannacha iomlána in 2012. Mhéadaigh an figiúr sin chuig 24% in 2013. Áiríodh leis na díolacháin go nuige seo iasachtaí aonair agus punanna naisciasachta féichiúnaí sa Bhreatain agus in Éirinn.

Cuirtear punanna iasachta ar díol sa mhargadh i gcásanna mar a léirítear spéis mhór ag infheisteoirí agus mar a mbíonn GNBS sásta nach mbeadh na fáltais dá thoradh mar lascaine ar na fáltais a ghnóthófaí ó dhíol na réadmhaoine urraithe faoina mbun. Déantar na díolacháin iasachta i gcomhréir leis an dea-chleachtas a nglactar leis go hidirnáisiúnta agus is é beartas GNBS go gcuirtear na hiasachtaí go hoscailte chun margaidh, seachas i gcúinsí eisceachtúla. Is cuideachtaí arna roghnú ó dhá phainéal comhairleoirí díolacháin iasachta - a bunaíodh tar éis próisis soláthair phoiblí thiar sa bhliain 2012; a stiúrann na díolacháin, ceann amháin do dhíolacháin iasachta i SAM agus ceann do dhíolacháin iasachta san Eoraip, lena n-áirítear Éire agus an Bhreatain.

B'ionann comharduithe ainmniúla na ndíolachán a chríochnaigh GNBS go dtí deireadh 2013, ar fud na punainne go léir ag GNBS, agus €3.9 billiún, figiúr a bhain €4.8 billiún amach faoi dheireadh mhí an Mhárta 2014. Bhí roinnt punann iasachta mór ar an margadh faoin tráth sin, agus bhí an phleanáil go maith chun cinn maidir le roinnt punann iasachta eile a bhfuiltear ag dúil le teacht ar an margadh amach sa bhliain 2014.

Imlínítear thíos roinnt de na díolacháin phunainne iasachta móra a chríochnaigh GNBS in 2013 agus go nuige seo in 2014:

- **Project Aspen** - punann fiachais €800m parluacha arna hurrú ina hiomláine i gcoinne réadmhaoine tráchtála Éireannaí a díoladh le grúpa infheistíochta mór ó SAM sa chéad leath de 2013 agus a bhí mar an chéad díolachán iasachta Éireannach mór ag GNBS.
- **Project Club** - punann fiachais €250m parluacha arna hurrú den chuid ba mhó ag lárionaid siopadóireachta Éireannacha a críochnaíodh i mí na Nollag 2014.
- **Project Holly** - punann fiachais €373m parluacha arna hurrú ag oifigí, óstáin agus talamh i mBaile Átha Cliath agus i gCo. na Mí i mí Feabhra 2014.
- **Díolachán Phunann Iasachta Project Eagle** – d'fhógair GNBS i mí Aibreáin 2014 díol, faoi réir conartha, na punainne iasachtaí Project Eagle le cleamhnaithe Cerberus Capital Management, L.P. Is iasachtaí le féichiúnaithe lonnaithe i dTuaisceart Éireann

Samplaí de Mheabhráin Infheistíochta Díolacháin Iasachta

atá sa phunann, arna n-urrú ag sócmhainní i dTuaisceart Éireann, Poblacht na hÉireann, sa Bhreatain agus in áiteanna eile san Eoraip. Tá parluach £4.6 billiún ag an bpunann agus bheadh a díol mar an t-idirbheart ba mhó ag GNBS go nuige seo.

AIRGEADAS DÍOLTÓRA

D'fhógair GNBS pleananna in 2012 chun maoiniú díoltóra a réamhíoc thar na blianta idir 2012 agus 2016 le ceannaitheoirí réadmhaoine tráchtála a urraíonn na hiasachtaí léi, in Éirinn den chuid is mó. Soláthraítear maoiniú díoltóra d'infheisteoirí nua ar feadh tréimhsí idir trí agus cúig bliana go hiondúil, sa dúil go n-athmhaoineoidh an earnáil bhaincéireachta é nuair a fhillfidh gnáthchoinníollacha margaidh ar ais.

Comhlíonadh an chéad idirbheart um airgeadas díoltóra GNBS, maidir le foirgneamh oifige ag Uimh. 1 Plás Warrington i mBaile Átha Cliath, i mí Aibreáin 2012. Tá GNBS tar éis roinnt idirbheart eile a thabhairt chun críche ó shin i leith, lena n-áirítear Lárionad Siopadóireachta Chearnóg Éadbhaird i nGaillimh, Óstán Croydon i Londain agus Project Aspen.

Réamhíoc GNBS €373m go nuige seo agus thug a thoilteanas le fios suas le €2 bhilliún a sholáthar san iomlán chun éascú don infheistíocht i réadmhaoin tráchtála Éireannach más gá. Tugadh isteach maoiniú díoltóra sa bhliain 2012 nuair a bhí srian ar go leor infheisteoirí féideartha ag an easpa rochtana ar mhaoiniú bainc. Tugtar le fios ó roinnt forbairtí i rith 2013 go bhféadfadh an riachtanas le maoiniú díoltóra bheith ag laghdú. Áirítear leo siúd forleithne na n-infheisteoirí idirnáisiúnta le rochtain réidh ar chaipiteal acu, méadú de réir a chéile in iasachtaí na mbanc dúchasacha agus tabhairt isteach REITanna Éireannacha mar mheicníocht infheistíochta mhalartach.

TIONSCNAMH ÍOCAÍOCHTA IARCHURTHA 80/20

Sheol GNBS a Thionscnamh Íocaíochta Iarchurtha 80/20 ('DPI') i mí na Bealtaine 2012. Ba í aidhm an tionscnaimh leibhéal cosanta a thabhairt do cheannaitheoirí baile os coinne titime do luach réadmhaoin chónaithe thar an gcéad chúig bliana dá morgáiste. Seoladh an tionscnamh i gcomhar le Banc na hÉireann, EBS agus Permanent TSB agus síneadh é thar beagnach 400 réadmhaoin chónaithe in Éirinn atá faoi smacht féichiúnaithe nó Glacadóirí GNBS. Faoin tionscnamh, d'íoc an té atá ag ceannach an tí 80% de phraghas na réadmhaoine láithreach, agus beidh an chuid iarmharach (suas le 20% de luach na réadmhaoine) le híoc faoi cheann cúig bliana ag an soláthraí morgáiste (thar ceann cheannaitheoir an tí) díreach le GNBS ag brath ar luach na réadmhaoine ag an am.

Scaoileadh na réadmhaoine cónaithe a áiríodh leis an tionscnamh ar bhunús céimnithe idir Bealtaine 2012 agus Meitheamh 2013. Bhí na réadmhaoine suite i 33 forbairt thar 13 chontae, arbh thithe leathscoite le trí nó ceithre sheomra leapa a bhí sa chuid ba mhó acu.

D'fhógair GNBS i mí Eanáir 2014 go ndruidfí an DPI d'iontrálaithe nua le héifeacht ó 31 Bealtaine 2014. Glacadh an cinneadh sin ar an mbunús gur gnóthaíodh cuspóir an tionscnaimh chun gníomhaíocht díolachán a ghiniúint agus chun nochtadh praghais ní ba mhó a éascú, le haiseolas ó cheannaitheoirí a thug le fios nach toisc shuntasach a tuilleadh í titim i bpraghsanna tithe.

Díoladh 64% de na réadmhaoine san iomlán a áiríodh leis an tionscnamh óna thús. Áiríodh leis sin faoi dheireadh mhí an Mhárta 2014 díol 264 réadmhaoin de luach díolacháin iomlán arbh fhiú €52.21m é. Thapaigh tuairim 40% de cheannaitheoirí sna hidirbhearta sin an tionscnamh trí cheann amháin de na soláthróirí morgáiste rannpháirteacha.

A hAon Plás Warrington i mBaile Átha Cliath

In Aibreán 2012 chríochnaigh GNBS a chéad idirbheart airgeadas díoltóra - díol foirgneamh oifigí, a hAon Plás Warrington i mBaile Átha Cliath.

CAIPITEAL FORBRAÍOCHTA

Tá GNBS tiomanta chun infheistíocht shuntasach a sheachadadh do gheilleagar na hÉireann trína chlár cistithe forbartha. Cheadaigh sé os cionn €1 bhilliún i gcistiú forbraíochta do chríochnú tionscadal tógála atá ar bun in Éirinn i láthair na huaire agus chun tionscadail nua a fhorbairt chun easnaimh sholáthair ionchasacha in earnálacha áirithe a shásamh. Táthar tar éis ní ba mhó ná €600m de sin a tharraingt i gcomhair réimse tionscadal cónaithe, tráchtála, miondíola agus fóillíochta in Éirinn. Áirítear samplaí den chistiú ar na leathanaigh a leanas.

ATHBHREITHNIÚ GNÓ (AR LEAN)

Cearnóg an Canálach Móire, Baile Átha Ciath

Íomhá lasmuigh de 4 Cearnóg na Canálach Móire, arna chistiú ag GNBS dá chríochnú.

An Pháirc Láir, Bloc G, roimhe

- Críochnaithe go sceall agus croíleacán
- Foirgneamh iomlán folamh
- Níor gineadh aon chíos

An Pháirc Lár, Bloc G, tar éis

- Gach urlár críochnaithe de réir shonraíocht an tiarna talún
- 5 urlár ligthe do thionóntaí gormshlise
- Ioncam láidir cíosa á ghiniúint
- Díolta mar chuid de Project Platinum

Lanyon Plaza, Béal Feirste

Íomhá lasmuigh de Lanyon Plaza, Béal Feirste, arna chistiú ag GNBS dá fheistiú.

Tá GNBS ag dúil le cistiú forbraíochta iomlán a cheadú ar fiú €2.5 billiún é do thionscadail tráchtála inmharthana in Éirinn thar an tréimhse síos chuig deireadh 2016. Áireofar leis sin tógáil 4,500 teach agus árasán nua i mBaile Átha Cliath i dteannta le cóiríocht oifige i mBaile Átha Cliath agus infheistíocht i dtionscadail mhiondíola inmharthana. Áireofar leis forbairt mhór i gCeantar na nDugaí i mBaile Átha Cliath agus in ionaid uirbeach eile mar fhreagra d'éilimh fhoráis an gheilleagair i mbéal forbartha.

SAMPLAÍ NA DTIONSCADAL CRÍOCHNAITHE

Cearnóg na Canálach Móire, Baile Átha Cliath

Thug GNBS €65m mar réamhíocaíochtaí do chríochnú agus feistiú na forbartha oifige Ghrád A sin i gCeantar na nDugaí i mBaile Átha Cliath. Tá an réadmhaoin críochnaithe anois agus roinnt ligean mór slánaithe di.

Bloc G, An Pháirc Láir, Baile Átha Cliath

Thug GNBS os cionn €14m mar chistiú forbartha do chríochnú Bhloc G sa Pháirc Láir, ar forbairt úsáide measctha í ar shuíomh 20 acra in Áth an Ghainimh, Baile Átha Cliath. Foirgneamh il-ligin 8 n-urlár atá sa réadmhaoin chríochnaithe, agus spás oifige 190,000 tr. chearnach de Ghrád A á sholáthar ann. Tugadh díol fhorbairt na Páirce Láir chun críche mar chuid de Project Platinum, go luath sa bhliain 2014 tar éis próisis tairisceana fíor-iomaíoch.

Lanyon Plaza agus The Soloist, Béal Feirste

Is foirgnimh oifige tadhlacha iad Lanyon Plaza agus the Soloist i lár Bhéal Feirste le spás os cionn 180,000 tr. chearnach iontu san iomlán. Thug GNBS ní ba mhó ná cistiú £15m d'fheistiú na bhfoirgneamh agus táthar tar éis socruithe léasa a aontú sa dá réadmhaoin anois. Áirítear leis na léasanna glacadh na Roinne Airgeadais agus Pearsanra Tuaisceart na hÉireann spás oifige 90,000 tr. chearnach ar cíos ag Lanyon Plaza agus comhaontú le cuideachta dlí fhorásach cúig urlár sa Soloist a ghlacadh ar cíos.

Lárionad Baile an Óráin Mhóir

Cheadaigh GNBS cistiú €18.5m d'fhorbairt lárionaid bhaile úsáide measctha ar an Órán Mór, Co na Gaillimhe, a bhí réamhligthe le miondíoltóir ilnáisiúnta mór. Tá 18,000 tr. chearnach breise den spás miondíola ar fáil ann, ar cheadaigh GNBS €2.5m do chistiú chun a thógáil, tar éis bheith réamhligthe le miondíoltóir idirnáisiúnta mór eile.

SAMPLAÍ DE THIONSCADAIL I MBUN FORBARTHA I LÁTHAIR NA HUAIRE

Sráidbhaile an Iosta, Baile Átha Cliath

Tá GNBS ag soláthar €27m mar chistiú infheistíocht d'fheistiú Sráidbhaile an Iosta in oirthear SDZ Cheantar na nDugaí Bhaile Átha Cliath. 985,000 tr. chearnach de spás úsáide measctha atá sa mhaoin, lena n-áirítear aonaid oifige, óstáin agus miondíola. D'aontaigh an chuideachta TF dhomhanda Yahoo! léas le déanaí d'os cionn 70,000 tr. chearnach de spás oifige i Sráidbhaile an Iosta.

Páirc na Meala, Baile Átha Cliath

Is forbairt chónaithe í Páirc na Meala i nDún Laoghaire, Co. Bhaile Átha Cliath. Thug GNBS €43m i bhfoirm réamhíocaíochta caipitil fhorbartha do chríochnú Chéim I agus Chéim II den tionscadal. Beidh níos mó ná 1,800 teach agus árasán i bPáirc na Meala ach a mbeidh sí críochnaithe. Áirítear leis na pleananna 17,000 tr. chearnach de spás tráchtála, lena n-áiritear naíolann. Tá Céim I críochnaithe agus táthar ag dúil le Céim II a chríochnú sa bhliain 2014.

Cnoc na Foraoise, Carraig Uí Leighin, Co. Chorcaí

Thug GNBS beagnach €11m mar chistiú forbartha do thógáil Chnoc na

Sráidbhaile an Iosta, Baile Átha Cliath

Tá maoiniú infheistíochta á thabhairt ag GNBS d'fheistiú Shráidbhaile an Iosta, Baile Átha Cliath.

Forbairt Pháirc na Meala, Baile Átha Cliath

Tá caipiteal forbraíochta réamhíoctha ag GNBS le haghaidh chríochnú Chéim I agus Chéim II d'fhorbairt Pháirc na Meala i mBaile Átha Cliath.

Cnoc na Foraoise, Carraig Uí Leighin, Co. Chorcaí

Tá maoiniú forbraíochta tugtha ag GNBS le haghaidh thógáil Chnoc na Coille i gCorcaigh.

Foraoise, ar forbairt nua chónaithe d'ardchaighdeán í ar Charraig Uí Leighin, Co. Chorcaí; ina mbeidh os cionn 400 teach nua ach a gcríochnófar í.

LÁRIONAD SIOPADÓIREACHTA THAMHLACHT – CUR CHUIGE BAINISTÍOCHTA SÓCMHAINNE

Cuimsíonn tionscnaimh fhorbartha GNBS réimse gníomaíochtaí, idir shaothrú chun cead pleanála a fháil d'fhorbairt nó d'athfhorbairt agus mhaoiniú agus seachadadh tionscadal forbartha nach beag. Sampla de sin is ea Lárionad Siopadóireachta An Chearnóg i dTamhlacht i mBaile Átha Cliath ina bhfuil leas nach beag ag GNBS, mar iasacthóir urraithe. Thacaigh GNBS go gníomhach le straitéis d'fheabhsú luacha chun an Chearnóg a athnuachan mar an mol eacnamúil agus mar lár an bhaile do Thamhlacht. Áiríodh leis an straitéis sin:

- Struchtúr bainistíochta nua a fhorfheidhmiú
- Tacaíocht airgeadais agus infheistíocht leanúnach sa Lárionad
- Cistiú chun athoscailt na pictiúrlainne 13 scáileán a chumasú
- Áititheoirí nua a mhealladh
- Rannpháirtíocht leis na tionóntaí reatha
- Rannpháirtíocht leis an bpobal áitiúil

Ina theannta sin is amhlaidh a bhí GNBS ag stiúradh straitéise chun deis fhabhrúil forbartha ar inseachadta í a chruthú, trí shíneadh an Lárionaid reatha agus (a) d'aontaigh sé téarmaí le Comhairle Chontae Bhaile Átha Cliath Theas chun an suíomh 16 acra timpeall na Cearnóige a cheannach agus (b) chistigh sé ullmhú agus taisceadh iarratais phleanála do 200,000 tr. chearnach de shíneadh miondíola. Ghlac Comhairle Chontae Bhaile Átha Cliath Theas le cinneadh an cead a thabhairt i mí an Mhárta 2014.

Léaráid CGI den Lár Baile atá molta do Thamhlacht

Thacaigh GNBS go gníomhach le straitéis d'fheabhsú luacha chun an Chearnóg a athnuachan mar an mol eacnamúil agus mar lár an bhaile do Thamhlacht.

ATHBHREITHNIÚ GNÓ (AR LEAN)

FEIDHMÍOCHT LÁIDIR SNA MARGAÍ BRIOTANACHA

Idirbheartaíodh na díolacháin sócmhainní sa Bhreatain i gcomhréir le beartas GNBS clár céimnithe ordúil diúscairtí a stiúradh agus leis an gceangaltas ar GNBS go nginfeadh sé dóthain sreafaí airgid chun a sprioc a shásamh, arna glacadh leis an Troika, €7.5 billiún dá Bhannaí Sinsearacha a aisíoc faoi dheireadh 2013 – sprioc a sásaíodh go rathúil.

Is trí thagairt don bheartas sin a tháinig díolacháin réadmhaoine ag féichiúnaithe agus Glacadóirí faoi thionchar na gcoinníollacha leachtachta sna margaí éagsúla agus faoi thionchar tharraingteach na n-aicmí sócmhainne éagsúla d'infheisteoirí. Tharla tuairim 75% de na díolacháin sa Bhreatain go dtí deireadh 2013, go háirithe i Londain, mar ar tháinig méadú suntasach ar phraghsanna ón mbliain 2009 i leith. Agus Londain ceaptha mar thearmann sábháilte d'infheisteoirí, ba é toradh an éilimh láidir gurbh fhéidir na sócmhainní a dhíol ag torthaí fíormhealltacha, ar mhinic iad bheith idir 3% agus 5%.

D'fhéach GNBS le cothrom cuí a bhaint amach idir an ceangaltas dul chun cinn suntasach a dhéanamh chun sócmhainní a dhíol agus a chuid fiach a fhuascailt agus an riachtanas é sin a dhéanamh ar bhealach a bharrfheabhsaíonn na fáltais ó dhíol na sócmhainní úd, ag féachaint do leachtacht agus praghsanna atá ar fáil sna margaí éagsúla.

D'aithin GNBS sócmhainní i roinnt cásanna mar ar dealraíodh go bhféadfaí torthaí i bhfad ní ba mhó a ghnóthú ach cistiú a chur isteach iontu. Áirítear le samplaí de sin roinnt clár forbartha cónaithe mór i Londain, mar ar feabhsaíodh an toradh do cháiníocóirí na hÉireann trí infheistíocht chaipitiúil NAMA, i gcoibhneas leis an toradh a ghnóthófaí trí shuímh neamhfhorbartha a dhíol.

Léaráid íomhá ríomhghinte ('CGI') den Royal Wharf, ar suíomh forbartha i Londain é, ar críochnaíodh a dhíol i mí na Nollag 2013.

CÓNAITHE LONDAIN

Tá GNBS ag cistiú roinnt forbairtí cónaithe nach beag san earnáil chónaithe thall i Londain, tar éis anailíse láidre den chás gnó ina fabhar. Is iad na brabúis a bhfuiltear ag dúil le fáil trí dhíol na bhforbairtí úd a fheabhsóidh cumas aisíoctha iasachta na bhféichiúnaithe agus an toradh sa deireadh thiar do cháiníocóirí in Éirinn. Baintear an chuid is mó den phriacal le maoiniú na dtionscadal brabúsach seo trí dhíolacháin roimh ré le ceannaitheoirí príobháideacha, idir chinn áitiúla agus chinn thar lear, agus le cumainn tithíochta. Is amhlaidh dá thoradh sin go bhfuiltear cinnte cóimheá airgid a bhaint amach sula dtosóidh an tógáil Áiríonn samplaí:

New Capital Quay, Greenwich, Londain

Is tionscadal forbartha d'os cionn 1,000 árasán é New Capital Quay, suite in Greenwich ar bhruach Abhainn na Tamaise. Deich bhfoirgneamh ar ionaid chónaithe den chuid is mó iad in éineacht le húsáidí miondíola, tráchtála agus pobail atá sa scéim. Cuireadh tús leis an tógáil i mí an Mhárta 2011 agus táthar ag dúil lena críochnú go luath sa bhliain 2015. Baineadh an riosca go rathúil de mhaoiniú na forbartha sin trí dhíolacháin roimh ré d'aonaid chónaithe príobháideacha agus inacmhainne chomh maith le haonad ollmhargaidh. Thug GNBS os cionn £11m i gcistiú don fhorbairt sin.

New Capital Quay, Greenwich, Londain

Thug GNBS breis agus £11m de mhaoiniú i dtaca leis an bhforbairt seo.

21 Wapping Lane, Londain

Cheadaigh GNBS cistiú €97.2m d'fhorbairt Chéim I agus Chéim II ag 21 Wapping Lane atá suite ar cheann de na príomh-mhargaí cónaithe is seanbhunaithe in oirthear Londain. Cúig fhoirgneamh lena n-áirítear túr cónaithe ilurláir in éineacht le foirgnimh d'úsáidí miondíola, tráchtála agus pobail atá sa scéim. Tá Céim I den fhorbairt críochnaithe agus aisíocadh an cistiú ina iomláine sa chéad ráithe de 2013. Cuireadh tús le tógáil Chéim II i mí Iúil 2012 agus táthar ag dúil lena críochnú amach sa bhliain 2014. Feabhsaíodh cumas aisíoctha iasachta an fhéichiúnaí go rathúil le cistiú na forbartha brabúsmhaire seo.

Léaráid CGI de 21 Wapping Lane, Londain

Embassy Gardens, Nine Elms, Londain

Is suíomh forbartha í Embassy Gardens atá suite in Nine Elms agus atá pleanáilte timpeall na hAmbasáide na Stát Aontaithe nua molta, a bhfuiltear ag dúil lena críochnú in 2017. Cheadaigh GNBS £135m chun forbairt Chéim I a chistiú, lena mbaineann aonaid phríobháideacha inacmhainne cónaithe in éindí le spás miondíola agus tráchtála. Cuireadh tús leis an tógáil i mí na Samhna 2012 agus táthar chun é a chríochnú faoi dheireadh 2015. Baineadh an riosca go rathúil de mhaoiniú na céime sin trí dhíolacháin roimh ré agus díoladh gach aonad cónaithe príobháideach agus inacmhainne.

Léaráid CGI de Embassy Gardens, Nine Elms, Londain

ATHBHREITHNIÚ GNÓ (AR LEAN)

PLEANÁIL

Tugann GNBS sainaird don chóras pleanála óir go bhfuil go leor de phleananna infheistíochta na Gníomhaireachta bunaithe ar réiteach saincheisteanna éagsúla ó thaobh na pleanála agus an bhonneagair de. Mar shampla, braitheann an infheistíocht atá pleanáilte do Cheantar na nDugaí i mBaile Átha Cliath ar an nglacadh le scéim pleanála SDZ ar inoibrithe í agus ar shoiléire um sholáthar an bhonneagair.

Is é an mórphictiúr nach bhfuil aon chead pleanála ag roinnt tionscadal ríthábhachtach i bpunann GNBS i láthair na huaire nó tá ceadanna acu nach bhfuil inmharthana a thuilleadh. Mar shampla, tá cead pleanála ann do shuímh arna n-urrú ag GNBS i ndeisceart Cho. Bhaile Átha Cliath do 1,500 aonad cónaithe, cé go meastar ar chúiseanna pleanála, bonneagair nó eacnamúla eile, nach bhfuil ach díreach os cionn 200 den réadmhaoin sin inseachadta i láthair na huaire.

Tá GNBS ag obair go dlúth le húdaráis áitiúla i mBaile Átha Cliath agus sna príomhionaid uirbeacha eile chun bealaí a aithint le bacainní i gcoinne na forbartha a shárú, lena n-áirítear pleanáil agus cistiú. Thug GNBS rannchur ag an leibhéal náisiúnta freisin, trí rannpháirtíocht le Roinn an Taoisigh agus leis an DECLG, do phlé beartais leis an aidhm éifeachtulachtaí a ghnóthú sa phróiseas pleanála. Chiallódh próiseas pleanála ní b'éifeachtúla cinnteacht ní ba mhó do thionscadail, don infheistíocht agus don fhostaíocht agus chun éileamh na todhchaí don tithíocht agus d'oifigí a shásamh.

COMHFHIONTAIR

Is tríd an gcistiú a thugtar d'fhéichiúnaithe nó Glacadóirí den chuid is mó a leithdháiltear caiteachas caipitil GNBS do thionscadail. Féadann GNBS féachaint i roinnt cúinsí le dul i gcomhpháirtíocht trí shocruithe comhfhiontair ámh, le frithpháirtithe abhus nó go hidirnáisiúnta chun suímh arna n-urrú ag GNBS a fhorbairt. Tá an Ghníomhaireacht tar éis dul i gcomhfhiontair go nuige seo chun trí shuíomh straitéiseacha a fhorbairt i gCeantar na nDugaí i mBaile Átha Cliath, ar Ché na Cathrach, Cé Hanover agus ag suíomh an U2 Watchtower.

D'iarr GNBS léirithe spéise a fháil le déanaí ó fhrithpháirtithe inchreidte chun comh-infheistiú i bhforbairt deiseanna comhfhiontair fhéideartha leis in Éirinn; d'fhonn a thuilleadh de na socruithe sin a éascú, atá ceaptha den chuid is mó chun luach in-aisghabhála fadtéarmach na sócmhainní a mhéadú. Léirigh 121 páirtí spéis i gcruthú comhfhiontair leis an nGníomhaireacht ag deireadh mhí an Mhárta 2014, mí amháin tar éis dó cuireadh a thabhairt d'aighneachtaí.

Léirithe Spéise

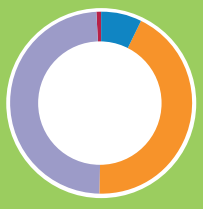

Iomlán 121
Bunús na Cuideachta

SAM	9
RA	52
Éire	59
an Eoraip	1

D'fháiltigh an Ghníomhaireacht roimh an leibhéal láidir spéise ó chuideachtaí Éireannach agus idirnáisiúnta araon le baint acu sa tógáil, infheistíocht agus bainistiú sócmhainní. Ba chuideachtaí bunaithe sa Bhreatain, san Eoraip agus i SAM ní ba mhó ná a leath de na léirithe spéise a fuarthas. Léirigh 70% (82 cuideachta trí chéile) spéis chun dul i gcomhpháirt le GNBS maidir le deiseanna comhfhiontair a d'fhéadfadh teacht aníos in Éirinn.

Léirigh na páirtithe spéis mhór i réimse leathan méideanna tionscadail in Éirinn. Léirigh 52 cuideachta spéis i gcás na hÉireann i dtionscadail de luach níos mó ná €100m. Mhaígh 69 acu go bhféadfaidís dul i gcomhpháirt i dtionscadail de luach idir €50m agus €100m, agus léirigh 75 acu spéis i dtionscadail idir €20m agus €50m.

Mhaígh GNBS go ndéanfaidh sé athbhreithniú ar na haighneachtaí a fuarthas i gcomhair comhpháirtithe oiriúnacha infheistíochtaí dá n-aithneodh sé deiseanna infheistíochta comhfhiontair fhéideartha, agus go n-iarrfadh sé eolas a fháil ó pháirtithe roghnaithe ar spéis leo gach aon chás.

Éire mar Ionad Infheistíochta de réir Anailíse ar Mhéid Míre

Léirigh 82 cuideachta san iomlán spéis chun infheistiú in Éirinn

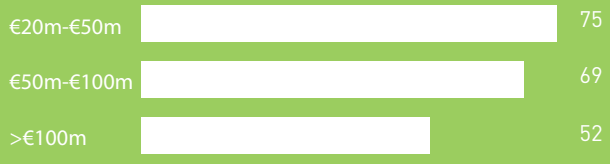

*Tabhair faoi deara: Thug roinnt páirtithe a spéis le fios chun infheistiú thar roinnt méideanna míre.

CEANTAR NA NDUGAÍ I MBAILE ÁTHA CLIATH

Anuas ar mhaoiniú a cuireadh ar fáil trí rannóg Gnóthú Sócmhainní GNBS, tá rannóg Bainistíocht Sócmhainní GNBS ag díriú ar roinnt tionscadal ar an scála mór a fhorbairt i margaí ina bhfuil neamhchosaint ábhartha ag GNBS agus ina bhfuil bunús le hiarracht tionscadal-dírithe mar gheall ar an éileamh ar fhoirgnimh críochnaithe nó ar fhoirgnimh nua. Tugtar sainaird maidir leis an méid sin do Cheantar na nDugaí i mBaile Átha Cliath.

D'fhógair an Rialtas i mí na Nollag 2012 ainmniú timpeall 66 heicteár talún i gCeantar na nDugaí i mBaile Átha Cliath mar SDZ. Ainmnítear na criosanna sin chun forbairt a éascú lena mbaineann tábhacht eacnamúil nó sóisialta don Stát. Ceadaítear faoin reachtaíocht SDZ do réimeas pleanála luathaithe chun é sin a chumasú. Caithfear cead a thabhairt d'iarratais phleanála atá comhsheasmhach le plean SDZ ach a nglacann an Bord Pleanála leis, arna achomharc; agus ní féidir aon achomharc a thabhairt i gcoinne aon chead mar sin a thugtar.

I gcás Cheantar na nDugaí i mBaile Átha Cliath, dheimhnigh an Rialtas go gcinnteoidh an SDZ, mar léiriú ar an gcumas agus an t-éileamh i gcomhair pleanála agus forbartha cuimsithí sa cheantar sin, go mbainfear leas éifeachtúil as infheistíocht phoiblí sa bhonneagar agus go gcumasóidh sé seachadadh na mbeartas don cheantar sin, arna nglacadh ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath.

Tá timpeall 22 heicteár laistigh de cheantar an SDZ gan forbairt i láthair na huaire. Tá urrús ag GNBS thar chuid mhór de na tailte úd, agus úinéireacht dhíreach ag GNBS thar líon beag suíomh. Is eochair-cheantar iad na tailte sin d'aird GNBS i gcomhair infheistíochta inmharthana amach anseo.

Ba í Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, mar an Ghníomhaireacht Forbartha Cheaptah, a d'ullmhaigh Dréachtscéim SDZ in 2013, le dhá thréimhse chomhairliúcháin. Thaisc GNBS aighneachtaí foirmiúla leis an gComhairle Cathrach i rith an dá thréimhse agus thug tacaíocht láidir do phrionsabail na Scéime SDZ atá i mbéal forbartha.

Ghlac Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath leis an Scéim SDZ i mí na Samhna 2013 agus tá sí os comhair An Bord Pleanála i láthair na huaire. Reáchtáladh Éisteacht ó Bhéal i mí Feabhra 2014 agus thug GNBS moltaí i gcaitheamh a chuid aighneachtaí don Chomhairle Cathrach agus do An Bord Pleanála, i leith saincheisteanna ar nós measc áin na húsáide talún, soláthair bhonneagair agus na tábhachta a bhaineann le Gníomhaireacht Forbartha réamhghníomhach chun an scéim SDZ a sheachadadh ach a nglacfar léi. Táthar ag súil go bhfaighidh an SDZ an cead deireanach i lár na bliana 2014.

Clúdaíonn limistéar SDZ 66 heicteár ina iomláine. Tá sainleas ag GNBS i mbreis agus 70% den 22 heicteár ar fáil le haghaidh forbartha.

Íomhá d'urlár intí de 4 Cearnóg na Canálach Móire i ndiaidh feistiú tiarna talún maoinithe ag GNBS agus roimh fheistiú tionónta.

Plaza Burlington, forbairt oifige i mBaile Átha Cliath 4, a bhí folamh nuair a aistríodh na hiasachtaí a bhain leis an bhforbairt chuig GNBS agus a bhfuil roinnt tionóntaí iomráiteacha idirnáisiúnta anois ann.

IDIRBHEARTA A ÉASCÚ

Ghníomhaigh GNBS chun idirbhearta móra réadmhaoine a éascú a bhféadfadh sé nach dtarlódh murach go raibh comhoibriú struchtúrtha ar bun idir féichiúnaithe agus Glacadóirí agus infheisteoirí ionchasacha nua. Chomhoibrigh GNBS go gníomhach leis an IDA go háirithe chun réadmhaoin oiriúnach a aithint chun gníomhaíochtaí nua nach beag a shuíomh. Tugtar thíos samplaí de sin:

- Cistiú d'fheistiú bloic oifige i gCorcaigh chun éascú dá shealbhú ag cuideachta chógaisíochta fhorásach ilnáisiúnta, Eli Lilly. Táthar ag dúil an tionscadal sin a chríochnú i mí an Mheithimh 2014.
- Ligean 120,000 tr. chearnach d'fhorbairt oifige Chearnóg na Canálach Móire i mBaile Átha Cliath le Facebook dá cheanncheathrú Eorpach. Táthar ag dúil go gcuirfidh Facebook lena lucht saothair in Éirinn chuig isteach is amach ar 1,000.
- Aontaíodh roinnt léasanna suntasacha eile do Chearnóg na Canálach Móire lenar áiríodh léasanna le ceann de na cuideachtaí dlí is forásaí in Éirinn agus le cuideachta idirnáisiúnta do sheirbhísí gairmiúla. Táthar ag dúil le haontú ligean mór breise in 2014 ar fhuílleach an spáis infhaighte.

Tháinig roinnt ligean mór ó dhlúth-chomhoibriú GNBS leis an IDA. Sampla maith is ea Burlington Plaza, ar forbairt oifige i mBaile Átha Cliath 4 í, a bhí folamh nuair a aistríodh na hiasachtaí a bhain leis an bhforbairt chuig GNBS thiar in 2010.

- Shínigh an grúpa craolacháin idirnáisiúnta Grúpa BSkyB léas 10 mbliana ar urlár go leith den mhaoin. Thug GNBS €1.5m mar chistiú d'fheistiú na réadmhaoine don tionónta nua.
- D'aontaigh an chuideachta ríomhthráchtála dhomhanda Amazon léas 20 bliain ar thrí urlár. Thug GNBS €1.7m i gcistiú chun an spás a fheistiú don tionónta nua.
- Bhunaigh an chuideachta fógraíochta digití Adroll Advertising a ceanncheathrú Eorpach ag Burlington Plaza le haontú léas 10 mbliana ar urlár amháin. Thug GNBS €300,000 i gcistiú chun an réadmhaoin a fheistiú don tionónta nua.

CAIPITEAL OIBRE AGUS CRUTHÚ FOSTAÍOCHTA

Le cois maoiniú forbraíochta GNBS a ndearnadh cur síos air sa roinn roimhe seo, tá GNBS ag tacú go díreach le 15,000 post in Éirinn i ngnóthaí trádála atá nasctha lena hiasachtaí trí chaipiteal oibre a sholáthar. San áireamh iontu seo tá poist in earnálacha éagsúla - réadmhaoin, óstán agus fóillíocht, miondíol, cúram sláinte, déantúsaíocht agus talmhaíocht.

LACÁISTÍ CÍOSA

I mí na Nollag 2011, chuir GNBS tús le tionscnamh lascainithe cíosa le déileáil le cásanna inar féidir le tionóntaí a féichiúnaithe a léiriú go bhfuil na cíosanna iníoctha faoina léasanna reatha ag sárú leibhéal margaidh agus, dá thoradh, go bhfuil inmharthanacht a ngnóthaí i mbaol **(Tá Nóta Treorach maidir le Léasanna Tráchtála in Airde le fáil ar www.nama.ie).** Cuireann an tionscnamh ar chumas tionóntaí, in

imthosca dá leithéid, faomhadh GNBS a lorg do laghduithe cíosa. Go dtí seo, tá 339 iarratas ar lacáistí cíosa faighte ag GNBS ó mhiondíoltóirí; níor diúltaíodh ach 10 n-iarratas. Tá luach comhiomlán bliantúil na lascainí ar comhaontaíodh orthu go dtí seo cothrom le breis is €20m, arb ionann é agus an cíos atá dlite do GNBS a chomhaontaigh sí a ligean thar ceal d'fhonn cabhrú le gnóthaí fanacht i mbun gnó. Ina theannta sin, chomhaontaigh GNBS ar laghduithe fadtréimhseacha ar fiú breis is €40m iad le cabhrú le gnóthaí beaga agus meánmhéide san earnáil miondíola.

Is é an cuspóir a bhíonn le lacáistí cíosa a chomhaontú ar an gcéad dul síos ná chun tacú le hinmharthanacht gearrthéarmach na ngnóthaí beaga agus meánmhéide atá inmharthana iontu féin ach a bhfuil deacrachtaí acu mar gheall ar dhálaí eacnamaíocha reatha. I gcásanna ina bhfuil cruatan i ndáiríre ar féidir é a fheabhsú le lacáiste cíosa, baineann GNBS leas as dhá bhuntáiste suntasach. Ar an gcéad dul síos, cuidíonn sí chun luach na comhthaobhachta lena dtacaítear le hiasachtaí GNBS a chaomhnú trína chinntiú go bhfanann tionóntaí i mbun gnó agus go leanann siad dá bhrí sin ag giniúint ioncaim ó chíos. Agus ansin, tugann sí poist slán agus gníomhaíocht gheilleagrach. Tá gach seans go ndéanfar aon chaillteanas gearrthéarmach ioncaim ó chíos a tharlaíonn mar gheall ar lacáiste cíosa a fhritháireamh leis na buntáistí fadtéarmacha seo.

Níl an tionscnamh deartha chun sochair a bhronnadh ar ghnóthaí atá ag trádáil go brabúsach nó ar cuid de ghrúpaí trádála iad nach bhfuil ar a gcumas a socruithe conartha reatha maidir le cíos a chomhlíonadh.

CUIDIÚ SÓISIALTA AGUS GEILLEAGRACH GNBS

I gcomhthéacs an chuspóra atá ag GNBS cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach na hÉireann trí chéile, déanann GNBS iarracht a punann a bhainistiú ar bhealach a chuireann le cuspóirí Rann Rialtais, údarás áitiúil agus gníomhaireachtaí Stáit. Seo a leanas cuid de na réimsí ar mian le GNBS éifeacht phraiticiúil a thabhairt dá cuspóir cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit iontu.

RÉADMHAOIN LE HAGHAIDH ÚSÁIDE POIBLÍ

Ina Phlean Gnó a foilsíodh i mí Iúil 2010, gheall Bord GNBS ('an Bord') "go n-oibreoidís go réamhghníomhach le Ranna Rialtais, le húdaráis áitiúla, le Gníomhaireachtaí Stáit agus le comhlachtaí eile cuí maidir leis an ngá a d'fhéadfadh a bheith le talamh/réadmhaoin". Chomh maith leis sin, gheall an Bord an chéad rogha a thabhairt do chomhlachtaí Stáit réadmhaoin a cheannach ag luachálacha faofa reatha a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach dá gcuspóirí.

Ar aon dul leis an tiomantas seo, oibríonn GNBS le ranna Rialtais agus le comhlachtaí reachtúla chun talamh agus réadmhaoin oiriúnach a sheachadadh do scoileanna, áiseanna cúraim sláinte, poiblí agus áineasa agus úsáidí eile nach iad. I measc na samplaí tá:

- Aithint agus díol 7 suíomh do scoileanna nua, agus tá 14 suíomh eile á athbhreithniú faoi láthair. Sampla amháin é suíomh 200-acra i Mungairit, Co. Luimnigh ag a dtógfar dhá scoil agus mór-infreastruchtúr sóisialta eile.
- Breis is 18,000 tr. chearnach de spás oifige i mBaile Brigín, Baile Átha Cliath a ligean ar cíos le hOifig na nOibreacha Poiblí, agus tá na téarmaí comhaontaithe.
- Éadáil Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte de bheagnach 3,000 tr. chearnach de spás oifige i mBaile Átha Cliath 2 agus roinnt suíomh breise a aithint atá ar fáil d'áiseanna cúraim sláinte/d'aonaid bhunchúraim.

Tá níos mó rannpháirtíochta idir GNBS agus comhlachtaí poiblí maidir le próisis beartas poiblí agus tionscnaimh shonracha. San áireamh tá:

- Obair na Gníomhaireachta le DECLG maidir le beartas agus nósanna imeachta pleanála;
- Rannpháirtíocht le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath maidir le raon saincheisteanna pleanála a bhaineann le seachadadh forbairt inbhuanaithe laistigh de lárcheantar gnó chathair Bhaile Átha Cliath agus na dugthailte, lena n-áirítear cóiríocht oifige ag Grád A a sheachadadh; agus
- Rannpháirtíocht le Roinn an Taoisigh le tacú le tionscnamh an Rialtais maidir le Halla na Prióireachta (sócmhainn nach bhfuil aon iasachtaí GNBS á hurrú aici) agus i ndáil le rannpháirtíocht phoitéinsiúil GNBS i dtéarnamh thionscal tógála na hÉireann.

ATHBHREITHNIÚ GNÓ (AR LEAN)

TITHÍOCHT SHÓISIALTA

Chomhoibrigh GNBS ar bhonn gníomhach le DECLG agus leis an nGníomhaireacht Tithíochta chun stoc cónaithe atá á rialú ag a féichiúnaithe agus Glacadóirí a mheaitseáil leis na riachtanais do thithíocht shóisialta.

Go dtí seo, tá breis is 4,650 réadmhaoin chónaithe aitheanta ag GNBS mar réadmhaoin atá ar fáil do thithíocht shóisialta. Astu seo, is eol don Ghníomhaireacht Tithíochta éileamh a bheith ar 1,849 réadmhaoin. Is ar na húdaráis áitiúla agus ar an nGníomhaireacht Tithíochta atá an dualgas maidir le hoiriúnacht na n-aonad seo mar aonaid do thithíocht shóisialta a chinneadh.

Go dtí seo, tá 684 aonad cónaithe thar 13 chontae seachadta faoin tionscnamh seo agus tá GNBS ag súil go nglacfaidh údaráis áitiúla agus comhlachtaí tithíochta le 500 aonad eile idir seo agus deireadh 2014. Tá an chosúlacht ar an scéal faoi láthair, go bhféadfaí 900 aonad cónaithe eile a sheachadadh i rith 2015 agus 2016. Tá thart ar €13m tabhaithe ag GNBS i gcaiteachas caipitil trí aonaid chónaithe do thithíocht shóisialta a chur i gcrích.

Mar bhealach le dlús a chur faoi sholáthar tithíocht shóisialta, bhunaigh GNBS Aonán Sainchuspóireach ('SPV') - Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta Teoranta - chun aonaid a fháil óna féichiúnaithe agus Glacadóirí agus iad a chur ar fáil do chomhlachtaí tithíochta faofa trí léas fadtréimhseach. D'éascaigh rannpháirtíocht GNBS ceann de na léithdháiltí aonair is mó, b'fhéidir, de thithíocht shóisialta ó bunaíodh an Stát.

EASTÁIT TITHÍOCHTA NEAMHCHRÍOCHNAITHE

D'ullmhaigh DECLG, i gcomhar le húdaráis áitiúla ar fud na tíre, suirbhé nuashonraithe d'fhorbairt tithíochta neamhchríochnaithe in 2013. Bunaithe ar an suirbhé seo, d'aithin GNBS go bhfuil urrús aici faoi láthair ar 268 nó 21% den mheastachán athbhreithnithe de 1,258 eastát neamhchríochnaithe.

Tá costas na hoibre deisiúcháin ar na heastáit seo á maoiniú ag GNBS, trína féichiúnaithe agus Glacadóirí. Bhí an caiteachas ar a leithéid sin d'obair go dtí seo cothrom le €4m. D'fhéadfadh éagsúlacht oibreacha a bheith i gceist i réiteach suíomhanna, lena n-áirítear bóithre agus infreastruchtúr a chur i gcrích agus tithe agus árasáin atá le díol nó le ligean ar cíos a chur i gcrích.

STAIDÉAR ESRI

Bhí anailís ar mhargadh cónaithe na hÉireann lagaithe ag easpa taighde agus sonraí gairmiúla neamhspleácha a d'éascódh ceapadh beartas agus gníomhaíocht tráchtála. Bhí ganntanas ar leith faisnéis iontaofa agus neamhlaofa faoi na príomhfhachtóirí a mbeidh tionchar acu ar infhaighteacht agus ar chostas tithíochta go meántréimhseach agus go fadtréimhseach. Ar an gcúis sin, tá sé socraithe ag GNBS ról ceannródaíoch a ghlacadh ó thaobh poiblíocht a dhéanamh ar chlár taighde dhá bhliain ar thithíocht agus é a mhaoiniú, clár a bheidh á reáchtáil ag an Institiúid Taighde Eacnamaíochta agus Sóisialta (ESRI). Is é an cuspóir léargais phraiticiúla a thabhairt ar an margadh, rud a éascóidh cinnteoireacht eolasach ag gach rannpháirtí sa mhargadh, lena n-áirítear ceannaitheoirí ionchasacha, infheisteoirí agus tionscal na tógála.

Coiste Stiúrtha atá i mbun maoirseachta ar an gclár taighde, coiste a bhfuil ionadaíocht ag GNBS air, agus atá freagrach as tosaíochtaí a chomhaontú agus aschuir a athbhreithniú. Is ag an ESRI a bheidh smacht eagarthóireachta agus is í a bheidh freagrach as an taighde agus as an aschur deiridh. Tá sé beartaithe aschuir thosaigh ó chlár taighde ESRI, atá comh-urraithe ag Cónaidhm Baincéireachta na hÉireann, a sheachadadh i Meitheamh 2014.

FIGIÚR H: Staid (amhail deireadh mhí an Mhárta 2014) i ndáil le tithe aitheanta ag GNBS do thithíocht shóisialta

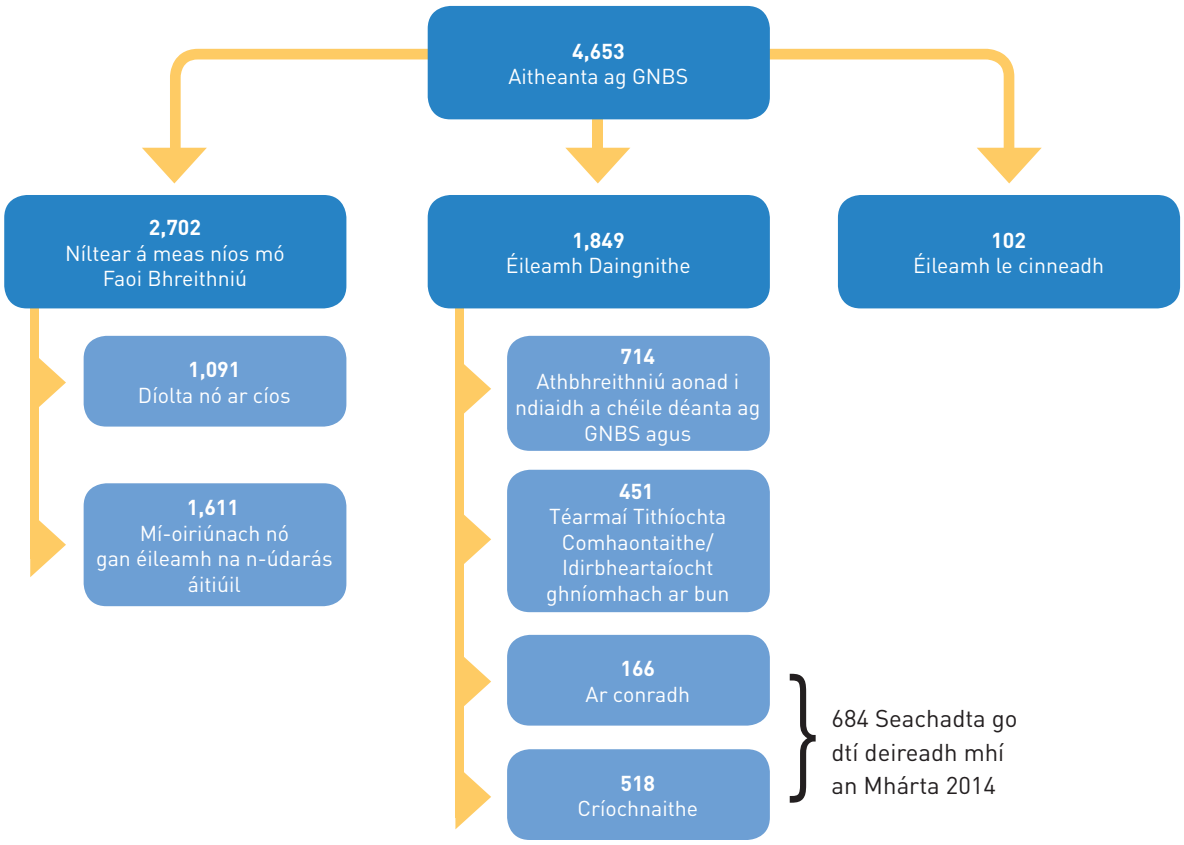

SEACHADADH TITHÍOCHT SHÓISIALTA – AN COINICÉAR, BAILE ÁTHA Í CO. CHILL DARA

I mí Feabhra 2014, sholáthair Cumann Tithíochta Clúid, trí GNBS, 35 teach nua dhá leaba agus trí leaba ag an gCoinicéar, Baile Átha Í, Co. Chill Dara do 35 teaghlach, lena n-áirítear 30 teaghlach, ó liosta feithimh tithíochta Chomhairle Baile Bhaile Átha Í. Bhí na cónaitheoirí nua ag fanacht seacht mbliana, ar an meán, do thithíocht.

Agus ní amháin gurb iad na cónaitheoirí nua a bhain tairbhe as seo. Ba chuid d'fhorbairt níos mó, 400 aonad na 35 aonad, a bhí roimh éadáil Chlúid, neamhchríochnaithe. Sholáthair GNBS maoiniú chun oibreacha ar fud an eastáit a chur i gcrích, bóithre inmheánacha agus limistéir ghlasa san áireamh.

ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS

ACHOIMRE AR BHUAICPHOINTÍ AIRGEADAIS 2013

Giniúint Airgid	2013 €m	2012 €m	Ó thráth tionscanta go deireadh -2013 €m
Airgead iomlán ginte	**4,480**	**4,505**	**15,084**
Fáltais diúscartha[3]	3,672	3,041	10,870
Ioncam neamh-diúscartha	792	1,210	3,607
Aisíocaíochtaí Bannaí Sinsearacha			
Bannaí sinsearacha fuascailte - GNBS	2,750	3,500	7,500
Brabúsacht			
Brabús oibriúcháin roimh bhearnú	1,198	826	
Muirear bearnaithe	(914)	(518)	
Brabús don bhliain	211	228	
Punann Iasachtaí			
Iasachtaí agus infháltais iomlána (tar éis bearnúcháin)	**31,314**	**22,776**	
Iasachtaí agus infháltais GNBS (tar éis bearnúcháin)	19,598	22,776	
Iasachtaí agus infháltais IBRC (comhlán)[4]	11,716	-	

3 Tá fáltais diúscartha réamhthréimhse agus fáltais ioncaim neamh-diúscartha athshonraithe chun léargas a thabhairt ar an bhfaisnéis feabhsaithe atá ar fáil do GNBS maidir le rangú fáltas mar fháltais diúscartha nó neamhdhiúscartha (2012: €244m, ón tráth bunaithe go dáta €368m). Níl anseo ach athrú rangaithe laistigh d'fháltais iomlána airgid

4 D'eisigh GNBS chaipiteal agus ús ón IBRC SL i ndáil gníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach IBRC a fháil nuair a cuireadh faoi leachtacht é.

ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS (AR LEAN)

GINIÚINT SHUNTASACH AIRGID AGUS AISÍOC BANNAÍ SINSEARACHA

Bliain tráchtála éachtach eile do GNBS ba ea 2013. I rith 2013, ghin GNBS (seachas RSNT) €4.5 billiún (2012: €4.5 billiún) in airgead, rud a chiallaíonn go bhfuil an t-airgead iomlán ginte ón tráth bunaithe go dtí deireadh 2013 cothrom le €15.1 billiún. Ba éacht suntasach é seo i bhfianaise na gcoinníollacha dúshlánacha a bhain le geilleagar na hÉireann agus le margadh réadmhaoine na hÉireann go dtí lár 2013 agus ó tharla nach bhfuil GNBS lán-oibríochtúil ó 2012, eagraíocht a forbraíodh as an nua.

Déantar airgead tirim a ghiniúint go príomha trí mheán fáltas diúscartha agus ioncaim neamh-diúscartha. Tá fáltais ó chomhthaobhacht réadmhaoine agus díolachán iasachtaí araon san áireamh sna fáltais diúscartha. Is ionann ioncam neamh-diúscartha agus ioncam arna ghiniúint ó shócmhainní féichiúnaithe, ioncam ó chíos go príomha.

Ciallaíonn an rath a d'eascair as airgead a ghiniúint ó shócmhainní gur éirigh le GNBS cloch mhíle suntasach a bhaint amach - €7.5 billiún de Bhannaí Sinsearacha a aisíoc faoi dheireadh 2013.

FIGIÚR I: Giniúint Airgid GNBS ó thráth a bunaithe go dtí deireadh 2013 (seachas RSNT)

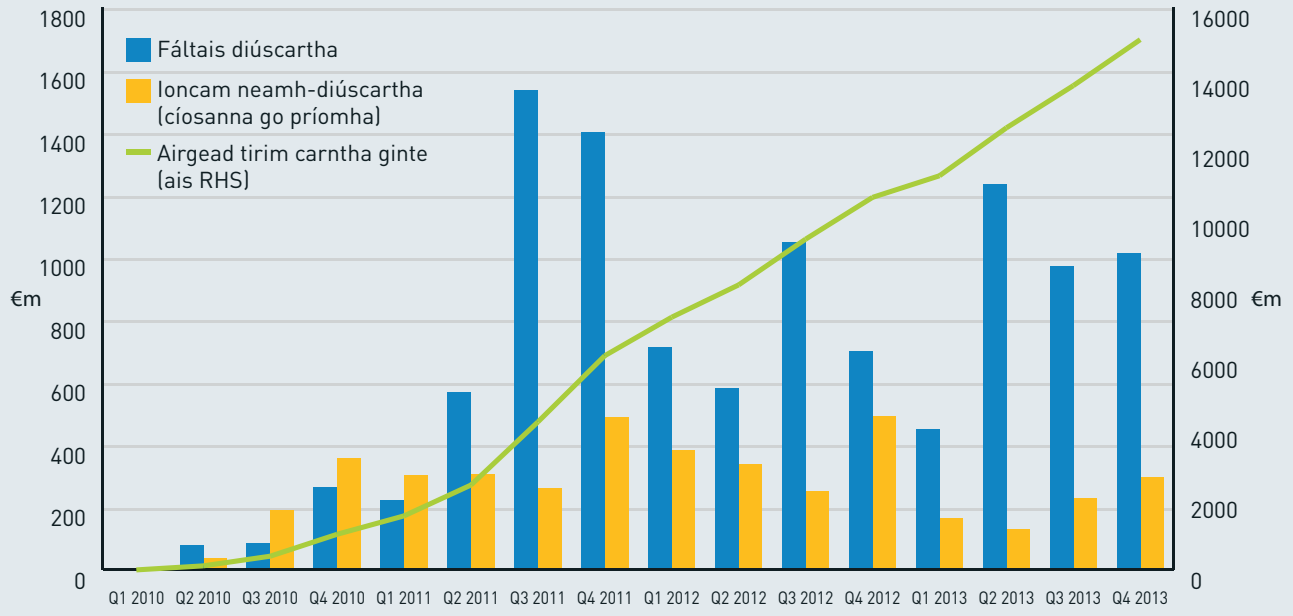

RSNT

Ar an 11 Feabhra 2013, bhunaigh **GNBS Réiteach Sócmhainní Náisiúnta Teoranta ('RSNT')** mar fhreagairt ar Threoir eisithe ag an Aire faoi Acht IBRC 2013 do GNBS gníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach a fháil ón mBanc Ceannais ar shócmhainní áirithe IBRC. Íocadh comaoin €12.9 billiún leis an mBanc Ceannais i bhfoirm Bannaí Sinsearacha ráthaithe ag an rialtas. I rith 2013, thionscain Leachtaitheoirí Speisialta IBRC ('IBRC SL') próiseas chun sócmhainní IBRC a dhíol le tríú páirtithe. Tá na fáltais na ndíolachán a thabhairt do GNBS chun an tsaoráid iasachta gan íoc a laghdú. Ina dhiaidh sin, úsáideann GNBS na fáltais airgid seo chun Bannaí Sinsearacha eisithe don Bhanc Ceannais a fhuascailt. I rith 2013, fuair GNBS aisíocaíochtaí bunairgid agus úis de €1.4 billiún ón IBRC SL. Tá torthaí RSNT le taispeáint ar leithligh sna ráitis airgeadais. Fianaise í diúscairt rathúil sócmhainní IBRC curtha i gcrích ag IBRC SL go bhfuil an chuma ar an scéal go mbeidh gach banna eisithe ag GNBS don Bhanc Ceannais á fhuascailt in 2014.

TÁBLA 4: Achoimre ar shreabhadh airgid GNBS in 2012 agus 2013

Giniúint sreabhaidh airgid	RSNT €m	Grúpa GNBS (seachas RSNT) €m	2013 Grúpa GNBS Iomlán €m	2012 Grúpa GNBS Iomlán €m
Iarmhéid tosaigh airgid	**-**	**3,644**	**3,644**	**3,847**
Insreafaí				
Fáltais diúscartha	-	3,672	**3,672**	3,041
Ioncam neamh-diúscartha	-	792	**792**	1,210
Aisíocaíochtaí ó Leachtaitheoirí Speisialta	1,414	-	**1,414**	-
Eile	-	16	**16**	254
Airgead iomlán ginte	**1,414**	**4,480**	**5,894**	**4,505**
Eis-sreafaí				
Airgeadra eachtrach agus seirbhísiú fiachais	(19)	(560)	**(579)**	(745)
Réamhíocaíochtaí le hiasachtaithe	-	(665)	**(665)**	(308)
Costais oibriúcháin agus eile	-	(144)	**(144)**	(155)
Eis-sreafaí iomlána oibríochtúla	**(19)**	**(1,369)**	**(1,388)**	**(1,208)**
Glan-airgead ginte	**1,395**	**3,111**	**4,506**	**3,297**
Laghdú fiachais				
Fuascailt bannaí Sinsearaigh	(1,000)	(2,750)	**(3,750)**	(3,500)
Airgead dúnta, coibhéisí airgid agus sócmhainní leachtacha	**395**	**4,005**	**4,400**	**3,644**

Is fianaise í giniúint shuntasach sreabhadh airgid GNBS i rith 2013 agus ó thráth a bunaithe ar bhainistíocht ghníomhach a punann iasachtaí agus bunsócmhainní, lena n-áirítear:

- Dianbhainistíocht leanúnach a fhéichiúnaithe agus Glacadóirí d'fhonn a chinntiú go bhfuiltear ag cloí le clocha míle socraithe ag GNBS, clocha míle maidir le diúscairt réadmhaoine san áireamh.
- Dianbhainistíocht sócmhainní d'fhonn luach incriminteach a bhaint as sócmhainní sula ndéantar iad a dhiúscairt.
- Rannpháirtíocht réamhghníomhach le hinfheisteoirí agus ceannaitheoirí poitéinsiúla iasachtaí GNBS chun an méid tairbhe agus is féidir a bhaint as fáltais díolacháin ó dhíolachán sócmhainní iasachta nó punainne.

FÁLTAIS DIÚSCARTHA

Ceann de phríomhghníomhaíochtaí GNBS é tionscnamh agus bainistíocht idirbheart réadmhaoine agus diúscairt iasachtaí. Bhí na fáltais diúscartha i rith 2013 cothrom le €3.7 billiún (2012: €3 billiún), lena n-áirítear diúscairtí comhthaobhachta réadmhaoine de €3.2 billiún (2012: €2.5 billiún), idirbhearta díolachán iasachtaí de €0.3 billiún (2012: €0.5 billiún) agus idirbhearta diúscartha eile (lena n-áirítear díolachán sócmhainní neamh-réadmhaoine agus fuascailtí iasachtaí) de €0.2m (2012: €nialas) rud a chiallaigh go raibh na fáltais diúscartha iomlán ó thráth a bunaithe cothrom le €10.9 billiún.

I rith 2013, rinneadh breis is 1,900 idirbheart diúscartha réadmhaoine (2012: 1,400) agus 19 idirbheart díolachán iasachtaí (2012: 15. Ó thráth a bunaithe go dtí deireadh 2013, cuireadh breis is 5,000 idirbheart diúscartha réadmhaoine agus 38 díolachán iasachtaí i gcrích.

ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS (AR LEAN)

TÁBLA 5: Anailís ar idirbhearta diúscartha de réir luacha agus méid

	2013				Tráth tionscanta			
	< €10m	>10m - < 50m	> €50m	Total	< €10m	>10m - < 50m	> €50m	Total
Diúscairtí Iomlána (€m's)	1,028	1,138	1,506	3,672	2,969	3,277	4,624	10,870
Líon na n-Idirbheart	1,928	58	9	1,995	5,359	161	35	5,555
Meánluach Diúscartha (€000's)	533	19,621	167,333	1,841	554	20,354	132,114	1,957

FIGIÚR J: Anailís ar dhiúscairtí bunaithe ar luach agus ar líon ó thráth a bunaithe go dtí deireadh 2013

Fáltais diúscartha bunaithe ar raon luacha ó thráth a bunaithe go dtí deireadh 2013

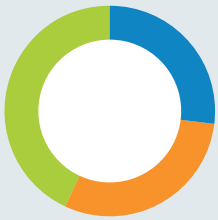

Líon na n-idirbheart diúscartha bunaithe ar raon ó thráth a bunaithe go dtí deireadh 2013

Tá breis sonraí maidir le diúscairtí sócmhainní le fáil i rannóg Athbhreithnithe Gnó na Tuarascála seo.

IONCAM NEAMH-DIÚSCARTHA

San áireamh san airgead tirim arna ghiniúint le linn 2013 bhí ioncam neamh-diúscartha athfhillteach de chuid €792m (2012: €1.2 billiún).

Ceann de phríomhchuspóirí GNBS é sócmhainní a bhainistiú chun críche seirbhísiú fiachais, a bpoitéinseal táirgthe ioncaim trí ghiniúint agus bailiú ioncam ó chíos agus ioncam eile a bharrfheabhsú agus a ghabháil. Ní raibh gabháil agus bailiú a leithéid sin d'ioncam le feidhmiú i dtreo úis iasachta agus laghdaithe fiachais coitianta sular ghnóthaigh GNBS na hiasachtaí; go deimhin, tá an chuma ar an scéal go raibh sileadh suntasach agus fairsing cistí i gceist. Trí straitéisí agus struchtúir oibriúcháin a chur i bhfeidhm d'fhonn a chinntiú go raibh an t-ioncam seo á ghabháil, ghin GNBS ioncam suntasach incriminteach neamh-indiúscartha óna punann.

Anuas air sin, dlúthchuid de ghníomhaíocht laethúil bainistíochta sócmhainní GNBS é a chinntiú go mbíonn spás folamh ar fáil le ligean ar cíos, go bhfeabhsaítear téarmaí léasa agus, dá réir sin, go ndéantar an méid ioncaim ó chíos agus is féidir. Bhí ról lárnach ag na tionscnaimh seo in ioncam neamh-diúscartha a ghiniú, ioncam ar fiú €3.6 billiún é ó thráth a bunaithe.

RSNT

I rith 2013, fuair GNBS €1.4 billiún d'aisíocaíochtaí ó chaipiteal agus ús ó IBRC SL i ndáil le gníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach ó Bhanc Ceannais na hÉireann i ndiaidh Treorach ón Aire Airgeadais faoi Acht IBRC.

BRABÚSACHT

TÁBLA 6: Ráiteas ioncaim ó Ghrúpa GNBS

	2013 €m	2012 €m
Ioncam úis agus táille	1,335	1,387
Costas úis	(375)	(493)
Glanioncam úis	**960**	**894**
Glanbhrabús ar dhiúscairt iasachtaí agus sócmhainní réadmhaoine; agus ioncam farasbairr	505	188
Caillteanas airgeadra eachtrach	(89)	(99)
Caillteanas díorthach	(54)	(38)
Costais oibriúcháin agus costais eile	(124)	(119)
Brabús oibriúcháin roimh bhearnú	**1,198**	**826**
Muirear bearnaithe	(914)	(518)
Brabús don bhliain roimh cánachas	**284**	**308**
(Muirear) / Creidmheas cánach	(71)	(76)
Díbhinní	(2)	(4)
Brabús don bhliain	**211**	**228**

In 2013 thaifead GNBS brabús oibriúcháin de chuid €1,198m roimh bhearnú (2012: €826m). Bhí an toradh foriomlán i ndiaidh cánach agus díbhinní cothrom le brabús de €211m do 2013 (2012: €228m). Is é seo an tríú bliain as a chéile brabús a bheith déanta ag GNBS, ainneoin aitheantas a bheith tugtha d'fhoráil bhreise bearnúcháin de €914m.

GLANIONCAM ÚIS

TÁBLA 7: Glanchorrlach úis – GNBS seachas RSNT

	2013 €m	2012 €m	2011 €m
Ioncam úis agus táille	1,133	1,387	1,283
Costas úis	(341)	(493)	(512)
Glanioncam úis	**792**	**894**	**771**
Airgead ginte ó ioncam neamh-diúscartha	**792**	**1,210**	**1,242**
Iasachtaí agus infháltais GNBS (glan ó bhearnú)	**19,598**	**22,776**	**25,607**
Glanchorrlach úis	4.0%	3.9%	3.0%

Tá léargas le fáil i **dTábla 7** ar an nglanchorrlach úis tuilte ag GNBS ar an ngnáthphunann iasachtaí (seachas ús tuilte ar ghníomhas saoráide iasachta IBRC agus ús iníoctha ar Bhannaí Sinsearacha RSNT). Baineann an laghdú ar ghlan-ioncam úis ó €894m in 2012 go €792m in 2013 le laghdú sa leabhar iasachtaí (diúscairt réadmhaoin táirgthe ioncaim) agus muirir bhearnúcháin níos airde. Is ag ráta seasta úis (EIR) a aithnítear ioncam úis, ráta a bunaíodh trí thagairt do mheastachán de shreafaí airgid curtha i gcrích mar chuid de dhícheall cuí i ndáil lena punann bhunaidh iasachtaí. Ní aithnítear ioncam úis ar aon chuid bearnaithe d'iasacht. Laghdaigh costais seirbhísithe fiachais (ús ar Bhannaí Sinsearacha agus díorthaigh) mar gheall ar laghdú i rátaí 6 mhí Euribor a bheith athraithe i Márta 2013 agus i Meán Fómhair 2013. In 2013 bhí na meánchostais seirbhísithe fiachais cothrom le 1.3% (2012: 1.6%).

ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS (AR LEAN)

GLANBHRABÚS AR DHIÚSCAIRT IASACHTAÍ AGUS SÓCMHAINNÍ RÉADMHAOINE; AGUS IONCAM FARASBAIRR

TÁBLA 8: Glanbhrabús ar dhiúscairt iasachtaí agus sócmhainní réadmhaoine; agus ioncam farasbairr

	2013 €m	2012 €m
Ioncam farasbairr ar aisíocaíochtaí iasachtaí sa bhreis ar fhiachas	531	172
Glan (caillteanas)/brabús ar dhiúscairt iasachtaí agus sócmhainní réadmhaoine	(26)	16
Brabús glan iomlán:	**505**	**188**

Glanbhrabús ar dhiúscairt iasachtaí agus sócmhainní réadmhaoine; agus ioncam farasbairr comhiomlánaithe chuig €505m in 2013 (2012: €188m) lena n-áirítear caillteanais ar dhiúscairt iasachtaí agus sócmhainní réadmhaoine de €26m (2012: €16m brabús) mar aon le hioncam farasbairr de €531m (2012: €172m).

Fuair GNBS iasachtaí ó na Planna ag lascaine shuntasach i gcomparáid le luach bunaidh na n-iasachtaí. Is ionann an luach éadála lascainaithe agus an méid aitheanta ag an tús ag GNBS ar a clár comhardaithe a bheith in-aisghabhála thar a saolré. Tá féichiúnaithe fós faoi oibleagáid an parfhiachas bunaidh a aisíoc. I gcásanna ina ngineann féichiúnaithe airgead farasbairr sa bhreis ar luachanna bunaidh lascainaithe iasachtaí, baintear a leithéid d'fharasbarr go díreach ón ráiteas ioncaim mar bhrabús ar an luach éadála (nó ioncam farasbairr). Amhail an 31 Nollaig 2013, mheas GNBS go raibh brabús neamhréadaithe de thart ar €0.9 billiún aici i ndáil lena leithéid d'fhéichiúnaithe, a bheadh aitheanta, dá ndéanfaí é a chothabháil, mar bhrabús thar shaolré fanta GNBS.

COSTAIS OIBRIÚCHÁIN AGUS COSTAIS EILE

TÁBLA 9: Costais oibriúcháin agus costais eile

	2013 €m	2012 €m
Táillí Príomh- agus Máistir-Sheirbhíseora	58	60
GBCN mar sholáthraí seirbhíse	41	37
Comhtháthú IBRC	7	-
Costais um dhícheall cuí (glan ó méideanna aisghafa)	-	4
Táillí bainistíochta punainne	6	7
Táillí dlí	3	5
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	3	3
Costais oibríochta eile	6	3
Costais Iomlána Oibriúcháin agus costais eile	**124**	**119**

Tá miondealú de chostais oibriúcháin agus costais eile le fáil i dTábla 9 thuas. Bhí costais oibriúcháin agus costais eile cothrom le €124m in 2013 (2012: €119m). Is ionann an leibhéal costas agus 2% (2012: 2.6%) den airgead iomlán ginte i rith na tréimhse, airgead ginte atá ag teacht le tagarmharcanna idirnáisiúnta inchomparáide.

Tá dianphróisis rialaithe costais agus buiséadaithe á gcur i bhfeidhm ag GNBS. Ullmhaítear buiséad bliantúil agus déantar costais iarbhír ar an mbuiséad a mheas gach ráithe agus déanann an Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin agus Bord athbhreithniú orthu.

I ndiaidh leachtú IBRC i mí Feabhra 2013, thabhaigh GNBS costais iomlána €13m a tháinig chun cinn mar thoradh ar an leachtú. Tabhaíodh costais de €7.4m nuair a bhí príomhsheirbhísiú agus seirbhísiú speisialta phunann reatha €41 billiún (Parfhiachas) á n-aistriú ó IBRC go Capita. Tabhaíodh €5.7m breise (lena n-áirítear €3.5m i gcostais foirne) i gcostais dhíreacha agus forchostais agus ullmhúchán ar bun d'éadáil aon sócmhainní iasachtaí gan díol ó IBRC SL. Ní fhéadfaí a bheith ag súil leis na costais seo nuair a d'fhaomh an Bord buiséad 2013 ag deireadh 2012. Agus na costais eisceachtúla aonuaire seo á bhfágáil as an áireamh, in 2013 bhí costais oibriúcháin GNBS cothrom le €111m, costais a mbeifí ag súil leo i gcomhthéacs bhuiséad de €140m agus costais de €119m in 2012.

BEARNÚ

I ndiaidh a hathbhreithniú bearnaithe an 31 Nollaig 2013 a chur chun críche, thaifead an GNBS foráil charnach bhearnaithe de chuid €4.1 billiún i gcoinne a punainne iasachtaí agus infháltas; áirítear anseo go bhfuil costas bearnaithe breise de chuid €914m aitheanta i ráiteas ioncaim 2013.

TÁBLA 10: Iasachtaí agus infháltais iomlána

	Luach anonn ag deireadh-2013 €m
Iasachtaí agus infháltais iomlána	**35,439**
Mar Anailís:	
Iasachtaí agus infháltais nach raibh aon fhianaise oibiachtúil bearnaithe luaite leo	12,270
Iasachtaí agus infháltais measta chun críche bearnúcháin	23,169
Iomlán	**35,439**

IASACHTAÍ AGUS INFHÁLTAIS MEASTA CHUN CRÍCHE BEARNÚCHÁIN

TÁBLA 11: Iasachtaí agus infháltais measta chun críche bearnúcháin

	Luach anonn ag deireadh -2013 €m	2013 Bearnú Soláthar €m	2012 Bearnú Soláthar €m	Gluaiseacht €m	Clúdach Bearnúcháin %
Punann bearnaithe	15,789	3,303	2,629	674	
Punann neamh-bearnaithe	3,804	-	122	(122)	
Iasachtaí agus infháltais measta chun críche bearnúcháin	**19,593**	**3,303**	**2,751**	**552**	**17%**
Punann Measúnaithe Tiomsaitheach	**3,576**	**822**	**512**	**310**	**23%**
Iomlán	**23,169**	**4,125**	**3,263**	**862**[5]	**18%**

Is ionann bearnú agus príomhréimse breithiúnais i ráitis airgeadais an GNBS. Déanann GNBS measúnú mionsonraithe bearnúcháin ar a punann iasachtaí gach sé mhí.

Bhí an t-athbhreithniú bearnaithe deireadh na bliana 2013 bunaithe ar:

- Measúnú mionsonraithe ar shreafaí airgid tuartha na todhchaí i ndáil le gach nasc féichiúnaí a meastar atá suntasach iontu féin. Is éard a bhí i gceist anseo 196 nasc féichiúnaí le hiasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara a raibh luach anonn de chuid €19.6 billiún (2012 €22.2 billiún) luaite leo, arb ionann iad agus gach nasc féichiúnaí bainistithe ag GNBS ach amháin líon beag nasc nárbh fhéidir meastacháin sreabhadh airgid a ullmhú ina leith. Trí chéile, baineadh ráta cumhdaigh 83% (2012: 84%) amach.
- Is ionann na sreafaí airgid ionchais todhchaí agus meastachán is fearr GNBS de na sreafaí airgid a meastar a bheidh á nginiúint ag gach féichiúnaí suntasach aonair. Áirítear iontu sreabha airgid measta a eascraíonn as diúscairt comhthaobhacht réadmhaoine agus ioncaim neamh-diúscartha (ioncam ar chíos mar shampla).

5 *Tá an ghluaiseacht san fhoráil bearnúcháin cothrom le €862m, arb éard atá ann €914m aitheanta sa ráiteas ioncaim agus €52m) aitheanta i gcoinne iasachtaí agus infháltas.*

ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS (AR LEAN)

- Baineann an leabhar iasachtaí bunaidh fanta, arb ionann an luach anonn agus €3.6 billiún (2012: €4.1 billiún), le féichiúnaithe atá á mbainistiú go príomha ag na Planna nach bhfuil measúnú aonair déanta orthu agus atá grúpáilte i bpunann aonair chun críche measúnú tiomsaitheach. Tá an fhoráil do mheasúnú tiomsaitheach ríofa bunaithe ar mheasúnú ar shampla ionadaíoch d'fhéichiúnaithe bainistithe ag PI.

Is ionann an glanmhéadú san fhoráil shonrach bearnúcháin de €552m agus mion-athbhreithniú curtha i gcrích ag GNBS ag deireadh 2013 ar na féichiúnaithe a measadh ina n-aonar agus béim ar leith ar luach diúscartha na comhthaobhachta réadmhaoine sceidealta lena dhiúscairt sa tréimhse idir 2014 agus 2016. Chinn an Bord athbhreithniú mionsonraithe trí bliana a dhéanamh ag deireadh 2013 i gcomparáid le hathbhreithniú mionsonraithe dhá bhliain ag deireadh 2012. Bunaithe ar an measúnú seo, choigeartaigh GNBS luach diúscartha na comhthaobhachta réadmhaoine chun léargas a thabhairt ar ghluaiseachtaí margaidh ó ullmhaíodh na sreafaí airgid bunaidh (mar chuid de phróiseas plean gnó na bhféichiúnaithe) agus chun léargas a thabhairt ar ionchais reatha GNBS bunaithe ar choinníollacha margaidh agus fianaise eile a bheith ar fáil.

Is ionann an méadú san fhoráil thiomsaitheach agus fianaise ar athrú sa ráta caillteanais a cuireadh i bhfeidhm ar na féichiúnaithe a ndearnadh measúnú tiomsaitheach orthu mar thoradh ar fhaisnéis níos fearr a bheith ar fáil faoi shreafaí airgid féichiúnaithe atá á mbainistiú ag PI. I rith 2013, chuir GNBS sreafaí airgid measta todhchaí i dtoll a chéile do gach féichiúnaí atá á bhainistiú ag PI. D'úsáid GNBS sampla ionadaíoch de na sreafaí airgid seo chun na leibhéil chaillteanais ionchais ar an bpunann seo a mheas. Tá an ráta caillteanais measta ar an bpunann a measadh go tiomsaitheach bunaithe ar shampla ionadaíoch de shreafaí airgid cothrom le 23%, i gcomparáid le 17% den phunann a measadh ina haonar agus ráta caillteanais don bhliain roimhe sin de 12.5% don phunann a measadh go tiomsaitheach.

IASACHTAÍ AGUS INFHÁLTAIS NACH RAIBH AON FHIANAISE OIBIACHTÚIL BEARNAITHE LUAITE LEO

I measc na bpríomh-iarmhéideanna laistigh den chatagóir seo tá:

- Gníomhas saoráide iasachta IBRC de €11.7 billiún urraithe ag muirear comhlúthach ar shócmhainní áirithe IBRC. Aisíocfaidh IBRC SL an gníomhas saoráide iasachta trí airgead a aistriú chuig GNBS i ndiaidh an phróisis díolacháin a chur i gcrích. Tá an próiseas díolacháin curtha i gcrích ag IBRC SL agus tá céatadán suntasach de phunann iasachtaí IBRC díolta leis an margadh. Tá an chuma ar an scéal go n-aisíocfaidh IBRC SL dóthain airgid le GNBS i rith 2014 d'fhonn cur ar a cumas Bannaí Sinsearacha GNBS eisithe chuig an mBanc Ceannais tráth leachtú IBRC a fhuascailt ina iomláine.
- Tá €373m in airgeadas díoltóra réamhíoctha ag GNBS go dáta (€357m go dtí deireadh 2013) le ceannaitheoirí sócmhainní atá á ndiúscairt ag féichiúnaithe GNBS. Tá na hidirbhearta airgeadais díoltóra ar fad ag feidhmiú faoi láthair agus mar thoradh air sin níl aon fhianaise ar bhearnúchán ann.

STAID AIRGEADAIS

TÁBLA 12: Staid Airgeadais

Achoimre ar an gClár Comhardaithe	2013 €m	2012 €m
Sócmhainní		
Airgead tirim, coibhéisí airgid thirim agus sócmhainní leachtacha	4,400	3,644
Iasachtaí agus infháltais - GNBS	19,598	22,776
Iasachtaí agus infháltais- RSNT	11,716	-
Sócmhainní eile	511	808
Iomlán na sócmhainní	**36,225**	**27,228**
Dliteanais agus cúlchistí		
Bannaí Sinsearacha i saincheist - GNBS	22,690	25,440
Bannaí Sinsearacha i saincheist - RSNT	11,928	-
Dliteanais eile	797	1,376
Iomlán na ndliteanas	**35,415**	**26,816**
Gnáthscair agus cúlchistí iomlána	**810**	**412**
Gnáthscair, cúlchistí agus Dliteanais	**36,225**	**27,228**

BAINISTÍOCHT AIRGID THIRIM

Ní mór do GNBS, faoin mBeartas Leachtachta atá faofa ag an mBord, a chinntiú go bhfuil acmhainní airgid leordhóthanacha aici chun freastal ar a cuid oibleagáidí airgeadais de réir mar a bheidh siad dlite, lena n-áirítear iasachtaí nua, costais a bhaineann le fónamh d'fhiachas agus íocaíochtaí comhthaobhacha. Beidh leibhéil éagsúla airgid thirim ag teastáil i rith na bliana airgeadais. Amhail an 31 Nollaig 2013, bhí airgead tirim, coibhéisí airgid agus sócmhainní leachtacha €4.4 billiún ag an nGrúpa GNBS, agus bhain €395m den tsuim sin le RSNT. Infheistíochtaí gearrthéarmacha is ea na hinfheistíochtaí sócmhainne leachtaí atá ceadaithe faoi Bheartas Leachtachta GNBS, agus is urrúis de chuid Rialtas na hÉireann iad den chuid is mó.

PUNANN IASACHTAÍ

Fuair GNBS iasachtaí a raibh parluach bunaidh fiachais €74 billiún acu ó na Planna ar chomaoin €31.8 billiún. B'ionann luach anonn GNBS na n-iasachtaí ag deireadh 2013 agus €19.6 billiún (2012: €22.8 billiún) (gan an fhoráil bearnaithe €4.1 billiún charnach san áireamh (2012: €3.3 billiún).

Déantar achoimre i **bhFigiúiri K-M** ar chomhchruinniú na punainne réadmhaoine lena ndaingnítear iasachtaí eile GNBS de réir réigiúin agus de réir earnála.

Léirítear san anailís i **bhFigiúir K** go bhfuil 56% den chuid eile de phunann GNBS comhchruinnithe i bPoblacht na hÉireann, agus gur i mBaile Átha Cliath atá 38% den phunann iomlán. Dá bhrí sin, beidh feidhmíocht phunann Bhaile Átha Cliath ina gné ríthábhachtach maidir le feidhmíocht fhadtéarmach GNBS.

I gcás phunann Bhaile Átha Cliath (**Figiúir L)**, is iad na príomh-dheighleoga ná oifig 24%, cónaitheach 20% agus talamh agus forbairt 28%. Mar a luadh san athbhreithniú gnó, d'aithin an rannóg Bainistíochta Sócmhainní roinnt scothshuíomhanna forbartha i mBaile Átha Cliath atá oiriúnach d'fhorbairt trí chistiú féichiúnaí nó trí chomhfhiontair sa todhchaí.

Maidir leis an gcuid eile den phunann in Éirinn, tá comhchruinnithe suntasacha di i gCorcaigh, i nGaillimh agus i Luimneach agus i gcontaetha gar do Bhaile Átha Cliath. Is ionann na príomh-chomhchruinnithe de réir earnála lasmuigh de Bhaile Átha Cliath agus miondíol (31%), talamh agus forbairt (27%) agus cónaitheach (15%).

Tá 44% den chuid eile de phunann GNBS lasmuigh d'Éirinn. Is sa Bhreatain atá 30% de phunann fhoriomlán GNBS. Tá 18% den phunann iomlán comhdhéanta de shócmhainní i Londain - mórthionscadail forbairtí cónaithe den chuid is mó.

Déanann GNBS measúnú ar an gcuid eile dá punann ar bhonn leanúnach. Déantar diúscairtí sócmhainní pleanáilte agus sreafa airgid ionchais ó dhíolacháin sócmhainní a nuashonrú agus a thuairisciú don bhainistíocht ar bhonn seachtainiúil.

FIGIÚR K: Punann bainistithe ag GNBS de réir láithreach agus de réir earnála – an 31 Nollaig 2013

Comhchruinniú na punainne arna bainistiú ag GNBS de réir láithreach

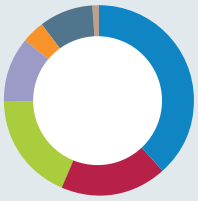

Comhchruinniú na punainne arna bainistiú ag GNBS de réir earnála

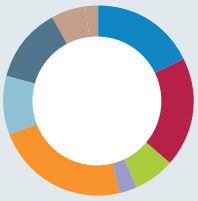

FIGIÚR L: Punann bainistithe ag GNBS um Baile Átha Cliath agus an Chuid eile de Phoblacht na hÉireann de réir earnála – amhail an 31 Nollaig 2013

Comhchruinniú na punainne arna bainistiú ag GNBS - Baile Átha Cliath

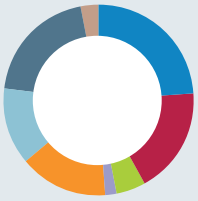

Comhchruinniú na punainne arna bainistiú ag GNBS - an Chuid eile de Phoblacht na hÉireann

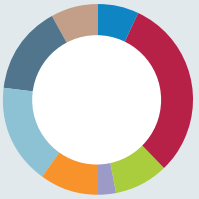

FIGIÚR M: Punann bainistithe ag GNBS um an Ríocht Aontaithe (gan Tuaisceart Éireann san áireamh) agus an Domhan Mór de réir áite – amhail an 31 Nollaig 2013

Comhchruinniú na punainne arna bainistiú ag GNBS - An Ríocht Aontaithe (gan Tuaisceart Éireann san áireamh)

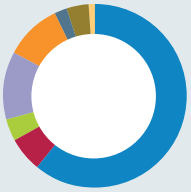

Comhchruinniú na punainne arna bainistiú ag GNBS - An Domhan Mór

FUASCAILTÍ BANNAÍ SINSEARACHA

Fuascailtí Bannaí Sinsearacha GNBS

Faoi dheireadh 2013 bhí sprioc GNBS um fhuascailt Bannaí Sinsearacha, arbh ionann í agus €7.5 billiún, bainte amach aici i ndáil lena punann reatha (25% d'eisiúint bhunaidh Bannaí Sinsearacha GNBS).

Faoi dheireadh mhí an Mhárta 2014, bhí €3 billiún breise de na Bannaí Sinsearacha a bhí aici fuascailte ag GNBS, rud a d'fhág go raibh fuascailt charnach na mBannaí Sinsearacha cothrom le €10.5 billiún – 35% den bhuneisiúint Bannaí Sinsearacha in 2010/2011. Leis an fhuascailt charnach Bannaí Sinsearacha €10.5 billiún ag deireadh mhí an Mhárta 2014, léiríonn an fhuascailt charnach de chuid Đ10.5 billiún de Bhannaí Sinsearacha amhail ar dheireadh Mhárta 2014 dul chun cinn suntasach agus cuireann sé GNBS i riocht láidir fuascailt 50% dá Bhannaí Sinsearacha a dhéanamh faoi dheireadh 2014.

FIGIÚR N: Fuascailt sprice bannaí os coinne fuascailt charnach iarbhír

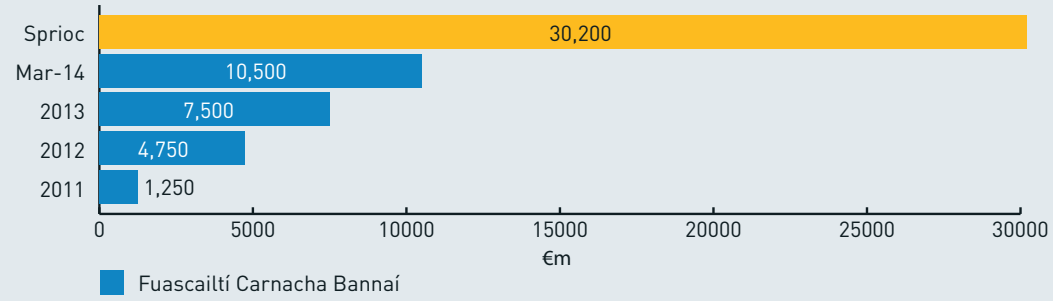

Fuascailt Bannaí Sinsearacha RSNT

Ina theannta sin, d'fhuascail GNBS €1 billiún Bannaí Sinsearacha as an €12.9 billiún díobh a bhí eisithe i ndáil le fáil an ghníomhais saoráide iasachta agus an mhuirir chomhdhlúthaigh i leith shócmhainní IBRC. In 2014, tá €3.2 billiún eile de na Bannaí Sinsearacha a eisíodh i ndáil le fáil an ghníomhais saoráide iasachta agus an mhuirir chomhlúthaigh i leith shócmhainní IBRC fuascailte ag GNBS, a fhágann gurb ionann an fhuascailt charnach agus €4.2 billiún de na Bannaí Sinsearacha a eisíodh i Márta 2013.

FIGIÚR O: Fuascailt Sprice Bannaí RSNT os coinne Fuascailt Charnach Iarbhír

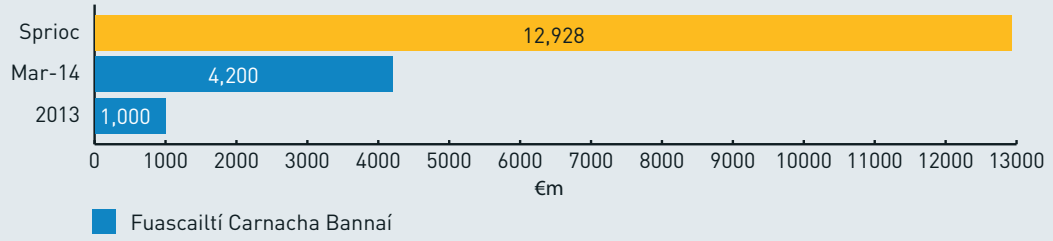

Tugtar achoimre thíos ar na gluaiseachtaí in iasachtaí agus infháltais:

TÁBLA 13: Achoimre ar ghluaiseachtaí in iasachtaí agus infháltais GNBS (gan RSNT san áireamh)

	Fiachas an GNBS 2013 €m	Parfhiachas 2013 €m	Fiachas an GNBS 2012 €m	Parfhiachas 2012 €m
Iasachtaí agus infháltais – iarmhéid oscailte	**22,776**	**70,812**	**25,607**	**72,463**
Fáltais airgid	(4,295)	(4,295)	(4,176)	(4,176)
Ioncam úis	1,058	1,973	1,222	2,430
Coigeartuithe um ghnóthuithe / luacháil iasachtaí	19	53	(118)	63
Réamhíocaíochtaí caipiteal oibre	665	665	308	308
Brabús ar dhíolachán iasachtaí, réadmhaoin agus ioncam fuílligh	502	-	188	-
Gluaiseacht i ndíolachán iasachtaí	-	(1,029)	(5)	(947)
Fiach Cuimsigh/Díscríobh	-	(261)	-	(55)
Airgeadra eachtrach agus gluaiseachtaí eile	(265)	(778)	262	726
	20,460	**67,140**	**23,288**	**70,812**
Foráil bhearnaithe – muirear incriminteach[6]	(862)	-	(512)	-
Iasachtaí agus infháltais – iarmhéid dúnta	**19,598**	**67,140**	**22,776**	**70,812**

6 *Is ionann an ghluaiseacht san fhoráil bearnaithe agus €862m, atá comhdhéanta de €914m atá aitheanta sa ráiteas ioncaim agus (€52m) atá aitheanta os coinne iasachtaí agus infháltas.*

SOLÁTHRAITHE SEIRBHÍSE AGUS EAGRAÍOCHT GNBS

STRUCHTÚR EAGRAÍOCHTÚIL

Trí GBCN, d'earcaigh GNBS baill foirne a bhfuil éagsúlacht scileanna agus taithí acu ó dhisciplíní amhail baincéireacht, airgeadas, dlí, réadmhaoin, dócmhainneacht agus pleanáil, i measc disciplíní eile. I dtreo deireadh na bliana 2011, d'fhaomh an Bord struchtúr eagraíochtúil athbhreithnithe a bhí deartha le déileáil go héifeachtach agus go dinimiciúil leis na dúshláin rompu amach. San áireamh san atheagrú, a cuireadh i bhfeidhm ag tús Aibreáin 2012, bhí atheagrú na Gníomhaireachta i gcúig rannóg:

FIGIÚIR P: STRUCHTÚR EAGRAÍOCHTÚIL GNBS

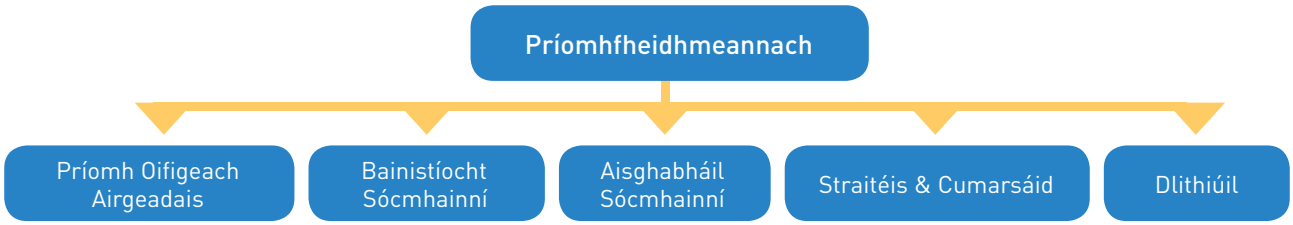

ACMHAINNÍ FOIRNE

B'ionann líon na mball foirne de chuid GBCN a bhí sannta do GNBS ag deireadh 2013 agus 331. Idir tráth a bunaithe agus deireadh mhí an Mhárta 2014, bhí 64 ball foirne éirithe as a gcuid post, lena n-áirítear 29 a d'éirigh as a gcuid post le linn 2013.

AISGHABHÁIL SÓCMHAINNÍ

Tá trí phríomhfheidhm ag an rannóg um Aisghabháil Sócmhainní, ina raibh 190 baill foirne ag deireadh mhí na Nollag 2013: seachadadh straitéise, féichiúnaithe agus Glacadóirí a bhainistiú agus an sreabhadh airgid a uasmhéadú fad is go bhfuil an caillteanas á íoslaghdú.

Tá an rannóg um Aisghabháil Sócmhainní ar an bpríomh-chomhéadan atá ag GNBS le féichiúnaithe agus Glacadóirí agus tá an rannóg sin freagrach as breis is 99% de na naisc féichiúnaí (de réir lín), idir iadsan atá á mbainistiú go díreach ag GNBS agus iadsan atá á mbainistiú go hindíreach trí mheán Planna agus Capita. Éilíonn an fhreagracht seo dianbhainistíocht laethúil trí chur chuige nuálach agus réiteach-bhunaithe a úsáideann raon modhanna oibrithe amach, na modhanna seo a leanas san áireamh:

- Straitéisí, spriocanna agus garspriocanna soiléire a shonrú agus monatóireacht ghníomhach a dhéanamh orthu;
- Costais féichiúnaithe agus Ghlacadóirí a íoslaghdú;
- Ioncam a fháil agus a uasmhéadú;
- Luachanna díolacháin a bharrfheabhsú trí bhainistíocht réamhghníomhach sócmhainní;
- Cistiú caiteachais chaipitiúil breise a sholáthar sa chás gur féidir luach breise a fháil nó luach a chosaint;
- Maoiniú díoltóra a thabhairt ar iasacht i gcás díolacháin sócmhainní iomchuí;
- Díolacháin punanna réadmhaoine nó iasachtaí a fhorghníomhú nuair is iomchuí;
- Athbhreithniú a dhéanamh go rialta ar roghanna díolacháin sócmhainní os coinne roghanna coinneála sócmhainní, agus úsáid á baint as anailís um shreabhadh airgid lascainithe.

I rith 2013, cheap an rannóg um Aisghabháil Sócmhainní speisialtóirí in earnáil na réadmhaoine i gcomhair earnálacha tábhachtacha punainne cosúil le miondíol, oifigí, áiteanna cónaithe, óstáin agus talamh chun cuidiú le bainisteoirí cás straitéisí oiriúnacha a ullmhú maidir le sócmhainní atá faoi rialú féichiúnaithe agus Glacadóirí. Cuireadh le chéile foireann Forghníomhaithe Idirbheart freisin chun bainistíocht a dhéanamh ar na hidirbhearta um dhíolachán punann réadmhaoine agus dhíolachán iasachtaí thar naisc féichiúnaí, idirbhearta a bhfuil a líon ag dul i méid.

PUNANN ARNA BAINISTIÚ AG GNBS

San áireamh sa phunann arna bainistiú ag GNBS tá 217 nasc féichiúnaí a bhfuil parluach fiachais bunaidh €61 billiún (parluach fiachais reath de €55 billiún) orthu. Tá gach ceann seachas trí[7] cinn de na naisc féichiúnaí sin á mbainistiú ag 9 bhfoireann ildisciplíneacha um Aisghabháil Sócmhainní, a bhfuil naonúr/deichniúr ball foirne ar gach foireann díobh agus a mbíonn rannpháirtíocht dhíreach acu le féichiúnaithe i ndáil le pleananna gnó, iarratais ar chreidmheas agus monatóireacht ar spriocanna agus ar fheidhmíocht. Tá athbhreithnithe curtha i gcrích ar phlean gnó gach nasc féichiúnaí. I ngach cás, d'iarr GNBS go ndéanfaí athruithe suntasacha ar na pleananna gnó bunaidh a cuireadh isteach, agus bhí idirbheartaíocht a bhí deacair agus dian ar shaincheisteanna conspóideacha ina toradh ar an bpróiseas sin. I measc na saincheisteanna conspóideacha sin bhí Teach Cónaithe Príomhúil, luathdhíolacháin sócmhainní, laghdú forchostas, aisiompú aistrithe sócmhainní a bhí déanta roimhe sin agus muirir a fháil i leith sócmhainní a bhí neamhualaithe cé is moite díobh. Tá cur i bhfeidhm na bpleananna gnó atá faofa ag GNBS ar bun le tamall anois, agus tá sé sin léirithe i leibhéal an airgid a gineadh go dtí seo.

7 *Tá trí nasc féichiúnaí shuntasacha atá bunaithe sa Ríocht Aontaithe á mbainistiú ag foireann Bainistíochta Sócmhainní GNBS.*

SOLÁTHRAITHE SEIRBHÍSE AGUS EAGRAÍOCHT GNBS (AR LEAN)

Seo a leanas struchtúr na Rannóige:

FIGIÚR Q:Struchtúr na rannóige um Aisghabháil Sócmhainní

Foireann na Punainne arna bainistiú ag GNBS agus na Dócmhainneachta	Punann arna bainistiú ag PI/Capita	Bainistíocht Gnó
11 fhoireann 109 ball foirne	**3 fhoireann 45 ball foirne**	**5 fhoireann 36 ball foirne**

Punann arna bainistiú ag pi/capita

San áireamh sa phunann arna bainistiú ag PI/Capita tá 563 nasc féichiúnaí a bhfuil €13 billiún de pharfhiachas bunaidh orthu.

Tar éis gur leachtaíodh IBRC ar an 7 Feabhra 2013, ceapadh Capita chun seirbhísí príomhúla agus seirbhísí speisialta a chur ar fáil ar an bpunann a bhíodh á bainistiú roimhe sin ag IBRC ar son GNBS.

Tá foireann cleachtóirí speisialtóra dócmhainneachta (bunaithe sa rannóg um Aisghabháil Sócmhainní) freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar ghníomhaíocht forfheidhmithe GNBS (leathanach 17) i gcomhar leis an rannóg Dlí.

Tacaíonn an fhoireann Bainistíochta Gnó sa rannóg um Aisghabháil Sócmhainní leis na punanna arna mbainistiú ag GNBS agus ag PI/Capita araon, lena n-áirítear foirne oibríochtaí um Chuardach Sócmhainní, Beartas agus Punanna.

SREABHADH AIRGID FÉICHIÚNAÍ

Tá an rannóg um Aisghabháil Sócmhainní freagrach as rannpháirtíocht dhíreach le féichiúnaithe agus sreafaí airgid ginte ag sócmhainní féichiúnaithe a bharrfheabhsú d'fhonn a chinntiú gur féidir príomhspriocanna aisíocaíochta fiachais a chomhlíonadh. Tá léargas le fáil i bhFigiúr V anseo thíos ar an sreabhadh airgeadais bliantúil comhiomlán a eascraíonn ó fháltais diúscartha agus ioncam eile (fáltais ó chíos den chuid is mó) ó 2010 go dtí deireadh 2013:

FIGIÚR R: Fáltais ó fhéichiúnaithe 2010-2013

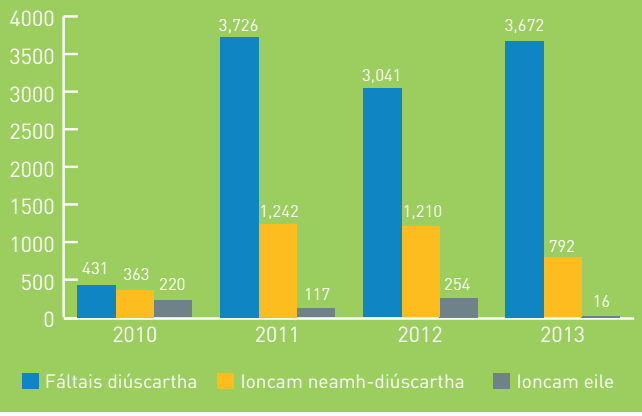

TÁBLA 14: Miondealú ar an bhfiachas arna bhainistiú ag PI/Capita amhail deireadh na bliana 2013.

	AIB	BOI	Capita	Iomlán
Naisc fhéichiúnaí	213	56	294	563
Parfhiachas (€ billiún)	4.9	2.0	4.9	11.8
Fiachas an GNBS (€ billiún)	2.2	1.0	1.5	4.7

BAINISTÍOCHT SÓCMHAINNÍ

Bhí an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní gafa ar feadh na bliana 2013 le bainistiú tionscadal ar leith a bhí aitheanta mar chinn oiriúnacha le haghaidh scileanna speisialtóra na foirne i réimsí an eastáit réadaigh agus an chaipitil. Scéimeanna forbartha tábhachtacha is ea iadsan, a mheastar a bheith inmharthana ó thaobh na tráchtála, bunaithe ar an éileamh agus na praghsanna reatha nó ar éileamh agus praghsanna ionchasacha in dhá phríomháit, Baile Átha Cliath agus Londain.

I gcomhréir le próisis na foirne, bíonn gach tionscadal faoi réir tástálacha ceistiúcháin láidre 'díol-coinnigh' ag céimeanna éagsúla ina n-éabhlóid, agus mar gheall ar an tástáil sin díoladh tionscadail áirithe a ceapadh ar dtús go ndéanfaí iad a fhorbairt.

In Éirinn, rinneadh dul chun cinn suntasach i rith na bliana maidir le saincheisteanna pleanála a bhaineann le sócmhainní laistigh de raon feidhme na Rannóige Bainistíochta Sócmhainní. Tá iarratais taiscthe nó á n-ullmhú le haghaidh thart ar 1,000 aonad tithíochta i réigiún Bhaile Átha Cliath. Tá an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní ag tacú le scéimeanna tithíochta atá á bhforbairt faoi láthair i limistéar Chomhairle Contae Fhine Gall agus i limistéar Chomhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas.

Bhí an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní ag obair go dlúth le húdaráis áitiúla, leis an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil, leis an Údarás Náisiúnta Iompair agus le gníomhaireachtaí eile ar thionscnaimh náisiúnta agus áitiúla, lena n-áirítear a bheith ag cur go gníomhach leis an bPlean Ceantair Áitiúil, leis an bPlean Forbartha agus le próisis SDZ.

Dhírigh an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní go háirithe ar Dhugthailte Bhaile Átha Cliath, áit a bhfuil urrús ag GNBS thar shealúchas suntasach talún. Tá an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní tar éis a bheith ag cur go gníomhach leis an bpróiseas SDZ ansin, agus é mar aidhm aici timpeallacht a chruthú a chuidíonn le forbairt ionaid tráchtála agus forbairt áiteanna cónaithe atá inmharthana agus inbhuanaithe.

Ina theannta sin, tá an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní ag déanamh bainistiú díreach ar roinnt saindeiseanna forbartha nó athfhorbartha i nDugthailte Bhaile Átha Cliath, áit a bhfuil an dian-idirghabháil ag cruthú deiseanna le haghaidh torthaí tábhachtacha, luachmhara a chruthú.

Lasmuigh d'Éirinn, bhí an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní ag díriú ar mhargadh réadmhaoine cónaithí Londain, áit ar sholáthar GNBS cistiú i gcomhair 5,000 aonad a thógáil. D'fhág éileamh mór go bhfuil níos lú ná 1,000 de na haonaid ar fáil fós le haghaidh réamhdhíola agus ginfidh cistiú forbartha GNBS toradh suntasach do cháiníocóirí na hÉireann sa chás seo.

Déanann an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní bainistiú díreach freisin ar thrí cinn de naisc féichiúnaí is mó de chuid na Gníomhaireachta, a bhfuil parfhiachas comhiomlán €4 billiún orthu, atá urraithe den chuid is mó trí réadmhaoin atá lonnaithe i Londain.

Déanann an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní bainistiú ar dhá thionscnamh de chuid GNBS, tithíocht shóisialta a sholáthar (féach leathanaigh 30-31) agus an Tionscnamh um Íocaíocht Iarchurtha (féach leathanach 21). Ina theannta sin, le linn 2013, sheol an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní roinnt meicníochtaí nua chun a chur ar chumas GNBS a bheith rannpháirteach i bhfeabhsú agus forbairt sócmhainní, lena n-áirítear dhá Chiste Infheistíochta Cáilithí (Qualifying Investment Funds nó QIFanna) a bhunú agus páirt a ghlacadh iontu. Baineann na cistí sin le sócmhainní i nDugthailte Bhaile Átha Cliath. Is dócha go dtabharfar faoi thionscnaimh den chineál céanna de réir mar a leathnóidh an téarnamh sa mhargadh.

Mar gheall ar an eolas agus an taithí atá aici ar an margadh, beidh an Rannóg Bainistíochta Sócmhainní ina hacmhainn thábhachtach do GNBS san obair atá amach roimpi, go háirithe ós rud é go bhfuil sé chomh tábhachtach aghaidh a thabhairt ar ghanntanais soláthair san earnáil chónaitheach agus san earnáil oifige i mBaile Átha Cliath sna blianta atá amach romhainn.

BAINISTÍOCHT SÓCMHAINNÍ - QIF

Mar thionscnamh gníomhachtaithe margaidh i measc roinnt eile tionscnamh a raibh an cuspóir céanna leo, fuair GNBS scairsheilbh mhionlaigh in QIF nua a bhí údaraithe ag an mBanc Ceannais ar an 2 Iúil 2013. Tá Ciste na nDuganna Theas ina fho-chiste de chuid Targeted Investment Opportunities plc, scáthchiste ina bhfuil dliteanas leithscartha idir fo-chistí.

Is iad Oaktree Capital Management ('Oaktree'), gnólacht cothromais phríobháidigh a bhfuil a ceanncheathrú in Los Angeles, Bennett Group ('Bennett'), grúpa réadmhaoine agus tógála atá bunaithe in Éirinn, agus GNBS na comh-infheisteoirí san QIF. Is é Oaktree an bainisteoir infheistíochta agus is é Bennett an bainisteoir réadmhaoine. Is é cuspóir na n-infheisteoirí QIF a n-úinéireacht faoi seach ar thailte forbartha i nDuganna Theas Bhaile Átha Cliath a chur le chéile, toiliú pleanála a fháil agus dul ar aghaidh le forbairt na dtailte.

Ina theannta sin, fuair GNBS scairsheilbh 20% in Gangkhar plc, ciste QIF a bunaíodh mar thoradh ar Project Aspen, a ndearna an fhoireann Bainistíochta Sócmhainní idirbheartú air agus atá á bhainistiú aici.

Déanfaidh GNBS measúnú ar an tsochair a bheidh le baint as páirt a ghlacadh in QIFanna den chineál céanna, má thagann deiseanna oiriúnacha chun cinn.

SOLÁTHRAITHE SEIRBHÍSE AGUS EAGRAÍOCHT GNBS (AR LEAN)

STRAITÉIS AGUS CUMARSÁID

Tá an Rannóg Straitéise agus Cumarsáide freagrach as anailís straitéiseach a dhéanamh ar an bpunann agus as straitéisí a fhorbairt a chuirfidh ar chumas GNBS an fáltas airgeadais is fearr is féidir a chinntiú i leith na punainne. I measc fheidhmeanna na rannóige tá athbhreithniú rialta foirmiúil ar straitéis GNBS agus dearadh agus cur i bhfeidhm táirgí nua.

Chomh maith leis sin, tá an rannóg freagrach as gníomhaíocht chumarsáide GNBS a bhainistiú, lena n-áirítear rannpháirtíocht GNBS leis na meáin, gníomhaireachtaí Stáit agus príomhpháirtithe leasmhara eile GNBS.

Pleanáil Straitéiseach

Cuireann an fhoireann um Pleanáil Straitéiseach moltaí faoi bhráid an Choiste Feidhmiúcháin agus an Bhoird maidir leis na straitéisí is oiriúnaí do GNBS i gcomhthéacs a cuspóirí reachtúla. Déanann an fhoireann anailís ar shonraí punainne agus ar fhorbairtí agus treochtaí sa mhargadh d'fhonn moltaí oiriúnacha a fhorbairt. Déanann an fhoireann monatóireacht agus tuairisciú ar fheidhmíocht roinnt príomhghnéithe de Straitéis GNBS.

Ina theannta sin, glacann an fhoireann páirt freisin i ndíospóireachtaí tionscail agus idir-rialtasacha faoi bheartas poiblí don earnáil réadmhaoine agus d'earnáil na tógála, agus tá ról aici maidir le forbairt táirgí nua. I láthair na huaire, tá an fhoireann ag treorú rannpháirtíocht GNBS leis an ESRI ar chlár taighde a tháirgfidh tuairiscí taighde ar ábhair a bhaineann le soláthar agus éileamh amach anseo i ndáil le tithíocht chónaithe in Éirinn.

Cumarsáid

Tá feidhm Chumarsáide GNBS dírithe ar an tslí is fearr chun cumarsáid a dhéanamh le páirtithe leasmhara a bhfuil spéis dhlisteanach acu i ngníomhaíochtaí GNBS d'fhonn a chinntiú go bhfuil neart eolais acu faoi na gníomhaíochtaí sin agus go bhfuil meas acu ar an réasúnaíocht a bhaineann le tionscnaimh atá á gcur i gcrích ag GNBS.

Tá príomh-rannpháirtíocht GNBS lena féichiúnaithe agus ceannaitheoirí poitéinsiúla sócmhainní á rialú ag a féichiúnaithe agus Glacadóirí agus tá an rannpháirtíocht seo á cur i gcrích tríd is tríd ag foirne um Aisghabháil Sócmhainní agus Bainistíochta Sócmhainní. Ó tharla tionchar a bheith ag gníomhaíochtaí fhéichiúnaithe agus Ghlacadóirí GNBS ar an ngeilleagar agus ar an tsochaí trí chéile, tá raon éagsúla páirtithe leasmhara eile (Figiúr W anseo thíos) a bhfuil leas acu sna gníomhaíochtaí sin, rud a chruthaíonn oibleagáid chomhfhreagrach do GNBS a chinntiú go bhfuil a peirspictíocht á cur in iúl do na páirtithe leasmhara sin.

Ionadaithe poiblí

Bunaithe ar scála GNBS agus an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aici ar gheilleagar agus ar shochaí na hÉireann, tá leas dlisteanach ag ionadaithe poiblí, atá ag gníomhú thar ceann a dtoghthóirí, i ngníomhaíochtaí GNBS agus dá réir sin, tá fonn ar GNBS a chinntiú go bhfuil tuiscint mhaith ag ionadaithe ar na gníomhaíochtaí sin, faoi réir srianta an dlí tráchtála agus baincéireachta agus forálacha rúndacha den Acht. Bíonn GNBS rannpháirteach le hionadaithe poiblí trí roinnt cainéal lena n-áirítear láithreacht an Chathaoirligh, an Phríomhfheidhmeannaigh agus feidhmeannach sinsearach ag coistí Oireachtais. Soláthraíonn sé bealach ríomhphoist saintiomanta freisin, rud a chuireann ar chumas na mball den Oireachtas saincheisteanna áirithe ar cás lena dtoghthóirí iad a thabhairt aníos, mar shampla cúrsaí a bhaineann le heastáit neamhchríochnaithe, saincheisteanna sláinte agus sábháilteachta a bhaineann le réadmhaoine tréigthe agus cúnamh a thabhairt do ghrúpaí pobail áitiúla chun réadmhaoine a aithint dá gcuid éileamh. Tá bealach ríomhphoist chomhchosúil ar fáil do bhaill Thionól Tuaiscirt Éireann. Chomh maith leis sin, déileálann GNBS le ceisteanna ar ábhar imní don phobal

FIGIÚR S: Príomhpháirtithe leasmhara an GNBS

FIGIÚR T: Struchtúr na Rannóige Dlí

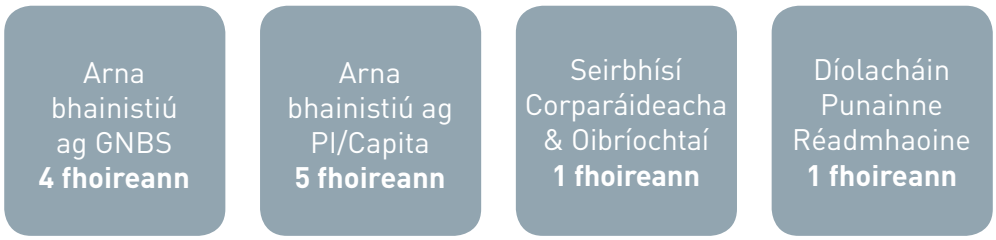

iad trí fhreagairtí ar Cheisteanna Parlaiminte (PQanna) a chuirtear faoi bhráid an Aire a bhaineann leis GNBS (bhí breis is 240 PQanna den sórt sin ann in 2013).

Féachann GNBS go ginearálta chun an oiread eolais agus is féidir a sholáthar don phobal i bhfianaise srianta a thagann le riachtanais tráchtála, dlí na rúndachta baincéireachta agus srianta faoi leith arna bhforchur ag an Acht i leith scaoileadh eolais rúnda (Ailt 99 agus 202). Déantar é seo, i bpáirt, trí ghnáthchainéil dála preasráiteas, óráidí, freagairtí ar fhiosrúcháin ón bpreas, nuashonruithe láithreán ghréasán agus bileoga eolais maidir le hábhair ar leith (tá sampla anseo thíos).

Chomh maith leis sin, déileálann GNBS le thart ar 130 fiosrúchán rphoist ar an meán gach mí (trí infoⓐ nama.ie) agus thart ar 150 fiosrúchán teileafóin ar an meán ón bpobal gach mí. Freagraíonn GNBS gach aon fhiosrúchán laistigh de dhá lá gnó.

DLÍTHIÚIL

Soláthraíonn an Rannóg Dlí comhairle neamhspleách don Bhord, don POF agus do rannóga gnó GNBS ar roinnt ceisteanna dlí a bhfuil tionchar acu ar GNBS agus a hoibríochtaí. Bhain foireann 48 gairmí dlí agus foireann tacaíochta leis ag deireadh mhí na Nollag 2013, le saineolas acu sa réadmhaoin chónaithe agus tráchtála, sa bhaincéireacht agus airgeadas agus sa dócmhainneachta agus dlíthíocht.

Is é an Rannóg Dlí a sholáthraíonn comhairle agus réitigh dhlí do gach rannóg gnó GNBS. Is aici atá baint dhíreach le gach gné de straitéisí comhthoiliúla agus neamh-chomhthoiliúla lena n-áirítear: diúscairtí punainne iasachta agus réadmhaoine; athstruchtúrú fiachais; straitéisí bainistíochta sócmhainne; oibríochtaí iasachtaithe; straitéisí forfheidhmithe agus iar-fhorfheidhmithe; agus bainistiú dlíthíochta ar fud phunann iomlán parfhiachais GNBS ar fiú €67 billiún í. Is í an Rannóg Dlí freisin a thugann comhairle i leith struchtúr oibríochtúil faoi bhun seirbhísiú iasachta ag na Planna agus ag seirbhíseoirí eile máistreachta, príomha agus speisialta de chuid GNBS. Tugtar comhairle freisin i leith oibleagáidí soláthair phoiblí GNBS.

Thug an Rannóg comhairle dlí straitéiseach chun riosca dlíthiúil a aithint agus a bhainistiú um athstruchtúrú iasachta ní ba mhó ná €10 billiún, díolacháin réadmhaoine agus iasachta arbh fhiú €12.4 billiún iad agus forfheidhmithe arbh fhiú €3 billiún iad.

Punann arna bainistiú ag GNBS

Soláthraíonn an Rannóg Dlí comhairle dlí agus seirbhísí trasghníomhaíochta d'fhoirne um Aisghabháil Sócmhainní agus Bainistíochta Sócmhainní maidir le punann bainistithe ag GNBS de 217 nasc féichiúnaí. I ndiaidh an t-athbhreithniú a dhéanamh ar phleananna gnó féichiúnaithe, cuireann an rannóg Dlí comhairle ar an rannóg um Aisghabháil Sócmhainní agus ar an rannóg Bainistíochta Sócmhainní maidir le cur i bhfeidhm rogha straitéise GNBS le haghaidh nascacht féichiúnaí lena n-áirítear maoiniú do gach tionscadal nua, maoirseacht a dhéanamh ar dhíolacháin sócmhainní, athstruchtúrú iasachtaí agus urrús, díolacháin iasachtaí, aisiompú aistrithe sócmhainní, foirfeacht urrúis agus glacadh le hurrús ar shócmhainní neamhualaithe.

Punann arna bainistiú ag Capita

Shann an Rannóg Dlí ceithre fhoireann shaintiomanta chun comhairle dlí agus seirbhísí idirbheartaíochta a thabhairt do na foirne Aisghabhála Sócmhainní i ndáil leis an bpunann arna bainistiú ag Capita, lena mbaineann 294 nasc féichiúnaí a aistríodh ó bhainistiú IBRC i mí Lúnasa 2013. Chuaigh an fhoireann Dhlí i mbun athbhreithniú criticiúil ar straitéis i leith gach 294 nasc agus rinne dul chun cinn nach beag ar fheidhmiú gharspriocanna dlí ag eascairt as na straitéisí comhaontaithe sin.

Punanna arna mbainistiú ag Institiúidí Rannpháirteacha (PI)

Soláthraíonn an Rannóg Dlí comhairle agus treoir beartais don rannóg Aisghabhála Sócmhainní i ndáil leis an bpunann bainistithe PI a áiríonn 269 nasc féichiúnaí arna mbainistiú ag AIB agus BOI agus a sholáthraíonn treoir agus comhairle do na foirne dlí sna hinstitiúidí rannpháirteacha (PI) sin maidir le ceisteanna dlí a eascraíonn ón bpunann sin. Chomh maith leis sin, tá baint ag an Rannóg Dlí le caighdeáin seirbhísí a thaifeadadh agus ceisteanna seirbhíse a réiteach leis na hinstitiúidí rannpháirteacha (PI).

SOLÁTHRAITHE SEIRBHÍSE AGUS EAGRAÍOCHT GNBS (AR LEAN)

TÁBLA 15: Achoimre dlíthíochta

	Iomlán	Críochnaithe	Ar bun	Cosaint rathúil/ Dlíthíocht rathúil/ Toradh fabhrach gnóthaithe
Imeachtaí i gcoinne GNBS	33	15	18	14
Imeachtaí ar GNBS a thosaigh iad	118	60	58	60

Bord agus Grúpa GNBS

Cuireann an Rannóg Dlí comhairle ar Bhord GNBS agus ar chuideachtaí Ghrúpa GNBS maidir le ceisteanna dlí, rialachas corparáideach agus oibleagáidí géilliúlachta. Is í an Rannóg Dlí a bhainistíonn struchtúir rialachais SPVanna GNBS, a thugann comhairle faoi shocrú agus bunú gach SPV nua agus idirbhearta eile ar an gclár comhardaithe, agus a thugann comhairle ar chláir chistithe fiachais GNBS.

Dlíthíocht

Bainistíonn an Rannóg gach dlíthíocht tionscanta nó cosanta ag GNBS in Éirinn agus i dlínsí thar lear, i ndáil lena punann iasachtaí agus eile. I rith 2013, dhéileáil GNBS go rathúil le roinnt dúshlán a d'eascair as athbhreithnithe breithiúnacha. Tá luach na mbreithiúnas a fuarthas i gcúirteanna na hÉireann ó thráth tionscanta cothrom le breis is €2.3 billiún. Tá achoimre dlíthíocht GNBS san áireamh i **Tábla 15** thuas

Oibríochtaí agus Tionscadail Tras-Fheidhmeacha

Ba é an Rannóg Dlí a thug comhairle ar gach ábhar a chuaigh i bhfeidhm ar GNBS ag éirí as leachtú IBRC lenar áiríodh éadáil ghníomhas na saoráide agus an mhuirir luainigh ón mBanc Ceannais, éadáil fhéideartha na n-iasachtaí ón IBRC SL, plé le toradh dhúnadh cuntas bainc IBRC, aistriú seirbhísiú iasachta ó IBRC chuig Capita agus soláthar agus caibidliú comhaontuithe seirbhíse agus samhlacha oibriúcháin leis na seirbhíseoirí iasachta nua. Thug an Rannóg comhairle faoi sheachadadh na n-aonad tithíochta sóisialta chuig comhlachtaí tithíochta formheasta trí cheannacháin iomlán agus samhail léasaithe fhadtéarmaigh, agus chuir sé chun feidhme iad.

PRÍOMHOIFIGEACH AIRGEADAIS

I measc freagrachtaí díreacha an Phríomhoifigigh Airgeadais tá Airgeadas, Oibríochtaí, Córais, Cáin, Cisteán agus Iniúchadh & Riosca.

Airgeadas

Tá an fhoireann Airgeadais freagrach as riachtanais tuairiscithe airgeadais agus bainistíochta na heagraíochta a bhainistiú. Seo a leanas na réimsí freagrachta atá i gceist:

Tuairisciú Airgeadais agus Bainistiú Airgeadais Grúpa

- Ullmhú Thuairisc agus Chuntais Ráithiúla Alt 55.
- Ullmhú Ráiteas Airgeadais Bhliantúil IFRS.
- Idirchaidreamh le hiniúchóirí seachtracha maidir le próiseas iniúchta dheireadh na bliana.
- Monatóiriú agus rialú chostais oibriúcháin na heagraíochta.
- Comhairle a thabhairt maidir le cuntasaíocht chuí, breaithniúcháin chomhlíonta agus riaracháin ghnó mar chuid de thionscnaimh nua ghnó GNBS (m.sh. tionscnamh tithíochta sóisialta).
- Soláthar comhairle faoi shocrú agus bunú SPVanna nua agus idirbhearta eile ar an gClár Comhardaithe lena n-áirítear infheistíochtaí cothromais agus comhfhiontair.
- Feidhmíocht príomhréiteach sonraí iasachta soláthartha ag na Planna/an Máistir-Sheirbhíseoir.
- Bainistiú agus rialáil sonraí iasachta laistigh de Thrádstóras Iasachtaí GNBS ('NLW'), óna soláthraítear sonraí foinse d'eolas tuairiscithe agus bainistíochta.
- Maoirseacht ar thaifeadadh idirbheart féichiúnaí i gcórais PI agus GNBS araon.

Pleanáil Thráchtála

- Príomhtháscairí feidhmíochta eagraíochtúla (PTFanna) a thuairisciú don Bhord, do Choistí an Bhoird agus don Fhoireann Fheidhmiúcháin Sinsearach.
- Ullmhú eolais bhainistíochta rialta d'aonaid ghnó GNBS.
- Láithreoireachtaí seachtracha a ullmhú do phríomhinfheisteoirí agus páirtithe leasmhara GNBS.
- Buiséid bhliantúla agus réamh-mheastacháin eile a ullmhú.
- Monatóireacht agus tuairisciú leanúnach ar dhíolacháin sócmhainne réamhaisnéisithe agus sreafaí airgid chomhbhainteacha.
- An próiseas bearnaithe débhliantúil a bhainistiú.
- Tacú le haonaid ghnó GNBS ar eochairthionscadail agus idirbhearta.
- Forbairt eolais bhainistíochta agus ardáin fhaisnéise gnó de chuid GNBS.

Tionscadail Airgeadais

- Bainistiú tionscadal chun tacú le forbairt leanúnach na feidhme Airgeadais agus rannpháirteachas i dtionscadail trasfheidhmeacha.

FIGIÚR U: Struchtúr rannóg CFO

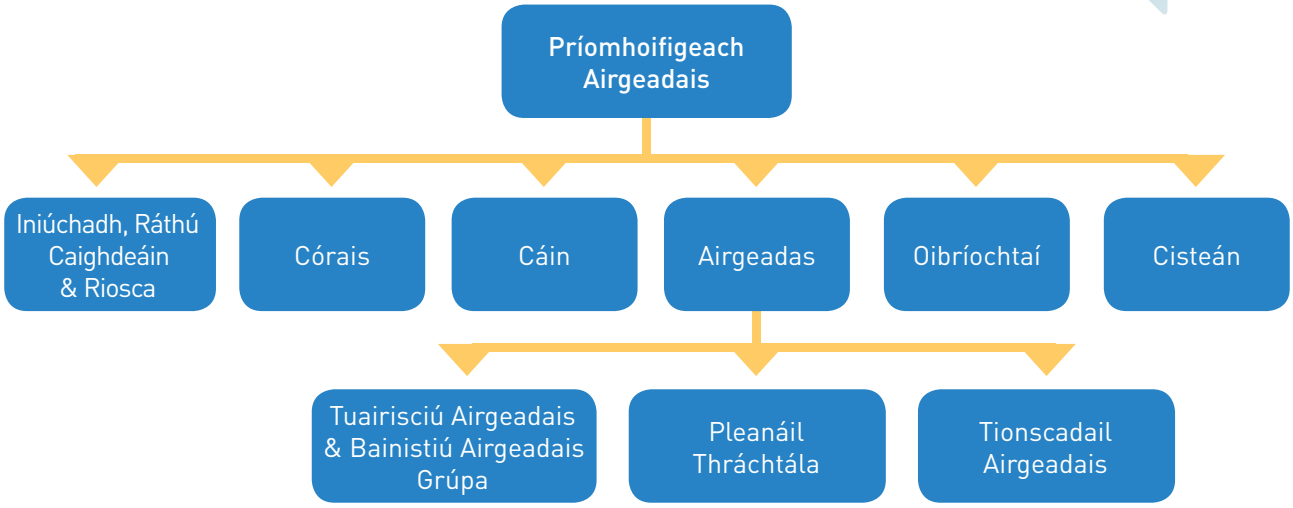

- Forfheidhmiú na gceangaltas Airgeadais i ndáil leis an Tionscadal Comhtháthaithe IBRC.
- Cothabháil agus forbairt chóras Thrádstóras lasachtaí (NLW) GNBS.
- Idirchaidreamh leis na hInstitiúidí Rannpháirteacha (Planna), Máistir-Sheirbhíseoir agus páirtithe leasmhara inmheánacha maidir le seachadadh sonraí iasachta agus riachtanas faisnéise.

Oibríochtaí

Tá an fhoireann Oibríochtaí freagrach as:

- Bainistiú seirbhíseora – Maoirseacht agus bainistiú caidrimh ar sholáthróirí seirbhíse GNBS lena n-áirítear na Planna aggus Capita (mar Phríomh-Sheirbhíseoir agus Máistir-Sheirbhíseoir).
- Bainistiú tionscadail – maoirseacht tionscadal oibriúcháin laistigh de GNBS. Áiríodh leis na heochair-ghnóthachtálacha in 2013, idir eile:
  - Maoirsiú athbhunú gnáthghníomhaíochtaí baincéireachta tar éis leachtú an IBRC.
  - Cur i bhfeidhm samhail oibriúcháin don soláthraí seirbhíse nua don chuid den IBRC arna riaradh mar chuid de bhunleabhar GNBS.
  - Feabhsú infheictheacht agus rialáil an ioncaim chíosa arna ghiniúint ag sócmhainní urraithe.
- Seirbhísí lárnacha:
  - Soláthar seirbhísí oibriúcháin inmheánacha chun tacú leis an nGníomhaireacht a cuid cuspóirí a shásamh lena n-áirítear réiteach idirbheart mór.
  - Bainistiú réamhíocaíochtaí airgid le féichiúnaithe do chaiteachais chaipitiúla agus oibriúcháin.
  - Oscailt cuntas reatha d'fhéichiúnaithe.
- Rialachas sonraí
  - Cáilíocht sonraí na n-eochair-chóras GNBS.
  - Aicmiú agus anailísiú gach fáltas airgid.
  - Monatóireacht ar fháltais ioncaim neamhdhiúscartha i gcoinne buiséid.
  - Comhthiomsú agus taifeadadh diúscairtí sócmhainne.

Córais

Tá an fhoireann Oibríochtaí freagrach as:

- Forbairt, bainistiú agus forfheidhmiú gach córas GNBS. Táthar ag díriú an tsaothair in 2014 ar chomhtháthú leanúnach chroí-chórais GNBS chun ardán córas comhtháite a sheachadadh chun tacú le húsáideoirí gnó GNBS agus chun na córais a fheabhsú chun tabhairt ar láimh sonraí ón IBRC a éascú.
- Maoirsiú sonraí a stóráiltear laistigh de chórais GNBS trína chinntiú go mbíonn nósanna imeachta ann d'iarraidh agus ceadú rochtana iomchuí ar chórais; agus d'fheidhmiú athbhreithnithe rialta ar rochtain dá bhfuil ann.

SOLÁTHRAITHE SEIRBHÍSE AGUS EAGRAÍOCHT GNBS (AR LEAN)

Cáin

Tá an rannóg Cánach freagrach as:

- Oibleagáidí comhlíonta cánach na heagraíochta a bhainistiú.
- Struchtúir agus prótacail a dhearadh, a chur i bhfeidhm agus a mhaoirsiú, laistigh de GNBS agus na Planna, d'fhonn a chinntiú go bhfuil ceisteanna cánachais féichiúnaí/Glacadóra á gcur san áireamh go cuí mar chuid d'idirbhearta réadmhaoine agus iasachta.
- Comhairle a sholáthar maidir le breithniúcháin chuí pleanála cánach agus struchtúrtha mar chuid de thionscnaimh nua ghnó GNBS (m.sh.. comhfhiontair).

Cisteán

Tá an Cisteán freagrach as rioscaí Chlár Comhardaithe GNBS agus a cuid riachtanas leachtachta a bhainistiú. I measc na bpríomhghníomhaíochtaí dá chuid áirítear:

- Bainistiú riachtanas laethúil maoinithe agus leachtachta GNBS.
- Bainistiú sócmhainní agus dliteanas (ALM) an Chláir Chomhardaithe, lena n-áirítear rioscaí airgeadra agus ráta úis a bhainistiú.
- Monatóireacht a dhéanamh ar leachtacht mheántréimhse agus fhadtréimhse GNBS agus iad a thuar
- Bainistiú eisiúintí agus fuascailtí Bannaí Sinsearacha GNBS.

Iniúchadh agus Riosca

Tá an rannóg Iniúchta & Riosca freagrach as:

- Dearadh agus cur i bhfeidhm Chreat Bainistíochta Riosca GNBS.
- Measúnú neamhspleách, agus dúshlán a thabhairt do leordhóthanacht na timpeallachta rialaithe agus na bpróiseas criticiúil eagraíochta (m.sh. bearnú).
- Tacú le Príomhoifigeach Airgeadais GNBS d'fhonn a chinntiú go bhfuil GNBS ag feidhmiú laistigh de theorainneacha agus lamháltais riosca faofa ag an mBord.
- Comhordú gníomhaíochtaí inmheánacha agus seachtracha iniúchta ar fud GNBS, Planna agus Máistir-Sheirbhíseoir.
- Monatóiriú agus tuairisciú don Choiste Iniúchta agus don Bhord maidir le dul chun cinn i ndáil le déileáil le gníomhaíochtaí a bhfuil aird tarraingthe orthu i dtorthaí an iniúchta.
- Maoirseacht a dhéanamh ar fheidhm Dearbhú Cáilíochta GNBS.

SOLÁTHRAITHE SEIRBHÍSE GNBS

GBCN

Faoi Alt 41 den Acht, soláthraíonn GBCN seirbhísí gnó agus tacaíochta do GNBS, lena n-áirítear AD, TF, Anailís Riosca Margaidh agus cur i gcrích agus próiseáil idirbheart fálaithe. Aisíocann GNBS costais na seirbhísí seo leis an GBCN, seirbhísí ar fiú €41m (lena n-áirítear costais foirne) iad in 2013.

Faoi dheireadh na bliana 2013, bhí breis agus 331 comhalta foirne a bhfuil taithí agus saineolas acu sna réimsí um iasachtú, réadmhaoin, cuntasaíocht, dlí, baincéireacht agus creidmheas, fostaithe ag GNBS, trí mheán GBCN. D'fhonn fostaí poitéinsiúil ar bith a shannadh chuig GNBS, ní mór do GBCN a chinntiú go gcomhlíonann an duine na caighdeáin charachtair atá leagtha amach in Alt 42 den Acht, nach bhfuil coinbhleacht leasa ábhartha ar bith ann agus go soláthraítear ráiteas leasa, sócmhainní agus dliteanas do GBCN.

INSTITIÚIDÍ RANNPHÁIRTEACHA (Planna) – SEIRBHÍSIÚ IASACHTAÍ GNBS

D'ainmnigh an tAire Airgeadais cúig institiúid (agus a bhfochuideachtaí) mar institiúidí rannpháirteacha (Planna) i mí Feabhra 2010: Aistríodh gnó Chumann Foirgníochta Forleitheadach na hÉireann chuig Banc Anlga-Éireannach an 1 Iúil 2011, agus athraíodh ainm an aonáin comhcheangailte chuig IBRC an 14 Deireadh Fómhair 2011. Fuair AIB an Cumann Oideach Foirgníochta (EBS) an 1 Iúil 2011, agus is mar fho-chuideachta de chuid AIB a oibríonn sé anois. Rinneadh Aonaid GNBS a bhíodh faoi chúram iar-aonáin Angla agus INBS a chumasc mar aonad amháin in 2012, faoi mar a tharla freisin i gcás Aonaid GNBS de chuid AIB agus EBS.

Bhain GNBS leas as clásal sa chomhaontú Máistir-Sheirbhíseora le Capita tar éis cheapadh na Leachtaitheoirí Speisialta don IBRC i mí Feabhra 2013, rud a chumasaigh ceapadh Capita mar sholáthróir seirbhíse cúltaca chun punann iasachta IBRC GNBS a bhainistiú. Pleanáladh aistriú phunann GNBS ó IBRC i Leachtú Speisialta chuig Capita le tarlú thar trí chéim ar leithligh. Tharla an chéad chéim, aistriú na ngníomhaíochtaí bainistíochta cáis, i mí Lúnasa 2013 agus críochnaíodh an dara céim, aistriú seirbhísí iasachta agus cisteáin i mí na Nollag 2013. Tá an chéim dheireanach – aistriú seirbhísí TF – ar sceideal le críochnú faoi Ráithe 3 2014.

Ní foláir do dá PI atá fós ann, AIB agus BOI, agus an Soláthróir Seirbhíse nua Capita, an cleachtas tionscail is fearr a fheidhmiú ina mbainistiú d'iasachtaí GNBS. Tá aonaid tiomnaithe bunaithe acu chun iasachtaí GNBS a bhainistiú agus tá dualgas orthu a chinntiú go bhfeidhmíonn na haonaid seo bunaithe ar roinnt foirne, córas, sonraí agus infreastruchtúir ó chodanna eile den institiúid.

Faoi Alt 131 den Acht, d'eisigh GNBS Treoir do gach PI ag sonrú a n-oibleagáidí mionsonraithe i ndáil leis na seirbhísí a sholáthraíonn siad do GNBS. Cosúil leis sin, i gcás Capita, leagadh amach na hoibleagáidí sin i gComhaontú Eatramhach Samhla Oibriúcháin Capita ('Capita IOM'). Áirítear sa Treoir seo agus sa Capita IOM ceisteanna dála struchtúr agus nósanna imeachta rialachais, nósanna imeachta bainistíochta creidmheasa, nósanna imeachta caidreamh custaiméirí, nósanna imeachta chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht agus nósanna imeachta tuairiscithe leis an, agus ag oibriú leis an, GNBS agus an Máistir-Sheirbhíseoir.

Reáchtáiltear cruinnithe míosúla an Choiste Stiúrtha idir GNBS agus gach PI agus Soláthróir Seirbhíse d'fhonn maoirsiú a dhéanamh ar fheidhmíocht agus ar sheachadadh seirbhíse. Shann GNBS foirne do gach aon cheann de na Planna agus do Capita. Is sna haonaid GNBS laistigh de na Planna agus Capita atá na foirne lonnaithe, le maoirseacht acu ar bhainistiú féichiúnaithe GNbs. Déantar monatóireacht ar na Planna agus Capita ina theannta sin trí thagairt do tháscairí feidhmíochta, agus ní foláir dóibh Leibhéil Seirbhíse réamhcheaptha a shásamh nó a shárú.

Ríomhtar táillí do sheirbhísí arna soláthar ag na Planna do GNBS ar bhunús na 10 mbonnphointe (0.1%) is ísle de luach ainmniúil iasachta nó na costais iarbhír a thabhaítear. I gcás Capita is ar mhéid na punainne iasachta faoi bhainistiú atá an táille bunaithe. B'ionann táillí soláthróirí seirbhíse comhiomlána i ndáil le 2013 agus €54.8m; íocaíocht í sin do shaothar gach ball foirne arna bhfostú acu chun dul i mbun riaracháin iasachta agus chun rannpháirtíocht GNBS le 563 nasc féichiúnaí a bhainistiú nach bhfuil a gcuid iasachtaí arna mbainistiú go díreach ag GNBS.

SOLÁTHRAITHE SEIRBHÍSE AGUS EAGRAÍOCHT GNBS (AR LEAN)

MÁISTIR-SHEIRBHÍSEOIR

Tiomsaíonn Capita, ina cháil mar Mháistir-sheirbhíseoir, sonraí faoi iasachtaí agus soláthraíonn faisnéis chomhdhlúite airgeadais agus bhainistíochta do GNBS faoina phunann. Íocadh táille €3m le Capita mar Máistir-sheirbhíseoir, don bhliain 2013.

SOLÁTHAR

Ó am go ham, teastaíonn cúnamh sainsholáthraithe seirbhíse ó GNBS chun a cuspóir reachtúil a bhaint amach i ndáil leis an bhfáltas airgeadais is fearr agus is féidir a chinntiú don Stát. Príomhchritéar i roghnú na soláthraithe seirbhíse ag GNBS é an féidir leo luach ar airgead a sholáthar don cháiníocóir.

Tá GNBS, mar údarás conarthach, faoi réir Theoir AE 2004/18/CE atá curtha i bhfeidhm in Éirinn ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Bronnadh Chonarthaí na nÚdarás Poiblí) 2006 (na "Rialacháin"), i ndáil le soláthar earraí, oibreacha agus seirbhísí ar fiú sa bhreis ar thairseacha luacha áirithe socraithe ag an AE iad. Fógraítear tairiscintí den sórt sin ar láithreán gréasáin soláthair rialtas na hÉireann agus na hearnála poiblí www.etenders.gov.ie de réir mar a thagann siad chun cinn. Na prionsabail atá mar bhonn taca leis na Rialacháin ná cóir chomhionann, neamh-idirdhealú, aitheantas frithpháirteach, comhréireacht agus trédhearcacht. Sa chás nach bhfuil feidhm leis na Rialacháin – de bhrí go bhfuil luach an tsoláthair faoi bhun Thairseacha an AE nó lasmuigh de na Rialacháin – glanann GNBS le próiseas iomaíoch atá deartha chun an luach ar airgead is fearr is féidir a fháil a ghnóthú. Tacaíonn GNBS le gnóthaí beaga agus meánmhéide in Éirinn nuair a bhíonn sé sin indéanta gan cur isteach ar na prionsabail atá aige maidir le luach ar airgead.

Is féidir liosta de na tairiscintí a seoladh isteach trí láithreán gréasáin na ríomhthairiscintí agus liosta de na torthaí bhí orthu a fheiceáil ar shuíomh gréasáin GNBS, www.nama.ie

RIALACHAS

COMHALTAÍ BOIRD

1 An tUas. Frank Daly

Cathaoirleach *(ceaptha ar an 22 Nollaig 2009 le haghaidh téarma 5 bliana)*

- Cathaoirleach ar Choiste Comhairleach Thuaisceart Éireann

Ceapadh Frank Daly mar Stiúrthóir Leas an Phobail ar an mBanc Angla-Éireannach i mí na Nollag 2008. D'éirigh sé as an bpost seo ar an 22ú Nollaig 2009 nuair a ceapadh é ina Chathaoirleach ar GNBS.

D'imigh an tUas. Daly ar scor óna phost mar Chathaoirleach na gCoimisinéirí Ioncaim i Márta 2008, tar éis dó feidhmiú mar Chathaoirleach ó 2002 agus mar Choimisinéir ó 1996. Thosaigh sé ag obair leis na Coimisinéirí Ioncaim in 1963.

I Márta 2008, ceapadh an tUas. Daly mar Chathaoirleach ar an gCoimisiún Cánachais, a cuireadh ar bun chun athbhreithniú a dhéanamh ar struchtúr agus ar éifeachtúlacht chóras cánachais na hÉireann; d'eisigh an Coimisiún a Thuarascáil i Meán Fómhair 2009.

2 An tUas. John C. Corrigan

Comhalta boird *(de bhrí oifige)*

- Comhalta an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta an Choiste Chomhairligh Phleanála

Ceapadh John Corrigan mar Phríomhfheidhmeannach ar GBCN i mí na Nollag 2009. Thosaigh sé ag obair le GBCN in 1991 go gairid tar éis a bhunaithe agus bhí sé freagrach ar dtús as an gcomhpháirt intíre d'Fhiachas Náisiúnta na hÉireann. In 2001, bhí an tUas. Corrigan páirteach i mbunú Choimisiún an Chúlchiste Náisiúnta Pinsean agus é ina Stiúrthóir Infheistíochta an Chiste go dtí gur ceapadh ina Phríomhfheidhmeannach ar GBCN é.

Sular thosaigh sé ag obair le GBCN, bhí an tUas. Corrigan ina Phríomhoifigeach Infheistíochta de chuid Bainisteoirí Infheistíochta AIB, le seal caite aige roimhe sin ag obair sa Roinn Airgeadais.

3 An tUas. Oliver Ellingham

Comhalta boird *(ceaptha 10 Aibreán 2013 le haghaidh téarma 5 bliana)*

- Cathaoirleach an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta an Choiste Iniúchóireachta

Cuntasóir cairte é Oliver Ellingham, mar aon le hiar-Cheannaire an Airgeadais Chorparáidigh (An Eoraip) le BNP Paribas agus feidhmeannach sinsearach laistigh de BNP Paribas UK. I láthair na huaire té sé ina sheilbh ar stiúrthóireachtaí neamhfheidhmiúcháin i roinnt cuideachtaí agus is Cathaoirleach agus úinéir é de chuid Woking Storage Solutions. Roimhe seo bhí róil bhainistíochta sinsearaí aige freisin laistigh de Charterhouse Bank (atá mar chuid anois de Ghrúpa HSBC) agus Robert Fleming (J P Morgan anois) agus d'fhóin sé mar chomhalta de chuid Bord an IBRC ó mhí Dheireadh Fómhair 2011 go mí Feabhra 2013.

4 Éilish Finan Uasal

Comhalta boird *(ceaptha 22 Nollaig 2009 le haghaidh téarma 4 bliana)*

Tháinig deireadh le Téarma a Cheapacháin ar an 21 Nollaig, 2013

- Cathaoirleach an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin
- Comhalta an Choiste Iniúchóireachta
- Comhalta um Choiste Comhairleach Thuaisceart Éireann

Is Stiúrthóir Cairte í Éilish Finan agsu tá stiúrthóireachtaí neamhfheidhmiúcháin neamhspleácha aici ar roinnt Bord laistigh de na hearnálacha seirbhísí airgeadais agus réadmhaoine. Go luath ina gairm, bhí Éilish Finan Uasal ina Príomhoifigeach Airgeadais agus Stiúrthóir le hInfheistíochtaí Domhanda AIG, ag díriú go speisialta ar bhainistíocht infheistíochta, bainistíocht cistí, seirbhísí iontaobhais agus coinneála agus bainistíocht sócmhainní. Roimhe seo, d'oibrigh Éilish Finan Uasal mar chuntasóir cairte le KPMG. Tá sí ina comhalta Boird de chuid JP Morgan Bank Ireland.

Tá sí ina Comhalta de Chuntasóirí Cairte na hÉireann agus is Innealtóir Leictreonaice í. Chríochnaigh Éilish Finan Uasal a téarma ceapacháin ar Bhord GNBS agus ar roinnt coistí de chuid an Bhoird i mí na Nollag 2013.

5 Mari Hurley Uasal

Comhalta boird *(ceaptha 8 Aibreán 2014 le haghaidh téarma 5 bliana)*

- Cathaoirleach an Choiste Airgeadais & Feidhmiúcháin
- Comhalta an Choiste Chomhairligh Phleanála
- Comhalta an Choiste Bainistíochta Riosca

Cheap an tAire Mari Hurley Uasal ina comhalta de Bhord GNBS ar an 8 Aibreán 2014. Tá an tUasal Hurley ina Príomh-Oifigeach Airgeadais ar Web Reservations International. Bhíodh sí ina Stiúrthóir Airgeadais i nGrúpa Sherry FitzGerald agus d'oibrigh sí freisin le Bear Stearns Bank plc. Is Comhalta í d'Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn tar éis dí oiliúint agus cáilíocht a fháil ag Arthur Andersen. Bhain Mari Hurley Uasal céim Bhaitsiléara Tráchtála amach ag Coláiste na hOllscoile, Corcaigh. Tá sí ina stiúrthóir ar Bhord Gáis Éireann.

6 An tUas. Brendan McDonagh

Príomhfheidhmeannach

- Comhalta boird *(de bhrí oifige)*
- Comhalta an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin
- Comhalta an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta an Choiste Creidmheasa
- Comhalta an Choiste Chomhairligh Phleanála

Cheap an tAire Brendan McDonagh mar Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS i mí na Nollag 2009. Roimhe sin, bhí sé ina Stiúrthóir Airgeadais, Teicneolaíochta agus Riosca ag an GBCN ó 2002 go dtí 2009 agus bhí post mar Rialtóir Airgeadais an GBCN aige ó 1998 go 2002.

Tháinig an tUas. McDonagh chun oibre le GBCN i 1994 ón BSL, an fóntas cumhachta is mó in Éirinn, áit inar oibrigh sé ar roinnt réimsí lena n-airítear cuntasaíocht, iniúchadh inmheánach agus cisteán.

7 An tUas. Brian McEnery

Comhalta boird *(ceaptha den chéad uair ar an 22 Nollaig 2009 le haghaidh téarma 4 bliana agus athcheaptha le haghaidh téarma 5 bliana ar an 22 Nollaig 2013)*

- Cathaoirleach an Choiste Iniúchóireachta
- Comhalta an Choiste Creidmheasa
- Comhalta um Choiste Comhairleach Thuaisceart Éireann

Is saineolaí é Brian McEnery (FCCA) i réimse na tarrthála corparáidí agus na dócmhainneachta agus is comhpháirtí é i ngnólacht ceannródaíoch cuntasóirí agus comhairleoirí, ag cleachtadh i Luimneach agus i mBaile Átha Cliath. Is Comhalta é de Chomhlachas na gCuntasóirí Deimhnithe Cairte ('ACCA') agus comhalta comhairle an ACCA. In 2010 bhí sé ina Uachtarán ar ACCA Ireland. Tá sé ina stiúrthóir ar an gCoiste Comhairleach Comhlachtaí Cuntasaíochta agus tá sé ina chomhalta dá choiste dócmhainneachta in Éirinn.

8 An tUas. John Mulcahy

Iar-Cheannaire um Bainistíocht Sócmhainní, GNBS.

Ceaptha chuig an mBord ar 7 Márta 2012 le haghaidh téarma 5 bliana.

D'éirigh as GNBS agus ón mBord le héifeacht ón 17 Eanáir 2014.

- Comhalta an Choiste Creidmheasa
- Comhalta an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta an Choiste Chomhairligh Phleanála

Is suirbhéir cairte é John Mulcahy agus breis is 40 bliain caite aige ag obair i ngnéithe uile an tionscail réadmhaoine, le deireanas is ar infheistíocht réadmhaoine agus bainistíocht sócmhainní a bhí sé ag díriú.

9 An tUas. Steven A. Seelig

Comhalta boird *(ceaptha 26 Bealtaine 2010 le haghaidh téarma 3 bliana)*

Tháinig deireadh le Téarma a Cheapacháin ar an 25 Bealtaine, 2013)

- Cathaoirleach an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta an Choiste Iniúchóireachta

Tá an tUas. Steven A. Seelig ina Phríomhaí agus POF de chuid Financial Stability Associates, gnólacht comhairliúcháin ag díriú ar speictream na gceisteanna cobhsaíochta airgeadais. Sular bhunaigh an tUasal Seelig na Financial Stability Associates d'oibrigh sé mar Chomhairleoir i Roinn Airgeadaíochta agus Margaí Caipitil an Chiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta ('CAI') áit a raibh an phríomhfhreagracht air maidir le gníomhaíochtaí athstruchtúraithe agus réitithe earnála airgeadais na roinne. Chaith an tUasal Seelig an chuid is mó dá shaol gairmiúil ag an Federal Deposit Insurance Corporation ('FDIC'), áit a raibh réimse leathan post aige, lena n-áirítear post mar Phríomhoifigeach Airgeadais agus Stiúrthóir Leachtaithe Rannán.

D'oibrigh an tUasal Seelig freisin mar Eacnamaí ag an Federal Reserve Bank i Nua-Eabhrac agus mar Ollamh Comhlach le hEacnamaíocht in Ollscoil Fordham. Chríochnaigh An tUasal Finan a téarma ceapacháin ar Bhord GNBS agus ar roinnt coistí de chuid an Bhoird i mBealtaine 2013.

10 An tUas. Willie Soffe

Comhalta boird *(ceaptha den chéad uair ar an 22 Nollaig 2009 le haghaidh téarma 4 bliana agus athcheaptha le haghaidh téarma 5 bliana ar an 22 Nollaig 2013)*

- Cathaoirleach an Choiste Creidmheasa
- Cathaoirleach an Choiste Chomhairligh Phleanála
- Comhalta an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin
- Comhalta um Choiste Comhairleach Thuaisceart Éireann

Tá breis agus 45 bliain caite ag Willie Soffe ag obair sa Rialtas Áitiúil i gceantar Bhaile Átha Cliath, agus le linn an ama sin tá tréimhsí caite aige mar Bhainisteoir Cúnta na Cathrach, Bardas Bhaile Átha Cliath (Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath mar is fearr aithne anois air) agus mar Bhainisteoir Contae, Comhairle Contae Fhine Gall.

Ón uair a d'imigh an tUas. Soffe ar scor in 2004, tá roinnt tionscadal seirbhíse poiblí glactha de láimh aige lena n-áirítear Cathaoirleach ar Oifig Iompair Bhaile Átha Cliath, comhalta den Choimisiún Cánachais agus comhalta den Ghrúpa Stiúrtha um Athbhreithniú ar Scéimeanna Ceantar-bhunaithe um Athnuachan Dreasachta Cánach.

6

7

8

9

10

BOIRD AGUS COISTÍ AN BHOIRD

Faoi Alt 19 den Acht, cuimsíonn Bord Cathaoirleach agus ochtar comhaltaí. Is é an tAire a cheapann an Cathaoirleach agus an seisear comhaltaí agus is comhaltaí Boird de bhrí oifige iad Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Príomhfheidhmeannach GBCN. Foráiltear le haghaidh **príomhfhreagrachtaí** an Bhoird faoi Alt 18 den Acht:

- A chinntiú go bhfeidhmítear feidhmeanna GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil
- Cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan do GNBS
- A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta cuí i bhfeidhm chun na cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a bhaint amach
- Gach beart réasúnach atá ar fáil dóibh a ghlacadh de láimh chun na spriocanna agus cuspóirí sin a bhaint amach

Tá sceideal ceisteanna forchoimeádta ag an mBord lena fhaomhadh agus déileálann sé le ceisteanna creidmheasa laistigh dá leibhéal tarmligthe údaráis.

Cheap an tAire Iompair an triúr chomhaltaí seo a leanas den bhord ar an 22 Nollaig 2009: Frank Daly (Cathaoirleach) (5 bliana), Brian McEnery (4 bliana), agus Willie Soffe (4 bliana). Athcheapadh Brian McEnery agus Willie Soffe ar feadh 5 bliana eile ón 22 Nollaig 2013. Cheap an tAire Oliver Ellingham ar an 10 Aibreán 2013. Cheap an tAire Mari Hurley ar an 8 Aibreán 2014. Is iad an bheirt chomhalta ex-officio den Bhord ná John Corrigan (Príomhfheidhmeannach an GBCN) agus Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, GNBS).

I rith 2013, chríochnaigh Steven Seelig a bhí ceaptha ag an Aire ar an 26 Bealtaine 2010 ar feadh téarma trí bliana, agus chríochnaigh Éilish Finan a bhí ceaptha ag an Aire ar 22 Nollaig 2009, a dtéarmaí ceapacháin ar an 25 Bealtaine 2013 agus ar an 21 Nollaig, 2013 faoi seach. Cheap an tAire John Mulcahy (Iar-Cheannaire Bainistíocht Sócmhainní GNBS) chuig an mBord ar an 7 Márta, 2012 agus d'éirigh sé as le héifeacht ón 17 Eanáir 2014. Faoi láthair tá dhá fholúntas ar an mBord.

Tá téarma oifige na gcomhaltaí Boird leagtha idir trí agus cúig bliana agus níl aon chomhalta ceaptha i dteideal fónamh ar níos mó ná dhá théarma oifige comhleanúnach. Cinneann an tAire leibhéal luacha saothair na gcomhaltaí ceaptha agus a gcuid teidlíochta d'aisíocaíocht na gcostas dá gcuid. Ní bhfaigheann na baill ex-officio aon luach saothair breise de bharr a mballraíocht ar Bhord.[8]

I rith 2013 tháinig an Bord le chéile ar 25 ócáid agus tháinig sé Choiste an Bhoird le chéile ar 81 ócáid. Tá sonraí tinrimh i ndáil le cruinnithe Boird agus Coiste leagtha amach i dTábla 16. anseo thíos.

Bhunaigh an Bord ceithre choiste reachtúil faoi Alt 32 den Acht agus dhá choiste comhairleach eile faoi Alt 33 mar anseo thíos:

- An Coiste Iniúchóireachta (faoi chathaoirleacht Brian McEnery)
- An Coiste Creidmheasa (faoi chathaoirleacht Willie Soffe)
- An Coiste Bainistíochta Riosca (a raibh Steven Seelig ina chathaoirleach air go dtí Bealtaine 2013 agus Oliver Ellingham ina chathaoirleach air ina dhiaidh sin)
- An Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin (a raibh Éilis Finan ina cathaoirleach air go dtí an 21 Nollaig, 2013 agus Willie Soffe ina chathaoirleach eatramhach air go dtí gur ceapadh Mari Hurley chuig an mBord i mí Aibreáin 2014)
- An Coiste Comhairleach Pleanála (faoi chathaoirleacht Willie Soffe)
- Coiste Comhairleach Thuaisceart Éireann (faoi chathaoirleacht Frank Daly)

Tá glactha ag Bord le Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2009) ('an Cód') mar atá curtha in oiriúint do struchtúr rialachais ar leith GNBS agus ceanglais reachtúla an Achta. Áit ar gá, tá socruithe déanta d'fhonn géilliúlacht leis an gCód a chinntiú, agus déantar athbhreithniú ar bheartais agus ar nósanna imeachta an Bhoird ar bhonn tréimhsiúil d'fhonn géilliúlacht leis an gCód a chinntiú mar aon le dea-chleachtas i réimse an rialachais chorparáidigh.

Tacaíonn Rúnaí an Bhoird leis an mBord a fheidhmeanna a chomhlíonadh agus tá an Rúnaí freagrach freisin as feidhmiú na gCoistí Boird éagsúla; tá Oifigeach ag a bhfuil saineolas cuí agus atá ag feidhmiú mar Rúnaí don Choiste ag tacú le gach Coiste chomh maith.

8 *Bhí An tUasal John Mulcahy, ina chomhalta Feidhmiúcháin den Bhord ón 7 Márta 2012 go dtí an 17 Eanáir 2014 agus ní bhfuair sé aon luach saothair as a bheith ina chomhalta de Bhord.*

TÁBLA 16: Tinreamh ag Cruinnithe Boird agus Cruinnithe Choiste an Bhoird in 2013

	An Bord	Iniúcóireacht	Creidmheas	Airgeadas & Feidhmiúchán	Bainistíocht Riosca	Comhairleach Pleanála	Tuaisceart Éireann
Comhaltaí Boird:							
Frank Daly	25						5
John Corrigan	20				7	3****	
Eilish Finan	24	12		11			5
John Mulcahy	24		29		7	5	
Brendan McDonagh	25		37	11	8	6	
Brian McEnery	23	13	26				2
Steven Seelig*	12	5			4		
William Soffe	25		38	11		6	5
Oliver Ellingham**	15	6			3		
Comhaltaí seachtracha:							
Jim Kelly		12					
Michael Wall						6	
Alice Charles						5	
Brian Rowntree							5
Frank Cushnahan***							3

*Chríochnaigh Steven Seelig a Théarma Oifige ar an 25 Bealtaine 2013.

**Ceapadh Oliver Ellingham ar an 10 Aibreán 2013.

***D'éirigh Frank Cushnahan as ar an 7 Samhain, 2013.

****Ceapadh John Corrigan mar chomhalta um Choiste Comhairleach Pleanála tar éis an tríú cruinniú in 2013.

TUARASCÁLACHA Ó CHATHAOIRLIGHCHOISTÍ GNBS

COISTE INIÚCHÓIREACHTA

Ceanglaítear ar an mBord de bhun Alt 32 den Acht Coiste Iniúchóireachta a bhunú. Feidhmíonn an Coiste Iniúchóireachta de réir Théarmaí Tagartha atá faofa ag an mBord de réir mar a éilítear faoi Alt 32(6) den Acht.

Cuimsíonn an Coiste Iniúchóireachta faoi láthair beirt comhaltaí Boird neamhfheidhmiúcháin agus comhalta seachtrach amháin.

Cuimsítear na daoine seo a leanas ar an gCoiste Iniúchóireachta:

- Brian McEnery (Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Oliver Ellingham (Comhalta Boird)
- Jim Kelly (Comhalta seachtrach)

Chríochnaigh Steven Seelig agus Éilish Finan a dtéarmaí oifige ar an mBord agus ar an gCoiste Iniúchóireachta ar an 25 Bealtaine 2013 agus 21 Nollaig, 2013 faoi seach. Athcheap an tAire Jim Kelly le haghaidh dara téarma ar an 13 Eanáir 2013.

De réir Alt 32(2) den Acht, ba cheart go mbeadh seisear ar an gCoiste Iniúchta, agus ba cheart go mbeadh beirt acu ó lasmuigh de GNBS agus ceaptha ag an Aire. Táthar ag súil go gceapfaidh an tAire an dara comhalta seachtrach in am trátha. Ba é an Bord féin a cheap an ceathrar comhaltaí eile ó chomhaltaí an Bhoird. Táthar ag súil go líonfar na folúntais ar an gCoiste Iniúchta nuair a cheapfar daoine nua chuig an mBord.

Is iar-oifigeach sinsearach leis na Coimisinéirí Ioncaim é an tUas. Jim Kelly. Bhí sé ina chomhalta Boird de chuid Údarás Maoirseachta Iniúchta agus Cuntasaíochta na hÉireann agus bhí sé ina Rúnaí don Choimisiún Cánachais 2008-2009.

Tá cinneadh déanta ag an mBord gurb é Brian McEnery saineolaí airgeadais an Choiste agus gurb é Oliver Ellingham saineolaí riosca an Choiste.

Tháinig an Coiste le chéile 13 huaire le linn 2013.

Cabhraíonn an Coiste Iniúchóireachta leis an mBord a chuid freagrachtaí maoirseachta a chomhlíonadh sna feidhmeanna seo a leanas:

- Sláine an phróisis tuairiscithe airgeadais
- Neamhspleáchas agus sláine na bpróiseas iniúchóireachta seachtracha agus inmheánacha
- Éifeachtacht um chóras bainistíochta riosca agus rialaithe inmheánaigh GNBS
- Na próisis atá ar bun chun monatóireacht a dhéanamh ar ghéilliúlacht na soláthraithe seirbhíse iasachta lena gcuid oibleagáidí conarthachta leis GNBS
- Géilliúlacht le riachtanais ábhartha dlí, rialála agus cánachais GNBS
- Socruithe tuairiscithe de mheon macánta le haghaidh fhostaithe GNBS chun ábhair imní a chur in iúl, faoi rún, maidir le héagóir fhéideartha i dtuairisciú airgeadais nó cúrsaí eile agus a chinntiú go ndéantar foráil d'imscrúdú comhréireach agus neamhspleách agus gníomh leantach sna socruithe sin

Seo a leanas mar a bhí príomhghníomhaíochtaí an Choiste in 2013:

1. Tuairisciú airgeadais

Rinne an Coiste athbhreithniú ar an Tuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais, chomh maith leis na fógraí foirmiúla eile ar fad maidir leis na ráitis airgeadais, sular cuireadh faoi bhráid an Bhoird iad. Dhírigh an t-athbhreithniú ach go háirithe ar athruithe i gcleachtais agus i mbeartas cuntasaíochta, mór-réimsí daorbhreithiúnais, agus géilliúlacht le riachtanais dhlíthiúla (lena n-áirítear aon riachtanais faoin Acht) agus riachtanais rialála.

2. Iniúchadh seachtrach

Is é an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste ('C&AG') an t-iniúchóir seachtrach ainmnithe faoin Acht. Níor chuir sé aon seirbhísí neamh-iniúchóireachta ar fáil in 2013. Rinne an Coiste athbhreithniú ar an bplean iniúchta sheachtraigh roimh iniúchta agus bhuail siad leis an iniúchóir seachtrach chun athbhreithniú a dhéanamh ar thorthaí a iniúchta ar na ráitis airgeadais.

3. Iniúchadh inmheánach

Fuair an Coiste tuairiscí rialta ón iniúchóir inmheánach. Áiríodh ina measc sin achoimrí ar phríomhthorthaí gach iniúchta sa tréimhse agus nuashonruithe ar an gclár oibre beartaithe. Ar bhonn leanúnach, chinntigh an Coiste go bhfuil acmhainní imleora ann do na gníomhaíochtaí sin agus go bhfuil seasamh iomchuí acu laistigh de GNBS. Áiríodh leis seo comhaontú den phlean iniúchta sheachtraigh bhliantúil. Lena chois sin, chinntigh an Coiste comhordú idir na hiniúchóirí inmheánacha agus seachtracha.

4. Rialuithe inmheánacha

Rinne an Coiste measúnú ar chóras na rialuithe inmheánacha, lena n-áirítear na nósanna atá glactha ag GBCN i bhfeidhmiú a cuid feidhmeanna géilliúlachta agus rialuithe do GNBS. Tuairiscíodh torthaí an Choiste chuig an mBord.

5. Monatóireacht ar sholáthraithe seirbhíse

Fuair an Coiste nuashonruithe rialta ón mBainistíocht agus ón iniúchóir inmheánach faoi fheidhmíocht na soláthraithe seirbhíse sin, á dtagarmharcáil i gcoinne spriocanna comhaontaithe.

Tugadh cuireadh mar ba chuí do Phríomhoifigeach Airgeadais GNBS, don Cheannaire Iniúchóireachta agus Riosca (Príomhoifigeach Airgeadais), d'Fheidhmeannaigh sinsearacha eile GNBS agus d'ionadaithe na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha freastal ar chuid de chruinniú ar bith nó ar an gcruinniú go léir. Bhuail an Coiste ar bhonn ar leithligh leis an iniúchóir seachtrach, leis an iniúchóir inmheánach, le Príomhoifigeach Airgeadais GNBS, le Ceannaire Iniúchóireachta agus Riosca (Príomhoifigeach Airgeadais) GNBS, le Ceannaire Rialaithe GBCN agus le hOifigeach Géilliúlachta GBCN. Tá rochtain dhíreach, gan teorainn, ag gach duine díobh sin ar Chathaoirleach an Choiste Iniúchóireachta.

Is mian leis an gCoiste a bhfíorbhuíochas a ghabháil le Steven Seelig agus le Éilish Finan agus a thaifead faoin cion mór suntasach atá déanta acu araon maidir le hobair an Choiste.

Brian McEnery
Cathaoirleach

AN COISTE CREIDMHEASA

Faoi Alt 32 den Acht éilítear ar an mBord, atá freagrach ar deireadh as riosca creidmheasa GNBS, Coiste Creidmheasa a bhunú a fheidhmeoidh faoina údarás tarmligthe. Feidhmíonn an Coiste Creidmheasa de réir Théarmaí Tagartha atá faofa ag an mBord de réir mar a éilítear faoi Alt 32(6) den Acht.

Cuimsítear na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Creidmheasa:

- Willie Soffe (Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Brian McEnery (Comhalta Boird)
- Brendan McDonagh (Príomhfheidhmeannach, GNBS agus Comhalta Boird)
- John Mulcahy (Ceannaire um Bainistíocht Sócmhainní agus Comhalta Boird) [9]
- Aideen O'Reilly (Ceannaire Dlí)
- Ronnie Hanna (Ceannaire um Aisghabháil Sócmhainní)
- Michael Moriarty (Leascheannaire um Aisghabháil Sócmhainní)
- Dónal Rooney (Príomhoifigeach Airgeadais)
- Mary Birmingham (Ceannaire um Bainistíocht Sócmhainní)
- John Collison(Leascheannaire um Aisghabháil Sócmhainní)

Is iondúil go mbuaileann an Coiste, a tháinig le chéile ar 38 ócáid in 2013, ar bhonn seachtainiúil ach buaileann siad níos minice nó níos annaimhe de réir mar is gá. De bharr a nádúir, tá ról ríthábhachtach ag an gCoiste Creidmheasa i leith comhairle a chur ar an mBord maidir le beartas creidmheasa GNBS a bhunú agus i gcinntiú go bhfuil an chinnteoireacht maidir le bainistíocht féichiúnaithe comhsheasmhach le beartas trí chéile an Bhoird.

I gcomhréir leis an mbeartas creidmheasa atá faofa ag an mBord, agus faoi réir teorainneacha punainne comhaontaithe, is é an Coiste Creidmheasa an t-údarás cinnteoireachta atá freagrach as iarratais ar chreidmheas a fhaomhadh nó a dhiúltú, atá faoi bhun an leibhéil is gá le haghaidh faofa an Bhoird, ach a sháraíonn an t-údarás faofa creidmheasa arna tharmligean do Phríomhfheidhmeannach GNBS agus don Cheannaire um Aisghabháil Sócmhainní/Ceannaire um Bainistíocht Sócmhainní ag an mBord. Ní mór don Choiste feidhmiú ar bhealach meabhraithe agus tráthúil chun tacú le cinnteoireacht éifeachtach i leith creidmheasa maidir le fiacha faighte ag beagnach 800 nasc féichiúnaí.

Sainmhínítear iarratas ar chreidmheas go forleathan mar imeacht ar bith lena n-athraítear go hábhartha próifíl riosca bhunúsaigh neamhchosanta nó féichiúnaí. Áirítear leis sin athbhreithnithe straitéiseacha féichiúnaithe, iarratais ar chreidmheas breise lena n-áirítear tionscadail chaiteachas caipitil, athstruchtúrú nó comhréiteach oibleagáidí iasachta, faomhadh le haghaidh díolachán sócmhainne, iarratais ar mhaoiniú díoltóra nó ar mhaoiniú le haghaidh tionscadal comhfhiontair, cinntí maidir le ráthaíochtaí pearsanta agus faomhadh gníomhaíochtaí forfheidhmithe, lena n-áirítear glacadóireacht, athshealbhú agus gníomhaíochtaí eile dá leithéid.

Áirítear i measc bpríomhfhreagrachtaí an Choiste:

1. Measúnú a dhéanamh ar iarratais ar chreidmheas atá lasmuigh d'údarás tarmligthe an Phríomhfheidhmeannaigh agus an Cheannaire um Aisghabháil Sócmhainní/ an Cheannaire um Bainistíocht Sócmhainní. Is féidir iad sin a fhaomhadh/a dhiúltú/a leasú de réir mar is cuí. Sa chás go bhfuil leibhéal an riosca níos mó ná údarás an Choiste, déantar iarratas ar chreidmheas a tharchur, le moladh ón gCoiste Creidmheasa, chuig an mBord le haghaidh cinnidh.
2. Beartais chreidmheasa agus earnálacha mholta a mheasúnú le haghaidh bhreathnú/ fhaomhadh an Bhoird.
3. PTFanna a shocrú agus monatóireacht a dhéanamh orthu, beartais agus straitéisí a bhunú lena bhféadfaí feidhmíocht na punainne ina hiomláine a mheasúnú agus a athshainiú de réir mar is cuí ar bhonn tréimhsiúil, agus a thorthaí a thuairisciú don Bhord.

Seo a leanas mar a bhí príomhghníomhaíochtaí an Choiste in 2013:

1. A chinntiú go bhfuil na córais atá ar bun chun plé le hiarratais ar chreidmheas chuig an gCoiste agus chuig an mBord éifeachtach, éifeachtúil agus iomchuí.
2. Athbhreithniú ar straitéisí féichiúnaithe faofa ag GNBS agus an dul chun cinn atá déanta go dtí seo; agus rinneadh athbhreithniú

9 *Chuaigh John Mulcahy ar scor ó GNBS i mí Eanáir 2014 agus ceapadh Mary Birmingham, Ceann Bainistíocht Sócmhainní, ar an gCoiste ina áit.*

RIALACHAS (AR LEAN)

ar Phleananna Gnó féichiúnaithe i ndáil le saoráidí nascachta gnóthaithe le déanaí. Chomh maith leis sin, déanann an Coiste athbhreithniú débhliantúil ar straitéisí uasféichiúnaithe GNBS (is éard atá i gceist le huasféichiúnaithe ná féichiúnaithe arb ionann iad agus 50% d'fhiachas iomlán GNBS).

3. Measúnú, moladh agus faomhadh a dhéanamh i leith os cionn 300 iarratas ar leith ar chreidmheas, sa raon ó chinntí bainistíochta sócmhainne go dtí cúrsaí casta a bhaineann le gníomhaíochtaí straitéise féichiúnaí, ar nós maoiniú leantach na sócmhainní forbartha. Rinne an Coiste athbhreithniú ar 81 páipéar a bhí le moladh don Bhord. Lena chois sin, rinne an Coiste maoirseacht ar bhreis is 1,020 cinneadh aonair a rinneadh laistigh de leibhéal údarás tarmligthe an POF agus an Cheannaire um Aisghabháil Sócmhainní.
4. Cinntí a dhéanamh maidir le forfheidhmithe agus comhaontuithe féichiúnaí.
5. Beartais chreidmheasa agus beartais earnálacha araon a fhorbairt agus a fheabhsú; agus faisnéis bainistíochta ghaolmhar a chomhshamhlú.
6. Athbhreithniú ar an straitéis um Bainistíocht Sócmhainní agus athbhreithnithe rialta ar dhul chun cinn a dtionscadal roghnaithe.

Táthar á thuar go mbeidh 2014 ina bliain dhúshlánach eile ag an gCoiste Creidmheasa toisc go mbeidh GNBS ag iarraidh an luach is mó is féidir a fháil ón phunann. Leanann GNBS ar aghaidh ag feidhmiú nuair atá cúrsaí gheilleagracha deacair in Éirinn; mar sin féin, tá fianaise shoiléir ann go bhfuil an margadh réadmhaoine ag teacht chuige féin i mBaile Átha Cliath agus in áiteanna áirithe eile, cé go bhfuil fadhbanna leachtachta ann i gcónaí agus go bhfuil sé deacair maoiniú a fháil ó na bainc. Lena chois sin tá GNBS ag leanúint ar aghaidh ag iarraidh airgead a fháil óna phunann lasmuigh d'Éirinn agus bhí rath faoi leith ar a gcuid iarrachtaí in áiteanna tábhachtacha mar Londain.

Toisc go bhfuil ar GNBS dearcadh tráchtála ach stuama a ghlacadh fad is a choinníonn sí na caighdeáin is airde oibiachtúlachta agus ionracais, déantar gach togra a mheasúnú go dian agus déantar na roghanna éagsúla a bhreithniú go hiomlán. Aithníonn an Coiste go bhféadfadh tionchar suntasach a bheith ag a chuid cinntí ar na sócmhainní agus na féichiúnaithe lena mbaineann, ach tá sé meáite tacú le tionscadail a thugann breisluach d'fhonn gníomhaíocht agus fostaíocht a spreagadh agus chun an toradh don cháiníocóir Éireannach a uasmhéadú.

Willie Soffe
Cathaoirleach

COISTE BAINISTÍOCHTA RIOSCA

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca freagrach as maoirsiú a dhéanamh ar mheasúnú agus ar bhainistiú na rioscaí, a mbeadh caillteanais airgeadais agus/nó loiceadh GNBS a cuid cuspóirí a bhaint amach de réir mar atá leagtha amach ina Plean Straitéiseach i gceist dá dtoradh, dá dtarlódh a leithéid.

Cuimsítear na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Bainistíochta Riosca:

- Oliver Ellingham (Cathaoirleach, Comhalta boird)[10]
- Brendan McDonagh (Príomhfheidhmeannach, GNBS agus Comhalta Boird)
- John Corrigan (Príomhfheidhmeannach, GBCN agus Comhalta Boird)
- Dónal Rooney (Príomhoifigeach Airgeadais)
- Mari Hurley (Comhalta Boird)

Tháinig an Coiste le chéile ocht n-uaire le linn 2013.

D'éirigh na daoine seo a leanas as an gCoiste Bainistíochta Riosca i mí Eanáir 2014, Aideen O'Reilly (Ceannaire Dlí), Dave McEvoy (Ceannaire an Chisteáin), David Johnson (Ceannaire Iniúchóireachta agus Riosca), John Mulcahy (Ceannaire Bainistíochta Sócmhainní agus Comhalta Boird), Ronnie Hanna (Ceannaire um Aisghabháil Sócmhainní) agus Seán Ó Faoláin (Ceannaire Straitéise agus Cumarsáide).

Áirítear i measc bpríomhfhreagrachtaí an Choiste:

1. Athbhreithniú agus maoirseacht a dhéanamh ar phleananna na Foirne Feidhmiúcháin chun rioscaí ábhartha atá os comhair GNBS a aithint, a bhainistiú, a thuairisciú agus a mhaolú.
2. Maoirseacht a dhéanamh ar fhorfheidhmiú agus athbhreithniú Creata Bainistíochta Riosca Fiontair agus á sásamh féin go bhfuil gníomhaíochtaí iomchuí á nglacadh sa chás go n-aithnítear aon ábhair imní shuntasacha.
3. A chinntiú go soláthraíonn samhail eagrúcháin agus rialachais um bainistíocht riosca GNBS leibhéil iomchuí neamhspleáchais agus dúshláin

Clúdaíonn na catagóirí riosca a aithníodh i mBeartas um Rioscaí Fiontraíochta GNBS réimse leathan rioscaí maidir le baint amach cuspóirí GNBS.

Seo a leanas mar a bhí príomhghníomhaíochtaí an choiste in 2013:

1. Rinne Coiste Bainistíochta Riosca GNBS athbhreithniú ar na himpleachtaí maidir le bainistíocht riosca nuair a cinneadh IBRC a leachtú agus aon sócmhainní a bhí fós gan díol a aistriú chuig GNBS. Rinne an Coiste athbhreithniú mionsonraithe ar na rioscaí a bhain le bainistiú phunann reatha GNBS a aistriú ó IBRC chuig Capita agus an chaoi a bhféadfaí cuid de phunann iasachtaí IBRC a aistriú ó SL IBRC chuig GNBS. Bhreithnigh an Coiste an tionchar láithreach a bheadh ag an leachtú ar oibríochtaí GNBS, na rioscaí meántéarmacha a d'eascródh as éadáil punanna nach mbeadh sé soiléir cé chomh mór is a bheadh siad, ná cén réimse táirgí a bheadh iontu ná cé chomh casta is a bheadh siad, agus na dúshláin níos fadtéarmaí a bheadh ann ag iarradh na punanna nua a chomhtháthú agus fós a áirithiú go leanfaidh GNBS ar aghaidh ag baint amach a chuid bunchuspóirí.
2. Rinneadh monatóireacht ar chomhdhéanamh chlár comhardaithe GNBS (agus na rioscaí gaolmhara) le linn 2013. Rinne an Coiste athbhreithniú rialta ar na comhpháirteanna éagsúla de riosca an chláir chomhardaithe agus na modhanna oibre a úsáideadh chun

   na rioscaí sin a thomhas agus a thuairisciú, agus rinne siad léirmheas ar straitéisí malartacha chun na rioscaí sin a mhaolú. Rinneadh méadú ábhartha ar chlár comhardaithe GNBS mar thoradh ar leachtú IBRC trí muirear comhlúthach a shealbhú ar shócmhainní IBRC agus eisiúint bannaí mar chomaoin i leith an mhuirir chomhlúthaigh. Rinne an Coiste moltaí don Bhord nuair ba ghá athruithe a dhéanamh ar bheartais, ar thomhas, ar theorainneacha riosca nó ar straitéis bainistíochta riosca chun riosca a laghdú go leibhéal inghlactha ag féachaint don chlár comhardaithe leathnaithe agus d'athruithe san oibleagáid bhunúsach phunann iasachta GNBS, rátaí úis agus margaí airgeadraí eachtracha. Rinne an Coiste moltaí don Bhord maidir le hathbhreithnithe ar straitéisí fálaithe mar gheall ar athruithe i bpróifíl riosca GNBS mar thoradh ar phróisis nua,

10 *Chríochnaigh Steven Seelig a Théarma Oifige ar 25 Bealtaine 2013. Ceapadh Oliver Ellingham ar 13 Meitheamh 2013.*

tionscnaimh nó mar fhreagra ar imeachtaí seachtracha, mar leachtú IBRC, bhfuil tionchar acu ar GNBS agus ar bhaint amach a chuid cuspóirí.

3. Tá rioscaí oibriúcháin ina ngné bunúsach d'fheidhmiú GNBS agus dhírigh an Coiste Bainistíochta Riosca athbhreithniú rialta a dhéanamh ar na Cláir Rioscaí Fheidhmeacha a bhí á dtabhairt cothrom le dáta go leanúnach i rith 2013. Tá gach ceann de na Cláir Riosca Feidhmeacha faoi réir ag athbhreithniú bliantúil chun rioscaí nua agus rioscaí atá ag teacht chun cinn a aithint, chomh maith le rudaí atá iomarcach nó athruithe sna rioscaí atá ann cheana féin. Lean an Coiste Bainistíochta Riosca ar aghaidh ag déanamh maoirseachta ar bhonn rialta ar Chláir Riosca na Soláthraithe Seirbhíse, na Planna agus Capita chun léargas a fháil ar thionchar agus ar dhóchúlacht na riosca lasmuigh de GNBS a

bhféadfadh tionchar a bheith acu ar bhaint amach chuspóirí GNBS. Éilíonn an Coiste go mbeadh fianú rialaithe agus oiliúint feasachta riosca gach ráithe d'fhostaithe GNBS. Tacaíodh leis an gCoiste san iarracht sin ag feidhm Iniúchóireacht & Riosca (Príomhfheidhmeannach Airgeadais) lenar cinntíodh gur tuairiscíodh na rioscaí ábhartha agus éiritheacha agus imeachtaí riosca chuig an gCoiste agus go ndearna sé iad a bhreithniú.

Ionchais don bhliain 2014

Rinneadh athbhreithniú ar bhallraíocht an Choiste Bainistíochta Riosca i mí Eanáir 2014 agus laghdaíodh líon na gcomhaltaí go beirt fheidhmeannach agus triúr stiúrthóirí neamh-fheidhmiúcháin. Toisc go bhfuil bail chobhsaí tagtha ar an gCreat Bainistíochta Riosca Fiontair, tá líon beag rioscaí aitheanta ag an gCoiste a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar GNBS agus ar a chumas a cuid cuspóirí a bhaint amach. Tabharfaidh an Choiste tosaíocht in 2014 do níos mó ama agus acmhainní a dhíriú ar a chinntiú go gcoinnítear na Príomh-Rioscaí faoi athbhreithniú leanúnach agus go gcuirfear nuashonruithe ar athruithe ar na rioscaí sin ar fáil don Bhord ar bhealach comhsheasmhach críochnúil.

Tá sé d'aidhm ag an gCreat Bainistíochta Riosca Fiontair measúnú suibiachtúil na rioscaí a nascadh ar bhealaí dea-bhunaithe, mar shampla tríd an nGrúpa Oibre Riosca agus an gCoiste Bainistíochta Riosca, le fianaise níos oibiachtúla, mar shampla le tuairiscí faoi theagmhais, táscairí riosca agus torthaí iniúchta. Déanann an Coiste maoirseacht anois ar aon teagmhas oibríochtúil a tharlaíonn agus déanann sé monatóireacht ar éifeachtacht na hanailíse ar bhunchúiseanna agus ar réiteach eachtraí den sórt sin agus ar an athrú a dhéanann na himeachtaí sin ar mheasúnú foriomlán phróifíl riosca GNBS.

Oliver Ellingham
Cathaoirleach

COISTE AIRGEADAIS AGUS FEIDHMIÚCHÁIN

Cuimsíonn an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin beirt chomhaltaí Boird neamhfheidhmiúcháin agus cúigear feidhmeannach sinsearach GNBS (lena n-áirítear Príomhfheidhmeannach GNBS).

Cuimsítear na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin:

- Mari Hurley (Cathaoirleach (le héifeacht ón 7 Bealtaine 2014))
- Willie Soffe[11] (Cathaoirleach Eatramhach, Comhalta Boird)
- Brendan McDonagh (Príomhfheidhmeannach, GNBS agus Comhalta Boird)
- Dave McEvoy (Ceannaire an Chisteáin)
- Dónal Rooney (Príomhoifigeach Airgeadais)
- Michael Moriarty (Leascheannaire um Aisghabháil Sócmhainní)
- Seán Ó Faoláin (Ceannaire na Straitéise agus Cumarsáide)

Tháinig an Coiste le chéile 11 uair le linn 2013.

Is í príomhfhreagracht an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin monatóireacht a dhéanamh ar bhainistiú airgeadais agus oibriúcháin GNBS agus ar a tuairisciú buiséadach agus bainistíochta, lena n-áirítear:

- An tuairisciú airgeadais agus bainistíochta uile cibé an leis an Aire, an tOireachtas nó a mhalairt (seachas cuntais bhliantúla GNBS, atá mar fhreagracht an Choiste Iniúchóireachta)
- Cuntais bainistíochta a ullmhú.
- Buiséid bhliantúla agus réamh-mheastacháin eile a ullmhú.
- Athbhreithniú ar fheidhmíocht agus ar athraitheas i gcomparáid le feidhmíocht an bhuiséid agus na bliana roimhe sin.
- Mórchaiteachas caipitil a fhaomhadh.
- Soláthar a bhainistiú.
- Maoirseacht ar sholáthraithe seirbhíse (seachas iad siúd a bhfuil a maoirseacht forchoimeádta go sonrach do chomhaltaí eile an Bhoird).
- Maoirseacht ar na córais agus ar shaincheisteanna oibriúcháin.

Déanann an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin maoirseacht ar fhreagrachtaí na Foirne Feidhmiúcháin i ndáil le beartais airgeadais, oibríochtúla agus bhuiséadacha GNBS a chur i bhfeidhm agus a bhainistiú, agus an tuairisciú cuí a dhéanamh ina leith. Cuireann sé moltaí faoi bhráid an Bhoird a bhaineann le caiteachas agus le riachtanais bhuiséadacha GNBS. Tuairiscíonn an Cathaoirleach go foirmiúil don Bhord, i ndáil le príomhghnéithe d'imeachtaí an Choiste.

I rith 2013, rinne GNBS dul chun cinn suntasach maidir lena hinfreastruchtúr bunúsach Airgeadais, Oibríochtaí agus Córas a fhorbairt.

Seo a leanas na mór-ghníomhaíochtaí agus mór-réimsí dul chun cinn ar leith atá i gceist:

- Tá dul chun cinn suntasach leanúnach déanta maidir leis an bhfaisnéis bainistíochta atá á soláthar d'Fhoireann Feidhmiúcháin, Coiste agus Bord Airgeadais agus Feidhmiúcháin GNBS. Díol suntais ar leith is ea an chaoi ar cuireadh ardán nua TF maidir le "faisnéis gnó" atá bunaithe ar Oracle i bhfeidhm agus an feabhas mór a chuir sé ar chumas na heagraíochta maidir le Bainistíocht Faisnéise.
- Chuir forbairt na huirlise nua "Sales Tracker" chun réamhaisnéis a dhéanamh ar dhíolacháin feabhas mór ar bhonneagar réamhaisnéise na heagraíochta sa chaoi gur féidir tacú le monatóireacht fíor-ama a dhéanamh ar dhul chun cinn díolachán i sócmhainní réadmhaoine féichiúnaithe atá á mbainistiú ag GNBS. Próisis na heagraíochta maidir le bearnú comhtháite go hiomlán sa bhonneagar réamhaisnéise nua freisin.
- Rinne GNBS feabhsúcháin leanúnacha ar a chuid córas lárnach go léir in 2013 - Córas Bainistíochta Punainne ('PMS'), Córas Bainistíochta Doiciméad ('CBS'), Córas Faisnéise Bainistíochta ('MIS') agus Córas Faisnéise Geografaí ('GIS'), go háirithe maidir le bhainistiú a dhéanamh ar na ceanglais atá ag teacht chun cinn maidir le riachtanais na n-úsáideoirí deiridh agus comhtháthú córas. Leanadh ar aghaidh ag díriú i gcórais GNBS go léir ar rochtain agus ar shlándáil an chórais.

11 Ceapadh Willie Soffe mar Chathaoirleach eatramhach i Márta 2014 in áit Éilish Finan ar tháinig deireadh lena téarma ar an 22 Nollaig 2013. Ceapadh Mari Hurley mar Chathaoirleach le héifeacht ón 7 Bealtaine 2014.

RIALACHAS (AR LEAN)

- Bhí dúshláin shuntasacha oibríochtúla le sárú ag GNBS de bharr leachtú IBRC lena n-áirítear an riachtanas líon suntasach cuntas reatha nua a chur ar fáil láithreach in institiúid baincéireachta Príomh-Sheirbhíseora nua in áit na gcuntas féichiúnaithe agus na gcuntas reatha sin a calcadh de bharr an leachtaithe.
- Nuair a leachtaíodh IBRC, aistríodh riaradh iasachtaí GNBS a fuarthas ar dtús ó Bhanc Angla-Éireannach chuig Capita mar Sholáthraí Seirbhíse nua. Aistríodh seirbhísí íocaíochta agus riaradh iasachtaí agus i Meitheamh 2013 agus i Nollaig 2013 faoi seach. Aistreofar seirbhísí TF in 2014. Bhí dúshláin shuntasacha córas agus TF le sárú ag an eagraíocht sa Tionscadal um Chomhtháthú IBRC ó thaobh bhainistiú trasdul na sonraí/na gcóras ón IBRC chuig an Soláthraí Seirbhíse nua.
- Táthar ag díriú i gcónaí ar chostais a íoslaghdú agus cuireadh tionscnaimh éagsúla i bhfeidhm in 2013 chun costais a laghdú. Bíonn costais oibriúcháin GNBS féin thart faoi 2-3% de airgead tirim a ghintear, figiúr ar féidir a chur i gcomparáid go fabhrach le tagarmharcanna idirnáisiúnta.

Is mian leis an gCoiste a bhfíorbhuíochas a ghabháil le Éilish Finan agus a chur ar taifead an cion suntasach atá déanta aici mar Chathaoirleach maidir le hobair an Choiste.

Willie Soffe
Cathaoirleach

COISTE COMHAIRLEACH THUAISCEART ÉIREANN

Forálann Alt 33 den Acht do bhunú coistí comhairleacha agus, ar mholadh an Aire, bhunaigh GNBS Coiste Comhairleach Thuaisceart Éireann ar an 7 Eanáir 2010. An cuspóir atá ag an gCoiste ná comhairle a chur ar an mBord i ndáil leis an straitéis le haghaidh sócmhainní Thuaisceart Éireann.

Cuimsítear na comhaltaí seo a leanas ar Choiste Comhairleach Thuaisceart Éireann:

- Frank Daly (Cathaoirleach)
- Brian McEnery (Comhalta Boird)
- Willie Soffe (Comhalta Boird)
- Ronnie Hanna (Ceannaire um Aisghabháil Sócmhainní)
- Brian Rowntree (Comhalta seachtrach)

D'éirigh an tUasal Frank Cushnahan as an gCoiste ar an 7 Samhain 2013 agus chríochnaigh Éilish Finan Uasal a téarma oifige ar an mBord agus ar Choiste Comhairleach Thuaisceart Éireann ar an 21 Nollaig 2013.

Tá roinnt post neamhfheidhmiúcháin ina sheilbh ag an Uas. Rowntree faoi láthair san earnáil phoiblí agus neamhbhrabúis. Tá an tUas. Rowntree ag obair mar Chathaoirleach ar Choimisinéirí Státseirbhíse Thuaisceart Éireann agus is Comhalta Neamhspleách de Bhord Póilíneachta Thuaisceart Éireann é. Chaith sé tréimhse roimhe seo ag feidhmiú mar Chathaoirleach ar Fheidhmeannas Tithíochta Thuaisceart Éireann (2004-2012), comhalta de Bhord Comhairleach an Ionaid Idirnáisiúnta um Fhorbairt Áitiúil agus Réigiúnach, agus Leas-Uachtarán ar Fhóram na hEorpa um Thithíocht Shóisialta. Chomh maith leis sin, tá tréimhsí caite aige ag feidhmiú sna hearnálacha Tithíochta, Ceartas Coiriúil, Sláinte agus Oideachais mar Chathaoirleach agus mar Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin, agus tá cathaoirleacht déanta aige agus páirt glactha aige i bhfóraim éagsúla i dTuaisceart Éireann agus ar bhonn trasteorann.

Tháinig an Coiste le chéile cúig huaire i rith 2013 agus bhí na cruinnithe ar siúl acu i mBéal Feirste, Baile Átha Cliath agus Dún Dealgan. Chuir na cruinnithe i mBéal Feirste (agus imeachtaí éagsúla ar fud Thuaisceart Éireann) deis ar fáil chun dul i dteagmháil le príomhpháirtithe leasmhara i ngach earnáil i dTuaisceart Éireann.

Áirítear ar phríomhfhreagrachtaí Choiste Comhairleach Thuaisceart Éireann:

Comhairle a sholáthar agus moltaí a chur faoi bhráid Bhord faoi chúrsaí Thuaisceart Éireann sa mhéid is a bhaineann siad le Cuspóirí an Choiste Chomhairligh atá leagtha amach thíos:

- Moltaí a chur faoi bhráid an Bhoird ar ábhair a bhaineann le Tuaisceart Éireann i gcomhthéacs cuspóirí agus feidhmeanna GNBS faoi mar atá leagtha amach in Alt 10 agus in Alt 11 den Acht.
- A chinntiú go n-áireofar i measc na moltaí sin tuairim an Choiste faoin tionchar a bheadh ar Thuaisceart Éireann ag chur i bhfeidhm straitéis an Bhoird.
- Moltaí a chur faoi bhráid an Bhoird maidir straitéis GNBS sa mhéid is a bhaineann sí leis na sócmhainní i dTuaisceart Éireann.

Forbhreathnú ar an Phunann Thuaisceart Éireann[12]

Tá punann Thuaisceart Éireann cothrom le 4% den phunann iomlán GNBS de réir luacha fála (thart ar €1.3 billiún de luach fála iomlán €31.8 billiún GNBS) agus cuimsíonn sí sócmhainní oifige (18%), miondíola (17%), cónaithe (10%), forbartha (5%), agus óstáin agus

fóillíochta (3%). Tá an t-iarmhéid comhdhéanta de thalamh (25%) agus de shócmhainní infheistíochta eile (22%). Tá formhór de phunann talamh neamhfhorbartha GNBS i dTuaisceart Éireann lonnaithe in oirthear an réigiúin. Is ionann 70% de phunann Thuaisceart Éireann agus réadmhaoin chríochnaithe atá ag táirgeadh ioncaim.

B'fhiú thart faoi £130m na diúscairtí a rinneadh i dTuaisceart Éireann faoi dheireadh na bliana 2013 agus bhí thart faoi £140m curtha ar fáil ag GNBS mar chaipiteal oibre agus forbartha d'fhéichiúnaithe i dTuaisceart Éireann. I líon beag cásanna, b'éigean do GNBS forfheidhmiú i dTuaisceart Éireann.

Seo a leanas mar a bhí príomhghníomhaíochtaí an choiste in 2013:

1. Rannpháirtíocht Páirtithe Leasmhara agus Cumarsáid

Lean an Coiste ar aghaidh i mbun teagmhála forleithne in 2013 le réimse leathan comhlachtaí poiblí agus príobháideacha ábhartha d'fhonn tionscnaimh tráchtála comhshochair a chur chun cinn i dTuaisceart Éireann. Ar na comhlachtaí den sórt sin bhí:

12 I mí Aibreán 2014 d'fhógair GNBS díol phunann fhéichiúnaithe Thuaisceart Éireann (Tionscadal Eagle) a chuimsíonn iasachtaí de pharluach £4.6 billiún. Táthar ag súil go gcuirfear an t-idirbheart fíorchasta seo i gcrích faoi lár 2014.

- Oifig Thuaisceart Éireann (lena n-áirítear an Rúnaí Stáit)
- Comhlachas Lucht Trádála Tuaisceart Éireann
- CBI Thuaisceart Éireann
- Cónaidhm na nGnóthas Beag
- Gníomhaire Bhanc Shasana i dTuaisceart Éireann
- Tionól Thuaisceart Éireann agus Iontaobhas Gnó
- Invest Northern Ireland
- Feidhmeannas Tithíochta Thuaisceart Éireann
- Cónaidhm Chumann Tithíochta Thuaisceart Éireann
- Cumainn Tithíochta Éagsúla Thuaisceart Éireann
- Comhairlí Cathrach
- Cumann Uladh na gCuntasóirí Cairte in Éirinn
- Lárionad Thuaisceart Éireann um Beartas Eacnamaíoch in Ollscoil Uladh
- Roinn Comhshaoil Thuaisceart Éireann
- Seirbhís Phleanála Thuaisceart Éireann

Gné ríthábhachtach de ghníomhaíocht rannpháirtíochta an Choiste is ea an caidreamh oibre leanúnach chuiditheach atá acu le Feidhmeannas agus le Tionól Thuaisceart Éireann agus leis na príomhpháirtithe leasmhara polaitiúla maidir le pleananna GNBS do Thuaisceart Éireann. Bhuail Cathaoirleach an Bhoird agus baill Choiste Comhairleach Thuaisceart Éireann le Rúnaí Stáit Thuaisceart Éireann, leis an tAire Airgeadais agus Pearsanra agus le hionadaithe tofa agus leanann siad ar aghaidh i mbun teagmhála leo ar bhonn leanúnach agus cuireann siad cruinnithe faisnéise ar fáil do pháirtithe polaitíochta Thuaisceart Éireann faoi ábhair shonracha.

D'athdhearbhaigh an Coiste príomhtheachtaireachtaí GNBS i dTuaisceart Éireann i roinnt foilseachán agus trí agallaimh a dhéanamh sna meáin i dTuaisceart Éireann d'fhonn tuiscint eolach chruinn a chur chun cinn ar ról agus ar gníomhaíochtaí GNBS i gcoitinne agus, go sonrach i gcomhthéacs Thuaisceart Éireann, aghaidh a thabhairt ar na hábhair imní faoin tionchar comhréireach a bheidh aige ar an margadh réadmhaoine i dTuaisceart Éireann.

2. Obair níos leithne GNBS i dTuaisceart Éireann

Tithíocht Shóisialta

Cuireann an Coiste comhairle agus ionchuir ar fáil maidir le rannpháirtíocht GNBS le hearnáil tithíochta sóisialta Thuaisceart Éireann d'fhonn suíomhanna oiriúnacha chun críche tithíochta sóisialta a aithint agus a thairiscint sa chás go n-oireann na riachtanais agus na sócmhainní laistigh den phunann dá chéile.

Taighde

Leanann an Coiste leis ag obair i gcomhpháirtíocht le hOllscoil Uladh ar thaighde tábhachtach nuálaíoch a bhfuil sé mar aidhm leis tacú le tuiscint níos fearr ar na dinimic soláthair agus éilimh talún ar fud an réigiúin, lena n-áirítear inacmhainneacht tithíochta agus bacainní ar iontráil margaidh.

Buaicphointí an Choiste

Tá an Coiste i mbun athbhreithniú leanúnach a dhéanamh ar gach deis straitéiseach atá ann réitigh chruthaitheacha agus nuálacha a chruthú i bpunann GNBS i dTuaisceart Éireann. Chun na críche sin ba mhór an tairbhe don Choiste i rith 2013 na rudaí géarchúiseacha a bhí le rá ag Baill an Choiste Seachtraigh, Frank Cushnahan agus Brian Rowntree. Chuir an bheirt acu stór mór uathúil eolais agus saineoláis áitiúil ar fáil mar threoir d'obair GNBS i dTuaisceart Éireann. Is mian leis an gCoiste a bhfíorbhuíochas a ghabháil le Éilish Finan agus don chomhalta seachtrach Frank Cushnahan a sheirbheáil ar an gCoiste ó bunaíodh é i mBealtaine 2010 agus a mbuíochas a thaifead.

Is é sainordú GNBS an uasmhéid a aisghabháil ó gach iasacht beag beann ar cibé áit a bhfuil na hiasachtaí bunúsacha lonnaithe. Chuige sin, glacann GNBS cur chuige tráchtála i ngach dlínse a bhfuil sí ag feidhmiú inti, agus ag an am céanna tugtar aitheantas do shaintréithe margaidh na gceantar seo. Tá tuiscint ar leith aici ar na dúshláin shainiúla atá le sárú ag Tuaisceart Éireann agus baineann sé lántairbhe as obair an Choiste agus rannpháirtíocht fhairsing na bpáirtithe leasmhara, eolas agus saineolas áitiúil.

Frank Daly
Cathaoirleach

COISTE COMHAIRLEACH PLEANÁLA

Is é aidhm an Choiste Chomhairligh Phleanála comhairle a chur ar an mBord maidir le pleanáil, talamh agus ceisteanna gaolmhara a bhfuil tionchar acu ar luacháil agus ar réadú shócmhainní GNBS, agus dá réir sin, tionchar ar ghnóthachtáil chuspóir agus fheidhmeanna GNBS mar atá sonraithe in ailt 10 agus 11 den Acht.

Féadfaidh an Coiste moltaí a chur faoi bhráid an Bhoird maidir le cuspóirí GNBS i ndáil le straitéisí, treoirlínte agus pleananna reachtúla faofa, lena n-áirítear criosanna forbartha straitéiseacha (CFSanna) agus pleananna ceantair áitiúla (PCÁanna) agus an tionchar atá acu ar shócmhainní GNBS.

Cuimsítear na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Comhairleach Pleanála:

- Willie Soffe (Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- John Corrigan (Príomhfheidhmeannach, GBCN agus Comhalta Boird)
- Brendan McDonagh (Príomhfheidhmeannach, GNBS agus Comhalta Boird)
- John Mulcahy (Ceannaire um Bainistíocht Sócmhainní agus Comhalta Boird) - chuaigh sé ar scor i mí Eanáir 2014
- Mari Hurley (Comhalta Boird)
- Michael Wall (Comhalta Seachtrach)
- Alice Charles (Comhalta Seachtrach)

Is ailtire agus abhcóide é an tUas. Michael Wall, chomh maith le bheith ina iar-Chomhalta Boird de chuid An Bord Pleanála.

Tá cuid mhaith taithí pleanála ag Alice Charles Uasal agus is ball í den Institiúid Ríoga Pleanála Baile agus d'Institiúid Pleanála na hÉireann.

Tháinig an Coiste le chéile sé uaire le linn 2013. Ceapadh John Corrigan mar bhall den Choiste ar an 13 Meitheamh 2013.

Seo a leanas mar a bhí príomhghníomhaíochtaí an choiste in 2013:

1. Measúnú a dhéanamh ar cúrsaí pleanála ar díol spéise don Ghníomhaireacht iad agus comhairle a thabhairt maidir le ceisteanna den sórt sin nuair is iomchuí, agus díriú go háirithe ar criosanna forbartha straitéiseacha (SDZanna) agus ar soláthairtí bonneagair.
2. Dul i mbun cainteanna le Ranna Rialtais, Údaráis Áitiúla agus Comhlachtaí Reachtúla eile chun go mbeidh an cuspóirí céanna acu siúd is atá ag GNBS maidir le rudaí mar sholáthar tithíochta sóisialta, eastáit neamhchríochnaithe, agus ceannach réadmhaoine nuair is gá.
3. Comhairle agus treoir a thabhairt faoi rannpháirtíocht GNBS i roinnt tionscadal speisialtóireachta agus ábhar poiblí, a bhfuil baint ag páirtithe leasmhara seachtracha leo, lena n-áirítear an Tobhach ar Thalamh Folamh atá molta agus cur i bhfeidhm an Chórais Eolais don Phleanáil Náisiúnta.

I rith na bliana 2013, dhírigh an Coiste ar réimsí ina bhfuil sócmhainní ag GNBS gar do limistéir lárnacha a mbeidh acmhainn forbartha ag roinn leo amach anseo, lena n-áirítear Crios Forbartha Straitéisí Dhugthailte Bhaile Átha Cliath agus Crios Forbartha Straitéisí Choill na Silíní. Thug an Coiste comhairle faoi aighneachtaí a d'eisigh GNBS ina raibh na príomhtheachtaireachtaí; a chinntiú go mbeadh dlús cuí ann mar aon le bonneagar imleor agus cothromaíocht ciallmhar ó thaobh cineálacha sócmhainní. Táthar ag súil go gcabhróidh sé sin le pleananna comhtháite a fhoirmliú agus go mbainfear amach buntáistí soiléire eacnamaíocha agus sóisialta sna réimsí sin agus go bhfeabhsófar cumas GNBS chun a eisíocaíocht a fháil ar ais.

Lean an Coiste ar aghaidh ag tabhairt comhairle maidir le rannpháirtíocht na Gníomhaireachta le Comhlachtaí Stáit agus tá sé tiomanta d'ailíniú a gcuid riachtanas-san leis an réadmhaoin atá faighte ag GNBS. D'oibrigh GNBS leis an nGníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe, le hÚdaráis Áitiúla agus le Gníomhaireachtaí Deonacha Tithíochta chun aonaid chónaithe inacmhainne a chur ar fáil chun críocha sóisialta. Nuair a bunaíodh SPV chun an próiseas sin a bhrostú, rinne an Coiste maoirseacht ar fhorbairt samhla léasaithe fhadtéarmaí a chuideoidh le soláthar na n-aonad. Rinneadh conradh i rith na bliana 2013 i gcás beagnach 600 aonad trína ndíol nó trína ligean ar léasanna fadtéarmacha.

Bhí comhairliúcháin eile ar siúl le comhlachtaí éagsúla stáit, chun a gcuid riachtanas a ailíniú le riachtanais na Gníomhaireachta – leanann an Coiste ar aghaidh ag

RIALACHAS (AR LEAN)

measúnú agus ag tabhairt comhairle maidir le nithe den sórt sin.

Tá an Ghníomhaireacht rannpháirteach i gcónaí leis an gCoiste Comhordaithe Náisiúnta a bhfuil sé de chúram air fadhb na n-eastát neamhchríochnaithe a réiteach. Rinne an Coiste maoirseacht in 2013 ar na feabhsuithe suntasacha a rinneadh maidir leis na sócmhainní a bhaineann le leabhar GNBS. Ceann de na príomhábhar imní is ea dul i ngleic le saincheisteanna sláinte agus sábháilteachta agus réitíodh an scéal sin den chuid is mó i rith 2013. Dá bhrí sin tá laghdú 20% tagtha ar nochtadh GNBS do na forbairtí sin. Leanfar ar aghaidh ag déanamh athbhreithnithe ar an dul chun cinn maidir le láithreáin a bhfuil fadhbanna fós ag baint leo.

Rinneadh socrú leis an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil, faoi threoir an Choiste, maidir le plean gnó a bhainfidh le córas Eolais don Phleanáil Náisiúnta. Nuair a chuirfear an plean i bhfeidhm beidh deiseanna ann chun é a fheabhsú amach anseo agus a chinntiú go mbeidh sé á reáchtáil go sásúil. Forbraíodh leagan saincheaptha den uirlis atá in úsáid anois agus tá sonraí faoi leith de chuid GNBS mar chuid de. Rinneadh a lán feabhsuithe a chuirfidh go mór leis an gcóras agus cabhróidh siad chun cinntí éifeachtúla a dhéanamh. Rinne an Coiste breithniú ar an tionchar a bheadh ag an tobhach ar thalamh folamh atá molta agus tá aiseolas curtha ar fáil acu faoin moladh.

Is mór an chabhair don Choiste agus iad ag cur a gcuid feidhmeanna i gcrích an t-eolas agus an tacaíocht atá acu ó Aonad Pleanála agus Forbartha GNBS.

Willie Soffe,
Cathaoirleach

NOCHTADH AGUS CUNTASACHT

RIACHTANAIS NOCHTA AR CHOMHALTAÍ BOIRD

Déanann Ailt 30-31 den Acht cur síos ar na ceanglais atá ar chomhaltaí an Bhoird i dtéarmaí nochtadh leasa.

Leagann Alt 30 dualgas ar chomhaltaí an Bhoird nádúr leasa airgid nó leasa thairbhigh ar bith eile a d'fhéadfadh a bheith acu i gceist ar bith atá á breithniú ag an mBord a nochtadh do chomhaltaí eile an Bhoird. Ní mór do chomhaltaí Boird a bheith as láthair ó chruinniú Boird nuair atá an cheist á breithniú agus níl cead acu a bheith páirteach i vótáil ar bith a dhéanfaí ar an gceist.

Leagann Alt 31 den Acht oibleagáid ar gach comhalta Boird GNBS agus gach stiúrthóir d'aonán de ghrúpa GNBS fógra a thabhairt do GNBS go bliantúil ar a leas inchláraithe go léir de réir chiall an Achta um Eitic in Oifig Phoiblí, 1995.

Tá comhaltaí an Bhoird mar aon le comhaltaí na gcoistí a bunaíodh faoi Ailt 32 agus 33 den Acht agus stiúrthóirí eintitis ghrúpa GNBS ainmnithe mar stiúrthóirí de bhun an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí 1995, arna leasú ag an Acht um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí 2001 ('na hAchtanna um Eitic') agus éilítear orthu cloí leis na hAchtanna um Eitic maidir le nochtadh leasanna.

FOIREANN SANNTA DO GNBS

Tá an fhoireann atá sannta do GNBS faoi réir Cód Cleachtais de bhun Alt 35 den Acht, faofa ag an Aire, a leagann amach, inter alia, a n-oibleagáidí maidir le rúndacht agus le coinbhleachtaí leasanna lena n-áirítear:

- Oibleagáidí rúndachta de bhun Alt 202 den Acht, Alt 14 den Acht um GBCN 1990 agus an tAcht um Rúin Oifigiúla 1963.
- Ceanglas cloí le forálacha na nAchtanna um Chosaint Sonraí 1988 agus 2003 chomh maith, lena n-áirítear forálacha maidir le próiseáil agus láimhseáil sonraí pearsanta.
- Dualgas nochtadh a dhéanamh ar leasanna de bhun Alt 18 de na hAchtanna um Eitic agus Alt 42 den Acht.
- Ceanglas maidir le cloí le beartas GBCN maidir le Bronntanais agus Fáilteachas.
- Dualgais de bhun na reachtaíochta a bhaineann le mí-úsáid an mhargaidh agus le déileáil chos istigh.
- Ceanglas maidir le cloí le Beartas GBCN i leith Idirbhearta Cuntas Pearsanta maidir le hidirbhearta in urrúis agus i réadmhaoin shrianta áirithe.

Éilítear ar oifigigh GNBS gealltanas a shíniú go gcloífidh siad le forálacha an Chóid Chleachtais agus tá sé éigeantach do gach oifigeach GNBS dul faoi oiliúint maidir le comhlíonadh.

CUNTASACHT GNBS

Nuair a bhíonn a gcuid feidhmeanna á gcur i gcrích acu ní mór do Bhord GNBS a n-oibleagáidí faoin Acht a chomhlíonadh agus tá siad faoi réir leibhéal ard cuntasachta poiblí.

1. Tá roinnt cumhachtaí ag an Aire faoin Acht is féidir leis a úsáid maidir le GNBS, lena n-airítear cumhacht treoirlínte (Alt 14) agus treoracha a eisiúint. Tá cúig threoir eisithe ag an Aire faoi Alt 14 – tá cóipeanna le fáil ag www.nama.ie/governance/legislation/
2. Sheol GNBS tuarascálacha ráithiúla chuig an Aire ar a ghníomhaíochtaí, mar atá leagtha amach in Alt 55 den Acht. Cuimsíonn sé seo eolas faoina iasachtaí, a shocruithe maoiniúcháin agus a ioncam/chaiteachas. Cuirtear gach tuarascáil ráithiúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
3. Seolann GNBS cuntais bhliantúla i bhfoirm atá stiúrtha ag an Aire, faoi Alt 54 den Acht. Ní mór go gcuimsíonn na cuntais liosta de na hurrúis féich go léir a eisítear, liosta de na réamhíocaíochtaí go léir a dhéantar ón gCiste Lárnach nó a dhéanann GNBS agus a aonáin ghrúpa, chomh maith le liosta punanna sócmhainní in éineacht leis an luach leabhar. Déanann an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste iniúchadh ar chuntais GNBS agus cuirtear na cuntais iniúchta faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.

RIALACHAS (AR LEAN)

4. Chomh maith lena chuntais bhliantúla, tá ceangal ar GNBS Ráiteas Bliantúil a chur faoi bhráid an Aire, faoi Alt 53, ina leagtar amach a chuspóirí beartaithe maidir le gach bliain, scóip na ngníomhaíochtaí a dhéanfar, a straitéisí agus a bheartais agus a úsáid bheartaithe acmhainní. Cuirtear gach ráiteas bliantúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
5. Bíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach i láthair agus tugann siad fianaise cibé am a iarrann an Coiste um Chuntais Phoiblí é. Bíonn an POF agus an Cathaoirleach os comhair coistí eile den Oireachtas cibé am a iarrtar a leithéid chomh maith.
6. Féadfaidh an tAire a cheangal ar GNBS tuarascáil a thabhairt dó ag am ar bith ar aon ábhar lena n-áirítear comhlíonadh a fheidhmeanna nó faisnéis nó staidreamh a bhaineann le feidhmíocht.
7. Tá cóid chleachtais ullmhaithe ag GNBS chun nithe áirithe a rialú, lena n-áirítear i measc rudaí eile, iompar a oifigeach, caighdeáin seirbhísithe le haghaidh sócmhainní faighte bainc, bainistíocht riosca, diúscairt sócmhainní bainc agus an bealach ina gcuirfidh GNBS leas tráchtála na mbanc nach bhfuil páirteach ann san áireamh. Tá na cóid chleachtais faofa ag an Aire agus tá siad foilsithe ar www.nama.ie/CodesOfPractice.
8. De réir Alt 226 agus Alt 227 den Acht, chomh luath agus is féidir tar éis 31 Nollaig 2012, déanfaidh an tAire agus an tArd-Reachtaire Cuntas & Ciste measúnú ar leithligh ar an dul chun cinn atá déanta ag GNBS i mbaint amach a chuspóirí foriomlána agus cinnfidh an tAire cibé an bhfuil gá ann go leanfadh GNBS ar aghaidh a thuilleadh. Déanfaidh an tAire athbhreithniú ar an dul chun cinn gach cúig bliana agus déanfaidh an tArd-Reachtaire Cuntas & Ciste athbhreithniú gach trí bliana ina dhiaidh sin. Táthar ag súil go bhfoilseofar tuarascáil ón Ard-Reachtaire Cuntas & Ciste faoi Alt 226 maidir le dul chun cinn GNBS i rith dara ráithe 2014.

BAINISTÍOCHT RIOSCA

PRÍOMHRIOSCAÍ AGUS ÉIGINNTEACHTAÍ

Tá GNBS nochta do réimse leathan rioscaí a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar fheidhmíocht airgeadais agus oibriúcháin na Gníomhaireachta. D'fhaomh an Bord Beartas Bainistíochta Riosca GNBS a bhfuil cur chuige comhtháite ann a dearadh lena chinntiú go n-aithneofar gach rang ábhartha riosca sa chaoi go ndéanfar straitéis ghnó agus forghníomhú a ailíniú chun go n-íoslaghdófar an baol maidir le baint amach Phlean Straitéiseach GNBS Bhunaigh an Creat Bainistíochta Riosca na próisis chun rioscaí a aithint, a mheas, a thomhas, a thuairisciú agus a mhaolú. Tá cúig phríomhriosca agus réimse mhóra éiginnteachta aithinte ag GNBS (léirithe thíos). Ní liosta uileghabhálach é seo. D'fhéadfadh rioscaí neamhaithnide nó rioscaí nach bhfeictear mar ábhartha iad drochthionchar a bheith acu ar GNBS agus ar na spriocanna atá á bhaint amach aige.

1. Riosca réadmhaoine agus riosca maicreacnamaíoch

Riosca go dtarlódh turraing airgeadais nó maicreacnamaíocha in Éirinn nó go hidirnáisiúnta sa chaoi nach mbeadh daoine in ann freastal ar a n-oibleagáidí conarthacha fiachais (fiachas sinsearach agus fofhiachas) is go mbainfeadh sí na cosa uainn is muid ag iarraidh gluaiseacht ar an gcosán fioscach i dtreo inbhuanaitheachta fiachais. Má theipeann ar chúrsaí eacnamaíocha agus má theipeann ar an margadh réadmhaoine in Éirinn teacht aniar go hiomlán agus go hinbhuanaithe nó má théann an margadh i léig ó na leibhéil reatha in áiteanna eile a bhfuil GNBS nochta, go príomha sa Ríocht Aontaithe, d'fhéadfadh na sreafaí airgid iarbhír ó shócmhainní GNBS a bheith níos ísle ná mar bhfuiltear á réamh-mheas faoi láthair.

2. Riosca Straitéiseach

Má chuirtear bearta díghiarála nó diúscartha i bhfeidhm go ró-thapa nó go ró-mhall ní chomhlíonfaidh GNBS ceanglas reachtúil Alt 10 den Acht um an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní maidir leis an "toradh airgeadais is fearr a bhaint amach don Stát". Léiríonn an riosca an costas a d'fhéadfadh a bheith ag baint le cinneadh sócmhainní GNBS a dhíol seachas iad choimeád gan díol.

3. Riosca maidir le caipiteal daonna

Má chaillfear caipiteal ábhartha daonna GNBS ní bhainfidh an Ghníomhaireacht a cuspóirí amach. Má theipeann ar iarrachtaí chun baill foirne a mhealladh, a spreagadh agus a choinneáil a bhfuil an taithí agus an saineolas riachtanach acu chaillfidh an Ghníomhaireacht eolas corparáideach, agus chuirfear srianta ar a acmhainn chun sócmhainní a chur ar fáil lena ndíol nó d'fhéadfadh an baol a bheith ann go bhfaighfear praghas níos ísle orthu ná a d'fheadfaí a fháil.

4. Riosca Clú

Is é sin an baol dá mbeadh drochbharúil ag an bpobal, ag polaiteoirí nó ag lucht tionscail ar GNBS go bhféadfadh sé sin drochthionchar a bheith aige ar ghníomhaíochtaí lárnacha gnó agus ionchais airgeadais na Gníomhaireachta agus go ndéanfadh sé dochar dá chumas a chuspóirí a bhaint amach. D'fhéadfadh drochbharúil a bheith ag daoine de thoradh an chaoi a reáchtálann GNBS a chuid gnóthaí i ndáiríre nó de bharr an chaoi a meastar a reáchtálann sé iad nó mar gheall ar ráitis bhréagacha nó mhíthreoracha ag baint le GNBS. D'fhéadfaí dochar a dhéanamh do cháil GNBS dá mba rud é go gcaillfí cásanna suntasacha dlíthiúla nó dá sárófaí slándáil faisnéise.

5. Leachtú Rioscaí na Corparáide Éireannaí um Réiteach Banc

Faoi fhorálacha an Achta um an Chorparáid Éireannach um Réiteach Banc 2013, féadfaidh an tAire a ordú do GNBS an chuid sin de phunann na Corparáide Éireannaí um Réiteach Banc atá gan díol a shealbhú ón SL IBRC. Dá ndéanfadh GNBS iasachtaí den sórt sin a shealbhú, beidh an seans ann go bhféadfadh sé a bheith mar thoradh air go bhféadfadh coigeartú 'lá a haon' síos tarlú do luacháil cóir na punainne i ndiaidh na héadála, rud a d'fhéadfadh tionchar suntasach airgeadais a bheith aige ar oibríochtaí Ghrúpa GNBS.

Tá próisis láidre riosca ag GNBS chun riosca a bhaineann lena ghnó a bhainistiú chun an seans maidir le caillteanais mhóra gan choinne a laghdú agus chun tionchar na gcaillteanas a tharlaíonn i ngnáthchúrsa an ghnó a íoslaghdú. Nuair a aithníonn an lucht bainistíochta rioscaí tugtar tosaíocht dóibh de réir dóchúlachta agus de réir tionchair agus stádas riosca. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca agus Bord GNBS athbhreithniú go rialta ar fhreagraí agus ar phleananna gníomhaíochta rialaithe an lucht bainistíochta. Tugtar dúshlán an lucht bainistíochta chun rioscaí nár breithníodh cheana a bhreithniú. Tá straitéisí freagartha GNBS do gach riosca deartha d'fhonn a chinntiú go bhfeidhmíonn GNBS laistigh den lamháltas sainmhínithe riosca sin tríd an riosca a sheachaint, an riosca a aistriú, nuair is féidir, trí mheicníocht árachais nó meicníocht dá chineál sin, an dóchúlacht agus/nó tionchar an riosca nó glacadh leis an riosca sin a laghdú faoi réir athbhreithniú leanúnach. Molann an Coiste Bainistíochta Riosca don Bhord glacadh le beartais nua nó athruithe ar bheartais atá ann cheana, glacadh le straitéisí fálaithe chun rioscaí áirithe clár comhardaithe a bhainistiú agus moltaí a dhéanamh le haghaidh dhíghiaráil an chláir comhardaithe, trí fhuascailt bannaí mar fhreagra ar thionchair agus cúinsí athraitheacha inmheánacha agus seachtracha.

Leanadh leis na héiginnteachtaí a bhaineann leis na rioscaí a bhaineann le comhdhéanamh chlár comhardaithe agus shamhail oibriúcháin GNBS a laghdú de réir mar a bhí an straitéis á cur i gcrích luach airgid a chur ar an bpunann go rianúil. Tá feabhas tagtha ar cháilíocht sonraí agus ar sholáthar faisnéise trí chórais nua éagsúla lena n-áirítear Córas Bainistíochta Punainne agus Córas Faisnéis Bhainistíochta nua a chuir feabhas ar mheasúnú, tomhas agus tuairisciú riosca. Ós rud é go bhfuil rochtain ar phunann leathan sonraí agus ó comhtháthaíodh iad sin agus an teicneolaíocht mapála is féidir measúnú straitéiseach a dhéanamh ar rioscaí comhchruinnithe réadmhaoine agus is féidir sócmhainní a bhainistiú ar bhealach comhordaithe, agus tionscnaimh forbartha a chur i gcrích chun luach sócmhainní GNBS a fheabhsú tuilleadh.

RÁITIS AIRGEADAIS CHOMHDHLÚITE

AN CLÁR

An Bord agus faisnéis eile	76
Tuarascáil an Bhoird	77
Ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais	78-81
Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste	82-83
Ráiteas ioncaim comhdhlúite	84
Ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh	85
Ráiteas ioncaim na Gníomhaireachta	86
Ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais	87
Ráiteas na Gníomhaireachta ar an staid airgeadais	88
Ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas	89
Ráiteas na Gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas	90
Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid	91-92
Ráiteas na Gníomhaireachta ar shreabhadh airgid	93
Nótaí le ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta	94-175
Gluais na dtéarmaí	176-177

AN BORD AGUS FAISNÉIS EILE

Bord

Frank Daly *(Cathaoirleach)*
Brendan McDonagh *(Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)*
John C. Corrigan
Oliver Ellingham *(ceaptha 10 Aibreán 2013)*
Eilish Finan *(tháinig téarma chun crích 21 Nollaig 2013)*
Brian McEnery
John Mulcahy *(d'éirigh as 1 7 Eanair 2014)*
Steven A. Seelig (SA) *(tháinig téarma chun crích 25 Bealtaine 2013)*
Willie Soffe
Mari Hurley *(ceaptha 8 Aibreán 2014)*

Oifig Chláraithe

Foirgneamh an Státchiste
Sráid na Canálach Móire
Baile Átha Cliath 2

Baincéirí

Banc Ceannais na hÉireann
Sráid an Dáma
Baile Átha Cliath 2

Citibank
An Lárionad Seirbhísí Airgeadais Idirnáisiúnta
Baile Átha Cliath 1

Iniúchóir

An tArd-Reachtaire Cuntas & Ciste
Caisleán Bhaile Átha Cliath
Baile Átha Cliath 2

TUARASCÁIL AN BHOIRD

Cuireann Bord na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('an Ghníomhaireacht' nó 'GNBS') a thuarascáil agus ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta um an GNBS i láthair don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013.

Tá na ráitis airgeadais leagtha amach ar leathanaigh 85 go 175.

Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Gníomhaireachta as na Ráitis Airgeadais

Tá sé beartaithe ag an nGníomhaireacht IFRS a chur i bhfeidhm faoi mar atá glactha ag an Aontas Eorpach in ullmhú ráiteas airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta amháin. Éilíonn an tAcht fán nGníomhaireacht um Bainistíocht Sócmhainní 2009 ('an tAcht') ar an nGníomhaireacht ráitis airgeadais a ullmhú i ndáil lena cuid oibríochtaí le haghaidh gach bliain airgeadais.

In ullmhú na ráiteas sin, tugann an Ghníomhaireacht faoi:

- beartais chuntasaíochta chuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh, ach amháin má tá sé míchuí amhail a dhéanamh (féach beartas cuntasaíochta 2.1);
- aon imeacht ábhartha ó chaighdeáin chuntasaíochta ábhartha a nochtadh agus a mhíniú.

Tá an Ghníomhaireacht freagrach as, i cibé foirm a fhaomhann an tAire Airgeadais ('an tAire'), gach cuntas cuí agus gnách i ndáil leis an airgead go léir faighte nó caite aici a choinneáil agus as taifid chuntasaíochta a chothú a nochtann le cruinneas réasúnta ag tráth ar bith staid airgeadais na Gníomhaireachta agus a haonáin ghaolmhara.

Tá an Ghníomhaireacht freagrach freisin as sócmhainní faoina cúram a chosaint agus dá réir sin as céimeanna réasúnta a thógáil chun calaois agus neamhrialtachtaí eile a bhrath agus a chosc.

Bainistíocht riosca airgeadais

Tá an Grúpa i mbaol riosca creidmheasa, riosca margaidh (i bhfoirm riosca ráta úis agus riosca malairte eachtraí) agus riosca leachtachta i ngnáthchúrsa gnó. Tá tuilleadh sonraí maidir leis an mbealach atá ag an nGrúpa leis na rioscaí seo a bhainistiú le fáil i nótaí 22 go 24 leis na ráitis airgeadais.

Leasanna na gComhaltaí Boird

Níl aon leas tairbhiúil ag Comhaltaí an Bhoird sa GNBS nó in aon aonán de ghrúpa an GNBS agus táthar tar éis cloí le hAlt 30 den Acht maidir le nochtadh na leasanna.

Iniúchóir

Is é an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste iniúchóir an Ghrúpa de bhua Alt 57 de chuid an Achta.

Thar ceann an Bhoird

9 Bealtaine 2014

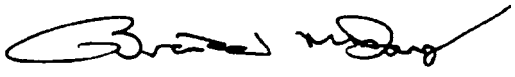

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feisdhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

RÁITEAS AR RIALÚ INMHEÁNACH AIRGEADAIS

Ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta laistigh de chreat rialachais arna bhunú ag an nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('GNBS'). Tá an Bord agus na coistí arna mbunú ag an mBord freagrach as monatóireacht agus maoirseacht rialachais ar na haonáin uile de Ghrúpa an GNBS.

Baineann na torthaí a gcuirtear i láthair anseo leis an mbliain dar críoch 31 Nollaig 2013, le torthaí comparáideacha don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2012.

Freagracht as an gCóras um Rialú Inmheánach Airgeadais

Aithníonn an Bord a chuid freagrachtaí do chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais an GNBS. Ní féidir leis an gcóras seo ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil sócmhainní cosanta, go bhfuil idirbhearta údaraithe agus taifeadta go cuí, agus go bhfuil earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha á gcosc nó go mbraithfí in am trátha iad.

Timpeallacht Rialaithe Airgeadais

Foráiltear san Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009 (an 'tAcht') gur iad seo a leanas feidhmeanna an Bhoird:

a) A chinntiú go bhfeidhmítear feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil;

b) Na cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan don GNBS;

c) A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta oiriúnacha i bhfeidhm chun spriocanna agus cuspóirí straitéiseacha an GNBS a bhaint amach agus chun na céimeanna réasúnta uile a ghlacadh de láimh d'fhonn na spriocanna agus cuspóirí úd a bhaint amach.

Soláthraítear san Acht go ndéanfaidh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin cúrsaí riaracháin agus gnó an GNBS a bhainistiú agus a rialú go ginearálta, mar aon leis an bhfoireann atá sannta di, agus comhlíonfaidh sé feidhm ar bith eile a thugann an Bord dó. Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an duine atá freagrach freisin chun críocha Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

Tá ceithre choiste reachtúil ag an mBord atá freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar oibríochtaí an GNBS agus a Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach; Coiste Iniúchóireachta, Coiste Bainistíochta Riosca, Coiste Creidmheasa, agus Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Tá téarmaí tagartha foirmiúla aontaithe ag an mBord dá fhochoistí reachtúla, coistí atá faoi réir athbhreithnithe rialta. Tá cinntí creidmheasa áirithe tarmligthe ag an mBord don Choiste Creidmheasa agus don Fhoireann Feidhmiúcháin Sinsearach tríd an Beartas Creidmheasa Údarás Tarmligthe atá a chuirtear faoi aithbhreithniú rialta. Chomh maith leis sin, tá gnéithe áirithe dá chlár comhardaithe agus dá bheartais státchiste tarmligthe ag an mBord don Choiste Bainistíochta Riosca agus don Fhoireann Feidhmiúcháin Sinsearach.

Tá glactha ag an mBord le Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2009) mar atá curtha in oiriúint chun aird a thabhairt ar chreat rialachais ar leith an GNBS agus ceanglais reachtúla an Achta agus táthar tar éis creat Rialachais a bhunú, a chuirtear faoi ainbheirthniú bliantúil.

Feidhmíonn an Coiste Iniúchóireachta i gcomhréir leis na prionsabail atá leagtha amach sa Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit. I measc fhreagrachtaí an Choiste tá maoirseacht a dhéanamh ar an bpróiseas tuairiscithe airgeadais, athbhreithniú a dhéanamh ar an gcóras rialaithe inmheánaigh agus athbhreithniú a dhéanamh ar na próisis iniúchta inmheánacha agus seachtracha.

Tá an GNBS tar éis glacadh le beartas Frithchalaoise an GNBS.. Faoin mbeartas seo tá comhairle le cur ar an gCoiste Iniúchóireachta i ndáil le tuairiscí uile calaoise nó calaoise amhrasta. Tá an GNBS tar éis glacadh freisin le Beartas Tuairiscithe de Mheon Macánta GBCN trí chéile.

Tá Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach ag an GNBS atá freagrach as gnó an GNBS a bhainistiú. Tá freagracht, údarás agus cuntasacht bainistíochta mínithe agus comhaontaithe go foirmiúil leis an mBord.

Tá Cóid Chleachtais comhaontaithe leis an Aire Airgeadais de réir Alt 35 den Acht, lena n-áirítear *inter alia* Cód ina leagtar amach na caighdeáin a bhfuiltear ag súil leo ó oifigigh an GNBS.

Braitheann an GNBS cuid mhaith ar na rialuithe arna bhfeidhmiú ag roinnt tríú páirtithe lena n-áirítear GBCN, Seirbhísí Sócmhainní Capita ('Capita') agus na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Ina leith seo ba cheart aird a thabhairt ar na nithe seo a leanas:

- Tá córas dea-fhorbartha um rialú inmheánach ag GBCN agus tá aon seirbhísí comhroinnte atá á soláthar don GNBS á soláthar de réir an chreata rialaithe seo.

- Tá nósanna imeachta bunaithe ag GNBS le Capita agus leis na hInstitiúidí Rannpháirteacha le haghaidh tuairisciú teagmhas, lena n-áirítear teipeanna rialaithe agus nósanna imeachta formhéadaithe.
- Tá dearbhuithe lorgtha agus faighte ag an GNBS ó GBCN, Capita agus na hInstitiúidí Rannpháirteacha go bhfuil athbhreithniú déanta acu ar a gcórais um rialú inmheánach airgeadais i ndáil le hiasachtaí an GNBS.

Ar an 7 Feabhra 2013, ceapadh Comhleachtaitheoirí Speisialta do IBRC agus tá ceithre Threoir eisithe ag an Aire Airgeadais faoin Acht IBRC, 2013 chuig an GNBS. Ina measc éilíodh ar an GNBS na sócmhainní bunúsacha eile a ghnóthú ó na Comhleachtaitheoirí Speisialta más rud é nach bhfuil na Comhleachtaitheoirí Speisialta in ann na sócmhainní a dhíol leis an margadh. Tá críoch curtha leis an bpróiseas luachála agus díola agus ní meastar go n-aistreofar aon sócmhainní de chuid IBRC chuig an GNBS.

Tar éis a gceaptha, lean na Comhleachtaitheoirí Speisialta ar aghaidh ag feidhmiú mar Institiúid Rannpháirteach i leith iasachtaí IBRC an GNBS a bhí ann cheana. Rinne an GNBS an riosca go mbeadh coimhlint leasa ann i gcásanna ina mbeadh na Comhleachtaitheoirí Speisialta nó a ngnóthais ag feidhmiú mar ghlacadóir ceaptha ar iasachtaí IBRC an GNBS a shainaithint agus comhaontaíodh leis na Comhleachtaitheoirí Speisialta na socruithe is cuí sna cúinsí sin chun aon choimhlint leasa den sórt sin a bhainistiú.

Ag deireadh mí Mhárta 2013, cheap an GNBS Capita chun teacht in áit na gComhleachtaitheoirí Speisialta mar Phríomhsheirbhíseoir agus Seirbhíseoir Iasachtaí Speisialta i leith iasachtaí IBRC an GNBS. Tar éis mórobair phleanála ar chomhdhlúthú thar roinnt míonna, ghlac Capita freagracht mar Phríomhsheirbhíseoir agus Seirbhíseoir Iasachtaí Speisialta ar na hiasachtaí seo ó na Comhleachtaitheoirí Speisialta ar an 12 Lúnasa 2013.

Measúnú Riosca

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar fheidhmiú beartas riosca agus leibhéal lamháltais atá faofa ag an mBord. Cinntíonn an Coiste Bainistíochta Riosca go bhfuil an riosca á bhainistiú go héifeachtach agus go héifeachtúil ar mhaithe le tacú le toradh foriomlán tráchtála de réir an Achta. Tá meicníochtaí tuairiscithe bunaithe ag an gCoiste Bainistíochta Riosca chun monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar phríomhrioscaí agus straitéisí maolaithe, ag cinntiú go bhfuil na rioscaí seo á bhfeidhmiú laistigh de theorainneacha faofa an Bhoird.

Tá Clár Rioscaí á choimeád ina n-aithnítear agus ina rangaítear rioscaí a d'fhéadfadh cosc a chur ar an GNBS a cuspóirí a bhaint amach agus a dhéanann measúnú ar an impleacht agus ar an dóchúlacht go dtarlóidh teagmhais éagsúla riosca ar fud na heagraíochta agus laistigh dá timpeallacht oibriúcháin. Bunaithe ar na rioscaí aitheanta, aontaítear ar ghníomhartha chun na rioscaí seo a bhainistiú agus a mhaolú. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca athbhreithniú ar an gclár rioscaí ar bhonn ráithiúil, leis an rud céanna á dhéanamh ag an mBord ar bhonn bliantúil, agus iarrtar ar an bhFoireann Feidhmiúcháin Sinsearach dearbhú a thabhairt maidir leis na rialuithe atá comhaontaithe chun rioscaí a bhainistiú nó a mhaolú.

Tá clár rioscaí aonair curtha ar fáil ag Capita agus gach ceann de na hInstitiúidí Rannpháirteacha ar aon, ar aon dul leis na teimpléid chaighdeánacha comhaontaithe leis an GNBS. Tá feidhm Riosca agus Iniúchóireachta [POF] an GNBS tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar na cláir riosca seo.

Príomhphróisis Rialaithe Inmheánaigh Airgeadais

Tá beartais agus nósanna imeachta forbartha ag an GNBS maidir le príomhghnéithe riaracháin agus bainistíochta an ghnó. Tá sainmhíniú agus feabhas leanúnach déanta ar na beartais agus ar na nósanna imeachta seo de réir mar atá an GNBS forbartha.

Tá creat tuairiscithe airgeadais bunaithe ag an GNBS le tacú lena tuairisciú airgeadais míosúil, ráithiúil agus bhliantúil agus d'ullmhú ráiteas airgeadais comhdhlúite agus na Gníomhaireachta a ionchorpraíonn na próisis agus na rialuithe uile a bhfuil cur síos déanta orthu sa ráiteas seo.

Cé gur suntasach an dul chun cinn atá déanta sa réimse seo, leanann an GNBS uirthi ag cur breis feabhsúchán i bhfeidhm d'fhonn tuairisciú feidhmíochta feabhsaithe chuig an mBord, chuig an gCoiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus chuig an bhFoireann Feidhmiúcháin Sinsearach i ndáil lena cuid feidhmíochta a éascú.

RÁITEAS AR RIALÚ INMHEÁNACH AIRGEADAIS (AR LEAN)

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmligthe ag an mBord dó. Áirítear ina measc seo inter alia faomhadh bainistíocht sócmhainní féichiúnaithe / straitéisí laghdaithe fiachais, réamhíocaíocht airgid nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní / iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisíocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoine agus cinntí gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh áit ar cuí. Chomh maith leis sin, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú agus cuireann sé moltaí faoi bhráid an Bhoird maidir le hiarratais sonracha ar chreidmheas sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás i ndáil lena leithéid. Chomh maith leis sin, tá sé freagrach as beartais um Aisghabháil Sócmhainní a mheas roimh fhaomhadh an Bhoird, agus soláthraíonn sé ról maoirseachta maidir le mórchinntí creidmheasa déanta faoi leibhéal údaráis tarmligthe an Choiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú ar an bhFaisnéis Bainistíochta a ullmhaíonn an feidhm um Aisghabháil Sócmhainní i ndáil le punann an GNBS.

Tá beartas soláthair curtha i dtoll a chéile ag an GNBS. Cuirtear ceanglais soláthair an GNBS i bhfeidhm de bhun an bheartais soláthair, na reachtaíochta soláthair ábhartha agus de réir treoirlínte dea-chleachtais inmheánacha. Tá an GNBS faoi réir Theoir AE 2004/18/CE atá curtha i bhfeidhm in Éirinn ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Bronnadh Chonarthaí na nÚdarás Poiblí) 2006 (na 'Rialacháin'), i ndáil le soláthar earraí, oibreacha agus seirbhísí os cionn tairseacha luacha áirithe arna socrú ag an AE iad. Sa chás nach bhfuil feidhm leis na Rialacháin – de bhrí go bhfuil luach an tsoláthair faoi bhun thairseacha an AE nó lasmuigh de na Rialacháin – glanann an GNBS le próiseas iomaíoch atá deartha chun an luach ar airgead is fearr is féidir a fháil a ghnóthú. Déanann an Bord aon eisceachtaí i polasaí soláthair GNBS a cheadú.

Tá mórfheidhmithe córais á rialú ag an GNBS agus leanann sí cur chuige struchtúrtha do thionscadail a nglactar de láimh. Le linn 2013, chuir an GNBS feabhas go leanúnach ar a príomhchórais, lena n-áirítear Trádstóras Iasachtaí an GNBS, an Córas Bainistíochta Punainne, an Córas Bainistíochta Doiciméad agus an Córas Faisnéise Geografaí. Le linn 2013, chuir an GNBS Córas Bainistíochta Faisnéise i bhfeidhm chun tacú le cinnteoireacht.

Tá creat iomchuí curtha i ngníomh ag an GNBS lena chinntiú go gcloíann sí leis na hAchtanna um Chosaint Sonraí. Mar chuid den chreat seo, tá córáis agus rialuithe curtha i bhfeidhm freisin ag an GNBS chun an rochtain ar shonraí rúnda a shrianú. I gcásanna inar cuireadh ar a súil don GNBS go ndearnadh sárú nó sárú líomhanta ar shonraí rúnda, rinneadh fiosrúchán iomlán agus tuairiscíodh do na húdaráis iomchuí é nuair a bhí gá.

Faisnéis agus Cumarsáid

Déanann an Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin monatóireacht ar bhainistiú airgeadais agus oibriúcháin an GNBS agus ar a cuid tuairiscithe bhuiséadaigh agus bainistíochta, lena n-áirítear ullmhú na mbuiséad bliantúil. Soláthraíonn an GNBS measúnú rialta ar a hioncaim agus costais iarbhír go buiséid don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Déanann an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin monatóireacht freisin ar fhorbairt agus forfheidhmiú chórais an GNBS.

Cuireann an GNBS faisnéis airgeadais agus feidhmíochta míosúil, ráithiúil agus bhliantúil i láthair an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Bhoird agus cuirtear faisnéis airgeadais agus feidhmíochta ráithiúil agus bhliantúil i láthair an Aire Airgeadais freisin.

Lena chois sin, soláthraíonn an GNBS faisnéis bhainistíochta don Fhoireann Feidhmiúcháin Sinsearach, don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus don Bhord i ndáil le feidhmíocht na bhféichiúnaithe agus na punainne iasachtaí.

Monatóireacht

Cheap an GNBS Deloitte mar Iniúchóirí Inmheánacha i mí Lúnasa 2010. Tá feidhm iniúchta inmheánaigh bunaithe ag an Iniúchóir Inmheánach, atá ag feidhmiú de réir an Chóid Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit. D'fhaomh an Coiste Iniúchóireachta plean iniúchóireachta inmheánaí don bhliain 2012. De réir an phlean seo, tá roinnt iniúchtaí déanta ag an Iniúchóir Inmheánach ar rialuithe atá i bhfeidhm ag an GNBS, Capita agus na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Tuairiscíonn an tIniúchóir Inmheánach a chuid torthaí díreach chuig an gCoiste Iniúchóireachta. Aibhsíonn na tuarascálacha seo easnaimh nó laigí, más ann dóibh, sna córais rialaithe inmheánaigh agus moltar bearta ceartaitheacha atá le glacadh nuair is cuí. Faigheann an Coiste Iniúchóireachta nuashonruithe, ar bhonn rialta, ar stádas na saincheisteanna tugtha chun solais ag na hIniúchóirí Inmheánacha agus Seachtracha agus leantar suas le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de láimh i ndáil leis na saincheisteanna úd.

Tá próisis bunaithe ag an GNBS chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmiú na nInstitiúidí Rannpháirteacha agus Capita mar Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir, lena n-áirítear tuairiscí seirbhíse míosúla, athbhreithnithe seirbhíse rialta (lena n-áirítear dearbhú cáilíochta cinntí creidmheasa déanta faoi scáth an údaráis tarmligthe) agus Coistí Stiúrtha agus Fóraim Athbhreithnithe Creidmheasa a bhunú. Tá coistí stiúrtha bunaithe do gach ceann de na hInstitiúid Rannpháirteach agus Capita mar Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir, agus tagann siad lena chéile go rialta chun athbhreithniú a dhéanamh ar shaincheisteanna feidhmíochta agus oibriúcháin. Déanann an GNBS athbhreithniú ar an leabhar iasachtaí arna mbainistiú ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha trí mheán Fóram Athbhreithnithe Creidmheasa tréimhsiúla agus rannpháirtíocht an GNBS i gCoistí Creidmheasa na nInstitiúidí Rannpháirteacha. Chomh maith leis sin, tá Creat Dearbhaithe Cáilíochta curtha i bhfeidhm ag an GNBS le hathbhreithniú a dhéanamh ar bhainistíocht Fhéichiúnaithe Bainistithe ag Institiúidí Rannpháirteacha ar bhonn leanúnach de réir na n-údarás tarmligthe orthu ag an GNBS.

Maidir le Capita mar Phríomhsheirbhíseoir, déanann pearsanra an GNBS gach cinneadh a bhaineann le creidmheas, agus níl aon údarás tairmligthe ag an GNBS do Capita i ndáil le creidmheas. Cuireadh Creat Dearbhaithe Cáilíochta i bhfeidhm chun athbhreithniú a dhéanamh ar ghníomhaíocht um chomhall creidmheasa agus ar bhainistíocht cáis féichiúnaithe arna mbainistiú ag Capita.

Ina theannta sin, tá gníomhaíochtaí na nInstitiúidí Rannpháirteacha agus Capita faoi réir iniúchta a dhéanfaidh iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha an GNBS.

San áireamh sa mhonatóireacht a dhéanann an Bord ar éifeachtúlacht an rialaithe inmheánaigh tá tuairisciú rialta chuig an mBord á athbhreithniú agus á bhreithniú ag an gCoiste Iniúchóireachta (a dhéanann maoirseacht ar obair an Iniúchóra Inmheánaigh), an Coiste Bainistíochta Riosca, an Coiste Creidmheasa, an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin, Ceannaire an Iniúchta agus Riosca [POF agus an Fhoireann Feidhmiúcháin Sinsearach.

Athbhreithniú Bliantúil ar Rialuithe

Dearbhaímid go bhfuil athbhreithniú déanta ag an mBord ar éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach airgeadais an GNBS don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2012. Rinne an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú mionsonraithe, agus thuairiscigh sé a chuid torthaí don Bhord. San athbhreithniú ar éifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais áiríodh:

- Athbhreithniú agus breithniú chlár oibre an Iniúchóra Inmheánaigh agus breithniú ar a thuarascálacha agus torthaí.
- Athbhreithniú ar shaincheisteanna rialuithe inmheánacha airgeadais aitheanta ag Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste le linn a chuid oibre mar iniúchóir seachtrach.
- Athbhreithniú ar thuairiscú rialta an Iniúchóra Inmheánaigh ar stádas na timpeallachta rialaithe airgeadais inmheánaí, agus stádas na saincheisteanna tugtha chun solais roimhe seo óna dtuarascálacha féin agus ábhair tugtha chun solais ag Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste. Leanann an Coiste Iniúchta suas freisin le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de láimh i ndáil leis na saincheisteanna tugtha chun solais.
- Athbhreithniú ar litreacha dearbhaithe faighte ó GBCN, Capita agus na hInstitiúidí Rannpháirteacha i ndáil le feidhmiú a gcóras um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana.
- Athbhreithniú ar ráitis dearbhaithe rialaithe curtha i gcrích ag Lucht Bainistíochta Sinsearaí agus Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach an GNBS i ndáil le héifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana.

Frank Daly
Cathaoirleach

9 Bealtaine 2014

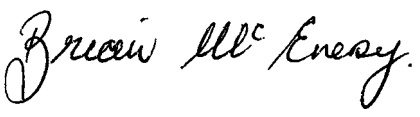

Brian McEnery
Cathaoirleach, Coiste Iniúchóireachta

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste
le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

Tá iniúchadh déanta agam ar ráitis airgeadais Ghrúpa agus Ghníomhaireachta de chuid na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2012 faoin Acht fán nGníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009. Cuimsíonn na ráitis airgeadais, a ullmhaíodh de réir na mbeartas cuntasaíochta atá leagtha amach iontu, an ráiteas ioncaim comhdhlúite, ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh, ráiteas ioncaim na Gníomhaireachta, ráitis chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta ar an staid airgeadais, ráitis chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta um athruithe ar chothromas, ráitis chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta faoi shreabhadh airgid agus na nótaí gaolmhara. An creat tuairiscithe airgeadais atá curtha i bhfeidhm agus iad á n-ullmhú ná na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRSanna) faoi mar atá glactha ag an Aontas Eorpach agus forálacha an Achta fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009.

Freagrachtaí an Bhoird

Tá an Bord freagrach as na ráitis airgeadais a ullmhú, as a chinntiú go dtugann siad tuairisc fíor agus chothrom ar staid ghnóthaí na Gníomhaireachta agus ar a hioncam agus a caiteachas, agus as rialtacht na n-idirbheart a chinntiú.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tá sé d'fhreagracht orm iniúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais agus tuairisciú orthu de réir an dlí is infheidhme.

Déantar m'iniúchadh le tagairt do na breithnithe speisialta a ghabhann le comhlachtaí Stáit i ndáil lena mbainistiú agus lena bhfeidhmiú.

Déantar m'iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (An Ríocht Aontaithe agus Éire) agus i gcomhlíonadh le Caighdeáin Eiticiúla de chuid an Bhoird um Chleachtais Iniúchóireachta d'Iniúchóirí.

Scóip an Iniúchta ar na Ráitis Airgeadais

Is éard atá i gceist le hiniúchadh ná fianaise a ghnóthú faoi na suimeanna agus na nochtaí atá sna ráitis airgeadais, fianaise ar leor í chun dearbhú réasúnach a thabhairt go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó aon mhíráiteas ábhartha, cibé an mar gheall ar chalaois nó earráid é. Cuimsíonn sé sin measúnú ar

- cibé an bhfuil na beartais chuntasaíochta feiliúnach do chúinsí na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní, agus an bhfuil siad curtha i bhfeidhm go comhsheasmhach agus nochta go fónta
- réasúntacht na meastachán suntasach cuntasaíochta a rinneadh agus na ráitis airgeadais á n-ullmú, agus
- cur i láthair foriomlán na ráiteas airgeadais

Chomh maith leis sin, déanaim iarracht fianaise a ghnóthú maidir le rialtacht na n-idirbheart airgeadais i gcaitheamh iniúchta.

Lena chois sin, tá tuarascáil bhliantúil na Gníomhaireachta léite agam le haithint cibé an bhfuil aon neamhréireachtaí ábhartha ó na ráitis airgeadais iniúchta. Má thugaim aon mhíráiteas nó neamhréireacht dealraitheach ábhartha faoi deara, déanaim mo mhachnamh ar na himpleachtaí a bheadh ag a leithéid ar mo thuarascáil féin.

Tuairim i leith na Ráiteas Airgeadais

I mo thuairimse, tugann na ráitis airgeadais, atáthar tar éis a ullmhú de réir IFRSanna faoi mar atá glactha ag an Aontas Eorpach agus le forálacha an Achta fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009, léargas cruinn agus cothrom ar staid ghnóthaí an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta ag 31 Nollaig 2012 agus ar bhrabús an Ghrúpa don bhliain dar críoch ansin.

I mo thuairim, tá leabhair chuntais chuí coimeádta ag an nGníomhaireacht. Tá na ráitis airgeadais i gcomhaontú leis na leabhair chuntais.

Gan mo thuairim a cháiliú, tarraingím aird ar na nithe seo a leanas.

Gnóthas Leantach

Déanann Nóta 2.1 leis na ráitis airgeadais cur síos ar an staid i ndáil leis an bpríomhfhoinse maoinithe don Ghníomhaireacht agus leagtar amach an bonn ar a bhfuil an Bord sásta go bhfuil sé cuí na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh.

Bearnúchán Sócmhainne

Léiríonn Nóta Note 3.1 leis na ráiteas airgeadais an bonn ar a bhfuil an muirear bearnúcháin bhreise de chuid Đ914 milliún le haghaidh 2013, ag tabhairt an bhearnúcháin charnaigh iomlán suas go Đ4,125 milliún. Áiritear san athrú don bhliain torthaí an phróisis feabhsaithe le haghaidh measúnú a dhéanamh ar an gcomhforáil bhearnúcháin. Tá tuilleadh feabhsaithe don phróiseas i ndáil le measúnú a dhéanamh ar bhearnúcháin idir lámha faoi láthair.

Nithe a dtuairiscím de réir eisceachta orthu

Tuairiscím de réir eisceachta sna cásanna seo a leana

- mura bhfuil an fhaisnéis agus na míniúcháin uile a theastaigh uaim dom' iniúchadh faighte agam, nó
- má tógadh faoi deara i gcaitheamh m'iniúchadh nach raibh airgead á úsáid chun na críocha a leagadh síos ina leith nó sa chás nár ghéill idirbhearta do na húdaráis a bhí á rialú, nó
- mura bhfuil an fhaisnéis a thugtar i dTuarascáil Bhliantúil na Gníomhaireachta don tréimhse inar ullmhaíodh na ráitis airgeadais ina leith comhsheasmhach leis na ráitis airgeadais, nó
- mura léiríonn an Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais géilliúlacht na Gníomhaireachta don Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit, nó
- sa chás gur léir dom gur ann do nithe ábhartha eile a bhaineann leis an mbealach a cuireadh gnó poiblí i gcrích.

Níl aon ní le tuairisciú agam maidir leis na nithe sin a ndéantar tuairisciú orthu de réir eisceachta.

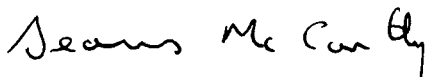

Seamus McCarthy

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

9 Baeltaine 2014

RÁITEAS IONCAIM COMHDHLÚITE

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013

	Nóta	RSNT[1] €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013 Grúpa GNBS €'000	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2012 Grúpa GNBS €'000
Ioncam úis agus táille	5	201,541	1,133,175	1,334,716	1,386,823
Costas úis	6	(195,844)	(178,667)	(374,511)	(492,502)
Glanioncam úis		**5,697**	**954,508**	**960,205**	**894,321**
Ioncam eile/(costais)	7	-	(2,860)	(2,860)	-
(Caillteanais) / gnóthachain ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	8	(8,203)	(46,008)	(54,211)	(37,939)
Glanbhrabús ar dhiúscairt iasachtaí, sócmhainní réadmhaoine agus ioncam farasbairr	9	-	505,411	505,411	188,227
Ioncam oibriúcháin iomlán		**(2,506)**	**1,411,051**	**1,408,545**	**1,044,609**
Costais riaracháin	10	(5,696)	(115,764)	(121,460)	(119,117)
Caillteanais airgeadra eachtrach	11	-	(89,336)	(89,336)	(99,432)
Iomlán na gcostas oibriúcháin		**(5,696)**	**(205,100)**	**(210,796)**	**(218,549)**
Brabús oibriúcháin roimh bhearnú		**(8,202)**	**1,205,951**	**1,197,749**	**826,060**
Muirir bhearnaithe ar iasachtaí agus infháltais	12	-	(914,345)	(914,345)	(517,841)
Brabús oibriúcháin tar éis bearnaithe		**(8,202)**	**291,606**	**283,404**	**308,219**
Creidmheas/(muirear) cánach	13	2,051	(71,853)	(69,802)	(76,266)
Brabús don bhliain roimh dhíbhinne		**(6,151)**	**219,753**	**213,602**	**231,953**
Díbhinn íoctha	15	-	(2,162)	(2,162)	(3,457)
Brabús don bhliain		**(6,151)**	**217,591**	**211,440**	**228,496**
Brabús inchurtha i leith:					
Úinéirí an Ghrúpa		**(6,151)**	**217,591**	**211,440**	**228,496**

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

9 Bealtaine 2014

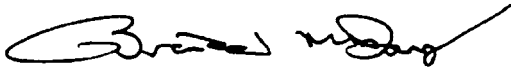

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feisdhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

1 *Ar an 11 Feabhra 2013, bhunaigh an GNBS Aonán nua Grúpa GNBS, Réiteach Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (RSNT). Bunaíodh an t-aonán mar fhreagairt ar Threoir a d'eisigh an tAire Airgeadais faoin Acht fá Chorparáid na hÉireann um Réiteach Bainc, 2013 chuig an GNBS i ndáil le gníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach a ghnóthú thar sócmhainní áirithe IBRC. Léirítear torthaí RSNT ar leithligh ar fud na ráiteas airgeadais.*

RÁITEAS COMHDHLÚITE AN IONCAIM CHUIMSITHIGH

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013

	Nóta	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013 Grúpa GNBS €'000	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2012 Grúpa GNBS €'000
Brabús don bhliain		**(6,151)**	**217,591**	**211,440**	**228,496**
Míreanna ar nó nár féidir a athrangú i ndiaidh brabúa nó caillteanas:					
Gluaiseacht i gcúlchiste fálaithe an tsreafa airgid roimh cánachas	36	-	256,012	256,012	(439,821)
Gluaiseacht i gcúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin roimh cánachas	36	-	(4,127)	(4,127)	2,297
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	14,28	-	(65,134)	(65,134)	107,451
Caillteanas cuimsitheach eile don bhliain glan ó cháin		**-**	**186,751**	**186,751**	**(330,073)**
Caillteanas cuimsitheach iomlán don bhliain		**(6,151)**	**404,342**	**398,191**	**(101,577)**
Ioncam/(caillteanas) cuimsitheach iomlán inchurtha i leith:					
Úinéirí an Ghrúpa		**(6,151)**	**404,342**	**398,191**	**(101,577)**

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

9 Bealtaine 2014

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feisdhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

RÁITEAS IONCAIM NA GNÍOMHAIREACHTA

Amhail ag 31 Nollaig 2013

	Nóta	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013 €'000	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2012 €'000
Ioncam úis agus táillí	5	874	2
Costais in-aisíoctha ó Ghrúpa BSNT	10	41,938	38,067
Ioncam iomlán		**42,812**	**38,069**
Costas úis	6	(836)	(600)
Costais riaracháin	10	(42,541)	(38,561)
Iomlán na gcostas		**(43,377)**	**(39,161)**
Caillteanas don bhliain		**(565)**	**(1,092)**
Ccaillteanas inchurtha i leith:			
Úinéirí an Ghrúpa		**(565)**	**(1,092)**

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

9 Bealtaine 2014

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feisdhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

RÁITEAS COMHDHLÚITE AR AN STAID AIRGEADAIS

Amhail ag 31 Nollaig 2013

	Nóta	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	31 Nollaig 2013 Grúpa GNBS €'000	31 Nollaig 2012 Grúpa GNBS €'000
Sócmhainní					
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim	16	332,440	3,120,796	3,453,236	2,235,822
Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	16	63,000	739,000	802,000	1,150,000
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	17	-	145,138	145,138	257,932
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha	18	-	78,447	78,447	78,953
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	19	-	160,369	160,369	350,706
Iasachtaí agus infháltais (glan ó bhearnú)	20	11,715,589	19,598,110	31,313,699	22,776,262
Sócmhainní eile	29	6	23,749	23,755	33,490
Fardail – réadmhaoine trádála	21	-	38,924	38,924	6,758
Réadmhaoin, innealra agus trealamh	26	-	1,071	1,071	831
Infheistíochtaí i ionstramain cothromais	27	-	6,373	6,373	-
Cáin iarchurtha	28	2,051	200,336	202,387	337,288
Iomlán na sócmhainní		**12,113,086**	**24,112,313**	**36,225,399**	**27,228,042**
Dliteanais					
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	18	-	24,676	24,676	36,423
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	19	8,203	591,581	599,784	1,168,688
Dliteanais eile (glan)	31	12,111,034	(11,938,440)	172,594	169,557
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	30	-	34,618,000	34,618,000	25,440,000
Cáin iníoctha	32	-	407	407	1,627
Iomlán na ndliteanas		**12,119,237**	**23,296,224**	**35,415,461**	**26,816,295**
Gnáthscair agus cúlchistí					
Gnáthscair eile	35	-	1,593,000	1,593,000	1,593,000
Caillteanais choinnithe	37	(6,151)	(441,448)	(447,599)	(659,039)
Cúlchistí eile	36	-	(335,463)	(335,463)	(522,214)
Gnáthscair agus cúlchistí iomlána		**(6,151)**	**816,089**	**809,938**	**411,747**
Gnáthscair agus dliteanais iomlána		**12,113,086**	**24,112,313**	**36,225,399**	**27,228,042**

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

9 Bealtaine 2014

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feisdhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

RÁITEAS NA GNÍOMHAIREACHTA AR AN STAID AIRGEADAIS

Amhail ag 31 Nollaig 2013

	Nóta	31 Nollaig 2013 €'000	31 Nollaig 2012 €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim	16	1,152	1,268
Sócmhainní eile	29	5,961	9,306
Réadmhaoin, innealra agus trealamh	26	1,071	831
Infheistíocht i bhfochuideachtaí	38	49,000	49,000
Iomlán na sócmhainní		**57,184**	**60,405**
Dliteanais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	34	53,513	53,320
Dliteanais eile	31	7,178	10,027
Iomlán na ndliteanas		**60,691**	**63,347**
Cothromas			
Caillteanais choinnithe	37	(3,507)	(2,942)
Gnáthscair iomlán		**(3,507)**	**(2,942)**
Gnáthscair agus dliteanais iomlána		**57,184**	**60,405**

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

9 Bealtaine 2014

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feisdhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

RÁITEAS COMHDHLÚITE AR ATHRUITHE AR CHOTHROMAS

Amhail ag 31 Nollaig 2013

31 Nollaig 2013	Nóta	Gnáthscair eile €'000	Tuilleamh coinnithe €'000	Cúlchistí eile €'000	Gnáthscair iomlán €'000
Ag tús na bliana		**1,593,000**	**(659,039)**	**(522,214)**	**411,747**
Brabús don bhliain	37	-	211,440	-	**211,440**
Ioncam cuimsitheach eile:					
Gluaiseacht i gcúlchiste fálaithe an tsreafa airgid	36	-	-	256,012	**256,012**
Gluaiseacht i gcúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin	36	-	-	(4,127)	**(4,127)**
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	14	-	-	(65,134)	**(65,134)**
Ioncam cuimsitheach iomlán		**1,593,000**	**(447,599)**	**(335,463)**	**809,938**
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2013 inchurtha i leith úinéirí an mháthairchuideachta		**1,593,000**	**(447,599)**	**(335,463)**	**809,938**

31 Nollaig 2012	Nóta	Gnáthscair eile €'000	Tuilleamh coinnithe €'000	Cúlchistí eile €'000	Gnáthscair iomlán €'000
Ag tús na bliana		**1,601,000**	**(887,535)**	**(192,141)**	**521,324**
Brabús don bhliain	37	-	228,496	-	**228,496**
Ioncam cuimsitheach eile:					
Gluaiseacht i gcúlchiste fálaithe an tsreafa airgid	36	-	-	(439,821)	**(439,821)**
Gluaiseacht i gcúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin	36	-	-	2,297	**2,297**
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	14	-	-	107,451	**107,451**
Ioncam cuimsitheach iomlán		**1,601,000**	**(659,039)**	**(522,214)**	**419,747**
Eisiúint gnáthscaire eile	35	1,000	-	-	**1,000**
Cealú gnáthscaire eile	35	(9,000)	-	-	**(9,000)**
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2012 inchurtha i leith úinéirí an mháthairchuideachta		**1,593,000**	**(659,039)**	**(522,214)**	**411,747**

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

9 Bealtaine 2014

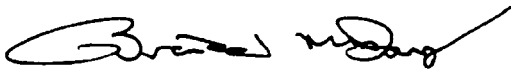

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feisdhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

RÁITEAS NA GNÍOMHAIREACHTA AR ATHRUITHE AR CHOTHROMAS

Amhail ag 31 Nollaig 2013

	Nóta	31 Nollaig 2013 €'000	31 Nollaig 2012 €'000
Iarmhéid ag tús na bliana		(2,942)	(1,850)
Caillteanas don bhliain	37	(565)	(1,092)
Caillteanas cuimsitheach iomlán		**(3,507)**	**(2,942)**
Iarmhéid ag 31 Nollaig inchurtha i leith na Gníomhaireachta		**(3,507)**	**(2,942)**

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

9 Bealtaine 2014

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feisdhmiúcháin

Frank Daly
Cathaoirleach

RÁITEAS COMHDHLÚITE AR SHREABHADH AIRGID

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013

	Nóta	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013 Grúpa GNBS €'000	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2012 Grúpa GNBS €'000
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2012 inchurtha i leith úinéirí an mháthairchuideachta					
Iasachtaí agus infháltais					
Dáta luacha go dáta aistrithe an airgid faighte[2]					
Fáltais ó iasachtaí faighte		-	-	-	202,587
Fáltais ó dhíorthaigh agus táillí faighte		-	-	-	2,394
Fáltais ó iasachtaithe[3]		-	4,240,638	4,240,638	4,187,780
Fáltais ó dhíorthaigh faighte		-	58,045	58,045	82,965
Cistí réamhíoctha le hiasachtaithe	20	-	(664,952)	(664,952)	(308,409)
Iasachtaí nua eisithe/faighte		(343)	(19,425)	(19,768)	-
Cistí i gcúrsa bailicháin		-	51,377	51,377	-
Airgead tirim sealbhaithe ar son iasachtaithe		-	2,191	2,191	-
Glanadh i bpáirt um Thráinse 9 AIB		-	-	-	511
Ioncam táille ar iasachtaí le hiasachtaithe	5	-	5,042	5,042	29,650
Aisíoc gníomhas saoráide iasachta ag Comhleachtaitheoirí Speisialta		1,225,000	-	1,225,000	-
Ús faighte ar gníomhas Saoráide iasachta		189,047	-	189,047	-
Airgead glan soláthartha ag iasachtaí agus infháltais		**1,413,704**	**3,672,916**	**5,086,620**	**4,197,478**
Díorthaigh					
Glan-insreabhadh airgid ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach	11	-	21,876,254	21,876,254	17,551,528
Glan-eis-sreabhadh airgid ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach	11	-	(21,980,877)	(21,980,877)	(17,806,902)
Glan-eis-sreabhadh airgid ar dhíorthaigh áit a bhfuil cuntasaíocht fálaithe i bhfeidhm		-	(232,102)	(232,102)	(51,741)
Glan-insreabhadh/(eis-sreabhadh) airgid ar dhíorthaigh eile		-	10,205	10,205	(55,439)
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí díorthach		**-**	**(326,520)**	**(326,520)**	**(362,554)**

2 Is ionann airgead faighte dáta luacha go dáta aistrithe agus an t-airgead glan faighte ar iasachtaí faighte ag an nGrúpa ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha i ndáil leis an tréimhse idir dáta luachála na hiasachta agus dáta aistrithe na hiasachta. Is ionann an t-airgead glan faighte agus airgead diúscartha, airgead neamh-diúscartha agus airgead díorthaigh iasachtaí faighte lúide réamhíocaíochtaí cáilithe agus costas maoinithe i ndáil leis na hiasachtaí gnóthaithe. Déantar an méid seo a réiteach leis na hInstitiúidí Rannpháirteacha i 2012 i ndiaidh díchill chuí na sócmhainní aistrithe a thabhairt chun críche. Ní raibh aon socraithe i 2013.

3 Lena n-áirítear fáltais airgid neamh-diúscartha de chuid €0.795 billiún (2012: €1.2 billiún), fáltais ó dhiúscairt an urrúis chomhthaobhach urraithe i gcoinne iasachtaí in fháltais de chuid €3.2 billiún (2012: €2.5 billiún) agus fáltais ó dhíolachán iasachtaí de chuid €0.3 billiún (2012: €0.5 billiún).

RÁITEAS COMHDHLÚITE AR SHREABHADH AIRGID (AR LEAN)

Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013

	Nóta	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013 Grúpa GNBS €'000	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2012 Grúpa GNBS €'000
Sreabha airgid oibriúcháin eile					
Íocaíochtaí le soláthraithe seirbhísí			(131,971)	(131,971)	(145,887)
Íocaíochtaí do chostais díchill chuí		-	-	-	(8,742)
Ús íoctha ar urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna		(18,508)	(111,979)	(130,487)	(443,557)
Ús faighte ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		244	12,724	12,968	26,438
Díbhinn íoctha ag GINBST	15	-	(2,162)	(2,162)	(3,457)
Íocaíochtaí cáin chorparáide déanta ag an GINBST		-	(66)	(66)	(565)
Glan-insreabhadh/(eis-sreabhadh) ar méideanna geallta mar urrús comhthaobhach le GBCN	16	(63,000)	411,000	348,000	(1,150,000)
Cistí díolta le réadmahoin trádála a fháil		-	(6,708)	(6,708)	-
Ús faighte ar iasacht caipiteal oibre go Comhleachtaitheoirí Speisialta IBRC		-	872	872	-
Ioncam cíosa faighte ar aonad thithíocht shóisialta		-	45	45	-
Ioncam táille faighte ar áis ghearrthéarmach IBRC	5	-	-	-	14,628
Airgead glan (úsáidte i)/solártha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin eile		**(81,264)**	**171,755**	**90,491**	**(1,711,142)**
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin		**1,332,440**	**3,518,151**	**4,850,591**	**2,123,782**
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistithe					
Infheistíocjtaí i ionstramain cothromais		-	(1,477)	(1,477)	-
Ceannachán sócmhainní ar fáil le haghaidh díolacháin		-	(149,719)	(149,719)	(563,414)
Díolachán sócmhainní ar fáil le haghaidh díolacháin		-	267,750	267,750	827,001
Dáileacháin faighte ó infheistíochtaí		-	97	97	-
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		**-**	**116,651**	**116,651**	**263,587**
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe					
Fuascailt urrúis fhiachais sinsearaí	30	(1,000,000)	(2,750,000)	(3,750,000)	(3,500,000)
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		**(1,000,000)**	**(2,750,000)**	**(3,750,000)**	**(3,500,000)**
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim coinnithe ag tús na bliana	16	-	2,235,822	2,235,822	3,346,986
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin		1,332,440	3,518,151	4,850,591	2,123,782
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		-	116,651	116,651	263,587
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(1,000,000)	(2,750,000)	(3,750,000)	(3,500,000)
Éifeachtaí athruithe malairte eachtraí ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim		-	172	172	1,467
Iomlán an airgid thirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag deireadh na bliana	**16**	**332,440**	**3,120,796**	**3,453,236**	**2,235,822**
Sócmhainní airgeadais agus comhthaobhacht airgid thirim					
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	17	-	145,138	145,138	257,932
Comhthaobhacht airgid thirim tugtha do GBCN	16	63,000	739,000	802,000	1,150,000
Iomlán		**395,440**	**4,004,934**	**4,400,374**	**3,643,754**

RÁITEAS NA GNÍOMHAIREACHTA AR SHREABHADH AIRGID

An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013

	Nóta	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2013 €'000	An bhliain dar críoch 31 Nollaig 2012 €'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Ús bainc faighte		2	6
Táillí Boird íoctha		(523)	(475)
Cíos íoctha		(997)	(750)
Aisíocaíocht ghlan ó BISNT le haghaidh costas		1,173	864
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí oibriúcháin		**(345)**	**(355)**
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Iasacht caipiteal oibre go Comhleachtaitheoirí Speisialta IBRC		(511,130)	-
Aisíochtaí ar iasacht caipiteal oibre go Comhleachtaitheoirí Speisialta IBRC		511,130	-
Ús faighte ar iasacht go Comhleachtaitheoirí Speisialta IBRC		872	-
Iasacht ó BISNT[4]		(511,130)	-
Aisíochtaí ar iasacht ó BISNT		511,130	-
Uß díolta ar iasacht ó BISNT		(643)	-
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí maoinithe		**229**	**-**
Airgead coinnithe ag tús na bliana	16	1,268	1,623
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí oibriúcháin		(345)	(355)
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí maoinithe		229	-
Airgead coinnithe ag deireadh na bliana	16	**1,152**	**1,268**

4 *Tar éis leachtaithe IBRC, chuir an GNBS saoráid iasachta suas le €1 billiún ar fáil do Chomhleachtaitheoirí Speisialta IBRC. Chuir BISNT, aonán den Ghrúpa, cistiú ar fáil don tsaoráid.*

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

Tagairt na Nótaí

1.	Faisnéis ghinearálta	95
2.	Beartais chuntasaíochta suntasaí	98
3.	Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla	110
4.	Anailís teascánach	114
5.	Ioncam úis agus táille	116
6.	Costas úis	117
7.	Ioncam Eile/(Costais)	118
8.	(Caillteanais) / Gnóthachain ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	118
9.	Glanbhrabús ar dhiúscairt iasachtaí, sócmhainní readmhaoine agus ioncam farasbairr	119
10.	Costais riaracháin	120
11.	Gnóthachain agus caillteanais airgeadra eachtrach	124
12.	Muirir bhearnaithe ar iasachtaí agus infháltais	125
13.	(Muirear) / Creidmheas cánach	126
14.	Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	127
15.	Díbhinn íoctha	127
16.	Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim agus urrús comhthaobhach	128
17.	Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	129
18.	Méideanna (dlite le) / ó Institiúidí Rannpháirteacha	129
19.	Ionstraimí airgeadais díorthaigh	129
20.	Iasachtaí agus infháltais	132
21.	Fardail – réadmhaoin trádála	135
22.	Bainistíocht riosca	135
23.	Riosca creidmheasa	142
24.	Riosca leachtachta	149
25.	Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais	153
26.	Réadmhaoin, innealra agus trealamh	156
27.	Infheistíochtaí In ionstraimí cothromais	157
28.	Cáin iarchurtha	157
29.	Sócmhainní eile	158
30.	Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	159
31.	Dliteanais eile	160
32.	Cáin iníoctha	161
33.	Tiomantais agus dliteanais theagmhasacha	161
34.	Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	162
35.	Gnáthscair eile	162
36.	Cúlchistí eile	163
37.	Réiteach cúlchistí agus ús neamhrialaithe i bhfochuideachtaí	164
38.	Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais Ghrúpa	164
39.	Nochtadh páirtithe gaolmhara	166
40.	Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le hAlt 54 de chuid an Achta	169
41.	Imeachtaí i ndiaidh an dáta tuairiscithe	174
42.	Faomhadh na ráiteas airgeadais	175

1. FAISNÉIS GHINEARÁLTA

Fógraíodh i mBuiséad Forlíontach an Aire Airgeadais ar an 7 Aibreán 2009, go raibh sé beartaithe an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní a chruthú, agus glacadh leis an Acht i Samhain 2009.

Faoin Acht bunaíodh an GNBS mar chomhlacht reachtúil ar leith, lena Bord agus Príomhoifigeach Feidhmiúcháin féin ceaptha ag an Aire Airgeadais, i mí na Nollag 2009.

Is é an phríomhaidhm an GNBS sócmhainní a fháil i bhfoirm iasachtaí réadmhaoine ó institiúidí creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire Airgeadais mar Institiúidí Rannpháirteacha faoi Alt 67 den Acht. Ba iad seo a leanas na hInstitiúidí Rannpháirteacha bunúsacha: Banc-Aontas Éireann, c.p.t. ('AIB'), Corparáid Bhanc Angla-Éireannach Teoranta ('Angla'), Banc na hÉireann ('BOI'), Cumann Foirgníochta Forleitheadach na hÉireann ('INBS') agus Cumann Foirgníochta EBS ('EBS').

Ar 1 Iúil 2011 chónasc AIB le EBS. Ar 1 Iúil 2011, aistríodh gnó INBS chuig Angla agus ar 14 Deireadh Fómhair 2011 athraíodh ainm Angla go dtí an Chorparáid Éireannach um Réiteach Banc ('IBRC'). Rinnead éileamh leactaithe ar IBRC ina dhiadh sin ar 6 Feabhra 2013. Ar 7 Febhra 2013 ceapadh Leachtaitheoirí Speisialta comhpháiteach faoi Acht IBRC 2013 agus ghlac róla an phríomh seirbhíseora agus le héifeacht ó 12 Lúnasa 2013 tá róla an phríomh seirbhíseora comhlíonta ag Capita.

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

Chun críocha na gcuntas seo, cuimsíonn 'Grúpa an GNBS'; máthair-aonán an GNBS, an Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní Teoranta (GINBST), Réiteach Sócmhaimmó Náisiúnta Teoranta, Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BSNT), Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SGBSNT), Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BISNT), Sócmhainn Náisiúnta JVA Teoranta (NAJVAL) Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BRSNT), Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SRCSNT) agus Seirbhísí Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SBSNT).

Tugtar achoimre ar an nGrúpa agus an gaol idir aonáin de Ghrúpa an GNBS i gCairt 1.

An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní Teoranta (GINBST)

Ionchorpraíodh GINBST ar an 27 Eanáir 2010. Is í GINBST an chuideachta trínar infheistíonn infheisteoirí príobháideacha sa Ghrúpa. Tá 49% de scaireanna na cuideachta ag an GNBS. Is ag infheisteoirí príobháideacha atá an 51% eile de scaireanna na cuideachta.

Tá €49m infheistigh ag an GNBS i GINBST, ag fáil 49 milliún i bhfoirm gnáthscaireanna A. Infheisteoirí príobháideacha a d'infheistigh an €51m eile sa GINBST, le sciar 51 milliún i bhfoirm gnáthscaireanna B á fháil ag gach ceann acu. Faoi théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir an GNBS agus na hinfheisteoirí príobháideacha, féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBST a chrosadh. De thoradh an chrosta seo, tá srian ar chumas na n-infheisteoirí príobháideacha beartais airgeadais agus oibriúcháin an aonáin a rialú agus is ag an GNBS atá ceart chun rialaithe éifeachtaigh na cuideachta. De bhua an rialaithe seo tá an GINBST agus a fochuideachtaí comhdhlúite ag an GNBS agus tuairiscítear an infheistíocht sheachtrach 51% i GINBST mar ús neamh-rialaithe sna ráitis airgeadais.

Réiteach Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (RSNT)

Ar an 7 Feabhra 2013, ceapadh Comhleachtaitheoirí Speisialta chuig IBRC faoin Acht fá Corparáid na hÉireann um Réiteach Bainc, 2013. Ar an 11 Feabhra 2013, bhunaigh an GNBS aonán nua de ghrúpa an GNBS, Réiteach Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (RSNT). Bunaíodh an t-aonán mar fhreagairt ar Threoir eisithe ag an Aire Airgeadais faoin Acht fá Chorparáid na hÉireann um Réiteach Bainc, 2013 don GNBS le gníomhas saoráide iasachtaí agus muirear comhlúthach a ghnóthú thar sócmhainní áirithe IRBC. Bhí an chomaoin i bhfoirm airgid thirim agus urrús fiachais arna Ráthú ag an Rialtas. D'eisigh BSNT na hurrúis fiachais agus aistríodh chuig RSNT iad trí mheán saoráid iasachta rannpháirteach bhrabúis. Tá RSNT mar fochuideachta 100% de chuid an GINBST.

Is é RSNT creidiúnaí sinsearach IBRC (faoi leachtú), mar sin úsáidtear cistí a fhaigheann na Comhleachtaitheoirí Speisialta chun an gníomhas saoráide iasachtaí a laghdú ar an gcéad dul síos. Níl aon bhaint ag an GNBS leis an bpróiseas leachtaithe agus aithnítear sna ráitis airgeadais cistí a fuarthas ó na Comhleachtaitheoirí Speisialta agus idirbhearta eile chun foircheann ordúil an IRBC, arna eascairt ó threoir an Aire faoin Acht, a éascú.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. FAISNÉIS GHINEARÁLTA (AR LEAN)

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (ar lean)

Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BSNT)

Ionchorpraíodh BSNT ar an 27 Eanáir 2010. Tá BSNT freagrach as an fofhiachas agus ionstraimí fiachais arna ráthú

ag an Rialtas a eisiúint, a n-úsáidtear mar chomaoin in éadáil sócmhainní iasachta ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Tá urrúis fiachais arna ráthú ag an Rialtas eisithe ag BSNT liostaithe ar Stocmhalartán na hÉireann.

Aistríodh na hionstraimí fofhiachais agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas, arna n-eisiúint roimh an dáta tuairiscithe, chuig SGBSNT agus d'aistrigh SGBSNT iad chuig BISNT. D'úsáid BISNT na hiontraimí fiachais seo mar chomaoin do na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha.

Aistríodh na hionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas arna éisiúint le linn an tréimhse tuririscithe i leith fail an gníomhas saoráid iasachta agus an muirear comhlúthach os cionn sócmhainní áirithe IBRC go BSNT.

Tá ocht fhochuideachta ag BSNT:

1) Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SGBSNT)

Gníomhaíonn SGBSNT mar an chuideachta sealbhaíochta don trí fhochuideachta dá cuid, NALML, NAMSL, NAJVAL, NAPML, NARPSL, NASLLC and NALHL.

Ionchorpraíodh SGBSNT ar an 27 Eanáir 2010. Faigheann SGBSNT na hionstraimí fiachais arna n-eisiúint ag BSNT faoi chomhaontú iasacht rannpháirteach brabúis (PPL), agus dá réir sin, cuirtear na hionstraimí fiachais seo ar fáil do BISNT faoi réir téarmaí comhchosúla. Tá SGBSNT faoi lánúinéireacht BSNT.

2) Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BISNT)

Ionchorpraíodh BISNT ar an 27 Eanáir 2010. Is í aidhm BISNT na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha a ghnóthú, a choinneáil, agus a bhainistiú.

3) Seirbhísí Bainistíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SBSNT)

Rinneadh SBSNT a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Roimhe seo ba aonán neamhthrádála é SBSNT, ach fuair SBSNT scairsheilbh 20% i gcomhpháirtíocht ghinearálta gaolmhar leis an infheistíocht NAJVAL i rith 2013.

4) Sócmhainn Náisiúnta JVA Teoranta (NAJVAL)

Ar an 4 Iúil 2013 bhunaigh GNBS fochuideachta nua, Sócmhainn Náisiúnta JV A Teoranta (NAJVAL). Is fochuideachta ar lánúinéireacht ag SGBSNT é NAJVAL. Chuaigh GNBS i bpáirt i gcomhfhiontar le cuibhreannas trína bhfuarthas seilbh ar 20% ús i gcomhpháirtíocht theoranta, agus ba chun an idirbheart seo a éascú a bunaíodh NAJVAL. Níl an Grúpa in ann tionchar suntasach a imirt ar an gcomhpháirtíocht, mar go bhfuil an 80% eile den leas i seilbh scairshealbhóra amháin a rialaíonn cinnteoireacht na comhpháirtíochta. Aithnítear infheistíocht 20% NAJVAL sa chomhpháirtíocht mar infheistíocht chothromais.

5) Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BRSNT)

Rinneadh BRSNT a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Is é an aidhm atá le BRSNT úinéireacht dhíreach a ghlacadh ar shócmhainní réadmhaoine nuair agus más gá. In 2011 ghnóthaigh BISNT roinnt suíomh talún agus forbartha ar leith mar chomaoin do ghlanadh ráthaíochta i seilbh BISNT. Ag an dáta tuairiscithe bhí úinéireacht leasanna maoine aistrithe ó BISNT chuig BRSNT. Ina theannta sin, fuair BISNT mionsócmhainní neamh-réadmhaoine a aistríodh go BRSNT i rith 2012. Tá trí fhochuideachta ag BRSNT; SRCSNT, SNSCDT agus GRFSNT:

6) Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SRCSNT)

Ar an 18 Iúil 2012 bhunaigh an GNBS fochuideachta nua dar teideal Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SRCSNT). Tá SRCSNT ina fhochuideachta faoi lánúinéireacht iomlán BRSNT, agus bunaíodh í d'fhonn réadmhaoin chónaitheach a ghnóthú agus an réadmhaoin seo a léasú agus ar deireadh í a dhíol le comhlachtaí tithíochta faofa chun críocha tithíochta sóisialta.

Sheachaid féichiúnaithe GNBS 596 réadmhaoin chónaitheach d'earnáil na tithíochta sóisialta idir tráth a bunaithe agus an dáta tuairiscithe. San áireamh anseo tá díolachán díreach 378 réadmhaoin, díolacháin déanta ag féichiúnaithe GNBS le comhlachtaí faofa tithíochta éagsúla, léasú díreach 54 réadmhaoin agus malartú conartha ar 104 réadmhaoin. Ina theannta sin, tá 60 réadmhaoin faighte ag SRCSNT agus léasaithe le comhlachtaí faofa tithíochta ag an dáta tuairiscithe.

7) Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC (SNSLLC)

Ar an 1 Lúnasa 2013 bhunaigh GNBS fochuideachta nua sna Stáit Aontaithe, Sócmhainn Náisiúnta Sarasota Cuideachta faoi Dhliteanas Teoranta (SNSCDT). Is fochuideachta ar lánúinéireacht BRSNT é SNSCDT, a bunaíodh chun seilbh a fháil ar shócmhainní réadmhaoine atá lonnaithe sna Stáit Aontaithe, chun fiachas dlite do GNBS a réiteach.

8) Gabháltais Réadmhaoine Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (GRFSNT)

Ar an 10 Eanáir 2014 bhunaigh an GNBS fochuideachta nua dar teideal Gabháltais Réadmhaoine Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (GRFSNT). Is fochuideachta ar lánúinéireacht BRSNT é GRFSNT, a bunaíodh chun seilbh a fháil ar 100% de scairchaipiteal dhá aonán de bhunadh na Portaingéile.

Is é seoladh oifig chláraithe gach cuideachta Foirgneamh an Státchiste, Sráid na Canálach Móire, Baile Átha Cliath 2. Tá gach Cuideachta ionchorpraithe agus sainchónaithe i bPoblacht na hÉireann, ach amháin SNSCDT, atá inchorpraithe agus sainchónaithe sna Stáit Aontaithe.

CHART 1 GRÚPA AN GNBS

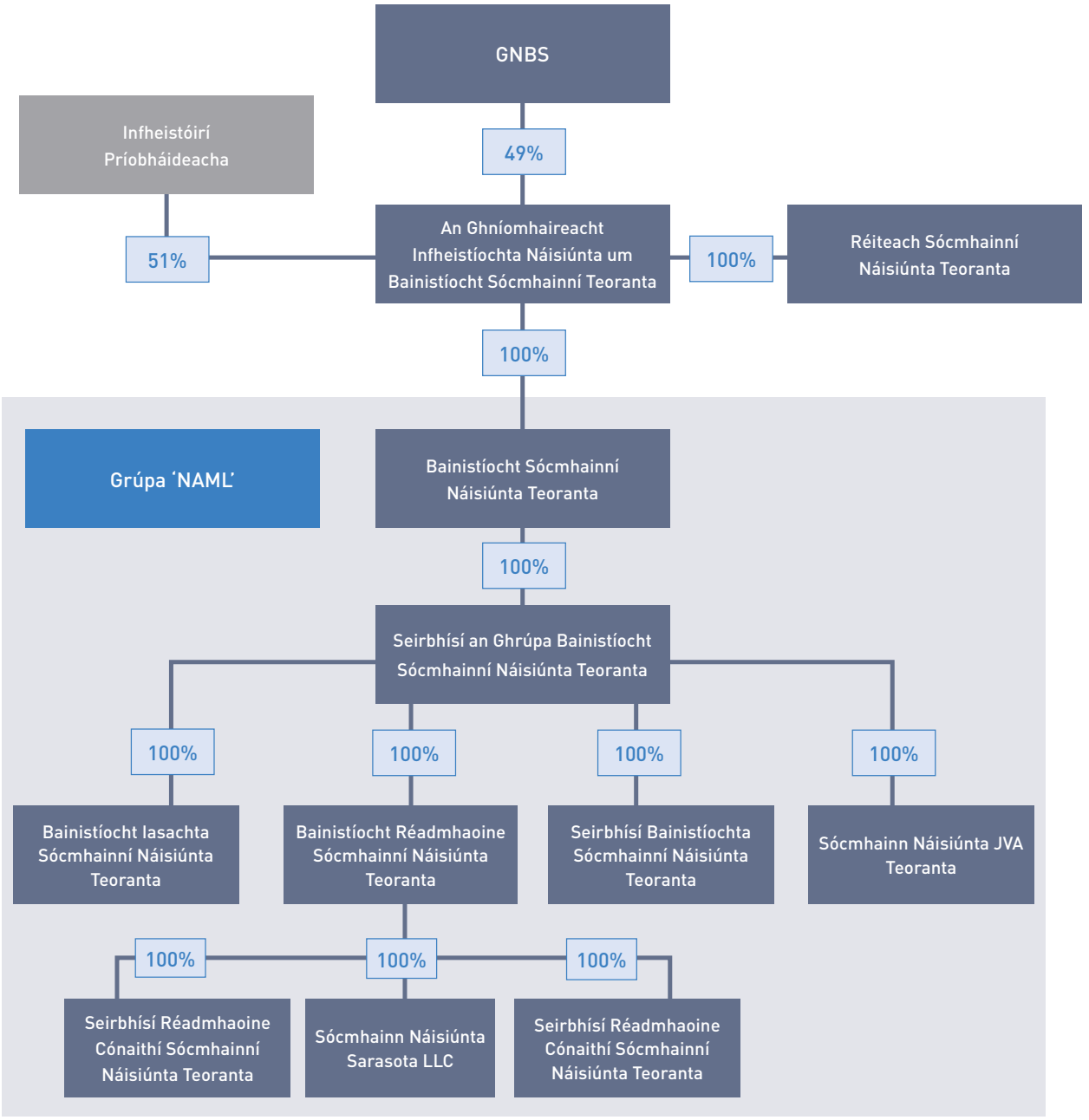

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SUNTASAÍ

2.1 Bunús an ullmhúcháin

Gnóthas leantach

Ullmhaítear na ráitis airgeadais ar bhonn gnóthais leantaigh agus tá an Bord sásta go leanfaidh an Grúpa ag feidhmiú mar ghnóthas leantach amach anseo.

Is i bhfoirm Nótaí Ráta Chomhlúthaigh ("na Nótaí") gearrthréimhseacha Ráthaithe ag an Rialtas atá formhór de mhaoiniú na Gníomhaireachta. Bhí iarmhéid gan íoc na Nótaí seo cothrom le €34,618m ag an 31 Nollaig 2013.

Tá na Nótaí atá i saincheist infhuascailte, in airgead nó trí nótaí nua a eisiúint, de rogha an tsealbhóra. Dá réir sin, d'fhéadfadh go gciallódh ceanglas roinnt de na Nótaí nó na Nótaí ar fad a fhuascailt d'airgead go mbeadh ar an nGníomhaireacht a iarraidh ar an Rialtas a leithéid d'fhuascailt airgid a mhaoiniú, mura raibh a hacmhainní leordhóthanacha féin ar fáil.

Bunaíodh an Ghníomhaireacht faoi reacht agus tá sainordú reachtúil ar leith aici. Agus an Bord ag cinneadh an bhfuil cuntasaíocht ar bhonn gnóthais leantaigh oiriúnach, féachann sé do chuspóirí an Achta mar atá sonraithe ann. Is ann dóibh seo, inter alia, chun déileáil le bagairt thromchúiseach don gheilleagar agus cobhsaíocht institiúidí creidmheasa sa Stát trí chéile agus an gá atá le cothabháil agus cobhsú an chórais airgeadais sa Stát. Creideann an Bord go bhfuil sé réasúnta glacadh leis, i bhfianaise chuspóir na reachtaíochta, go ndéanfaidh an Stát cibé beart is cuí d'fhonn a chinntiú nach mbeidh ar an nGníomhaireacht a sainordú a dhiúscairt.

Tá an tAire chun an gcéad mheasúnú reachtúil ar dhul chun cinn an GNBS i ndáil lena cuspóirí foriomlána a bhaint amach a dhéanamh a luaithe is féidir i ndiaidh 31 Nollaig 2012. I gcomhréir le hAlt 227 de chuid an Achta, tar éis measúnú an Aire, cinnfidh sé cibé an gá leanúint leis an GNBS le haird ar chuspóirí an Achta.

Faoi Alt 226 de chuid an Achta, éilítear ar an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste measúnú a dhéanamh ar a fhairsinge atá dul chun cinn déanta ag an GNBS i ndáil lena cuid cuspóirí foriomlána a bhaint amach, agus tuarascáil a chur faoi bhráid ina leith. Tá an meanúnú seo tugtha chun críche.

Tá gníomhaíochtaí na Gníomhaireachta faoi réir fachtóirí riosca lena n-áirítear riosca creidmheasa, leachtachta, margaidh agus oibriúcháin. Tá athbhreithniú déanta ag an mBord ar na fachtóirí riosca seo agus ar an bhfaisnéis chuí chun measúnú a dhéanamh ar chumas na Gníomhaireachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Déanann an Bord agus a Choistí athbhreithniú ar phríomhghnéithe de ghníomhaíochtaí na Gníomhaireachta ar bhonn leanúnach mar aon le hathbhreithniú, nuair is cuí, ar na toimhdí criticiúla atá ag tacú lena straitéisí fadtréimhseacha.

Ag an dáta tuairiscithe bhí gnáthscaireanna agus cúlchistí de €810m (2012: €412m) ag GNBS. Bhí na sócmhainní iomlána airgid agus leachtacha ag an dáta tuairiscithe cothrom le €4,400m (2012: €3,644m).

Is i bhfoirm Nótaí Ráta Chomhlúthaigh (Nótaí) gearrthréimhseacha Ráthaithe ag an Rialtas atá formhór de mhaoiniú na Gníomhaireachta. Is €34,618m iarmhéid na Nótaí seo ag 31 Nollaig 2013.

Bhí na Nótaí eisithe a bhaineann leis na hiasachtaí bunaidh éadála ó Fhorais Rannpháirteacha cothrom le €22,690m (2012: €25,440m) ag an dáta tuairiscithe agus is i seilbh Foras Creidmheasa atá siad ar fad ('punann BISNT'). Bhí na Nótaí eisithe chun an gnóthas saoráide agus muirear comhlúthach ar shócmhainní IBRC a fháil, i ndiaidh a leachtaithe i mí Feabhra 2013, cothrom le €11,928m ag an dáta tuairiscithe agus is i seilbh Bhanc Ceannais na hÉireann ('punann RSNT') atá siad.

Is Forais Chreidmheasa iad sealbhóirí nóta uile phunann BISNT atá clúdaithe ag Forais Chreidmheasa (Scéim na Rathaíochta Dliteanas Inghlactha) 2009 agus atá faoi réir treorach an Aire Airgeadais agus tá na Nótaí ráthaithe ag an Rialtas. Sna himthosca seo, creideann an Bord go bhfuil an toimhde, tráth aibíochta na Nótaí, go mbeidh an GNBS in ann a dliteanas leis na Nótaí nua a shocrú, de réir téarmaí cosúla, réasúnta. Socraíodh na Nótaí eisithe ar fad a tháinig chun aibíochta ar 1 Márta 2014 trí Nótaí nua a eisiúint a raibh dáta aibíochta 3 Márta 2015 luaite leo.

Ag dáta tuairiscithe Nótaí Sinsearacha faoi Ráthú ón Rialtas, arna n-eisiúint ag an nGrúpa, tar éis leachtaithe IBRC agus sannadh an ghníomhais saoráide iasachta agus muirir chomhlúthaigh chuig an GNBS, tá €11,928 milliún i seilbh ag Banc Ceannais na hÉireann. I mí Aibreáin 2014, chuir na Comhleachtaitheoirí Speisialta críoch leis an bpróiseas díola iasachtaí agus díoladh an mhórchuid de phunann iasachtaí IBRC le tríú páirtithe. Tá sé measta go n-aisíocfar fiachas sinsearach an GNBS, a eisíodh i leith phunann RSNT (€11,928 milliún ag an dáta tuairiscithe), ina iomlán.

Tá €4.4bn (2012: d'airgead ar fáil, coibhéisí airgid agus sócmhainní leachtacha ag an nGrúpa ag an 31 Nollaig 2013 €3.6bn) agus dliteanais reatha (seachas fiachas sinsearach) de €0.8bn (2012: €1.4bn), dá réir sin, tá an Bord sásta gur féidir leis a dhliteanais reatha a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlite go ceann i bhfad. Tá iasachtaí agus iasachtaíochtaí uile aisíoctha ag an nGrúpa leis an Aire agus níl aon iasachtaíochtaí seachtracha eile aige.

Ar an mbonn sin, tá an Bord sásta go mbeidh rochtain ag an nGníomhaireacht ar acmhainní oiriúnacha d'fhonn leanúint lena hoibríochtaí amach anseo agus go bhfuil sé oiriúnach na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais leantaigh.

2.2 Bunús géilliúlachta agus tomhais

Ullmhaíodh ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Ghníomhaireachta an Ghrúpa don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2012

de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRS), a bhfuil glactha leo ag an Aontas Eorpach, léirmhínithe Choiste Léirmhíniúcháin na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRIC), agus Acht GNBS 2009. Tá na ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Ghníomhaireachta curtha i láthair in euro (€), atá mar airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe an Ghrúpa. Sonraítear na figiúirí a léirítear sna ráitis airgeadais chomhdhlúite i mílte €.

Léirítear sa ráiteas comhdhlúite sreabha airgid na hathruithe ar airgead agus coibhéisí airgid i rith na bliana ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin, gníomhaíochtaí infheistithe agus gníomhaíochtaí maoinithe.

Cinntear na sreabha airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin bunaithe ar an modh díreach, trína nochtar príomhranguithe ollfháltais airgid agus ollíocaíochtaí.

Is ar bhonn ollmhéideanna a thuairiscítear sreabha airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta agus maoinithe. Braitheann sannadh sreabha airgid an ghrúpa do chatagóirí oibriúcháin, infheistithe agus maoinithe ar shamhail ghnó an Ghrúpa (cur chuige bainistíochta).

De réir IAS 1, is in ord leachtachta a thugtar léiriú ar shócmhainní agus ar dhliteanais.

2.3 Caighdeáin, leasuithe agus léirmhínithe IFRS eisithe ach nach bhfuil éifeachtach go fóill

Tá na caighdeáin agus léirmhínithe seo a leanas eisithe agus táthar ag súil go mbeidh siad ábhartha don Ghrúpa.

Caighdeáin eisithe ach nach bhfuil éifeachtúil:

Ionstraimí Airgeadais IFRS 9 – Rangú agus Tomhas. Beidh an caighdeán seo infheidhme do thréimhsí cuntasaíochta ag tosú ar nó i ndiaidh 1 Eanáir 2015 faoi réir fhormhuiniú AE. Tá an caighdeán seo fós á fhorbairt ag Bord na gCaighdeán Idirnáisiúnta Cuntasaíochta (IASB). Tá an chéad chéim den rangú agus tomhas críochnaithe agus beidh tionchar ag an gcéim sin ar thomhas sócmhainní agus dliteanas airgeadais an Ghrúpa, go háirithe urrúis fiachais eisithe, a d'fhéadfaí a thomhas, bunaithe ar chritéir áirithe, ag luach cothrom seachas ag tomhas reatha an chostais amúchta. Déileálann Céimeanna 2 agus 3 den tionscadal le modheolaíocht bearnaithe agus cuntasaíocht fálaithe agus táthar ag súil go mbeidh tionchar acu ar an nGrúpa sna réimsí sin, ainneoin nach féidir an tionchar a dhéanamh amach go baileach, áfach, go mbeidh an mhodheolaíocht deiridh eisithe ag an IASB. Níl an caighdeán athbhreithnithe formhuinithe ag an AE fós agus, dá réir sin, níl glactha ag an nGrúpa leis go luath.

Leasuithe ar Ionstraimí Airgeadais IFRS 7: Nochtaí: D'fhoilsigh an IASB *Dáta Éifeachtach Sainordaitheach agus Nochtaí Trasdula (Leasuithe ar IFRS 9 agus IFRS 7),* chun dáta éifeachtach IFRS 9 a leasú chuig tréimhsí bliantúla ag tosú ar nó i ndiaidh 1 Eanáir 2015 agus chun an faoiseamh ó réamhthréimhsí a athshonrú agus na nochtaí gaolmhara in IFRS 7 a mhodhnú. Tá sé riachtanach na leasuithe seo a chur i bhfeidhm nuair a ghlactar le IFRS 9 ar dtús. Tagann foráil na nochtaí modhnaithe maidir le trasdul ó IAS 39 go IFRS 9, bunaithe ar dháta glacachta an aonáin, in ionad ceanglas na n-aonán bunaidh ráitis chomparáideacha airgeadais a athshonrú. Féadfaidh aonán cinneadh a dhéanamh réamhthréimhsí a athshonrú. Ní cheanglaítear ar aonán a ghlacann le IFRS 9 do thréimhsí tuairiscithe a thosaíonn tar éis an 1 Eanáir 2013 réamhthréimhsí a athshonrú ach ceanglaítear air na nochtaí modhnaithe a sholáthar.

Beidh tionchar ag an gcaighdeán seo ar cheanglais nochta reatha an Ghrúpa nuair a ghlactar le IFRS 9. Níl an leasú formhuinithe ag an AE fós agus, dá réir sin, níl glactha ag an nGrúpa leis go luath.

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SUNTASAÍ (AR LEAN)

2.3 Caighdeáin, leasuithe agus léirmhínithe IFRS eisithe ach nach bhfuil éifeachtach go fóill (ar lean)

Caighdeáin nua i saincheist agus glactha

IAS 1 Athbhreithnithe – Cur i Láthair míreanna in Ioncam Cuimsitheach Eile. Bhí IAS 1 éifeachtach ón 1 Iúil 2012. Éilíonn na hathbhreithnithe go ndéantar míreanna aitheanta san ioncam cuimsitheach eile a roinnt i míreanna ar féidir iad a athrangú mar bhrabús nó caillteanas agus míreanna nach bhfuil athrangaithe. Níl aon éifeacht ag an leasú seo ar an nGrúpa ó tharla gur féidir gach mír atá rangaithe in ioncam cuimsitheach eile faoi láthair a athrangú sa ráiteas ioncaim.

IFRS 10 Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite: Tagann IFRS 10 in ionad na gcodanna de IAS 27 Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite agus ar Leith a dhéileálann le ráitis airgeadais chomhdhlúite agus SIC 12 Comhdhlúthú – Aonáin Shainchuspóireacha.

Tagann an caighdeán seo atá éifeachtach ón 1 Eanáir 2013 in ionad na treorach comhdhlúthúcháin in IAS 27 Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite agus Ar Leith agus SIC-12 Comhdhlúthúchán – Aonáin Shainchuspóireacha. Aithnítear sa Chaighdeán na prionsabail rialaithe, agus chomh maith leis sin cinntear ann conas a aithint an bhfuil institiúid infheistiúcháin á rialú ag infheisteoir agus, dá réir sin, an mór an institiúid infheistiúcháin a chomhdhlúthú, agus sonraítear ann chomh maith na prionsabail a bhaineann le hullmhú ráiteas airgeadais comhdhlúite.

Cruthaíonn an Caighdeán samhail aonair chomhdhlúite do gach aonán bunaithe ar rialú beag beann ar nádúr na hinstitiúide infheistiúcháin (.i. cibé an bhfuil nó nach bhfuil aonán á rialú trí chearta vótála infheisteoirí nó trí shocruithe conarthachta eile mar atá coitianta in 'aonáin shainchuspóireacha').

Ní raibh tionchar ar bith ag glacadh leis an gcaighdeán seo ar staid airgeadais an Ghrúpa. Tá tuilleadh faisnéise maidir le fochuideachtaí GNBS le fáil i Nóta 38 leis na Ráitis Airgeadais.

IFRS 11 Socruithe Comhpháirteacha: Tagann IFRS 11 in ionad Leasa i gComhfhiontair IAS 31. Déileálann IFRS 11 leis an mbealach ba chóir do shocrú comhpháirteach ina bhfuil smacht comhpháirteach ag beirt nó níos mó de na comhpháirtithe a rangú agus cuntas a dhéanamh orthu. Tá dhá chineál socrú comhpháirteach ann – oibríochtaí comhpháirteacha agus comhfhiontair. Déantar cinneadh maidir le rangú na socruithe comhpháirteacha faoi IFRS 11 bunaithe ar chearta agus ar oibleagáidí pháirtithe na socruithe comhpháirteacha tríd an struchtúr, foirm dlí an tsocraithe agus fíricí ábhartha eile a mheas. Ní cheadaítear tomhas comhréireach comhdlúthúcháin do chomh fhiontair níos mó, déantar cuntas ar chomh fhiontair trí úsáid a bhaint as modh an chothromais.

I láthair na huaire, níl an Grúpa páirteach i socruithe comh fhiontair agus, dá réir sin, ní raibh tionchar ag glacadh an chaighdeáin seo ar staid airgeadais an Ghrúpa.

Nochtadh Leasa in Aonáin Eile IFRS 12: Sonraítear sa chaighdeán seo atá éifeachtach ón 1 Eanáir 2013 na nochtaí riachtanacha d'aonáin atá ag tuairisciú faoin dá chaighdeán nua, Ráitis Chomhdhlúite Airgeadais IFRS 10 agus Socruithe Comhpháirteacha IFRS 11; chomh maith leis sin, tagann sé in ionad na gceanglas nochta a bhaineann le hInfheistíochtaí i gComhlachais agus i gComh Fhiontair IAS 28. Tá sé mar aidhm leis na nochtaí riachtanacha faisnéis a sholáthar le cur ar chumas úsáideoirí, nádúr mar aon leis na rioscaí a bhaineann le leasanna aonáin in aonáin eile a mheas, anuas ar éifeachtaí na leasanna sin ar staid airgeadais an aonáin, feidhmíocht airgeadais agus sreafaí airgid. Tá tuilleadh tacaíochta fós á tabhairt don bhunphrionsabal seo i bhfoirm cuspóirí agus ceanglas nochta níos mionsonraithe. Níl aon chomhlachais, comh fhiontair nó infheistíochtaí in aonáin neamhstruchtúrtha ag an nGrúpa ag an dáta tuairiscithe a bhfuil nochtaí breise mar thoradh leo. Is le fochuideachtaí GNBS a bhaineann nochtaí breise mar atá nochta i Nóta 38 leis na Ráitis Airgeadais.

Ráitis Airgeadais Ar Leith IAS 27 (athbhreithnithe 2011): Is ón 1 Eanáir 2013 atá an caighdeán athbhreithnithe éifeachtach. Níl aon athrú tagtha ar na ceanglais a bhaineann le ráitis airgeadais ar leith agus tá siad san áireamh in IAS 27 athbhreithnithe. Is ann do Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite IFRS 10 in ionad na gcodanna eile de IAS 27. Tá IAS 27 athainmnithe mar 'Ráitis Airgeadais Ar Leith' agus is caighdeán atá ann nach bhfuil ag déileáil ach le ráitis airgeadais.

Tomhas Luach Cóir IFRS 13: Is de réir an chaighdeáin seo atá éifeachtach ón 1 Eanáir 2013 a bhunaítear foinse shingil treorach do thomhais luach cothrom faoi IFRSanna. In IFRS 13, sainmhínítear luach cothrom, soláthraítear treoir maidir lena chinneadh agus bunaítear ceanglais chomhsheasmhacha do nochtaí maidir le tomhais luach cothrom. Éilíonn an caighdeán seo ar aonáin faisnéis maidir lena dteicnící luachála agus na hionchuir a úsáideadh chun luach cothrom a thomhas a nochtadh, mar aon le faisnéis faoin neamhchinnteacht a bhaineann le tomhais luach cothrom. Tá an fhaisnéis seo ag teastáil do shócmhainní agus do dhliteanais airgeadais agus neamh-airgeadais. D'eascair nochtaí breise as glacadh leis an gcaighdeán seo. Féach ar bheartas cuntasaíochta 2.27.

2.4 Bunús an chomhdhlúthaithe

San áireamh i ráitis airgeadais chomhdhlúite an Ghrúpa tá ráitis airgeadais an mháthair-aonáin, an GNBS agus a fhochuideachtaí uile. Ullmhaíodh ráitis airgeadais na bhfochuideachtaí a úsáideadh chun na ráitis airgeadais chomhdhlúite a ullmhú dáta tuairiscithe an mháthair-aonáin.

Comhdhlúthaíonn an Grúpa gach aonán sa chás go bhfuil, go díreach nó go hindíreach, formhór na gceart vótála aige agus sa chás go gcinneann sé a bheartais airgeadais agus ghnó, agus má tá cead rialaithe aige d'fhonn tairbhe a bhaint as a ngníomhaíochtaí.

Áirítear infheistíochtaí i bhfochuideachtaí ag costas lúide bearnú. Tá beartais chuntasaíochta na bhfochuideachtaí comhsheasmhach le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa.

Fágtar idirbhearta idirchuideachta agus iarmhéideanna agus gnóthachain ar idirbhearta idir cuideachtaí grúpa as an áireamh. Fágtar caillteanais idirghrúpa as an áireamh freisin mura soláthraíonn an t-idirbheart fianaise ar bhearnú na sócmhainne aistrithe.

Soláthraítear sonraí na bhfochuideachtaí i Nóta 38.

2.5 Aistriú airgeadra coigríche

(a) Airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe

Déantar míreanna san áireamh i ráitis airgeadais aonáin an Ghrúpa a thomhas ag úsáid airgeadra na príomhthimpeallachta geilleagraí a bhfuil an t-aonán ag feidhmiú inti ('an t-airgeadra feidhmiúil').

Léirítear na ráitis airgeadais chomhdhlúite in euro, airgeadra tuairiscithe agus feidhmiúil an Ghrúpa.

(b) Idirbhearta agus iarmhéideanna

Aistrítear idirbhearta ainmnithe, nó a éilíonn réiteach, in airgeadra iasachta chuig an airgeadra feidhme ag baint úsáide as na rátaí malairte atá i láthair ar dhátaí na n-idirbheart.

Aistrítear míreanna airgeadaíochta ainmnithe in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta dúnta ag an dáta tuairiscithe. Aistrítear míreanna neamh-airgeadaíochta tomhaiste ag costas stairiúil in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta malairte ar dháta an aitheantais tosaigh.

Aithnítear gnóthachain agus caillteanais mhalairte eachtraí a eascraíonn ó ghlanadh idirbheart malairte eachtraí agus ón aistriú ag rátaí malairte deireadh na bliana na sócmhainní agus dliteanas airgeadaíochta ainmnithe in airgeadraí eachtracha sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

Léirítear gach gnóthachan agus caillteanas malairte eachtraí sa ráiteas ioncaim i ngnóthachain agus caillteanais eachtracha mar mhír líne aonair sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

2.6 Sócmhainní airgeadais

Déanann an Grúpa a shócmhainní airgeadais a rangú sna catagóirí IAS 39 seo a leanas:

(a) Sócmhainní airgeadais ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas;

(b) Iasachtaí agus infháltais, agus;

(c) Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin

Cinneann an Grúpa rangú a ionstraimí airgeadais ag an aitheantas tosaigh.

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SUNTASAÍ (AR LEAN)

2.6 Sócmhainní airgeadais (ar lean)

(a) Sócmhainní airgeadais ag luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas

Áirítear sa chatagóir sócmhainní seo díorthaigh seachas díorthaigh atá ainmnithe agus éifeachtach mar ionstraimí fálaithe agus ionstraimí cothromais.

Díorthaigh

Aithnítear na sócmhainní seo ar dtús ag luach cothrom agus cuirtear costais idirbhirt san áireamh go díreach sa ráiteas ioncaim comhdhlúite. Áirítear ioncam agus costas a eascraíonn ó na sócmhainní seo san ioncam úis agus sa chostas úis sa ráiteas ioncaim comhdhlúite. Áirítear gnóthachain agus caillteanais luacha chothroim i ngnóthachain agus caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh sa ráiteas ioncaim comhdhlúite nó mar chuid de na gnóthachain agus caillteanais mhalairte eachtraí sa chás go mbaineann siad le díorthaigh airgeadra.

Ionstraimí cothromais

I rith na bliana fuair GNBS ionstraimí cothromais áirithe in aonáin eile.

Is éard atá i gceist le hionstraim chothromais ná conradh ar bith is cúis le leas iarmharach i sócmhainní aonáin tar éis a cuid dliteanais uile a asbhaint. Níl aon oibleagáid chonartha luaite le hionstraim chothromais airgead nó sócmhainn airgeadais ar bith eile a sheachadadh.

Is ag luach cothrom a dhéantar ionstraimí cothromais a thomhas ag an tús. Ina dhiaidh sin, déantar ionstraimí cothromais a thomhas ag luach cothrom murar féidir an luach cothrom a thomhas go hiontaofa, rud a chiallaíonn go ndéantar an ionstraim chothromais a thomhas ar a chostas. Déantar luach cothrom ionstraimí cothromais a thomhas bunaithe ar ghlanluach sócmhainní an aonáin ag an dáta tuairiscithe. Is sa chuntas brabúis agus caillteanais a dhéantar athruithe sa luach cothrom a thaifeadadh.

Déantar ionstraimí cothromais a nochtadh ar leithligh sa Ráiteas ar Staid an Airgeadais.

(b) Iasachtaí agus infháltais

Is sócmhainní airgeadais neamhdhíreacha iad iasachtaí agus infháltais le híocaíochtaí seasta nó inchinntithe nach bhfuil luaite i margadh gníomhach. Caitear le hiasachtaí a fhaigheann an Grúpa mar iasachtaí agus infháltais de bhrí go raibh na conarthaí bunaidh d'íocaíochtaí seasta nó inchinntithe. Tá na sócmhainní iasachta atá faighte ag an nGrúpa ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha rangaithe mar iasachtaí agus infháltais.

Aithnítear iasachtaí agus infháltais ag luach cothrom móide costais idirbhirt ag an tús. Caitear le sócmhainní iasachta faighte ag an nGrúpa ó Institiúidí Rannpháirteacha, mar a bhforáiltear dóibh san Acht, ag luach cothrom ag aitheantas tosaigh cothrom leis an bpraghas éadála íoctha don tsócmhainn, ag cur aon ghluaiseachtaí sreafa airgid san iarmhéid iasachta idir an dáta luachála agus an dáta aistrithe san áireamh.

Ina dhiaidh sin, tomhaistear íocaíochtaí agus infháltais ag costas amúchta ag úsáid mhodh an ráta úis éifeachtúil (EIR) (féach beartas cuntasaíochta 2.9).

Is mar seo a leanas a rangaítear iasachtaí agus infháltais;

- Iasachtaí talún agus forbartha
- Iasachtaí réadmhaoine infheistíochta

San áireamh sna hiasachtaí talún agus forbartha tá iasachtaí do thalamh atá ceannaithe chun críche forbartha, agus iasachtaí atá faighte do thalamh páirtfhorbartha.

Is ionann iasachtaí réadmhaoine infheistíochta agus iasachtaí urraithe ar aon réadmhaoin ceannaithe agus é mar phríomhaidhm í a choinneáil agus tairbhe a bhaint as an bhfáltas iomlán,.i. ioncam agus/nó luachmhéadú caipitil, thar shaolré an úis faighte. D'áireodh sé seo iasachtaí faighte ar fhorbairtí réadmhaoine cónaitheacha críochnaithe atá rangaithe mar iasachtaí réadmhaoine infheistíochta.

(c) Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin

Is ionann sócmhainní airgeadais atá ar fáil le haghaidh díolacháin agus neamhdhíorthaigh atá ainmnithe mar shócmhainní atá ar fáil le haghaidh díolacháin nó sócmhainní nach bhfuil rangaithe mar iasachtaí agus infháltais, infheistíochtaí coimeádta go dtí aibíocht nó sócmhainní airgeadais ag luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas. Is ionann sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin agus sócmhainní atá coimeádta ar feadh tréimhse éiginnte ama, sócmhainní a d'fhéadfaí iad a dhíol mar fhreagairt ar riachtanais leachtachta nó athruithe ar rátaí úis nó rátaí malairte.

Aithnítear sócmhainní airgeadais atá ar fáil le haghaidh díolacháin ag luach cothrom móide costais idirbhirt. Coimeádtar ag luach cothrom iad ina dhiaidh sin. Aithnítear ioncam úis ríofa trí mhodh EIR sa chuntas brabúis nó caillteanais. Aithnítear athruithe eile i suim ghlanluacha na sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin in ioncam cuimsitheach sa chúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin. Nuair a dhéantar an infheistíocht a dhiúscairt nó nuair a chinntear é a bheith bearnaithe, déantar an gnóthachan nó an caillteanas carnach carntha roimhe seo sa chúlchiste atá ar fáil le haghaidh díolacháin a athrangú go dtí an cuntas brabúis nó caillteanais.

2.7 Dliteanais airgeadais

Iompraíonn an Grúpa gach dliteanas airgeadais ag costas amúchta, ach amháin na hionstraimí airgeadais díorthaigh, a thomhaistear ag luach cothrom. Áirítear faisnéis bhreise ar dhliteanais díorthaigh i mbeartas cuntasaíochta 2.15.

2.8 Dí-aithint sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais

Dí-aithnítear sócmhainní airgeadais nuair atá deireadh tagtha leis na cearta conarthacha sreabha airgid a fháil ó na sócmhainní seo nó sa chás go bhfuil na sócmhainní aistrithe agus go suntasach go bhfuil rioscaí agus luaíochtaí úinéireacht na sócmhainní aistrithe freisin. Déantar dliteanais airgeadais a dhí-aithint nuair atá siad fuascailte nó múchta ar shlí éigin eile.

2.9 Ioncam úis agus costas úis

Aithnítear ioncam agus costas úis na n-ionstraimí airgeadais úsmhara uile mar ioncam úis agus costas úis sa ráiteas ioncaim ag úsáid mhodh EIR.

Is ionann modh EIR agus modh chun costas amúchta sócmhainn airgeadais nó dliteanas airgeadais a ríomh agus ioncam úis nó costas úis a leithdháileadh sa tréimhse chuí. Is ionann EIR agus an ráta a dhéanann lascainiú díreach ar íocaíochtaí airgeadais nó fáltais mheasta amach anseo thar shaolré na hionstraime airgeadais chuig suim ghlanluacha na sócmhainne airgeadais nó an dliteanais airgeadais. Nuair atá EIR iasachtaí agus infháltais á ríomh, rinne an Grúpa sreabha airgid a mheas ag baint úsáide as an modheolaíocht faoi shainordú um Luach Geilleagrach Fadtréimhseach (LTEV) ach níor cuireadh caillteanais chreidmheasa na todhchaí san áireamh seachas a raibh aitheanta cheana féin i bpraghas éadála na n-iasachtaí. Áirítear sa ríomh costais idirbhirt agus gach táille íoctha nó faighte idir páirtithe an chonartha ar dlúthchuid de EIR iad.

Sa chás nach féidir sreabha airgid iasachta a mheas go hiontaofa bunaithe ar aitheantas tosaigh (go ginearálta sa chás nach bhfuil an próiseas díchill chuí críochnaithe fós), aithnítear ioncam úis ar bhonn fáltas úis conarthach go dtí gur féidir na sreabha airgid a mheas, tráth a n-aithneofar an t-ioncam úis trí mhodh EIR. Aithníodh iasachtaí agus infháltais gnóthaithe uile ag baint úsáide as modh an EIR faoin dáta tuairiscithe.

Déantar an EIR ar gníomhas saoráid iasachta faighte IBRC a ríomh le tagairt do Ráta Shaoráid Iasachtach Imeallach an ECB agus corrlach seasta do 1%.

Sa chás go bhfuil iasacht agus infháltas bearnaithe, laghdaíonn an Grúpa an tsuim ghlanluacha go dtí an tsuim mheasta in-aisghabhála (sreabha airgid mheasta na todhchaí á lascainiú ag an EIR bunaidh) agus leantar le leachtú na lascaine fágtha.

Nuair a bhíonn sócmhainn airgeadais (nó grúpa sócmhainní airgeadais cosúla) scríofa anuas mar thoradh ar chaillteanas bearnaithe, aithnítear an t-ioncam úis ag baint úsáide as an ráta bunaidh úis úsáidte chun sreabha airgid amach anseo a lascainiú chun críche an chaillteanais bhearnaithe a thomhas. Ní aithnítear ioncam úis ar iasachtaí bearnaithe ar shuim neamhbhearnaithe iarmhéid na hiasachta ag baint úsáid as an EIR bunaidh.

2.10 Ioncam táille

Aithnítear ioncam táille ar dlúthchuid é de ríomh an EIR nó a eascraíonn as iasacht mar chuid de EIR mar a bhfuil cur síos air i mbeartas cuntasaíochta 2.9. Aithnítear táillí a thuilleann an Grúpa nach cuid de EIR iad sa chuntas brabúis agus ioncaim mar ioncam táille.

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SUNTASAÍ (AR LEAN)

2.11 Brabús / caillteanas ar dhiúscairt iasachtaí, sócmhainní réadmhaoine agus ioncam farasbairr

(a) Brabús agus caillteanas ar dhiúscairt iasachtaí agus sócmhainní réadmhaoine

Tá roinnt sócmhainní iasachta diúscartha ag an GNBS le tríú páirtithe i rith na bliana. Ríomhtar brabúis agus caillteanais ar dhiúscairt iasachtaí/réadmhaoine mar an difríocht idir luach anonn na n-iasachtaí/réadmhaoine agus an praghas díolacháin conarthach ag an dáta díolacháin. Áirítear sa phraghas díolacháin conarthach aon chomaoin iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conarthach ag an GNBS aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil i gcomhréir le IAS 32. Aithnítear brabúis agus caillteanais ar dhiúscairt iasachtaí/réadmhaoine sa ráiteas ioncaim nuair a tharlaíonn an t-idirbheart. Ní aithnítear brabús ar dhiúscairt iasachtaí nuair atá an nasc féichiúnaí foriomlán bearnaithe i gcomhréir leis na sonraí measúnaithe bearnaithe infhaighte is déanaí.

(b) Ioncam farasbairr

Ríomhtar ioncam farasbairr mar an barrachas airgid thirim aisghafa ar nasc féichiúnaí iomlán thar luach anonn na hiasachta iomlán agus aithnítear é sa ráiteas ioncaim:

(i) a fhairsinge atá na sreabha airgid iarbhír i leith nasc féichiúnaí iomlán ag sárú luachanna anonn iasachta um an nasc féichiúnaí iomlán,.i. a fhairsinge atá a fhiachas uile de chuid an GNBS aisíoctha ag an bhféichiúnaí; nó

(ii) nuair atá na sreabha airgid don nasc féichiúnaí iomlán níos mó ná luach anonn iasachta um an nasc féichiúnaí iomlán. Cuirtear a leithéid d'ioncam farasbairr, a fhairsinge atá sé réadaithe ó shócmhainní iasachta sainiúla laistigh den nasc, sa ráiteas ioncaim ag gach dáta tuairiscithe bliantúil amháin.

2.12 Bearnú na sócmhainní airgeadais

Cinneann an Grúpa, ag tús gach tréimhse tuairiscithe, an bhfuil fianaise oibiachtúil ann go bhfuil sócmhainn airgeadais nó grúpa sócmhainní airgeadais, tomhaiste ag costas amúchta, bearnaithe.

(a) Iasachtaí agus infháltais tugtha anonn ag costas amúchta

Ar dtús measann an Grúpa an bhfuil fianaise oibiachtúil de bhearnú ann i gcás sócmhainní airgeadais aonair a bhfuil suntas aonair ag baint leo, agus ar bhonn aonair nó comhchoiteann do shócmhainní airgeadais nach bhfuil suntas aonair ag baint leo. Déantar an measúnú suntasach aonair i ndáil le punann iomlán iasachtaí gach nasc féichiúnaí suntasach aonair, seachas ar bhonn iasachta aonair.

Bhí caillteanais chreidmheasa tabhaithe ag formhór na n-iasachtaí agus na n-infháltas faighte cheana féin, a léiríodh

i luacháil iasachtaí agus infháltas an GNBS.

Áirítear i bhfianaise oibiachtúil go bhfuil sócmhainn nó punann sócmhainní bearnaithe i ndiaidh éadála an GNBS sna cásanna seo a leanas:

- Coinníollacha geilleagracha idirnáisiúnta, náisiúnta nó áitiúla atá comhghaolaithe le mainneachtain ar shócmhainní sa ghrúpa (m.sh. laghdú ar phraghsanna réadmhaoine sa réimse ábhartha nó athruithe díobhálacha ar choinníollacha tionscail a bhfuil tionchar acu ar an bhféichiúnaí);
- Sonraí inbhraite ag léiriú méadú intomhaiste ar luach sreabha airgid measta amach anseo ó phunann sócmhainní ó aitheantas tosaigh na sócmhainní seo;
- Athruithe díobhálacha ar ionchais faoin tsuim ar dócha a réadófar ó dhiúscairt comhthaobhachta bainteach leis an iasacht nó leis an bpunann iasachta;
- Athruithe díobhálacha in ionchais uainithe sreafa airgid amach anseo a eascraíonn ó dhiúscairtí comhthaobhachta;
- Athruithe díobhálacha ar stádas íocaíochta an fhéichiúnaí (m.sh. líon níos mó íocaíochtaí moillithe);
- Deacracht shuntasach bhreise airgid an fhéichiúnaí ón tráth éadála;
- Sáruithe breise conartha, dála mainneachtain nó faillí in úis nó íocaíochtaí bunaidh;
- Is dócha go bhfógrófar an féichiúnaí féimheach nó go leanfar le hatheagrú airgeadais de chineál éigin eile.

Suntasach ar bhonn Aonair

Chun críche measúnú suntasach ar bhonn aonair, tomhaistear suim an chaillteanais bhearnaithe mar an difríocht idir suim ghlanluacha na sócmhainne agus luach reatha na sreabha airgid measta amach anseo (seachas caillteanais chreidmheasa amach anseo nach bhfuil tabhaithe), lascainithe de réir EIR bunaidh na sócmhainne airgeadais. Déantar é seo a mheas ar leibhéal um nasc féichiúnaí iomlán, atá mar an aonad cuntasaíochta a gcur i bhfeidhm ag an GNBS. Laghdaítear suim ghlanluacha na sócmhainne trí úsáid a bhaint as cuntas liúntais. Aithnítear suim an chaillteanais bhearnaithe sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

Measúnú Comhchoiteann

Déantar iasachtaí nach bhfuil faoi réir measúnú suntasach ar bhonn aonair a ghrúpáil ar bhonn comhchoiteann chun críocha measúnú bearnaithe a dhéanamh. Tá an measúnú seo bunaithe ar thaithí measúnú mionsonraithe bearnaithe curtha i gcrích i ndáil le hiasachtaí suntasacha ar bhonn aonair.

Más rud é, i dtréimhse ina dhiaidh sin, go laghdaíonn suim an chaillteanais bhearnaithe agus más féidir an laghdú úd a cheangail go hoibiachtúil le teagmhas a tharlaíonn tar éis a aithníodh an bearnú, déantar an caillteanas bearnaithe aitheanta a aisiompú tríd an gcuntas liúntais a choigeartú. Aithnítear suim an aisiompaithe sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

Sa chás nach bhfuil seans ann luach anonn iasachta, nó cuid dó, a aisghabháil, déantar an tsuim nach bhfuil in-aisghabhála a dhíscríobh i gcoinne an liúntais ghaolmhar do bhearnú an fhéichiúnaí. Déanfar sócmhainní airgeadais a dhíscríobh nuair a bheidh na nósanna imeachta riachtanacha curtha i gcrích agus nuair a bhíonn suim an chaillteanais cinnte.

2.13 Bearnú sócmhainní neamh-airgeadais

Déantar suim anonn shócmhainní neamh-airgeadais an Ghrúpa a athbhreithniú ag gach dáta tuairiscithe d'fhonn a chinneadh an bhfuil comhartha bearnaithe ann. Más ann do chomhartha dá leithéid déantar suim in-aisghabhála na sócmhainne a mheas. Is ionann suim in-aisghabhála sócmhainn agus a luach uasta úsáide agus a luach cothrom lúide costais le haghaidh díolacháin.

Agus luach úsáide á mheas, déantar na sreabha airgid measta amach anseo a lascainiú go dtí a luach reatha ag baint úsáide as ráta lascaine atá ag teacht le measúnú reatha margaidh luach an airgid agus na rioscaí a bhaineann leis an tsócmhainn. Aithnítear caillteanas bearnaithe sa chuntas brabúis nó caillteanais má sháraíonn an tsuim anonn an tsuim in-aisghabhála.

2.14 Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim

Is ionann airgead agus airgead ar láimh, éarlaisí éilimh agus nótaí státchiste.

Is ionann coibhéisí airgid agus infheistíochtaí gearrthréimhseacha, ardleachtachta atá so-inmhalartaithe go suimeanna aitheanta airgid atá faoi réir riosca neamhshuntasach athruithe ar luach.

2.15 Ionstraimí airgeadais díorthaigh agus cuntasaíocht fálaithe

Úsáidtear díorthaigh, amhail babhtálacha ráta úis, babhtálacha tras-airgeadra agus babhtálacha malairte eachtraí chun críocha fálaithe mar chuid de straitéis bainistíochta riosca an Ghrúpa. Chomh maith leis sin, fuair an Grúpa, ar luach cothrom, díorthaigh áirithe a bhaineann leis na hiasachtaí a fuarthas ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Ní théann an Grúpa isteach i ndíorthaigh ar mhaithe le trádáil dílseánaigh.

Is é beartas an Ghrúpa fálú a dhéanamh ar a neamhchosaint ar airgeadra eachtrach trí dhíorthaigh airgeadra a úsáid. Déantar riosca ráta úis ar fhiachas arna eisiúint ag an nGrúpa a fhálú ag baint úsáide as babhtálacha ráta úis. Déantar babhtálacha ráta úis a fhaightear ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha a fhálú trí bhabhtálacha ráta úis a fhritháireamh.

Cuirtear díorthaigh chun cuntais ar luach cothrom nó trí bhrabús agus caillteanas nó, sa chás go bhfuil siad sainithe mar ionstraimí fálaithe, trí úsáid a bhaint as na soláthairtí um chuntasaíocht fálaithe in IAS 39.

Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas

Déantar díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús agus caillteanas a aithint ar dtús ar luach cothrom ar an dáta ar a ndéantar nó ar a bhfaightear conradh díorthaigh agus déantar iad a thomhas arís níos déanaí ar luach cothrom.

Cinntear luach cothrom díorthach ag baint úsáide as teicníc luachála um marcáil ón margadh bunaithe ar luachálacha neamhspleácha a fhaightear trí leas a bhaint as ionchuir mhargaidh inbhraite amhail cuair toraidh Euribor agus Libor, ar chomhchéim le rátaí malairte eachtraí agus úis.

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SUNTASAÍ (AR LEAN)

2.15 Ionstraimí airgeadais díorthaigh agus cuntasaíocht fálaithe (ar lean)

Sna boinn tuisceana a úsáidtear do na teicnící luachála sin áirítear dóchúlacht agus uainiú ionchais shreabha airgid na hionstraime amach anseo. Rialaítear na sreabha airgid sin de réir théarmaí na hionstraime de ghnáth, cé go bhfuil gá le breith ón lucht bainistíochta i gcás ina bhfuil amhras faoi chumas an chontrapháirtí freastal ar an ionstraim de réir théarmaí an chonartha.

Luaitear díorthaigh mar shócmhainní nuair atá an luach cothrom dearfach agus mar dhliteanais nuair atá an luach cothrom diúltach.

Aithnítear gnóthachain nó caillteanais luacha cothrom (seachas na díorthaigh airgeadra) sa ráiteas ioncaim. Sa chás go bhfuil siad sainithe mar ionstraimí fálaithe áfach, braitheann an chaoi ina bpléitear leis na gnóthachain agus caillteanais ar luach cothrom ar nádúr na gaolmhaireachta fálaithe.

Aithnítear gnóthachain agus caillteanais ar bhabhtálacha airgeadra i mbrabús agus caillteanas mar chuid de na gnóthachain agus caillteanais i malairt eachtrach.

Díorthaigh sainithe i ngaolmhaireachtaí fálaithe

Sainíonn an Grúpa díorthaigh áirithe mar fhálú ar shreabha airgid an-dóchúla amach anseo, atá inchurtha i leith sócmhainne nó dliteanais aitheanta, nó idirbheart réamhaisnéise (fálú an tsreafa airgid).

Ag tráth bunaithe na gaolmhaireachta fálaithe, tuairiscíonn an Grúpa ar an ngaolmhaireacht idir míreanna fálaithe agus ionstraimí fálaithe, chomh maith lena cuspóir bainistíochta riosca agus a straitéis le tabhairt faoi roinnt idirbheart fálaithe éagsúla. Tuairiscíonn an Grúpa ar a measúnú freisin, ag tráth bunaithe an fhálaithe agus ar bhonn leanúnach, faoi cibé an bhfuil na díorthaigh a úsáidtear sna hidirbhearta fálaithe an-éifeachtach chun athruithe i sreabha airgid míreanna fálaithe a fhritháireamh nó nach bhfuil.

Fálú an tsreafa airgid

Déantar an cion éifeachtach athruithe i luach cothrom díorthach atá sainithe agus a cháilíonn mar fhálú an tsreafa airgid a aithint in ioncam cuimsitheach eile agus áirítear i gcúlchiste fhálú an tsreafa airgid iad, a chuimsítear i gcothromas. Aithnítear an gnóthachan nó an caillteanas maidir leis an gcion neamhéifeachtach láithreach sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

Déantar méideanna arna gcarnadh i gcothromas a athrangú go dtí an ráiteas ioncaim sna tréimhsí ina dtéann an mír fálaithe i bhfeidhm ar bhrabús nó ar chaillteanas. Déantar méideanna arna n-athrangú go brabús nó caillteanas ó chothromas a chuimsiú i nglan-ioncam úis.

Nuair a théann ionstraim fhálaithe in éag nó nuair a dhíoltar í, nó sa chás nach gcomhlíonann fálú na critéir le haghaidh cuntasaíochta fálaithe a thuilleadh, fágtar gnóthachan nó caillteanas carnach reatha atá i gcothromas ag an am sin i gcothromas agus aithnítear é sa ráiteas ioncaim nuair a dhéantar an t-idirbheart réamhaisnéise. Sa chás nach meastar a thuilleadh go dtarlóidh idirbheart réamhaisnéise, déantar an gnóthachan nó caillteanas carnach a tuairiscíodh i gcothromas a athrangú láithreach go dtí an ráiteas ioncaim.

2.16 Fardail – Trádáil Réadmhaoine

Coinnítear trádáil réadmhaoine le haghaidh athdhíola agus luaitear í ag costas agus glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Socraítear costais ar bhonn na gcostas aonair a bhaineann le gach sócmhainn a aithint go sonrach. Léiríonn an glanluach inréadaithe an praghas díola measta le haghaidh réadmhaoine lúide na costais mheasta uile chun í a chur i gcrích agus na costais is gá chun an díolachán a dhéanamh.

2.17 Cánachas

Cuimsíonn cáin ioncaim cáin reatha agus iarchurtha araon. Aithnítear cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim, ach amháin chomh fada agus a bhaineann sí le míreanna arna n-aithint in ioncam cuimsitheach eile, agus sa chás sin aithnítear in ioncam cuimsitheach eile í.

(a) Cáin ioncaim reatha

Is é atá sa cháin ioncaim reatha ná an cháin ionchais atá iníoctha ar an ioncam inchánach don bhliain ag baint úsáide as rátaí cánach arna gcur i bhfeidhm nó arna gcur i bhfeidhm go substainteach ar dháta an tuairiscithe agus coigeartú ar bith ar an gcáin atá iníoctha maidir le blianta roimhe sin.

Déantar cáin ioncaim reatha atá iníoctha ar bhrabús, bunaithe ar an dlí cánach is infheidhme i ngach dlínse, a aithint mar chostas sa thréimhse ina dtagann an brabús chun cinn.

Déantar iarmhairtí cánach na gcaillteanas reatha i gcáin ioncaim atá ar fáil le tabhairt ar aghaidh a aithint mar shócmhainn nuair is cosúil go mbeidh brabúis inchánach ar fáil sa todhchaí a ndéantar na caillteanais seo a úsáid ina leith.

Ní dhéanann an Grúpa dliteanais agus sócmhainní cáin ioncaim reatha a fritháireamh.

(b) Cáin ioncaim iarchurtha

Soláthraítear cáin ioncaim iarchurtha ina hiomláine, ag úsáid an mhodha dliteanais, ar dhifríochtaí sealadacha a thagann chun cinn idir boinn chánach sócmhainní agus dliteanais agus a méideanna carraeireachta sna ráitis airgeadais chomhdhlúite. Cinntear cáin ioncaim iarchurtha ag baint úsáide as rátaí cánach (agus dlíthe cánach) atá curtha i bhfeidhm nó curtha i bhfeidhm go suntasach faoi dháta an ráitis faoin staid airgeadais agus go bhfuiltear ag súil go mbeidh siad i bhfeidhm nuair a réadófar an tsócmhainn cáin ioncaim iarchurtha lena mbaineann nó nuair a ghlanfar an dliteanas cáin ioncaim iarchurtha.

Aithnítear sócmhainní cáin ioncaim nuair is cosúil go mbeidh brabús inchánach ar fáil sa todhchaí a bhféadfaí na difríochtaí sealadacha seo a úsáid agus iad a chur ina leith.

Déantar cáin ioncaim iarchurtha a bhaineann le fálú an tsreafa airgid agus atá ar fáil le haghaidh gluaiseachtaí cúltaca díolacháin a aithint in ioncam cuimsitheach eile agus aithnítear í ina dhiaidh sin sa ráiteas ioncaim comhdhlúite mar aon leis an gcaillteanas nó gnóthachan iarchurtha.

Déantar sócmhainní agus dliteanais cáin ioncaim iarchurtha a fhritháireamh nuair atá ceart infheidhmithe le dlí ann chun dliteanais chánach reatha a fhritháireamh, agus nuair a bhaineann na sócmhainní agus dliteanais cáin ioncaim iarchurtha le cánacha ioncaim arna ngearradh ag an údarás cánachais céanna ar an aonán inchánach céanna nó ar aonáin inchánacha éagsúla nuair atá sé beartaithe na hiarmhéideanna a shocrú ar bhonn glan.

2.18 Soláthairtí do dhliteanais agus do mhuirir agus dliteanais agus sócmhainní teagmhasacha

Soláthairtí

Aithnítear soláthairtí ar éilimh dhlíthiúla nuair atá oibleagáid dlíthiúil nó inchiallaithe reatha ag an nGrúpa mar gheall ar imeacht atá caite; is ea is dóichí go mbeidh gá le heis-sreabhadh acmhainní chun an oibleagáid a réiteach; agus féadfar meastachán iontaofa a dhéanamh maidir le méid na hoibleagáide. Ní aithníonn an Grúpa aon soláthairtí le haghaidh caillteanas oibriúcháin amach anseo.

Dliteanais theagmhasacha

Ní aithníonn an Grúpa dliteanais theagmhasacha ach nochtar iad, ach amháin sa chás gur beag seans a tharlóidh siad.

Sócmhainní teagmhasacha

Ní aithníonn an Grúpa sócmhainní teagmhasacha ach nochtar iad nuair is cosúil go mbeidh insreabhadh tairbhí eacnamaíocha i gceist. Má éiríonn réadú ioncaim geall le cinnte ansin aithnítear an tsócmhainn lena mbaineann.

Déantar dliteanais agus sócmhainní teagmhasacha a mheasúnú ar bhonn leanúnach lena chinntiú go léirítear go hiomchuí sna ráitis airgeadais iad.

2.19 Méideanna dlite le agus ó Institiúidí Rannpháirteacha

Staideanna rótharraingtí neamhghlanta

Déanann na hInstitiúidí Rannpháirteacha cuntais rótharraingte a mhaoiniú agus bailíonn siad aisíocaíochtaí in airgead tirim ar chuntais rótharraingte ar son an GNBS. Aithnítear na méideanna a mhaoiníonn na hInstitiúidí Rannpháirteacha sa ráiteas faoin staid airgeadais mar mhéideanna atá dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha agus aithnítear na méideanna a bhailítear mar mhéideanna atá dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha. Cuirtear an glanmhéid atá dlite le / ó Institiúidí Rannpháirteacha i bhfeidhm i leith iarmhéid na n-infháltas agus na n-iasachtaí gan íoc.

2.20 Réadmhaoin, innealra agus trealamh

Thabhaigh an Ghníomhaireacht costais as spás oifige ar léas a fheistiú. Déantar costais a thabhaítear a chaipitliú sa ráiteas faoin staid airgeadais mar réadmhaoin, innealra agus trealamh de réir IAS 16. Déantar an tsócmhainn aitheanta a dhímheas ar bhonn líne dírí thar 10 mbliana. Aithnítear dímheas bliana iomláine sa bhliain ina ndéantar an tsócmhainn a chaipitliú.

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SUNTASAÍ (AR LEAN)

2.21 Conarthaí ráthaíochta airgeadais gnóthaithe

Is iad atá i gconarthaí ráthaíochta airgeadais ná conarthaí ina n-éilítear ar an eisitheoir íocaíochtaí sonraithe a dhéanamh chun an sealbhóir a aisíoc i leith caillteanais a thabhaíonn sé toisc go dteipeann ar fhéichiúnaí sonraithe íocaíochtaí a dhéanamh nuair atá siad dlite, de réir téarmaí ionstraime fiachais. Tugtar ráthaíochtaí airgeadais dá leithéidí do bhainc, d'institiúidí airgeadais agus do chomhlachtaí eile ar son custaiméirí chun iasachtaí, rótharraingtí agus áiseanna baincéireachta eile a dhaingniú.

Aithnítear ráthaíochtaí airgeadais ar dtús sna ráitis airgeadais ar luach cothrom ar an dáta ar a bhfuarthas an ráthaíocht. Tar éis dóibh a bheith aitheanta ar dtús, déantar dliteanais an Ghrúpa faoi ráthaíochtaí dá leithéidí a thomhas ag an méid is airde den mhéid tosaigh, lúide amúchadh táillí arna n-aithint de réir IAS 18 agus an meastachán is fearr ar an méid is gá chun an ráthaíocht a ghlanadh. Cinntear na meastacháin sin bunaithe ar thaithí ar idirbhearta comhchosúla agus stair na gcaillteanas roimhe seo, mar aon le tuairim an lucht bainistíochta. Aithnítear an t-ioncam táillí a thuilltear ar bhonn líne dírí thar shaolré na ráthaíochta. Tuairiscítear méadú ar bith sa dliteanas a bhaineann le ráthaíochtaí sa ráiteas ioncaim comhdhlúite laistigh de chostais oibriúcháin eile.

2.22 Ionstraimí fiachais agus cothromais

Rangaítear ionstraimí fiachais agus cothromais mar dhliteanais nó mar chothromas i gcomhréir le hábhar théarmaí conarthacha na n-ionstraimí. I gcás ionstraimí nach ngabhann oibleagáid chonartha leo chun airgead tirim nó sócmhainn airgeadais eile a sholáthar d'aonán eile, rangaítear iad mar chothromas agus cuirtear i láthair faoi chothromas iad. Aithnítear na híocaíochtaí cúpóin ar na hionstraimí sin go díreach i gcothromas. Cuimsítear cúpón lánroghnach sna fobhannaí arna n-eisiúint ag an nGrúpa agus níl aon oibleagáid i gceist leo chun airgead tirim a sholáthar, agus dá bhrí sin rangaítear mar ionstraimí cothromais iad.

Rangaítear urrúis fiachais shinsearacha a eisíonn an Grúpa mar ionstraimí fiachais mar gabhann cúpón seasta leis na hurrúis bunaithe ar Euribor agus níl an íocaíocht chúpóin lánroghnach.

Déantar urrúis fiachais arna n-eisiúint a thomhas ar dtús ar luach cothrom lúide costais na n-idirbheart agus tomhaistear ina dhiaidh sin iad ar chostas amúchta ag baint úsáide as an modh EIR.

2.23 Scairchaipiteal

(a) Díbhinní ar ghnáthscaireanna

Aithnítear díbhinní ar ghnáthscaireanna i gcothromas sa tréimhse ina bhfaomhann scairshealbhóirí na Cuideachta iad. Pléitear le díbhinní don tréimhse a fhógraítear tar éis dáta an ráitis chomhdhlúite faoin staid airgeadais i Nóta 41, Imeachtaí tar éis an dáta tuairiscithe.

(b) Cúpón ar ionstraim chothromais eile

Cuimsítear leis sin na fobhannaí a chomhlíonann an sainmhíniú ar chothromais. Léirítear íocaíochtaí cúpóin ar na hionstraimí sin go díreach i gcothromas nuair a fhógraítear iad.

2.24 Tuairisciú teascánach

Tuairiscítear teascáin oibriúcháin ar bhealach atá comhsheasmhach leis an tuairisciú inmheánach a sholáthraítear do POF an GNBS a leithdháileann acmhainní chuchu agus a dhéanann feidhmíocht na dteascán oibriúchán de chuid an GNBS a mheas.

2.25 Leasanna neamh-rialaithe i bhfochuideachtaí

Is é atá i gceist le leasanna neamh-rialaithe i bhfochuideachtaí ná gnáth-scairchaipiteal agus/nó cothromas eile i bhfochuideachtaí nach féidir a chur i leith an mháthair-aonáin, go díreach nó go hindíreach.

Féadfar brabús a d'fhéadfadh a bheith i gceist i dtréimhse ar bith a leithdháileadh ar an leas neamh-rialaithe de réir

an toraidh is fearr ar infheistíocht a d'fhéadfaí a íoc leis na hinfheisteoirí seachtracha. Déantar caillteanais a bhíonn i gceist i dtréimhse ar bith a leithdháileadh ar an leas neamh-rialaithe suas go dtí luach an leasa neamh-rialaithe sa Ghrúpa amháin, mar glacann an GNBS beagnach tairbhí agus rioscaí eacnamaíochta uile an Ghrúpa.

2.26 Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN

Éilítear ar an nGrúpa urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaobhachta (CPA) arna aontú idir GBCN agus an GNBS. Is í GBCN an contrapháirtí i leith díorthaigh uile an GNBS (seachas iad siúd a ngnóthaítear ó iasachtaithe). Ní mór go dtabharfaí airgead tirim mar urrús comhthaobhach do GBCN d'fhonn a cuid nochta don GNBS i ndáil lena staideanna díorthach a laghdú.

Braitheann an méid urrúis chomhthaobhach ar measúnú den riosca creidmheasa curtha i gcrích ag GBCN.

Déantar airgead tirim a thugtar mar urrús comhthaobhach a thaifeadadh mar urrús comhthaobhach le GBCN sa ráiteas ar an staid airgeadais. Déantar aon ús iníoctha nó infhála ag eascairt ón méid a thugtar mar urrús comhthaobhach a thaifeadadh sa chaiteachas úis nó san ioncam úis faoi seach.

2.27 Luach cothrom a chinneadh

Is ionann luach cothrom ionstraim airgeadais agus an praghas a bheadh ar fáil dá ndíolfaí sócmhainn nó dá n-íocfaí as dliteanas a aistriú mar idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh ag an dáta tomhais sa bhunairgead, nó dá éagmais, an margadh is mó tairbhe a bhfuil rochtain ag an nGrúpa air ag an dáta sin.

Is ag luach cothrom a aithnítear ionstraimí airgeadais ar dtús agus, ar leith ó shócmhainní airgeadais ag luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas, déantar an tsuim ghlanluacha thosaigh a choigeartú do chostais dhíreacha agus incriminteachta idirbhirt. I ngnáthchúrsa gnó, is ionann an luach cothrom tosaigh agus praghas an idirbhirt (luach cothrom na comaoine tugtha nó faighte).

Má chinneann an Grúpa nach ionann an luach cothrom tosaigh agus praghas an idirbhirt agus má dhéantar an luach cothrom a chinneadh bunaithe ar phraghas luaite don ionstraim chéanna airgeadais i margadh gníomhach, nó trí theicníc luachála nach n-úsáideann ach ionchuir inbhraite margaidh, léirítear an difríocht idir an luach cothrom tosaigh agus an praghas idirbhirt sa chuntas brabúis agus caillteanais.

Má ríomhtar an luach cothrom trí theicníc luachála a bhfuil ionchuir shuntasacha margaidh ann nach bhfuil inbhraite, déantar an difríocht idir an luach cothrom tosaigh agus praghas an idirbhirt a iarchur. Ina dhiaidh sin, aithnítear an difríocht sa ráiteas ioncaim ar bhonn cuí thar shaol na hionstraime airgeadais, ach ní ag tráth níos déanaí ná nuair a bhíonn an luacháil á tacú go hiomlán ag ionchuir inbhraite; téann an t-idirbheart in aibíocht; nó dúntar é.

I ndiaidh aithint thosaigh, is trí úsáid a bhaint as teicnící luachála a chinntear luachanna cothroma. Ciallaíonn na teicnící seo go mbaintear an úsáid is fearr agus is féidir as ionchuir inbhraite ábhartha agus go mbaintear a laghad úsáide agus is féidir as ionchuir neamh-inbhraite. San áireamh sna teicnící luachála a úsáideadh bhí fachtóirí a bheadh á gcur san áireamh ag rannpháirtithe margaidh agus idirbheart á phraghsáil. San áireamh sna teicnící luachála tá úsáid a bhaint as idirbhirt ordúla a rinneadh le déanaí idir rannpháirtithe margaidh, tagairt d'ionstraimí cosúla eile, samhlacha praghsála i leith conradh céadrogha, anailís sreabhadh airgid lascainithe agus teicnící luachála eile a mbaineann rannpháirtithe margaidh úsáid astu go minic.

Teicnící luachála

Cheal praghsanna luaite margaidh, agus i ndáil le díorthaigh thar an gcuntar, déantar luach cothrom a ríomh bunaithe ar theicnící luachála. Féadfar luach cothrom a mheas trí úsáid a bhaint as praghsanna luaite margaidh d'ionstraimí cosúla, coigeartaithe le haghaidh difríochtaí idir an ionstraim luaite agus an ionstraim a bhfuil luach á lua léi. Sa chás go ndéantar an luach cothrom a ríomh bunaithe ar anailís sreabhadh airgid lascainithe, is í an mhodheolaíocht atá ann, úsáid a bhaint, a mhéid agus is féidir, as sonraí margaidh atá inbhraite go díreach nó intuigthe ó phraghsanna ionstraimí, cosúil le cuair toraidh ráta úis, praghsanna cothromas agus tráchtearraí, raonta difríochta creidmheasa, luaineachtaí rogha agus rátaí airgeadra.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála na sreafaí airgid ionchais a ríomh faoi théarmaí gach conradh sonrach agus ansin na luachanna seo a lascainiú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtoimhdí atá san áireamh sna teicnící luachála seo tá:

- Dóchúlacht agus uainiú ionchais sreafaí todhchaíocha airgid na hionstraime. Rialaítear na sreabha airgid sin de réir théarmaí na hionstraime de ghnáth, cé go bhféadfaí gá le breith ón lucht bainistíochta i gcás ina bhfuil amhras faoi chumas an chontrapháirtí freastal ar an ionstraim de réir théarmaí an chonartha. Ina theannta sin, d'fhéadfadh go mbeadh sreafaí todhchaíocha airgid íogair do theagmhas imeachtaí todhchaí, athruithe ar rátaí margaidh san áireamh; agus
- Ráta lascaine oiriúnach a roghnú don ionstraim, bunaithe ar na cuair toraidh ráta úis lena n-áirítear cinneadh maidir le raon oiriúnach difríochta don ionstraim don ráta saor ó riosca. Déantar an raon difríochta a choigeartú chun cuntas a dhéanamh de shainphróifíl riosca creidmheasa an nochta.

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SUNTASAÍ (AR LEAN)

2.27 Luach cothrom a chinneadh (ar lean)

Tá na coigeartuithe ar fad i ríomh luach láithreach sreafaí todhchaíocha airgid bunaithe ar fhachtóirí a chuirfeadh rannpháirtithe margaidh san áireamh agus an ionstraim airgeadais á praghsáil.

Féadfar ionstraimí airgeadais áirithe (sócmhainní agus dliteanais) a luacháil bunaithe ar theicnící luachála a bhfuil gné shuntasach margaidh amháin nó níos mó nach bhfuil inbhraite san áireamh iontu. Nuair a bhíonn teicníc luachála a bhfuil sonraí inbhraite luaite léi á cur i bhfeidhm, déantar meastacháin chun léargas a thabhairt ar neamhchinnteachtaí i luachanna cothroma a eascraíonn as easpa sonraí margaidh. I ndáil leis na hionstraimí seo, níl an tomhas luach cothrom chomh hiontaofa. Is dá nádúr go bhfuil ionchuir i luachálacha bunaithe ar shonraí neamh-inbhraite neamhchinnte mar nach bhfuil ach beagán nó nach bhfuil aon sonraí margaidh reatha ar fáil chun an praghas ag a dtarlódh idirbheart ordúil idir rannpháirithe margaidh faoi na coinníollacha margaidh reatha a chinneadh.

D'fhéadfadh go mbeadh coigeartú aschur na teicníce luachála ag teastáil i ndáil le ríomh luach cothrom d'aon ionstraim airgeadais chun léargas a thabhairt ar chostas an riosca creidmheasa, dá mbeadh a leithéid curtha san áireamh ag rannpháirtithe margaidh, sa chás nach bhfuil siad neadaithe sna teicnící bunúsacha luachála.

2.28 Léasanna oibriúcháin

Is comhaontú é léas trína dtugann an léasóir cead don léasaí, mar thoradh ar íocaíocht nó sraith íocaíochtaí, an ceart chun sócmhainn a úsáid do thréimhse ama comhaontaithe. Rangaítear léas mar léas oibriúcháin mura n-aistríonn sé go substaintiúil gach riosca agus gach luach saothair a ghabhann le húinéireacht. Aithnítear an tsócmhainn léasaithe ar an ráiteas maidir le staid airgeadais an léasóra. Aithnítear réadmhaoin faighte ag SRCSNT chun críocha tithíocht shóisialta mar fhardail de réir IAS 2. Is de réir méid chothroim a dhéantar cuntas ar ioncam ó chíos ó léasanna oibriúcháin ar réadmhaoin fardail thar théarma an léasa.

3. BREITHIÚNAIS AGUS MEASTACHÁIN CHUNTASAÍOCHTA CRITICIÚLA

Agus ráitis airgeadais á n-ullmhú de réir IFRS, éilítear go mbainfear úsáid as meastacháin agus go nglacfar le boinn tuisceana a théann i gcion ar na suimeanna a thuairiscítear maidir le sócmhainní, dliteanais, ioncam agus costais chomh maith le nochtadh sócmhainní agus dliteanais theagmhasacha. Déantar measúnú leanúnach ar mheastacháin agus breithiúnais agus bíonn siad bunaithe ar thaithí roimhe seo agus ar thosca eile lena n-áirítear ionchais maidir le himeachtaí amach anseo a mheastar a bheith réasúnach i gcúinsí an cháis. Toisc go mbíonn meastachán ar an dóchúlacht go dtarlódh imeachtaí amach anseo ina chuid de bhreithiúnas an lucht bainistíochta, d'fhéadfadh na torthaí iarbhír a bheith difriúil ó na meastacháin sin, a d'fhéadfadh dul i gcion ar na méideanna a thuairisceofar le haghaidh sócmhainní agus dliteanas amach anseo.

Creideann an lucht bainistíochta go bhfuil na boinn tuisceana bhunúsacha a úsáidtear iomchuí agus dá bhrí sin, go léiríonn ráitis airgeadais an Ghrúpa an staid airgeadais agus na torthaí ar bhealach cothrom. Déantar cur síos ar na réimsí lena mbaineann leibhéal níos airde breithiúnais nó castachta, nó réimsí ina bhfuil boinn tuisceana agus meastacháin suntasach i leith na ráiteas airgeadais comhdhlúite, mar seo a leanas:

3.1 Bearnú iasachtaí agus infháltas agus díorthaigh ghaolmhara gnóthaithe

Is é beartas an Ghrúpa athbhreithniú a dhéanamh ar a phunann iasachtaí agus infháltas le haghaidh bearnaithe ar bhonn leathbhliantúil. Agus cinneadh á dhéanamh cibé ar cheart caillteanas bearnaithe a thaifeadadh sa ráiteas ioncaim chomhtháite ag an dáta tuairiscithe, déanann an Grúpa breitheanna faoi cibé an bhfuil aon sonraí inbhraite ann a léiríonn fianaise ar bhearnú ar chosúil go dtiocfadh laghdú intomhaiste ar uainiúcháin agus ar mhéideanna na sreabha airgid measta amach anseo dá thoradh. Tá beartas an Ghrúpa maidir le bearnú leagtha amach i mbeartas cuntasaíochta 2.12.

Déantar iasachtaí agus infháltais a mheasúnú ar bhonn aonair nó cuirtear le chéile iad i ngrúpa agus déantar iad a mheasúnú ar bhonn comhchoiteann le haghaidh bearnaithe.

Sna féichiúnaithe a measúnadh ar bhonn aonair ag léiriú iasachtaí agus díorthaigh chomhlachaithe le luach carraeireachta de €19.6 billiún (lena n-áirítear €0.1 billiún de dhíorthaigh iasachtaí comhlachaithe (2012: €0.3 billiún)), (2012: €22.3 billiún), cuimsítear formhór, 85%, (2012: 84%) na n-iasachtaí agus na n-infháltas arna mbainistiú ag an GNBS. Ní dhearnadh na hiasachtaí fanta, a léiríonn luach carraeireachta de €3.6 billiún (2012: €4.1 billiún) agus a bhaineann le féichiúnaithe atá á mbainistiú go príomha ag Institiúidí Rannpháirteacha, a mheasúnú ar bhonn aonair agus déantar iad a ghrúpáil le chéile i bpunann amháin le haghaidh measúnaithe ar bhonn comhchoiteann.

Is ionann an muirear bearnaithe breise do 2013 agus €914 milliún (2012: €518 milliún). Tá foráil bhearnaithe iomlán de €4,125 milliún (2012: €3,263 milliún) ann anois, arb ionann é agus cumhdach 17.5% (2012: 12.4%).

Féichiúnaithe measúnaithe ar bhonn aonair

Tá measúnú bearnaithe na bhféichiúnaithe measúnaithe ar bhonn aonair bunaithe ar réamh-mheastacháin sreafa airgid a d'ullmhaigh bainisteoirí cáis ar leith agus iad athbhreithnithe ag an lucht bainistíochta i ndáil le gach nasc féichiúnaí measúnaithe ar bhonn aonair.

Léiríonn na sreabha airgid meastachán is fearr an GNBS i ndáil le gach féichiúnaí measúnaithe ar bhonn aonair agus áirítear iontu sreabha airgid measta na todhchaí ó dhiúscairt comhthaobhacht réadmhaoine agus ioncaim neamh-diúscartha eile (ar nós ioncam cíosa).

Mar chuid de réamh-mheastachán an tsreafa airgid ní mór don lucht bainistíochta meastachán agus breithiúnas suntasach a chleachtadh (le haird á thabhairt ar shreabha airgid bunúsacha iarbhír) lena n-áirítear toimhdí maidir le cúinsí eacnamaíocha áitiúla, feidhmíocht trádála an fhéichiúnaí agus luach na comhthaobhachta réadmhaoine bunúsaí. Mar thoradh air sin, d'fhéadfadh difríocht shuntasach a bheith idir na sreabha airgid iarbhír, agus a n-uainiú, agus na sreabha airgid réamh-mheasta arna n-ullmhú ag an lucht bainistíochta chun méid an tsoláthair bhearnaithe le haghaidh féichiúnaithe atá suntasach ina n-aonair a chinneadh.

Ullmhaítear réamh-mheastacháin sreafa airgid bunaithe ar an straitéis is déanaí a aontaíodh do gach féichiúnaí. Féadfaidh réamh-mheastacháin sreafa airgid athrú má thagann athrú ar straitéis mar shampla ó straitéis diúscartha sócmhainne go straitéis díolacháin iasachta. Léiríonn an méadú glan ar an bhforáil bhearnaithe sainiúil de €552 milliún athbhreithniú mionsonraithe a rinne an GNBS ag deireadh na bliana 2013 i leith a cuid féichiúnaithe a measúnadh ar bhonn aonair agus le fócas faoi leith ar luach diúscartha comhthaobhachta réadmhaoine atá beartaithe le haghaidh diúscartha le linn na tréimhse ó 2014 go 2016. Chinnidh an Bord athbhreithniú mionsonraithe trí bliana a dhéanamh ag deireadh 2013 i gcomparáid le hathbhreithniú mionsonraithe dhá bhliain ag deireadh 2012. Bunaithe ar an measúnú sin, tá luach diúscartha comhthaobhachta réadmhaoine coigeartaithe ag an GNBS chun gluaiseachtaí margaidh ón uair a ullmhaíodh na réamh-mheastacháin sreafa airgid (mar chuid de phróiseas plean gnó na bhféichiúnaithe) a léiriú agus chun ionchais reatha an GNBS bunaithe ar choinníollacha margaidh agus fianaise eile atá ar fáil a léiriú.

Déanann an lucht bainistíochta na boinn tuisceana a úsáidtear chun méid agus uainiú na sreabha airgid amach anseo a réamh-mheas a athbhreithniú go rialta agus déantar réamh-mheastacháin ar shreabha airgid a nuashonrú.

Tar éis do shreabha airgid na bhféichiúnaithe aonair go léir a bheith curtha i gcrích cuirtear iad sin i ngrúpa le chéile agus cuirtear na sreabha airgid faoi réir anailíse íogaireachta chun measúnú a dhéanamh ar an tionchar dóchúil ar an soláthar bearnaithe maidir le hathrú ar uainiú agus ar mhéid na sreabha airgid.

Anailís íogaireachta

Cinntear soláthar bearnaithe 2013 tar éis measúnú a dhéanamh ar na nithe seo a leanas:

- Sreabha airgid measta arna nginiúint ó urrús bunúsach mar chomhthaobhacht i leith iasachta
- Luach diúscartha ionchais an urrúis bhunúsaigh
- Uainiú ionchais réadú na sreabha airgid lena n-áirítear uainiú dhiúscairt ionchais an urrúis sa todhchaí.

Tar éis measúnú mionsonraithe sreafa airgid na bhféichiúnaithe le luach comhcheangailte de €19.6 billiún (2012: €22.3 billiún) a chríochnú, tugann torthaí comhdhlúite an athbhreithnithe sreafa airgid seo deis don GNBS íogaireachtaí ar leith a chur i bhfeidhm i ndáil le punann agus measúnú a dhéanamh ar thionchar na n-íogaireachtaí seo ar an bhforáil bhearnaithe. Déantar sreabhadh airgid aonair a réamh-mheas do gach sócmhainn réadmhaoine (comhthaobhachta) aonair. Ansin déantar iad seo a chomhdhlúthú i sreabhadh airgid thirim amháin do gach rannpháirteachas le féichiúnaithe chun críocha an chleachtaidh measúnaithe bearnaithe.

Déanann an GNBS a cuid anailíse íogaireachta ag leibhéal sócmhainne réadmhaoine (comhthaobhachta). Go praiticiúil, ciallaíonn seo go laghdaítear de 1% an luach diúscartha réamh-mheasta do gach réadmhaoin aonair de réir láithreach. Ansin déantar na sreabha airgid thirim ó rannpháirteachas le féichiúnaithe a nuashonrú leis na luacha diúscartha réamh-mheasta athbhreithnithe agus déantar foráil bhearnaithe athbhreithnithe a ríomh do gach rannpháirteachas le féichiúnaí. Cuirtear an fhoráil athbhreithnithe trí chéile i gcomparáid ansin leis an bhforáil bhearnaithe iarbhír chun an tionchar atá ag laghdú de 1% ar luachanna diúscartha réamh-mheasta a léiriú.

3. BREITHIÚNAIS AGUS MEASTACHÁIN CHUNTASAÍOCHTA CRITICIÚLA (AR LEAN)

3.1 Bearnú iasachtaí agus infháltas agus díorthaigh ghaolmhara gnóthaithe (ar lean)

Leagtar amach sa tábla thíos an tionchar ar fhoráil bhearnaithe 2013 ag athrú i méid na diúscairt sreabha airgid thar gheografaíochtaí agus cineálacha sócmhainní ar leith.

Méadú measta in €m ar mhuirear bearnaithe 2013 de laghdú 1% i méid na diúscairt sreabha airgid measta de réir cineál sócmhainne agus láithreach.

	Éire	RA (lena n-áirítear Tuaisceart Éireann)	Cuid eile den Domhan	Éire	RA (lena n-áirítear Tuaisceart Éireann)
	€m	€m	€m	€m	€m
	2013	2013	2013	2012	2012
Talamh agus forbairt	25	4	2	28	6
Cónaitheach	15	3	1	21	5
Tráchtáil	18	4	2	22	14
Miondíol	21	8	1	21	11
Óstán agus fóillíocht	6	3	3	9	4
IOMLAN	**85**	**22**	**9**	**101**	**40**

Féichiúnaithe measúnaithe ar bhonn comhchoitinn

Glactar le féichiúnaithe nach bhfuil measúnaithe ar bhonn aonair ar bhonn comhchoiteann ar mhaithe le measúnú bearnaithe ('measúnú comhchoiteann') a chur i gcrích. Seasann na féichiúnaithe a ndéantar measúnú comhchoiteann orthu d'fhéichiúnaithe arna mbainistiú ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha go príomha. Chun críocha na measúnaithe comhchoitinn, rinne an GNBS ráta caillteanais bearnaithe a ríomh le linn 2013, ag úsáid sampla de shreabhadh airgid a ullmhaíodh i leith féichiúnaithe arna mbainistiú ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Cuirtear an ráta i bhfeidhm ansin ar an bhfiachas a measúnadh ar bhonn comhchoiteann chun an leibhéal forála bearnaithe comhchoitinn atá de dhíth a dhearbhú. Is modh athbhreithnithe é seo le taobh measúnú comhchoiteann na dtréimhsí roimhe seo agus léiríonn sé go bhfuil níos mó eolais ar fáil i leith sreabhadh airgid réamh-mheasta d'fhéichiúnaithe arna mbainistiú ag institiúidí rannpháirteacha. De thoradh ar an modh athbhreithnithe, tháinig méadú ar an ráta forála bearnaithe comhchoitinn ó 12.4% go 23.0% agus moladh foráil chomhchoiteann iomlán de €822 milliún (2012: €512 milliún).

Déanann an lucht bainistíochta méid forála bearnaithe aitheanta ar bith a mheas i bhfianaise an leibhéil bhearnaithe a bhí i gceist sa sampla a roghnaíodh. Tríd é sin a dhéanamh, is é an príomhbhonn tuisceana ná go mbeidh príomhthréithe feidhmíochta an phunainn arna bainistiú ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha cosúil le siúd sa sampla féichiúnaithe a roghnaíodh chun an fhoráil bhearnaithe chomhchoiteann a mheas. Má bhíonn feidhmíocht na sreafa airgid difriúil ó réamh-mheastachán nó má bhíonn feidhmíocht an phunainn atá fágtha difriúil ón sampla a roghnaíodh, beidh tionchar aige sin ar leibhéal na forála bearnaithe comhchoitinn.

Tá GNBS ag leanúint leis an bpróiseas bearnúcháin a fheabhsú chun an chomh-fhoráil bearnúcháin ar an bpunann atá á bainistiú ag an bhforas rannpháirteach a ríomh. Ag deireadh 2013, d'iarr GNBS ar na Forais Rannpháirteacha sreafaí airgid a ullmhú do na féichiúnaithe ar fad a bhí á mbainistiú acu trí úsáid a bhaint as an uirlis réamhaisnéise "Sales Tracker". Is é príomhchuspóir an chleachtaidh seo, a bhfuil sé beartaithe a thabhairt chun críche faoin 30 Meitheamh 2014, bailiú sonraí, ar leibhéal sócmhainní, faoin bpunann atá á bainistiú ag an bhForas Rannpháirteach chun críocha anailís agus bainistíocht straitéiseach na punainne. Úsáidfidh GNBS an fhaisnéis bhreise bailithe le ríomh an chomh-fhoráil bearnúcháin a fheasbhú ag an 30 Meitheamh 2014 mar chuid dá measúnú leathbhliantúil bearnúcháin. Ainneoin feabhas a bheith tagtha ar phróiseas 2013 maidir le cinneadh a dhéanamh faoin gcomh-fhoráil, d'fhéadfadh tuilleadh feabhsaithe fós an phróisis mar aon le faisnéis bhreise a bheith ar fáil do GNBS in 2014 i ndáil lena sreafaí airgid phunann bainistithe a Fhorais Rannpháirtigh a bheith mar bhonn le méaduithe nó laghduithe ar shuim na comh-fhorála bearnúcháin.

Déanann iniúchóirí inmheánacha an GNBS athbhreithniú neamhspleách ar an bpróiseas bearnaithe ar bhonn bliantúil. Áirítear i raon feidhme an athbhreithnithe seo measúnú a dhéanamh ar phróiseas an athbhreithnithe ar bhearnú agus ar chruinneas agus iomláine na n-ionchur do na measúnuithe aonair agus comhchoiteanna.

Bearnú an ghníomhais saoráide iasachta ó IBRC

Ar an 7 Feabhra 2013, d'eisigh an tAire sraith treoracha don GNBS faoin Acht IBRC. I measc na dTreoracha a eisíodh don GNBS bhí na cinn seo a leanas;

Treoir an GNBS/1/13/Acht IBRC

Treoraíonn sé seo an GNBS (nó SPV an GNBS) a bheith páirteach i nGníomhas Sannta agus Aistrithe leis an mBanc Ceannais chun na nithe seo a leanas a ghnóthú;

a) Gníomhas saoráide iasachta idir IBRC agus an Banc Ceannais

b) Costas dlí idir IBRC agus an Banc Ceannais maidir le sócmhainní IBRC.

c) An tairbhe a bhaineann le ráthaíocht tugtha ag an Aire i bhfabhar an Bhainc Ceannas.

Treoir an GNBS/2/13/Acht IBRC

Treoraíonn sé seo an GNBS (nó SPV an GNBS) tairiscint a dhéanamh do shócmhainní IBRC ag praghas neamhspléach luachála bunaithe ag na Comh-Leachtaitheoirí Speisialta.

Mar fhreagairt ar na Treoracha seo, bhunaigh an GNBS aonán nua de ghrúpa an GNBS, Réiteach Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (RSNT), a ionchorpraíodh ar an 11 Feabhra 2013.

Ar an 28 Márta 2013, ghlac an GNBS agus RSNT páirt i nGníomhas Sannta agus Aistrithe leis an mBanc Ceannais. Bhí an chomaoin a íocadh cothrom le €12.928bn i bhfoirm €12.928bn d'urrúis fiachais agus airgead ar fiú €343,000 é Ráthaithe ag an Rialtas. D'eisigh BSNT na hurrúis fiachais agus aistríodh chuig RSNT iad trí mheán saoráid iasacht rannpháirteach bhrabúis. D'úsáid RSNT na hurrúis fiachais chun an gnóthas saoráide a ghnóthú ón mBanc Ceannais (urraithe trí mhuirear comhlúthach ar shócmhainní IBRC).

Ag an dáta tuairiscithe bhí an t-iarmhéid gan íoc ar an ngnóthas saoráide iasachta cothrom le €11.7bn, i ndiaidh do na Comh-Leachtaitheoirí Speisialta €1.4bn i mbunairgead agus ús a aisíoc i rith na bliana. De réir IFRS, ní mór an gnóthas saoráide iasachta a mheas chun críocha bearnúcháin ar an 31 Nollaig 2013. Braitheann in-aisghabhálacht RSNT ar an ngnóthas saoráide iasachta ar aisíoc na n-iasachtaí bunúsacha agus réadú luach shócmhainní bunúsacha phunann IBRC, punann a bhfuil muirear comhlúthach á ghearradh ag GNBS uirthi. Is é RSNT creidiúnaí sinsearach IBRC (faoi leachtú), dá réir sin, úsáidtear cistí faighte ag na Comh-Leachtaitheoirí Speisialta chun an gnóthas saoráide iasachta a laghdú sa chéad ásc. In Aibreán 2014, chinn na Comh-Leachtaitheoirí Speisialta go raibh an próiseas díolachán iasachtaí curtha i gcrích agus go raibh formhór de phunann iasachta IBRC díolta le tríú páirtithe. Ar an 25 Aibreán 2014, d'fhógair an tAire nach mbeadh aon iasacht IBRC á haistriú go GNBS. Táthar ag súil go dtabharfaidh na Comh-Leachtaitheoirí Speisialta dóthain airgid ar ais do GNBS i rith 2014 chun an gnóthas saoráide iasachta a aisíoc ina iomláine agus chun go gceadófar fuascailt iomlán Bhannaí Sinsireacha GNBS eisithe chuig an mBanc Ceannais tráth leachtú IBRC.

Ag dáta údarú na ráiteas airgeadais lena n-eisiúint, bhí iarmhéid gnóthas saoráide RSNT cothrom le €8.5bn. De réir mar a bheidh díolachán á dtabhairt chun críche, aisíocfaidh na Comh-Leachtaitheoirí Speisialta fáltais airgid an díolacháin le GNBS, fáltais a úsáidfear ansin chun urrúis shinsearacha fiachais gan íoc i saincheist a aisíoc leis an mBanc Ceannais.

3.2 Aitheantas ioncaim ar iasachtaí agus infháltais

Aithint ioncam EIR

Tá an beartas cuntasaíochta maidir le hioncam úis a aithint le haghaidh iasachtaí agus infháltas leagtha amach i mbeartas cuntasaíochta 2.9. Fuarthas an phunann bhunaidh iasachtaí a fuair an Grúpa ar lascaine shuntasach i leith Pharluach na n-iasachtaí, lena léiríodh caillteanais iasachta a tabhaíodh ar na hiasachtaí cheana féin sular ghnóthaigh an GNBS iad. Tá EIR na punainne seo socraithe ag an ráta lascaine lena ndéantar luach reatha na sreabha airgid ar glacadh leo sa tsamhail luachála gnóthaithe iasachta cothrom leis an luach gnóthaithe. Socraítear an ráta sin ar dháta na luachála agus bíonn sé mar EIR tosaigh na hiasachta.

D'fhéadfadh difríocht dhearfach nó dhiúltach a bheith idir na sreabha airgid iarbhír thar shaol an fhéichiúnaí agus na sreabha airgid ionchais a nglactar leo sa tsamhail luachála gnóthaithe. Déanann an Grúpa sreabha airgid ionchais a athbhreithniú go bliantúil ar a laghad mar chuid dá athbhreithniú bearnaithe (féach nóta 3.1). Bheadh tionchar ag aon athrú sna toimhdí ar ioncam úis ar iasachtaí agus infháltais tugtha anonn ag costas amúchta mar atá nochta i Nóta 5. Ní aithneofar ioncam úis ar aon chuid bhearnaithe de shócmhainn, ar an tslí sin ag laghdú ioncam úis sa chás go bhfuil sreafaí airgid measta níos lú ná na sreafaí airgid bhunaidh ionchais sa tsamhail éadála iasachta.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

3. BREITHIÚNAIS AGUS MEASTACHÁIN CHUNTASAÍOCHTA CRITICIÚLA (AR LEAN)

3.3 Ioncam barrachais

Is é beartas an Ghrúpa athbhreithniú a dhéanamh ar ioncam barrachais a phunann féichiúnaithe ar bhonn leathbhliantúil. Aithníonn an Grúpa ioncam barrachais in dhá chás:

1) Féichiúnaithe a bhfuil aisíocaíochtaí fiachais sa bhreis ar a bhfiachas GNBS déanta acu. De thoradh na n-aisíocaíochtaí seo aithníodh €306m i 2013 (2012: €108m).

2) Féichiúnaithe a bhfuil glanluachanna láithreacha dearfacha acu agus a bhfuil dianchoinníollacha anáis comhlíonta acu. Réadaigh an Grúpa €225m (2012: €64m) ó na féichiúnaithe seo i mbliana.

San áireamh i nglanluach láithreach (NPV) gach féichiúnaí a ndéantar a mheas ina n-aonar tá a sreafaí airgid todhchaí a fhormheas (lena n-áirítear sreafaí airgid todhchaí measta ó dhiúscairt comhthaobhacht réadmhaoine agus ioncam neamh-indiúscartha eile). Ansin cuirtear na sreafaí airgid todhchaí lascanaithe measta i gcomparáid lena luach anonn d'fhonn barrachas NPV gach féichiúnaí a ríomh.

I ndáil leis na féichiúnaithe a mbíonn luach dearfach NPV mar thoradh leo, cuirtear dianchoinníollacha anáis i bhfeidhm a bhféadfadh ioncam barrachais a bheith á aithint dá thoradh do líon an-teoranta féichiúnaithe a bhfuil líon suntasach NPVanna dearfacha acu. Déantar na coinníollacha anáis seo, ina n-áirítear measúnú ar leibhéal réitigh an fhéichiúnaí agus cur i bhfeidhm mhaolán íogaireachta NPV, a mheas ar bhonn leathbhliantúil.

San áireamh i bhformheas sreafaí airgid tá breithiúnas agus meastachán na foirne bainistíochta, rud a chiallaíonn go bhféadfadh difríocht a bheith le sonrú idir na sreafaí airgid iarbhír, agus a n-uainiú, agus na sreafaí airgid réamh-mheasta. Déanann an fhoireann bainistíochta toimhdí a úsáidtear chun sreabhadh airgid a fhormheas a athbhreithniú agus a nuashonrú go rialta.

3.4 Cáin iarchurtha

Leagtar amach an beartas cuntasaíochta don cháin iarchurtha i mbeartas cuntasaíochta 2.17. Aithnítear sócmhainní cáin ioncam iarchurtha i ndáil le caillteanais chánach tugtha anonn sa mhéid is go bhfuil réadú an tsochair ghaolmhar cánach dóchúil. Aithnítear glansócmhainn cánach iarchurtha de chuid €202m (2012: €337m) sna ráitis airgeadais ag deireadh na bliana, ag cuimsiú sócmhainn cáin ioncaim iarchurtha de chuid €93m (2012: €133m) i ndáil le caillteanais chánach neamhúsáidte agus díothaigh chánach iarchurtha de chuid €110m (2012: €204m).

Aithnítear sócmhainní cánach iarchurtha sa mhéid is go gcreideann an lucht bainistíochta go ndéanfar na sócmhainní úd a réadú i dtréimhsí amach anseo. Braitheann réadú na sócmhainní cánach iarchurtha ag an nGrúpa ag giniúint brabúis inchánacha amach anseo chun fritháireamh a dhéanamh ar shócmhainní cánach iarchurtha aitheanta. Le haird ar an mbrabús ginte ag an nGrúpa in 2012 agus 2013, agus réadú i 2012 agus sa bhliain reatha cion suntasach de na sócmhainní cánach iarchurtha aitheanta in 2011, creideann an lucht bainistíochta go mbeidh brabúis inchánacha na todhchaí ar fáil le fritháireamh a dhéanamh ar aon sócmhainn chánach iarchurtha agus dá réir sin glactar leis go mbeadh sé iomchuí sócmhainní cánach iarchurtha a aithint ag an dáta tuairiscithe.

4. ANAILÍS TEASCÁNACH

Tuairiscítear teascáin oibriúcháin i gcomhréir leis an tuairisciú inmheánach a sholáthraítear do Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS (an príomhchinnteoir oibriúcháin). Soláthraítear san Acht go ndéanfaidh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin cúrsaí riaracháin agus gnó an GNBS a bhainistiú agus a rialú go ginearálta, mar aon leis an bhfoireann atá sannta di, agus comhlíonfaidh sé feidhm ar bith eile a thugann an Bord dó. Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an duine atá freagrach freisin chun críocha Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Tá cinneadh déanta ag an nGrúpa nach bhfuil ach teascán oibriúcháin amháin aige ar bhonn domhanda, is é sin a phunann iasachtaí gnóthaithe. Is í príomhghníomhaíocht an ghnó iasachtaí incháilithe a ghnóthú ó Institiúidí Rannpháirteacha, plé go gasta leis na hiasachtaí a fhaightear agus luach na n-iasachtaí sin a chosaint nó a fheabhsú ar bhealach eile.

Tá an fhaisnéis arna cur ar fáil faoin teascán buanaithe ar thuairiscí míosúla agus ráithiúla agus faisnéis bainistíochta mhíosúil, ar a ndéanann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin athbhreithniú.

Tuairiscíonn an GNBS príomhtháscairí feidhmíochta (PTFanna) don Fhoireann Fheidhmiúcháin Sinsearach agus don Bhord. Sna PFTanna ríthábhachtacha a thuairiscíonn an GNBS áirítear giniúint airgid thirim, fáltais diúscartha agus ioncaim neamh-diúscartha.

Torthaí teascánacha na n-oibríochtaí

Is í an fhaisnéis theascánach a soláthraítear don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin maidir leis an teascán intuairiscithe an fhaisnéis chéanna is atá sa ráiteas ioncaim comhdhlúite agus sa ráiteas comhdhlúite faoin staid airgeadais agus ní léirítear arís í sna Nótaí. Léirítear anailís gheografach ar ioncam seachtrach, sócmhainní agus dliteanais sa tábla thíos. Taispeántar an anailís maidir le sócmhainní agus dliteanais seachtracha an Ghrúpa agus ní thaispeántar sócmhainní ná dliteanais idirghrúpa.

Anailís gheografach

31 Nollaig 2013 Grúpa	Éire ag eisiamh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	Cuid eile den Domhan €'000	Bearnú iasachta €'000	2013 Iomlán €'000
Ollioncam seachtrach	885,570	346,308	102,838	-	**1,334,716**
Sócmhainní seachtracha					
Iasachtaí agus infháltas roimh bearnaithe	27,559,422	5,954,661	1,924,876	-	**35,438,959**
Bearnú iasachtaí agus infháltas	-	-	-	(4,125,260)	**(4,125,260)**
Iasachtaí agus infháltais	**27,559,422**	**5,954,661**	**1,924,876**	**(4,125,260)**	**31,313,699**
Sócmhainní seachtracha eile	4,634,555	72,936	1,822	-	**4,709,313**
Iomlán na sócmhainní seachtracha	**32,193,977**	**6,027,597**	**1,926,698**	**(4,125,260)**	**36,023,012**
Dliteanais seachtracha	35,415,461	-	-	-	**35,415,461**
Iomlán na ndliteanas	**35,415,461**	**-**	**-**	**-**	**35,415,461**

31 Nollaig 2012 Grúpa	Éire ag eisiamh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	Cuid eile den Domhan €'000	Bearnú iasachta €'000	2012 Iomlán €'000
Ollioncam seachtrach	834,638	459,726	92,459	-	**1,386,823**
Sócmhainní seachtracha					
Iasachtaí agus infháltas roimh bearnaithe	16,494,077	7,354,609	2,190,998	-	**26,039,684**
Bearnú iasachtaí agus infháltas	-	-	-	(3,263,422)	**(3,263,422)**
Glan-iasachtaí agus infháltais	**16,494,077**	**7,354,609**	**2,190,998**	**(3,263,422)**	**22,776,262**
Sócmhainní seachtracha eile	4,218,679	226,800	6,301	-	**4,451,780**
Iomlán na sócmhainní seachtracha	**20,712,756**	**7,581,409**	**2,197,299**	**(3,263,422)**	**27,228,042**
Dliteanais seachtracha	26,815,295	-	-	-	**26,816,295**
Iomlán na ndliteanas	**26,816,295**	**-**	**-**	**-**	**26,816,295**

Cuirtear ioncaim agus sócmhainní i leith tíortha ar bhonn shuíomh na comhthaobhachta.

Ní sholáthraítear bearnú iasachtaí agus infháltas de réir na hearnála geografaí toisc go ndéantar an measúnú bearnaithe ar leibhéal an fhéichiúnaí agus beidh comhthaobhacht féichiúnaithe aonair suite ar fud na n-earnálacha geografacha éagsúla.

Áirítear urrúis fiachais shinsearacha arna n-eisiúint i bhformhór na ndliteanas seachtrach, a n-eisítear in euro ar Stocmhalartán na hÉireann agus a thuairiscítear dá réir sin mar chuid de theascán geografach na hÉireann.

Ní bhfuarthas aon ioncam as idirbhearta le custaiméir seachtrach aonair a bhí cothrom le 10% nó níos mó d'ioncaim an Ghrúpa.

5. IONCAM ÚIS AGUS TÁILLE

Áirítear gníomhas saoráide iasachtaí IBRC agus an muirear comhlúthach atá san áireamh le sócmhainní seachtracha, mar go n-aisíocfaidh na Comhleachtaitheoirí Speisialta na fáltais airgid ó dhíolachán na mbunsócmhainní leis an GNBS.

Grúpa	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Ús ar iasachtaí agus infháltais	201,291	1,058,032	1,259,323	1,221,862
Ús ar ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte	-	50,422	50,422	84,526
Ús ar airgead agus coibhéisí airgid	250	12,879	13,129	23,792
Ús ar shócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	-	5,928	5,928	12,365
Ús ar iasacht caippiteal oibre chuig Comhleachtaitheoirí Speisialta	-	872	872	-
Ioncam úis iomlán	**201,541**	**1,128,133**	**1,329,674**	**1,342,545**
Ioncam táille ó iasachtaithe	-	5,042	5,042	29,650
Ioncam táille faighte ar áis ghearrthéarmach IBRC	-	-	-	14,628
Ioncam úis agus táille iomlán	**201,541**	**1,133,175**	**1,334,716**	**1,386,823**

Aithnítear ioncam úis ar iasachtaí agus infháltais de réir bheartas cuntasaíochta 2.9.

Ríomhtar ioncam úis ar iasachtaí agus infháltais ag baint úsáide as modh cuntasaíochta EIR. Déanann an modh seo iarracht ioncam úis a aithint ag ráta seasmhach thar saolré na hiasachta agus beidh difríocht idir é agus an t-airgead tirim iarbhír faighte. Tugann sé seo le tuiscint in aon thréimhse tuairiscithe go mbeidh difríocht idir an méid úis aitheanta agus an t-airgead tirim faighte. Thar shaolré na hiasachta, áfach, beidh iomlán an airgid thirim faighte sa bhreis ar luach gnóthaithe na hiasachta, tar éis coigeartaithe i gcás aon chaillteanais bhearnaithe, cothrom leis an ioncam úis aitheanta. Ní aithnítear aon ioncam úis ar an ngné d'aon iarmhéid iasachta a bhreithnítear a bheith bearnaithe.

Bhí €0.9 billiún den €1.26 billiún (2012: €1.22 billiún) ioncaim úis ar iasachtaí agus infháltais aitheanta sa tréimhse 1 Eanáir 2013 go 31 Nollaig 2013 réadaithe i bhfáltais ioncaim neamh-diúscartha (2012: €1.1 billiún). Cuirtear aon difir idir ioncam EIR aitheanta agus an ghné réadaithe in airgead tirim le linn aon tréimhse áirithe i gcuntas i bpróiseas bearnaithe an GNBS.

Baineann ioncam úis ar ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte le hús faighte ar dhíorthaigh gnóthaithe ó Institiúidí Rannpháirteacha a bhí bainteach leis na hiasachtaí a gnóthaíodh.

Cuimsíonn ús ar airgead agus coibhéisí airgid ús tuillte ar airgead, éarlaisí gearrthréimhseacha, nótaí státchiste agus páipéar tráchtála coinnithe i rith na bliana.

Cuimsíonn ús ar shócmhainní ar fail le haghaidh díolacháin ús tuillte ar bhannaí rialtais gearrthréimhseacha coinnithe chun críocha leachtaithe.

Le linn 2013, faoi threoir Aireachta, ghlac an GNBS agus Comhleachtaitheoirí Speisialta IBRC páirt i saoráid iasachta, ag comhaontú iasacht sheachtrach de €1 billiún idir an GNBS agus Comhleachtaitheoirí Speisialta an IBRC. Ba é cuspóir na saoráide caipiteal oibre agus comhthaobhacht airgid, a d'éiligh an NTMA le breacadh do chontrapháirtithe díorthaigh an IRBC, a chur ar fáil don Chomhleachtaitheoir Speisialta. Ag an dáta tuairiscithe ba é iarmhéid na saoráide sin €náid. Ba ionann an t-ús gearrtha ag an GNBS ar an iasacht agus 1.4% in aghaidh na bliana.

Aithnítear ioncam táille ó iasachtaithe atá mar dhlúthchuid de ríomh an EIR nó de bhunús iasachta mar chuid de EIR mar a bhfuil cur síos air i mbeartas cuntasaíochta 2.9. Aithnítear táillí a thuilleann an Grúpa nach cuid de EIR iad sa chuntas brabúis agus ioncaim mar ioncam táille. San ioncam táille a aithnítear sa bhliain áirítear táillí socruithe agus táillí athstruchtúrtha.

Ioncam táille faighte ar áis ghearrthéarmach IBRC

Ar fháil treorach Aireachta eisithe ar 29 Márta 2012, d'fhaomh an Bord áis ghearrthéarmach le IBRC. Bhí an áis seo comhthaobhaithe ag banna Rialtais na hÉireann. Tarraingíodh anuas an áis €3.06 billiún ar 3 Aibreán 2012 le huasmhéid aibíochta faoin treoir Aireachta de chuid 90 lá. Soláthraíodh an áis ar chorrlach de 135 bonnphointe thar ráta athmhaoinithe an Bhainc Cheannais Eorpaigh, le ráta uilechuimsitheach 2.35% le haghaidh tréimhse na háise mar thoradh. Tháinig an áis ghearrthéarmach chun aibíochta ar 20 Meitheamh 2012 leis an nGrúpa á aisíoc san iomlán.

Gníomhaireacht	2013 €'000	2012 €'000
Ús ar iasacht chuig Comhleachtaitheoirí Speisialta	872	-
Ioncam úis ar airgead	2	2
Ioncam úis iomlán	**874**	**2**

6. COSTAS ÚIS

Grúpa	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Ús ar urrúis fhiachais shinsearaigh i mbun eisiúna	-	126,016	126,016	320,007
Ús ar dhíorthaigh a bhfuil cuntasaíocht fálaithe i bhfeidhm orthu	-	231,590	231,590	116,079
Ús ar ionstraimí airgeadais díorthaigh eile	-	16,905	16,905	53,772
Ús ar iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara (glanluacháil)	195,844	(195,844)	-	2,034
Costas úis ar chuntais rótharraingte iasachtaithe	-	-	-	610
Costas iomlán úis	**195,844**	**178,667**	**374,511**	**492,502**

Ar an 28 Márta 2013, d'eisigh BSNT bannaí de luach €€12,928 billiún mar chomaoin ar ghnóthú RSNT de ghníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach thar sócmhainní IBRC ó Bhanc Ceannais na hÉireann. Thabhaigh BSNT costas úis de €33.7 milliún ar na bannaí sin le linn na bliana.

Tá comhaontú saoráide rannpháirtigh bhrabúis idirchuideachta i bhfeidhm ag RSNT le BSNT, a léiríonn an chomaoin don ghníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach a gnóthaíodh ón mBanc Ceannais. Ag an dáta tuairiscithe, bhí ioncam úis carntha de €201 milliún tuillte ag RSNT ar an ngníomhas saoráide iasachta, agus aistríodh €196 milliún den mhéid sin go BSNT mar ús iasachta rannpháirteach bhrabúis.

Gníomhaireacht	2013 €'000	2012 €'000
Ús íoctha ar réamhíocaíochtaí ón Lárchiste	**836**	**600**

7. IONCAM EILE/(COSTAIS)

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
Ioncam cíosa Léasa	54	-
Laghdú Réadmhaoin Trádála	(2,914)	-
Ionlán ioncam eile/(Costais)	**(2,860)**	**-**

Tuilltear ioncam cíosa léasa ó réadmhaoin cónaithe a léasú le comhlachtaí tithíochta faofa le haghaidh tithíochta sóisialta. Déantar é a chuntas ar bhonn líne dírí thar théarma an léasa, de réir bheartas cuntasaíocha 2.28.

Amhail an 31 Nollaig 2013, tá réadmhaoin trádála scríofa anuas go glanluach inréadaithe agus aithnítear mar chostas méid na scríofa anuas de €2.9 milliún, de réir bheartas cuntasaíochta 2.16.

8. (CAILLTEANAIS) / GNÓTHACHAIN AR IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH

Grúpa	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Caillteanais luach cothrom ar dhíorthaigh gnóthaithe ó iasachtaithe	-	(90,923)	(90,923)	(54,198)
Gnóthachain luach cothrom ar dhíorthaigh eile	(8,203)	38,125	29,922	8,538
Coigeartú neamhéifeachtachta fála	-	6,790	6,790	7,721
(Caillteanais) / Gnóthachain iomlána ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	**(8,203)**	**(46,008)**	**(54,211)**	**(37,939)**

Tá gluaiseachtaí luach cothrom ar dhíorthaigh á spreagadh ag gluaiseachtaí margaidh a tharla i gcaitheamh na bliana. Tá tionchar ar luach cothrom na mbabhtálacha seo ag athruithe i rátaí Euribor agus leibhéil feidhmíochta na ndíorthach iasachtaithe. Soláthraítear breis faisnéise ar ionstraimí airgeadais díorthaigh i Nóta 19.

Cuimsíonn caillteanais ar dhíorthaigh faighte ó iasachtaithe gluaiseachtaí luach cothrom ar dhíorthaigh faighte ó iasachtaithe a bhí bainteach leis na hiasachtaí a gnóthaíodh. Tá na díorthaigh seo mar bhonn le nochtadh riosca ráta úis an GNBS a fhálú, ag eascairt as díorthaigh faighte ó fhéichiúnaithe. Níl cuntasaíocht fálaithe curtha i bhfeidhm i ndáil leis na díorthaigh seo.

Tráth an dáta tuairiscithe, bhí an GNBS tosaithe ar €23 billiún (2012: €18 billiún) de bhabhtálacha ráta úis lena nochtadh i leith riosca ráta úis ag eascairt as rátaí comhlúthacha Euribor a fhálú. Sannadh cuid de na babhtálacha ráta úis seo go foirmiúil i gcaidrimh fálaithe i rith 2010, tráth arb ionann luach cothrom na ndíorthach seo agus (diúltach) €30.4 milliún. Aithníodh an méid seo mar chaillteanas luach cothrom ar ionstraimí airgeadais díorthaigh eile sa ráiteas ioncaim in 2010. Tá an caillteanas luach cothrom seo amúchta go hiomlán mar neamhéifeachtúlacht fálaithe thar shaolré fanta na ndíorthach. Táthar tar éis suim carntha de €30.4 milliún

a aithint mar ioncam sa ráiteas ioncaim agus i gcúlchiste fála an tsreafa airgid. Níltear ag dréim le haon neamhéifeachtúlacht fálaithe breise.

Níl aon díorthaigh sa Ghníomhaireacht.

9. GLANBHRABÚS AR DHIÚSCAIRT IASACHTAÍ, SÓCMHAINNÍ RÉADMHAOINE AGUS IONCAM FARASBAIRR

Grúpa	Nóta	2013 €'000	2012 €'000
Ioncam farasbairr ar aisíocaíochtaí iasachta (sa bhreis ar luachanna anonn iasachtaí)	20	530,838	172,374
Glan (caillteanais)/bhrabús ar dhiúscairt iasachtaí	20	(29,386)	15,139
Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine		3,959	714
Glanbhrabús iomlán ar dhiúscairt iasachtaí, sócmhainní réadmhaoine agus ioncam farasbairr		**505,411**	**188,227**

I rith na bliana, dhiúscair an Grúpa iasachtaí agus infháltais áirithe faighte le tríú páirtithe. Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt a thomhas mar an difríocht idir fáltais díolacháin faighte agus luach anonn na n-iasachtaí agus na n-infháltas seo. Réadaigh an grúpa glanbhrabús de chuid €29.4m (2012: brabús de €15m)ar dhiúscairt iasachtaí sa bhliain. Ní aithnítear brabús ar dhiúscairt iasachtaí sa chás go bhfuil an nasc féichiúnaí foriomlán bearnaithe i gcomhréir leis na sonraí um measúnú bearnaithe is déanaí atá ar fáil.

I rith na bliana, dhíol an Grúpa sócmainní réadmhaoine trádála ar leith le tríú páirtithe. Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt a thomhas mar an difríocht idir fáltais díolacháin faighte agus luach anonn na sócmhainní réadmhaoine seo. Réadaigh an Grúpa glanbhrabús de chuid €4.0m (2012: €0.7m) ar dhiúscairt na sócmhainní réadmhaoine trádála sa bhliain.

I gcás sócmhainní faighte áirithe, tá luach anonn na n-iasachtaí agus na n-infháltas sáraithe ag na fáltais ó dhiúscairt na comhthaobhachta bunaidh i nasc féichiúnaí. Aithnítear an farasbarr seo sa ráiteas ioncaim mar bhrabúis réadaithe ar iasachtaí. As an méid iomlán de €531m gineadh €306m (2012: €108m)ó fhéichiúnaithe a bhfuil fiachas uile an GNBS aisíoctha go hiomlán acu agus aithnítear aon airgead breise a fhaightear mar bhrabús. Aithnítear €225m (2012: €64m) breise d'ioncam farasbairr ar shócmhainní iasachta ar leith le nasc féichiúnaí sa chás go bhfuil an airgead ginte agus faighte ag an GNBS tar éis luach anonn na hiasachta a shárú; agus sa chás go bhfuil sreafaí airgid measta don nasc féichiúnaí trí chéile níos mó ná luachanna anonn na hiasachta trí chéile. Tá breis eolas faoi aithint ioncam farasbairr i Notá 3, breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla.

Ní dhearna an Ghníomhaireacht aon iasachtaí nó sócmhainní réadmhaoine a dhiúscairt.

10. COSTAIS RIARACHÁIN

Grúpa	Nóta	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Costais in-aisíoctha le GBCN	10.1	3,476	37,292	40,768	36,890
Táillí príomhsheirbhíseora	10.2	2,200	52,587	54,787	56,427
Táillí máistir-sheirbhíseora	10.3	-	3,082	3,082	3,547
Costais Comhcheangail IBRC	10.4	-	7,369	7,369	-
Táillí bainistíochta punainne	10.5	-	5,549	5,549	6,882
Táillí dlí	10.6		2,975	2,975	4,634
Costais um dhícheall cuí	10.7	-	-	-	4,086
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	10.8	-	3,423	3,423	3,022
Costais chíosa agus áitíochta	10.9	-	1,482	1,482	1,375
Táillí iniúchóireachta inmheánacha	10.10	-	911	911	1,023
Seirbhísí iniúchta inmheánaigh eile	10.10	-	-	-	288
Táillí agus costais an Bhord agus an Choiste	10.12	-	599	599	493
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	10.11	20	495	515	450
Iomlán na gcostas riaracháin		**5,696**	**115,764**	**121,460**	**119,117**

Gníomhaireacht	Nóta	2013 €'000	2012 €'000
Costais riaracháin			
Costais in-aisíoctha le GBCN	10.1	40,768	36,890
Táillí agus costais boird agus coiste	10.12	599	493
Costais áitíochta agus eile	10.9	1,174	1,178
Iomlán na gcostas riaracháin		**42,541**	**38,561**

Aithnítear na costais in-aisíoctha le GBCN mar chostas don GNBS. Aisíocann Grúpa BSNT na costais uile, seachas táillí Boird agus coiste agus costais Boird tabhaithe ag an GNBS, leis an GNBS. Chúitigh Grúpa BSNT costais iomlána de chuid €41.9m (2012: €38.1m) leis an GNBS.

Gníomhaireacht	Nóta	2013 €'000	2012 €'000
Costais ar féidir cúiteadh ag Grúpa BSNT			
Costais in-aisíoctha le GBCN	10.1	40,768	36,890
Costais áitíochta	10.9	1,170	1,177
Iomlán na gcostas ar féidir cúiteadh ag Grúpa BSNT		**41,938**	**38,067**

10.1 Costais in-aisíoctha leis an GBCN

Faoi Alt 42 (4) den Acht, tá dualgas ar an GNBS na costais tabhaithe ag GBCN de thoradh a fhoireann a shannadh agus seirbhísí a sholáthar don GNBS a chúiteamh le GBCN.

Cuimsítear costais ó costais foirne de €31.1m (2012: €27.1m) agus forchostais agus costais seirbhísí roinnte de €9.6m (2012: €9.8m).

Tabhaíonn GBCN costais indíreacha ar nós tuarastail, cíos, TF, seirbhísí oifige agus gnó. Tá aontaithe ag an GNBS a cion comhréireach siúd de na forchostais seachtracha a chúiteamh le GBCN ar bhonn láraithe sa chaoi is go mbaineann GBCN tairbhe díreach nó indíreach as soláthar na n-earraí nó seirbhísí gaolmhara. Sna costais seo áirítear costais TF lárnacha, seirbhísí oifige agus gnó, mar aon le dímheas i ndáil le húsáid sócmhainní seasta GBCN agus forchostais lárnacha eile.

Gearrtar na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) agus déanann an Grúpa an Ghníomhaireacht a chúiteamh.

Costais foirne

Níl aon fhostaithe ag an nGrúpa. Tá an pearsanra ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN costas tuarastail na foirne atá ag obair go lánaimseartha i ngnó an GNBS a athmhuirearú ar an nGrúpa. B'ionann líon na bhfostaithe de chuid GBCN, a raibh baint dhíreach acu leis an nGrúpa ('Oifigigh an GNBS') trath an dáta tuairiscithe, agus 331 (2012: 224) agus bhí an costas iomlán tuarastail, lena n-áirítear costais phinsin, cothrom le €31.1m (2012: €27.1m). Chomh maith leis sin, soláthraíonn GBCN seirbhísí comhroinnte don GNBS lena n-áirítear TF, AD agus Airgeadas. Bhí costas fostaithe GBCN (nach Oifigigh an GNBS iad) ag soláthar na seirbhísí comhroinnte seo don GNBS i rith 2013 cothrom le €2.5m (2012: €3.1m).

Tá Oifigigh an GNBS ina mbaill de Scéim Pinsean Sochair Shainithe GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí sa scéim seo thar ceann na bhfostaithe úd. Déantar costas na ranníocaíochtaí pinsean seo a athmhuirearú ar an GNBS.

I measc na gcostas foirne tá tuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin mar atá luaite anseo thíos:

Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)	**2013 €**	**2012 €**
Tuarastal	365,500	365,500
Sochair incháinithe	21,710	22,664
Performance related bonus	-	-
	387,210	**388,164**

San áireamh i luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin tá buntuarastal, sochair incháinithe agus íocaíocht i gcoibhneas le feidhmíocht de suas le 60 faoin gcéad de thuarastal bliantúil. Bhí an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin i dteideal íocaíocht i gcoibhneas le feidhmíocht don bhliain 2012 agus 2013, ach i bhfianaise na ndúshlán geilleagrach ag tabhairt aghaidh ar an tír, tharscaoil sé a theidlíocht i ndáil leis an íocaíocht seo.

Ní sháraíonn teidlíochtaí pinsin an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin téarmaí caighdeánacha scéim eiseamláireach aoisliúntais na hearnála poiblí.

Is é POF GBCN a chinneann luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin i ndiaidh comhairliúcháin le Coiste Comhairleach GBCN. Le comhairle á tabhairt maidir le luach saothair, soláthraítear faisnéis do Choiste Comhairleach GBCN ó dhearcthaí Choiste Luach Saothair GBCN. Is comhalta é Cathaoirleach ar Bhord an GNBS de Choiste Luach Saothair GBCN chun críche plé a dhéanamh ar shaincheisteanna a bhaineann leis an bhfoireann atá sannta chuig an GNBS.

10.2 Táillí Príomhsheirbhíseora

San áireamh i dtáillí príomhsheirbhíseora tá táillí íoctha le gach Institiúid Rannpháirteach agus na Príomhsheirbhíseoirí, as sócmhainní bainc incháilithe a sheirbhísiú. Is iad na hInstitiúidí Rannpháirteacha a riarann na hiasachtaí agus na hinfháltais a d'eascair laistigh de gach Institiúid Rannpháirteach. Tá na méideanna iníoctha le gach Institiúid Rannpháirteach sonraithe i Nóta 37, nochtadh páirtithe gaolmhara. B'ionann na táillí íoctha le agus tabhaithe ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha agus €45.2m (2012: €56.4m), ar ionann sin agus táille iomlán de chuid 7 mbonnphointe (2012: 8 mbonnphointe) d'iarmhéideanna iasachta parfhiachais arna riar.

Tar éis leachtaithe IBRC i mí Feabhra 2013, rinneadh an phunann iasachtaí a bhí á bainistiú ag IBRC thar ceann an GNBS a aistriú go Capita mar Phríomhsheirbhíseoir. Leanann Capita air ag bainistiú an phunainn leis an GNBS ag déanamh maoirseachta air. Ba ionann na costais a íocadh le Capita mar Phríomhsheirbhíseoir le linn 2013 agus €7.4 milliún (2012: €nialas).

Cuimsíonn táillí Príomhsheirbhíseora gearrtha ar RSNT táillí a íocadh le Certus agus Comhleachtaitheoirí Speisialta IBRC as costais bunaithe um sheirbhísiú iasachtaí.

10. COSTAIS RIARACHÁIN (AR LEAN)

10.3 Táillí Máistir-Sheirbhíseora

Áirítear i dtáillí máistir-sheirbhíseora táillí íoctha leis an Máistir-Sheirbhíseoir, Capita. Soláthraíonn Capita seirbhísí riaracháin iasachtaí agus bainistíochta sonraí don Ghrúpa. Bhí táillí Capita don bhliain cothrom le €3.1m (2012: €3.5m).

10.4 Costais comhdhlúite IBRC

Mar thoradh ar leachtú IBRC i mí Feabhra 2013, thabhaigh an GNBS costais iomlána de €13 mhilliún. Tabhaíodh €7.4 milliún den mhéid sin ar an bpunann a bhí ann agus bhain €5.7 milliún de le RSNT (san áireamh i 10.1 agus 10.2). Cuimsíonn costais comhdhlúite IBRC táillí a tabhaíodh as comhdhlúthú phunann IBRC, rud a measadh a ghnóthófaí mar thoradh ar an leachtú speisialta agus freisin as costais a bhain leis an bparfhiachas €41 billiún d'iasachtaí an GNBS arna mbainistiú ag IBRC a aistriú go Capita. Cuimsíonn costais táillí a íocadh leis na Comhleachtaitheoirí Speisialta (€3.9 milliún), costais tionscadail agus comhdhlúthú córas (€2.7 milliún) agus costais tionscadail eile (€0.7 milliún).

10.5 Táillí bainistíochta punainne

Baineann táillí bainistíochta punainne le táillí tabhaithe i mbainistíocht agus tacaíocht leanúnach féichiúnaithe. San áireamh sna costais áirítear táillí luachála réadmhaoine, cuardaigh sócmhainní agus clárlainne táillí, costais díolacháin iasachtaí agus costais árachais.

10.6 Táillí Dlí agus Cánach

San áireamh i dtáillí dlí tá táillí íoctha le gnólachtaí seirbhíse gairmiúla i ndáil le comhairle dlí.

10.7 Costais um dhícheall cuí

Bhí costais um dhícheall cuí tabhaithe ag an nGrúpa i ndiaidh na punainne iasachtaí a fháil ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Glacadh le na costais um dhícheall cuí tabhaithe ag an nGrúpa mar chostais idirbhirt agus áirítear iad i gcostas éadála na n-iasachtaí agus na n-infháltas. B'ionann an costas um dhícheall cuí iomlán tabhaithe agus €78.2m, d'aisghabháil an Grúpa €64.1m de na costais seo san iomlán ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha trí dhéaduchtú i luach éadála na n-iasachtaí. Ní aisghafa an iarmhéid de chuid €14.1m nach bhfuil ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha agus atá curtha san áireamh sa ráiteas ioncaim in 2012 (€4.1m) agus 2011 (€10m).

10.8 Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta

Áirítear i gcostais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta costais tabhaithe i rith na bliana i ndáil le TF, luacháil díorthaigh, comhairle chánach agus costais riaracháin eile.

10.9 Costais chíosa agus áitíochta

Áirítear i gcostais chíosa agus áitíochta costais tabhaithe i rith na bliana i ndáil leis na háitribh a bhfuil an Grúpa ag baint úsáide astu. Tá a háitreabh oifige reatha léasaithe ag an nGníomhaireacht le haghaidh tréimhse deich mbliana ar chíos bliantúil de chuid €1.0m. Tá an tríú urlár dá háitreabh oifige reatha ligthe ar léas ag an nGníomhaireacht ar feadh tréimhse deich mbliana ag cíos bliantúil de €1.0 milliún agus tá an chéad urlár ligthe ar cíos aici ar feadh tréimhse 12 bhliain agus 4 mhí ag cíos bliantúil de €0.15 milliún. Tá tuilleadh eolais ar chíosanna san áireamh i Nóta 33, tiomantais agus dliteanais theagmhasacha.

Baineann an t-iarmhéid atá fágtha le costais áitíochta.

10.10 Táillí iniúchóireachta inmheánacha

D'úsáid an Grúpa seirbhísí gnólacht iniúchóireachta seachtraí (Deloitte) chun ról an iniúchta inmheánaí a chomhlíonadh don Ghrúpa. Baineann na táillí atá tabhaithe go dtí seo leis an iniúchadh ar phróisis ghnó a rinne na hiniúchóirí inmheánacha agus tuairisciú a rinneadh ar thorthaí na n-iniúchtaí inmheánacha.

Seirbhísí iniúchta inmheánaigh eile

I gcaitheamh na bliana, chuir iniúchóir inmheánach an Ghrúpa, Deloitte, roinnt seirbhísí iniúchta inmheánaigh i gcrích a bhí sa bhreis ar scóip gháth-sheirbhísí an iniúchta inmheánaigh. Níor tabhú aon costais mar seo i 2013.

10.11 Luach saothair iniúchta sheachtraigh

Grúpa	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 GNBS Grúpa €'000	2012 GNBS Grúpa €'000
Iniúchadh ar chuntais aonair	20	495	515	450
Luach saothair iomlán an iniúchta sheachtraigh	**20**	**495**	**515**	**450**

Ní chuireann an t-Ard-Reachtaire Cunstas agus Ciste (mar inichóir seachtrach) aon seirbhísí ráthaíochta, comhairle cánach nó seirbhísí neamhiniúchóireachta ar fáil go an GNBS.

10.12 Táillí an Bhord agus an Choiste

	2013 €	2012 €
Frank Daly (Cathaoirleach)	150,000	150,000
Oliver Ellingham (ceaptha 10 Aibreán 2013)	41,750	-
Eilish Finan (tháinig téarma chun crích 21 Nollaig 2013)	58,549	60,000
Brian McEnery	60,000	60,000
Steven A. Seelig (tháinig téarma chun crích 25 Bealtaine 2013)	24,032	60,000
Willie Soffe	75,000	75,000
Táillí Boird	**409,331**	**405,000**
Costais an bhoird	162,518	60,247
Costais Iomlán an Bhoird	**571,849**	**465,247**
An Coiste Comhairleach Pleanála		
Alice Charles	5,000	5,000
Michael Wall	5,000	5,000
An Coiste Iniúchóireachta		
Jim Kelly	10,000	10,000
Coiste Comhairleach Thuaisceart Éireann		
Frank Cushnahan	3,000	4,000
Brian Rowntree	5,000	4,000
Táillí an Choiste	**28,000**	**28,000**
Iomlán na dTáillí Boird agus Coiste	**599,849**	**493,247**

Ní fhaigheann John Corrigan (Príomhfheidhmeannach GBCN), Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS) nó John Mulcahy aon luach saothair de bhrí gur ag feidhmiú mar chomhaltaí de bhrí oifige an Bhoird atá siad. Tá costais iníoctha i leith Bord GBCN agus baill Coiste leagtha amach faoi seo.

10. COSTAIS RIARACHÁIN (AR LEAN)

10.12 Táillí an Bhord agus an Choiste (ar lean)

	Costais Taistil €	Lóistín agus Cothabháil €	Eile[5] €	Iomlán 2013 €	Iomlán 2012 €
Frank Daly (Cathaoirleach)	4,691	1,727	-	**6,418**	**2,815**
Oliver Ellingham	**4,110**	**2,206**	-	**6,316**	**-**
Brian McEnery	9,413	1,533	8,365	**19,311**	**4,971**
Steven A. Seelig[6]	45,325	8,648	76,500	**130,473**	**52,461**
	63,539	**14,114**	**84,865**	**162,518**	**60,247**

11. GNÓTHACHAIN AGUS CAILLTEANAIS AIRGEADRA EACHTRACH

Grúpa	Nóta	2013 €'000	2012 €'000
(Caillteanais)/gnóthachain um aistriú airgeadra eachtraigh ar iasachtaí agus infháltais	20	(193,043)	216,051
Gnóthachain/(caillteanas) airgeadra eachtrach neamhréadaithe ar ionstraimí airgeadais díorthaigh		208,206	(61,708)
Caillteanais airgeadra eachtrach réadaithe malairte ar ionstraimí airgeadais díorthaigh airgeadra		(104,623)	(255,374)
Gnóthachain airgeadra eachtrach ar airgead tirim		172	1,467
(Caillteanais)/gnóthachain airgeadra eachtrach eile		(48)	132
(Caillteanais) / Gnóthachain iomlána ar airgeadra eachtrach		**(89,336)**	**(99,432)**

Eacraíonn gnóthachain um aistriú airgeadra eachtrach ar iasachtaí agus infháltais ar athluacháil iasachtaí agus infháltas airgeadra eachtrach ainmnithe. Aithnítear méideanna aistrithe airgeadra eachtrach de réir bheartas cuntasaíochta 2.5.

Eascraíonn gnóthachain agus caillteanais ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach ó ghluaiseachtaí margaidh a mbíonn tionchar acu ar luach na dtíorthach sa tréimhse tuairiscithe. Tá caillteanas de chuid €104m (2012: €15m) taifeadta ag an GNBS ar bhonn carntha ó 2010 i leith. Tá an glanchostas carntha seo comhaicmeach le costas "árachais" an GNBS a chosaint ó thionchar luaineachtaí sa ráta airgeadra eachtrach.

I ndiaidh aistriú sócmhainní ó Institiúidí Rannpháirteacha, ghlac an Grúpa páirt in idirbhearta airgeadaíochta d'fhonn

a nochtadh do luaineachtaí ráta malairte a laghdú, luaineachtaí a eascraíonn ó iasachtaí agus infháltais airgeadra eachtrach gnóthaithe. Cuimsíonn an gnóthachan nó caillteanas ar tháirgí díorthaigh gnóthachain agus caillteanais réadaithe agus neamhréadaithe. Aithnítear gnóthachain réadaithe agus neamhréadaithe i gcomhréir le beartas cuntasaíochta 2.15. Mínítear díorthaigh airgeadaíochta ar bhonn níos mionsonraí i Nóta 19.

5 Tar éis soiléiriú a fháil ó na Coimisinéirí Ioncaim maidir leis an gcaoi chun déileáil, ó thaobh cánach de, le caiteachais de chuid Comhaltaí an Bhoird, rinne an GNBS íocaíocht de luach €84,865 leis na Coimisinéirí Ioncaim i leith na mblianta 2010 go 2012.

6 Tá cónaí ar Steven Seelig i Stáit Aontaithe Mheiriceá. Baineann costais le costais taistil agus cóiríochta ar bhonn aisghabhála costais chun freastal ar chruinnithe Boird agus Coiste i mBaile Átha Cliath. Tháinig deireadh le téarma Steven Seelig an 25 Bealtaine 2013.

12. MUIRIR BHEARNAITHE AR IASACHTAÍ AGUS INFHÁLTAIS

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
Iarmhéid ag tús na bliana	3,263,422	2,751,266
Méadú i bhforáil sainiúil	847,227	1,016,647
Scaoileadh na forála sainiúla	(295,026)	(419,189)
Méadú /(scaoileadh) na forála comhchoitinn	309,637	(85,302)
Gluaiseacht iomlán san fhoráil	**861,838**	**512,156**
Iarmhéid ag deireadh na bliana	**4,125,260**	**3,263,422**
Aitheanta sa ráiteas ioncaim	914,345	517,841
Aitheanta i gcoinne iasachtaí agus infháltais	(52,507)	(5,685)
	861,838	**512,156**
Anailís déanta ar bhonn:		
Bearnú sonrach	3,302,773	2,750,572
Bearnú comhchoiteann	822,487	512,850
	4,125,260	**3,263,422**

Ríomhtar an fhoráil bhearnaithe i ndáil le gach nasc féichiúnaí measúnaithe go sainiúil mar an difríocht idir an luach carraeireachta de chuid iasachtaí iomlána gach nasc féichiúnaí agus luach reatha sreabhadh airgid measta na todhchaí don nasc. Léiríonn an méadú ar an bhforáil shainiúil i 2013 go príomha an meath ar an sreabhadh airgid ionchasach do naisc féichiúnaithe i gcás ina dtáinig laghdú ar luach diúscartha réamh-mheasta na comhthaobhachta réadmhaoine chun ionchais reatha an GNBS, bunaithe ar choinníollacha margaidh seachtraigh agus fianaise infhaighte, a léiriú. I dtaca le roinnt naisc féichiúnaithe eile, tháinig feabhas ar an sreabhadh airgid measta, mar thoradh go príomha ar mhéadú ar an luach diúscartha ionchasaigh nó diúscairt luathaithe chomhthaobhacht réadmhaoine, a chúisigh fuascailt san fhoráil bhearnaithe do na naisc féichiúnaithe seo.

Chun críocha na measúnaithe comhchoitinn, rinne an GNBS ráta caillteanais bearnaithe a ríomh ag úsáid sampla de shreabhadh airgid a ullmhaíodh i leith féichiúnaithe arna mbainistiú ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Cuirtear an ráta i bhfeidhm ansin ar an bpunann arna bainistiú ag an Institiúid Rannpháirteach chun an leibhéal forála bearnaithe comhchoitinn atá de dhíth a dhearbhú.

De thoradh ar an modh athbhreithnithe, tháinig méadú ar an ráta forála bearnaithe comhchoitinn ó 12.4% go 23.0% agus mhéadaigh an fhoráil chomhchoiteann de €310 milliún, rud a d'fhág foráil chomhchoiteann iomlán de €822 milliún.

Tá tuilleadh eolais maidir le bearnú iasachtaí agus infháltas le fáil i Nóta 3, meastacháin agus breithiúnais chriticiúla Chuntasaíochta, Nóta 20, Iasachtaí agus infháltais agus Nóta 23, Riosca Creidmheasa.

13. CREIDMHEAS/(MUIREAR) CREIDMHEAS CÁNACH

Grúpa	Nóta	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Cáin reatha					
Cáin chorparáide Éireannach		-	(35)	(35)	(450)
Cáin iarchurtha					
Ar ghnóthachain agus caillteanais luach cothrom ar dhíorthaigh		2,051	(30,993)	(28,942)	26,424
Ar chaillteanais chánach neamh-úsáidte tugtha anonn	28	-	(40,825)	(40,825)	(102,240)
Cáin iarchurtha iomlán aitheanta sa ráiteas ioncaim		**2,051**	**(71,818)**	**(69,767)**	**(75,816)**
Creidmheas/(Muirear) cánach iomlán		**2,051**	**(71,853)**	**(69,802)**	**(76,266)**

Seo a leanas réiteach na cánach ar bhrabús ag ráta corparáideach ábhartha na hÉireann i ndáil le (muirear)/ creidmheas cánach iarbhír an Ghrúpa don bhliain:

Réiteach cánach ar bhrabúis

Grúpa	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Brabús/Caillteanais roimh cánachas	(8,202)	291,606	283,404	308,219
Cáin ríofa ag ráta cánach 25%	(2,051)	72,902	70,851	77,055
Éifeacht:				
Gluaiseachtaí díorthaigh neamh-asbhainte	2,051	(28,141)	(26,090)	24,912
Cáin ar ioncam úis	-	(31)	(31)	450
Costais neamh-asbhainte	-	141	141	273
Caillteanais chánach úsáidte tugtha anonn	-	(44,836)	(44,836)	(102,240)
(Dliteanas)/Sócmhainn cánach iarchurtha aitheanta breise	(2,051)	30,993	28,942	(26,424)
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta ar chaillteanais chánach	-	40,825	40,825	102,240
(Creidmheas)/Muirear cánach	**(2,051)**	**71,853**	**69,802**	**76,266**

Eascraíonn muirear cánach reatha de chuid €0.04m (2012: €0.45m) ar an mbrabús tuillte ag GINBST. Íocadh méid iomlán de chuid €0.6m (2012: €0.6m) leis na Coimisinéirí Ioncaim sa tréimhse a bhaineann le 12.5% den mbrabús ag eascairt i gcás GINBST. Ní raibh muirir chánach ar bith eile i gceist in aonáin Ghrúpa an GNBS agus tá an Ghníomhaireacht díolmhaithe ó cháin ioncaim, cáin chorparáide agus cáin ghnóthachan caipitiúil na hÉireann.

Tá an ráta cáin chorparáide atá infheidhme d'fhormhór d'ioncam an Ghrúpa cothrom le 25%. Tá an ráta cáin chorparáide atá infheidhme d'fhormhór d'ioncam na bhfochuideachtaí cothrom le 12.5% nó 25%. B'ionann an ráta éifeachtach cáin chorparáide le haghaidh 2013 agus 0% (2012: 0%).

Níl aon dliteanais theagmhasacha bainteach le cáin agus sócmhainní teagmhasacha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de réir IAS 37, Forálacha, Dliteanais Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha. Ní eascraíonn éifeachtaí suntasacha ar bith as athruithe ar rátaí cánach nó dlíthe cánach i ndiaidh na tréimhse tuairiscithe.

14. CÁIN IONCAIM I NDÁIL LE COMHPHÁIRTEANNA UM IONCAM CUIMSITHEACH EILE

Grúpa	Nóta	2013 €'000	2012 €'000
Gluaiseacht i gcúlchiste fála an tsreafa airgid roimh cánachas	36	256,012	(439,821)
Gluaiseacht i gcúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin roimh cánachas	36	(4,127)	2,297
Gluaiseacht iomlán		**251,885**	**(437,524)**
Costas/sochar cánach iarchurtha	28	(65,134)	107,451
Cáin ioncaim iomlán bainteach le comhchodanna eile d'ioncam cuimsitheach		**(65,134)**	**107,451**

Is ionann an ghluaiseacht i gcúlchiste fálaithe an tsreafa airgid agus difríocht shealadach idir bonn cánach na ndíorthach áit a bhfuil an chuntasaíocht fálaithe curtha i bhfeidhm agus a luach cothrom sna ráitis airgeadais. Is ionann an ghluaiseacht ar fáil do chúlchiste díolacháin agus difríocht shealadach idir bonn cánach na sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin agus a luach cothrom. Tá sócmhainn cánach iarchurtha aitheanta ag an nGrúpa ar an difríocht shealadach a eascraíonn ón sreabhadh airgid agus ón gcúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin.

15. DÍBHINN ÍOCTHA

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
Díbhinn íoctha	**2,162**	**3,457**

Ar 28 Márta 2013, dhearbhaigh agus d'fhaomh Bord an GINBST íocaíocht díbhinne €0.0424 le haghaidh gach scair (2012: €0.06778 le haghaidh gach scair), íocaíocht a bhí cothrom le €2.162m. Bhí méid na díbhinne do gach scair bunaithe ar thorthaí bannaí deich mbliana rialtas na hÉireann amhail ag 31 Márta 2013. Íocadh an díbhinn le sealbhóirí gnáthscaireanna B an GINBST amháin, is iad sin na hinfheisteoirí príobháideacha, a bhfuil úinéireacht 51% den Chuideachta acu. Níor íocadh díbhinn ar bith le gnáth-scairshealbhóir A, an GNBS an Ghníomhaireacht, a bhfuil úinéireacht 49% den Chuideachta aici.

16. AIRGEAD TIRIM AGUS COIBHÉISÍ AIRGID THIRIM AGUS URRÚS COMHTHAOBHACH

Grúpa	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	332,420	1,405,763	1,738,183	2,142,922
Iarmhéideanna le bainc eile	20	83,793	83,813	62,266
Éarlaisí téarma	-	31,240	31,240	30,634
Infheistíochtaí nóta státchiste	-	1,600,000	1,600,000	-
Airgead agus coibhéisí airgid iomlána	**332,440**	**3,120,796**	**3,453,236**	**2,235,822**
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	63,000	739,000	802,000	1,150,000
Airgead tirim, coibhéisí airgid thirim agus urrúis chomhthaobhacha iomlána	**395,440**	**3,859,796**	**4,255,236**	**3,385,822**

Gníomhaireacht	2013 €'000	2012 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	1,152	1,268
Airgead agus coibhéisí airgid iomlána	**1,152**	**1,268**

Áirítear iarmhéideanna le Citibank, AIB agus BNP sna hiarmhéideanna le bainc eile. Is ionann nótaí Státchiste agus nótaí gearrthréimhseacha úsmhara, le tréimhsí aibíochta níos lú ná 30 lá go ginearálta, atá i seilbh GBCN.

I gcomhréir le comhaontú nua idir an GNBS agus GBCN in 2012, éilítear ar an GNBS anois urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN mar comhaontú breactha comhthaobhachta (CPA). Tá GBCN mar an contrapháirtí i gcás díorthaigh uile an GNBS (seachas iad siúd atá gnóthaithe ó iasachtaithe. Éilíonn GBCN go dtabharfaí airgead tirim di mar urrús comthaobhachta d'fhonn a nochtadh don GNBS a laghdú i ndáil lena staideanna díorthach. Ag 31 Nollaig 2012, b'ionann nochtadh díorthaigh an GNBS agus €0.6bn (2012: €1.2bn) faoi mar atá leagtha amach i Nóta 19.

In 2011, cuireadh suim de chuid $135,515 ar éarlais i gcuntas leithscartha. Coimeádfar an méid seo i gcuntas leithscartha go socrófar éileamh dlí ar feitheamh i ndáil le féichiúnaí. Nuair a bheidh sé sin socraithe aisíocfar an méid leis an GNBS nó coimeádfaidh tríú páirtí eile é, ar feitheamh toradh an éilimh dlí. Ní dhearnadh tuairisciú ar an méid seo mar chuid d'iarmhéid airgid thirim an Ghrúpa agus é fós coinnithe in eascró tráth an dáta tuairiscithe.

Tráth an dáta tuairiscithe, tá suim de chuid €14.6m coinnithe i gcuntas eascró in ainm an Ghrúpa. Baineann an méid seo le toradh nósanna imeachta um dhícheall cuí ar iasachtaí Thráinse 9 AIB. Nuair a bhíonn críoch curtha ag AIB leis an dícheall cuí, aistreofar an méid iomlán nó páirt de chuig cuntas bainc an Ghrúpa nó coimeádfaidh AIB é. Déantar iarmhéid an chuntais

seo a mheas gach sé bliana. Is é 1 Bealtaine 2014 an chéad dáta athbhreithnithe eile. Níor socraíodh aon méideanna i 2013.

17. SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS AR FÁIL LE HAGHAIDH DÍOLACHÁIN

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
Bannaí gearrthréimhseacha an chisteáin	145,138	257,932
Iomlán na sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	**145,138**	**257,932**

Áirítear i sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin bannaí cisteáin rialtas na hÉireann a fuarthas le haghaidh bainistíocht leachtachta. B'ionann luach ainmniúil na sócmhainní ar fáil le haghaidh díolacháin ag 31 Nollaig 2013 agus €145m (2011: €255m).

18. MÉIDEANNA DLITE LE / Ó INSTITIÚIDÍ RANNPHÁIRTEACHA

Ghnóthaigh an GNBS cuntais rótharraingte gafa le cuntais iasachta féichiúnaithe in 2010 agus 2011, ar bhonn dlíthiúil. Ag an 31 Nollaig 2013, bhí na méideanna seo a leanas infhála ó agus iníoctha leis na hInstitiúidí Rannpháirteacha i ndáil le hairgead bailithe nó íoctha ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha maidir le cuntais rótharraingte féichiúnaithe an GNBS. Is iondúil nach nglanann an GNBS agus na hInstitiúidí Rannpháirteacha méideanna dlite go dtí tráth teagmhas críochta ar nós dúnadh cuntais. D'fhéadfadh go mbeadh difríocht idir na méideanna glanta agus na hiarmhéideanna arna dtuairisciú ag deireadh na bliana.

Staideanna rótharraingtí neamhghlanta	Infhála €'000	Iníochta €'000
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2012	78,953	(36,423)
Gluaiseacht i gcuntais rótharraingte i rith na bliana	(506)	11,747
Iarmhéid amhail ag 31 Nollaig 2013	**78,447**	**(24,676)**

19. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH

Mar chuid den phróiseas éadála iasachtaí ó Institiúidí Rannpháirteacha, fuair an Grúpa roinnt díorthach a bhí gaolta le hiasachtaí bunúsacha.

Chomh maith leis sin, glacann an Grúpa páirt i gconarthaí díorthaigh chun a nochtadh ar riosca ráta úis agus malairte eachtraí a fhálú.

Tá beartais bunaithe ag an nGrúpa chun na rioscaí a thagann chun cinn i ndáil le díorthaigh a bhainistiú, beartais fálaithe san áireamh, a bhfuil míniú le fáil orthu i Nóta 22 agus 23.

Ní gá gurb ionann méideanna barúlacha cineálacha áirithe ionstraimí airgeadais agus méideanna sreabha airgid amach anseo i gceist nó luach cothrom reatha na n-ionstraimí agus, dá réir sin, ní comhartha maith iad de nochtadh an Ghrúpa do rioscaí creidmheasa nó margaidh. Deirtear go mbíonn ionstraimí díorthaigh fabhrach (sócmhainní) nó neamhfhabhrach (dliteanais) de thoradh luaineachtaí i rátaí úis margaidh nó malairte eachtraí i gcoibhneas lena dtéarmaí. D'fhéadfadh luaineacht shuntasach a bheith le tabhairt faoi deara i méid conarthach nó barúlach ionstraimí airgeadais díorthaigh ar láimh, sa chomhthéacs go bhfuil ionstraimí fabhrach nó neamhfhabhrach, agus, dá réir sin, féadfaidh luaineacht a bheith i gceist le luach cothrom comhiomlán sócmhainní agus dliteanas díorthaigh airgeadais, le himeacht ama.

Is ionann babhtálacha airgeadaíochta agus rátaí úis agus tiomantais sraith amháin de shreafaí airgid a bhabhtáil le sraith eile. Eascraíonn babhtálacha as malairt gheilleagrach airgeadraí nó rátaí úis (ráta seasta nó ráta comhlúthach, mar shampla) nó meascán díobh uile (mar shampla babhtálacha ráta úis trasairgeadra). Is ionann riosca creidmheasa an Ghrúpa agus costas poitéinsiúil conarthaí babhtála a ionadú má theipeann ar chontrapháirtí a oibleagáidí faoin gconradh a chomhlíonadh. Déantar monatóireacht leanúnach ar an riosca agus an luach cothrom reatha mar bhonn tagartha.

Is ionann roghanna ráta úis agus comhaontuithe conarthacha faoina dtugann an díoltóir (geallaí) ceart don cheannaitheoir (sealbhóir), ach ní oibleagáid, méid shonrach d'ionstraim airgeadais a cheannach (céadrogha ar cheannach) nó a dhíol (céadrogha ar dhíol) ag praghas réamhchinntithe, ag nó faoi dáta socraithe nó i rith tréimhse socraithe. Faigheann an geallaí préimh ón gceannaitheoir mar chomaoin do thoimhde riosca an ráta úis. Tá an Grúpa nochta do riosca creidmheasa ar roghanna faighte ó Institiúidí Rannpháirteacha amháin, agus sa chomhthéacs go bhfuil luach anonn luaite leo.

19. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH (AR LEAN)

Seo thíos na luachanna cothroma, agus méideanna barúlacha i dtaobh ionstraimí airgeadais díorthaigh ina seilbh.

Grúpa 31 Nollag 2013	Méid barúlach €'000	Luachanna cothroma Sócmhainní €'000	 Dliteanais €'000	Glan €'000
(a) Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte ó iasachtaithe	2,408,710	107,301	-	107,301
Ionstraimí airgeadais díorthaigh eile	454,843	13,334	(29,105)	(15,771)
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	5,637,327	18,162	(104,162)	(86,000)
(b) Ionstraimí airgeadais díorthaigh ainmnithe i ngaolta fálaithe				
Babhtálacha ráta úis – GNBS	21,130,000	21,572	(458,314)	(436,742)
– RSNT	1,900,000	-	(8,203)	(8,203)
Sócmhainní /(dliteanais) iomlána díorthaigh	**31,530,880**	**160,369**	**(599,784)**	**(439,415)**

Grúpa 31 Nollag 2012	Méid barúlach €'000	Luachanna cothroma Sócmhainní €'000	 Dliteanais €'000	Glan €'000
(a) Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte ó iasachtaithe	4,031,893	321,842	-	321,842
Ionstraimí airgeadais díorthaigh eile	1,264,005	17,114	(154,985)	(137,871)
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	6,247,180	11,750	(305,956)	(294,206)
(b) Ionstraimí airgeadais díorthaigh ainmnithe i ngaolta fálaithe				
Babhtálacha ráta úis - GNBS	18,100,000	-	(707,747)	(707,747)
Sócmhainní /(dliteanais) iomlána díorthaigh	**29,643,078**	**350,706**	**(1,168,688)**	**(817,982)**

Gluaiseacht aitheanta sa ráiteas ioncaim agus in ioncam cuimsitheach eile

Léiríonn an tábla anseo thíos staid an luch cothrom glan ar dhíorthaigh ag 31 Nollaig 2013 agus 2012. Aithnítear an ioncam sa ráiteas ioncaim ar dhíorthaigh sa chás nach bhfuil cuntasaíocht fála i bhfeidhm, Nóta 8, i gcaillteanais airgeadra eachtrach neamhréadaithe ar ionstraimí airgeadais díorthaigh, Nóta 11, nó in ioncam cuimsitheach eile ina bhfuil cuntasaíocht fála i bhfeidhm, Nóta 36.

Grúpa	Notá	Luachanna cothroma 2013 €'000	 2012 €'000	Gluaiseacht €'000
(a) Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte ó iasachtaithe	8	107,301	321,842	**(214,541)**
Ionstraimí airgeadais díorthaigh eile	8	(15,771)	(137,871)	**122,100**
Díorthaigh airgeadra eachtrach	11	(86,000)	(294,206)	**208,206**
(b) Ionstraimí airgeadais díorthaigh ainmnithe i ngaolta fálaithe	36			
Babhtálacha ráta úis – GNBS		(436,742)	(707,747)	**271,005**
– RSNT		(8,203)	-	**(8,203)**
Glanghluaiseacht luach cothrom díorthaigh		**(439,415)**	**(817,982)**	**378,567**

(a) Ionstraimí airgeadais díorthaigh ag luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas

B'ionann luach cothrom na ndíorthach faighte ó iasachtaithe (a bhain le hiasachtaí a fuarthas) ag deireadh na bliana agus €107 milliún (2012: €322 milliún). B'ionann gluaiseacht luach cothrom sa ráiteas ioncaim ar na díorthaigh seo sa bhliain agus caillteanas glan de €90 milliún (2012: €54 milliún) (féach Nóta 8), a chuimsíonn caillteanas de €215 milliún agus €125 milliún a fuarthas i leith táille scoir ar dhíorthach iasachta a fuarthas, atá aitheanta mar ghnóthachan luacha cothroim sa ráiteas ioncaim.

Baineann ionstraimí airgeadais díorthaigh eile le luach cothrom díorthach a bhfuil an Grúpa páirteach iontu ar mhaithe le hionstraimí airgeadais díorthaigh faighte ó iasachtaithe a fhálú. Níl na díorthaigh seo ainmnithe i ngaolta fálaithe. B'ionann an ghluaiseacht luach cothrom a aithnítear sa ráiteas ioncaim ar na díorthaigh seo sa bhliain agus gnóthachan glan de €30 milliún (2012: €9m Féach Nóta 8), a chuimsíonn gnóthachan de €122 milliún lúide €92 milliún a íocadh i leith táille scoir ar fháil dhíorthaigh iasachtaí, atá aitheanta mar chaillteanas luach cothrom sa ráiteas ioncaim.

I ndiaidh aistriú sócmhainní ó Institiúidí Rannpháirteacha agus i bhfianaise go n-íocann an GNBS as na hiasachtaí seo le bannaí ainmnithe in Euro, ghlac an GNBS páirt i ndíorthaigh airgeadra eachtraigh d'fhonn a nochtadh do luaineacht ráta malairte ag eascairt as iasachtaí agus infháltais airgeadra eachtraigh a laghdú.

(b) Ionstraimí airgeadais díorthaigh ainmnithe i ngaolta fálaithe

Tráth an dáta tuairiscithe, bhí an GNBS tosaithe ar €23bn (2012: €18.1bn) de bhabhtálacha ráta úis lena nochtadh i leith riosca ráta úis ag eascairt as rátaí comhlúthacha Euribor a fhálú.

Tráth an dáta tuairiscithe , tá urrúis fiachais de chuid €34.6 billiún eisithe ag an GNBS le cúpón ráta comhlúthach bunaithe ar Euribor. Tá ionstraimí airgeadais a bhfuil praghas ag rata comhlúthach luaite leo, leochaileach do luaineachtaí ráta úis i gcás rátaí Euribor, a bhfuil tionchar acu ar méid an chostais úis iníoctha iníoctha ar urrúis fiachais i mbun eisiúna. Tugann na babhtálacha seo deis don GNBS sreafaí airgid seasta a mhalartú le sreafaí airgid comhlúthacha,.i. íocann sí ús seasta le contrapháirteanna na babhtála agus faigheann sí ús comhlúthach, a úsáideann an GNBS chun ús comhlúthach a íoc le sealbhóirí a hurrúis fiachais i mbun eisiúna.

De réir mar a luainíonn rátaí úis margaidh suas nó síos, bíonn tionchar ag a leithéid ar luach na mbabhtálacha ráta úis. Mar shampla, má laghdaíonn rátaí Euribor, agus go bhfuil sreafaí airgid seasta á íoc ag an mbabhtáil ag ráta níos airde ná Euribor, ansin meathlaíonn luach an díorthaigh sin toisc go bhfuil sé níos saoire iasacht a fháil sa mhargadh oscailte.

Beidh luainíocht i gceist le luach na ndíorthach i gcaitheamh saolré an díorthaigh ach is gnóthachain agus caillteanais neamhréadaithe na luainíochtaí seo agus críochnóidh siad suas ar deireadh le luach nialais. Tugtar faoina díorthaigh chun críocha bainistíochta riosca agus faoi IFRS is féidir iad a shannadh i gcaidrimh fálaithe. Ní dhéantar aon ghnóthachain nó caillteanais ar dhíorthaigh i gcaidrimh fála a aithint láithreach trí bhrabús nó caillteanas toisc go bhfuil sé ar intinn luaineacht sa ráiteas ioncaim a laghdú. Dá réir sin aithnítear na gnóthachain agus caillteanais in ioncam cuimsitheach eile.

Sannadh na babhtálacha ráta úis seo go foirmiúil i gcaidrimh fálaithe i rith 2010, tráth arb ionann luach cothrom na ndíorthach seo (diúltach) agus €30.4m. Aithníodh an méid seo mar chaillteanas luach cothrom ar ionstraimí airgeadais díorthaigh eile sa ráiteas ioncaim in 2010. Ní raibh aon díorthaigh á gcoinneáil ag an nGníomhaireacht tráth an dáta tuairiscithe.

Tá léargas le fáil sa tábla thíos ar na tréimhsí a bhfuiltear a) ag súil le tarlú na sreabha airgid iarbhír agus b) an uair a mbeidh tionchar ag tabhú na sreabha airgid fálaithe ar an ráiteas ioncaim, gan aon choigeartuithe cuntasaíochta fálaithe a d'fhéadfadh a bheith i gceist a chur san áireamh.

Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) 31 Nollaig 2013	**0-6 mhí €'000**	**6 mhí - 1 bhliain €'000**	**1-5 bliana €'000**	**Níos mó ná 5 bliana €'000**	**2013 Iomlán €'000**
a) Ag súil le tarlú	21,596	23,584	336,432	44,632	**426,244**
b) Ag súil le tabhú	22,753	25,961	306,558	30,767	**386,039**

19. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH (AR LEAN)

(b) Ionstraimí airgeadais díorthaigh ainmnithe i ngaolta fálaithe (ar lean)

Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) 31 Nollaig 2012	0-6 mhí €'000	6 mhí - 1 bhliain €'000	1-5 bliana €'000	Níos mó ná 5 bliana €'000	2012 Iomlán €'000
a) Ag súil le tarlú	38,464	22,060	213,982	-	**274,506**
b) Ag súil le tabhú	27,472	20,758	201,298	-	**249,528**

RSNT 31 Nollaig 2013	0-6 mhí €'000	6 mhí - 1 bhliain €'000	1-5 bliana €'000	Níos mó ná 5 bliana €'000	2013 Iomlán €'000
a) Ag súil le tarlú	-	3,554	52,432	-	**55,986**
b) Ag súil le tabhú	2,553	3,998	49,435	-	**55,986**

Tá difear i méid an úis tabhaithe cheana féin agus nach bhfuil íoctha fós sa bhliain le sonrú idir sreafaí airgid in a) agus b).

Ní chuirtear aon fhálú sreabhadh airgid i bhfeidhm sa Ghníomhaireacht.

20. IASACHTAÍ AGUS INFHÁLTAIS

Grúpa	Notá	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Luach anonn iasachtaí agus infháltas roimh bearnaithe		11,715,589	23,723,370	35,438,959	26,039,684
Lúide: foráil le haghaidh muirir bhearnaithe ar iasachtaí agus infháltais	12	-	(4,125,260)	(4,125,260)	(3,263,422)
Iomlán na n-iasachtaí agus na n-infháltas		**11,715,589**	**19,598,110**	**31,313,699**	**22,776,262**

Tugtar léargas sa tábla thuas ar luach anonn iasachtaí faighte ó Institiúidí Rannpháirteacha, an méid a fuair an Grúpa na hiasachtaí lena aghaidh (ar lascaine i gcomhthéacs na méideanna conarthacha dlite faoi na comhaontuithe iasachta) san áireamh, mar aon le gluaiseachtaí iasachta tar éis éadála, lúide aon bhearnú breise eile a measfar a tharla i ndiaidh na héadála.

Nuair a bunaíodh RSNT, fuair an GNBS gníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach thar sócmhainní áirithe IBRC a d'úsáid IBRC mar chomhthaobhacht mar chuid dá shocrúcháin chistithe le Banc Ceannais na hÉireann. Amhail an 31 Nollaig 2013, bhí €1.4 billiún d'aisíocaíochtaí bunaidh agus úis den ghníomhas saoráide iasachta faighte ag RSNT. Go dtí Aibreán 2014, bhí €3.2 billiún sa bhreis d'aisíocaíochtaí bunaidh agus úis faighte ag RSNT ó na Comhleachtaitheoirí Speisialta, rud a d'fhág iarmhéid de €8.5 billiún ar ghníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach RSNT.

Tá léargas le fáil sa tábla thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí agus infháltais ón tráth éadála.

Réiteach gluaiseachta in iasachtaí agus infháltais	Nóta	2013 €'000	2012 €'000
Iasachtaí faighte – iarmhéid tosaigh		**26,039,684**	**28,358,655**
Iasachtaí nua eisithefaighte			
– GNBS		19,424	18,511
– RSNT		12,928,345	-
Gluaiseachtaí iasachta			
Coigeartuithe ar éadáil iasachta			
Coigeartuithe luachála ar dhícheall cuí a thhabhairt chun críche	20.2	-	(32,058)
Glanadh i bpáirt um Thráinse 9 AIB	16	-	(511)
Glanadh iasachtaí airgid dáta luacha go dáta aistrithe	20.3	-	(85,356)
Coigeartuithe iomlána ar éadáil iasachta		**-**	**(117,925)**
Fáltais ó agus íocaíochtaí le hiasachtaithe			
GNBS			
Ioncam neamh-diúscartha	20.4	(792,230)	(1,210,258)
Fáltais ó dhíol comhthaobhachta mar urrús i gcoinne iasachtaí agus infháltas	20.5	(3,146,290)	(2,504,320)
Fáltais ó dhíolachán iasachtaí		(293,695)	(461,780)
Cistí i gcúrsa bailiúcháin		(51,377)	-
Comaoin iarchurtha ar dhíolachán iasachtaí	20.6	(10,986)	(3,568)
Cistí réamhíoctha le hiasachtaithe		664,952	308,409
RSNT			
Aisíoc gníomhas saoráid iasachta ag Comhleachtaitheoirí Speisialta		(1,225,000)	-
Ús tuillte ar gníomhas saoráid iasachta	5	201,291	-
Us faighte ar gníomhas saoráid iasachta		(189,047)	-
Iomlán na bhfáltas ó agus íocaíochtaí le hiasachtaithe		**(4,842,382)**	**(3,871,517)**
Gluaiseachtaí eile iasachta			
Ioncam úis iasachta tuillte	5	1,058,032	1,221,862
Cuntais rótharraingte	20.7	(11,282)	37,975
(Caillteanas)/brabús aitheanta ar dhíolachán iasachtaí	9	(29,386)	15,139
Ioncam farasbairr	9	530,838	172,374
Gluaiseacht airgeadra eachtrach ar iasachtaí agus infháltais	11	(193,043)	216,051
Eile		(61,271)	(11,441)
Iomlán na ngluaiseachtaí iasachta eile		**1,293,888**	**1,651,960**
Iomlán na ngluaiseachtaí iasachta		**(3,548,494)**	**(2,337,482)**
Iasachtaí agus infháltais réamhbhearnaithe			
Iasachtaí agus infháltais – GNBS		23,723,370	26,039,684
Gníomhas saoráid iasachta – RSNT	20.1	11,715,589	-
Iomlán na hiasachtaí agus infháltais réamhbhearnaithe		**35,438,959**	**26,039,684**
Bearnú iasachtaí agus infháltas	12	(4,125,260)	(3,263,422)
Iasachtaí agus infháltais ghlana i ndiaidh bearnaithe		**31,313,699**	**22,776,262**

20. IASACHTAÍ AGUS INFHÁLTAIS (AR LEAN)

Is ionann glanghluaiseacht iar-bhearnaithe san iarmhéid iasachta sa bhliain agus €8.5bn (2012: €2.8bn). Is ionann an fhoráil bhearnaithe comhchoitinn iomlán ag 31 Nollaig 2013 agus €4.1bn (2012: €3.3bn).

Is ionann gluaiseachtaí iasachta ag titim amach i rith na bliana agus €3.5bn (2012: €2.3bn), lena n-áirítear €3.5bn (2012: €3bn) d'fháltais airgid ó fhéichiúnaithe, ginte ó dhíolachán iasachtaí agus réadmhaoine agus ioncam neamh-diúscartha athfhillteach de chuid €0.79bn (gan RSNT san áireamh) (2012: €1.2bn).

Bhí cistí a réamhíocadh le féichiúnaithe i ndáil le caipiteal oibre agus forbartha cothrom le €0.3bn (2012: €0.3bn). Tuilleadh ioncam úis iasachta de chuid €1.1bn (2012: €1.2bn) sa bhliain, as sin bhí 100% réadaithe in airgead tirim ag an GNBS. Tá tuilleadh fainséise maidir le gluaiseachtaí iasachta ar leith le fáil anseo thíos.

20.1 Gníomhas saoráide iasachta – RSNT

Nuair a bunaíodh RSNT, fuair an GNBS gníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach thar sócmhainní áirithe IBRC a d'úsáid IBRC mar chomhthaobhacht mar chuid dá shocrúcháin chistithe le Banc Ceannais na hÉireann. Amhail an 31 Nollaig 2013, tá €1.4 billiún d'íocaíochtaí bunaidh agus aisíocaíochtaí úis faighte ag RSNT ó Chomhleachtaitheoirí Speisialta an ghníomhais saoráide iasachta.

20.2 Coigeartuithe breise iasachta i ndiaidh dícheall cuí a thabhairt chun críche sa bhliain

Aithnítear aon choigeartú ag eascairt ar chríochnú an díchill chuí ar shócmhainní aistrithe sa ráiteas ar staid airgeadais mar choigeartú ar luach anonn iasachtaí agus infháltas agus trí eisiúint nó fuascailt urrús fofhiachais agus fiachais sinsearacha an GNBS. Tugadh dícheall cuí fáltas iasachta ar fad chun críche i 2012. Ní raibh níos mó coigeartuithe dícheall cuí i 2013.

20.3 Glanadh iasachtaí airgid dáta luacha go dáta aistrithe

Bhí glanadh glan iasachtaí airgid dáta luacha-go-aistrithe faighte in 2013 cothrom le €neamhní (2012: €85m). Léiríonn an méid seo glanghluaiseachtaí a tharla ar hiasachtaí faighte ag an GNBS sa tréimhse idir dáta luachála agus dáta éadála na hiasachta.

20.4 Ioncam neamh-diúscartha

Ba ionann fáltais ioncaim neamh-diúscartha sa bhliain 2013 agus €0.79 billiún (2012: €1.2 billiún). Áirítear ar an méid seo ioncam cíosa a fuarthas le linn na bliana den chuid is mó. Rinneadh fáltais diúscartha agus fáltais neamh-diúscartha ó thréimhsí roimhe seo a athshonrú chun faisnéis feabhsaithe a bhí ar fáil ag an GNBS maidir le rangú fáltais mar fháltais dhiúscartha nó fáltais neamh-diúscartha a léiriú (2012: €244 milliún, ó thráth tionscanta go dáta €368 milliún). Níl ann seo ach athrú rangaithe laistigh d'fháltais iomlána airgid thirim.

20.5 Fáltais ó dhíol comhthaobhachta mar urrús i gcoinne iasachtaí agus infháltas

Léiríonn fáltais ó dhíol comhthaobhachta mar urrús i gcoinne iasachta agus infháltas de €3.2 billiún (2012: €2.5 billiún) aon fháltais a bhaineann le diúscairt sócmhainní nó mar laghdú ar fhiachas an GNBS.

20.6 Comaoin iarchurtha faighte ar dhíol iasachtaí

Déanann an GNBS sócmhainní iasachta áirithe a dhiúscairt chuig tríú páirtithe. Áiríonn an praghas díolacháin conarthach aon chomaoin iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conartha ag an GNBS aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil i gcomhréir le IAS 32.

20.7 Cuntais rótharraingte

Tá na hInstitiúidí Rannpháirteacha leanta ar aghaidh le cuntais rótharraingte féichiúnaí a mhaoiniú agus aisíocaíochtaí airgid ar na cuntais seo a bhailiú thar ceann an GNBS. I gcaitheamh na bliana, mhéadaigh an glanmhéid dlite leis an GNBS i ndáil le rótharraingtí neamhghlanta faoi €11m (2012: laghdú de chuid €47m). Aithnítear an glanghluaiseacht seo mar laghdú in iasachtaí agus infháltais (2012: méadú de chuid €38m).

21. FARDAIL – RÉADMHAOIN TRÁDÁLA

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
Réadmhaoin trádála	**38,924**	**6,758**

Le linn 2011 fuair an Grúpa réadmhaoin áirithe mar chomaoin ar ghlanadh ráthaithe iasachta a ghnóthaigh an Grúpa. Le linn na bliana reatha, ghnóthaigh an Grúpa sócmhainní réadmhaoine lonnaithe sna Stáit Aontaithe mar ghlanadh fiachais dlite do BISNT. Ina theannta sin, ghnóthaigh an Grúpa sócmhainní réadmhaoine le léasú le comhlachtaí tithíochta faofa mar chuid den tionscnamh tithíochta sóisialta. Aithnítear an réadmhaoin de réir bheartas cuntasaíochta 2.16.

22. BAINISTÍOCHT RIOSCA

Tá an Grúpa faoi réir roinnt rioscaí agus éiginnteachtaí i ngnáthchúrsa a ghníomhaíochtaí gnó. I measc na bpríomhrioscaí agus éiginnteachtaí gnó tá gnáthchoinníollacha maicreacnamaíocha. Ní féidir a bheith cinnte faoi impleacht nó dóchúlacht na rioscaí seo agus níl smacht ag an nGrúpa ar go leor acu. Is é an Bord atá freagrach as rialachas gach gníomhaíocht riosca agus tá creat bunaithe chun riosca ar fud an Ghrúpa a bhainistiú.

Le cois na ngnáthrioscaí thuasluaite, eascraíonn rioscaí sonracha as ionstraimí airgeadais a úsáid. I measc na bpríomhchatagóirí riosca aitheanta agus á mbainistiú ag an nGrúpa mar chuid dá ghnó laethúil tá riosca creidmheasa, riosca leachtachta agus maoinithe, riosca margaidh agus riosca oibriúcháin.

Bainistiú sócmhainní agus dliteanas

Tá bainistiú sócmhainní agus dliteanas an GNBS á chomhlíonadh trí straitéisí atá faofa ag an mBord a chur i bhfeidhm. Is í foireann Chisteán an GNBS atá freagrach as an mbainistiú laethúil agus cuireann GBCN idirbhearta i gcrích thar cheann an GNBS.

De thoradh iasachtaí agus díorthach a fháil, tá an GNBS nochta do rioscaí airgeadra agus ráta úis. Tagann riosca airgeadra eachtraigh i gceist tráth éadála iasachta nuair a eisítear na hurrúis ainmnithe in EUR mar chomaoin do shócmhainní iasachta in GBP nó airgeadraí eile, ar an tslí sin, ag cruthú neamhréir airgeadra sócmhainní/dliteanas don GNBS. Chomh maith leis sin, ní mór don GNBS dul i ngleic le rioscaí leanúnacha airgeadra i ndiaidh éadáil iasachta de bhrí go ndéantar áiseanna neamh-euro a tharraingt anuas, a aisíoc nó a athsceidealú agus go ndéantar sócmhainní a dhiúscairt. Chomh maith leis sin, tá an GNBS nochta do riosca ráta úis ar iasachtaí agus díorthaigh faighte. Is é feidhmíocht reatha agus ionchasach iasachta nó díorthaigh príomhchúis na measúnachta ar an riosca ráta úis atá le bainistiú.

Tá glactha ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord le beartas stuamachta leachtachta a áiríonn tástáil struis leanúnaigh leachtachta agus cothabháil maolán leachtachta íosta nó cúlchiste airgid. Déantar athbhreithniú leanúnach ar an maolán seo ar aon dul leis an straitéis fhoriomlán bainistíochta sócmhainní agus dliteanas.

Faoi Alt 50 den Acht, féadfaidh an GNBS cibé suimeanna airgid a iasachtú de réir mar a theastaíonn d'fheidhmiú a feidhmeanna faoin Acht. Bunaíodh clár gearrthréimhseach Eorapháipéar Tráchtála (ECP) in 2010 agus rinneadh réamhobair mar ullmhúchán do bhunú Chlár Eoranóta Mheántréimhsigh (MTN) in 2010. I bhfianaise glansreabhadh airgid dearfaigh ó ghníomhaíochtaí an GNBS, áfach, ní dhearnadh eisiúint ar bith in 2010.

Rialachas agus Maoirseacht Riosca

An Coiste Bainistíochta Riosca

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca, fochoiste den Bhord, freagrach as bainistíocht agus comhlíonadh riosca sa Ghrúpa trí chéile. Déanann sé athbhreithniú, thar ceann an Bhoird, ar phríomhrioscaí bunúsacha an ghnó agus cinntíonn sé go bhfuil creat oiriúnach bainistíochta riosca i bhfeidhm chun próifíl riosca agus nochtaí ábhartha an Ghrúpa a bhainistiú.

22. BAINISTÍOCHT RIOSCA (AR LEAN)

An Coiste Iniúchóireachta

Tá sé mar aidhm ag an gCoiste Iniúchóireachta a chinntiú go bhfuil riachtanais tuairiscithe airgeadais á gcomhlíonadh. Tuairiscíonn sé don Bhord maidir le héifeachtúlacht na bpróiseas rialaithe atá i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa. Tuairiscíonn sé ar neamhspleáchas agus ionrachas na bpróiseas iniúchta seachtraigh agus inmheánaigh, éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach an GNBS, na próisis atá i bhfeidhm i ndáil le monatóireacht a dhéanamh ar ghéilliúlacht soláthraithe seirbhíse na hiasachta lena gcuid oibleagáidí conarthacha don GNBS agus géilliúlacht an GNBS le riachtanais ábhartha dlí, rialála agus cánachais.

An Coiste Creidmheasa

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmligthe ag an mBord dó. Áiríonn siad seo inter alia faomhadh bainistiú sócmhainní féichiúnaí / straitéisí laghdaithe fiachais, réamhíocaíocht airgead nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní / iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisíocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoine agus cinntí le gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh nuair is cuí. Chomh maith leis sin, cuireann an Coiste Creidmheasa moltaí maidir le hiarratais chreidmheasa sonracha faoi bhráid an Bhord sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás cuí ina leith. Tá sé freagrach freisin as beartais Chreidmheasa agus Riosca a mheas chun críche fhaomhadh an Bhoird agus soláthróidh sé ról maoirseachta i dtéarmaí cinntí creidmheasa suntasacha a ndéantar faoi bhun an leibhéil údaráis atá tarmligthe ar an gCoiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheas athbhreithniú ar fhaisnéis bhainistíochta a ullmhaíonn na feidhmeanna um Aisghabháil Sócmhainní agus Bainistíocht Sócmhainní i ndáil le punann an GNBS.

Iniúchadh agus Riosca – Rannóg an Phríomhoifigigh Airgeadais (CFO)

Tá Iniúchadh agus Riosca mar aonad laistigh de rannóg CFO an GNBS agus é freagrach as comhordú agus monatóireacht a dhéanamh ar iniúchadh agus riosca inmheánach agus seachtrach. Tacaíonn an t-aonad le CFO an GNBS d'fhonn a chinntiú go bhfuil an GNBS ag feidhmiú laistigh de theorainneacha agus lamháltais riosca faofa an Bhoird. Tá Iniúchadh agus Riosca freagrach freisin as dearadh agus cur i bhfeidhm Chreat Bainistíochta Riosca an GNBS. Soláthraíonn an t-aonad dúshlán agus measúnú neamhspleách d'fhóntacht na timpeallachta rialaithe, comhordaíonn sé gníomhaíochtaí iniúchta inmheánacha agus seachtracha ar fud an GNBS, Institiúidí Rannpháirteacha agus Máistir-Sheirbhíseoir agus déanann sé monatóireacht agus tuairisciú don Choiste Iniúchóireachta agus don Bhord i ndáil leis an dul chun cinn le haghaidh a thabhairt ar ghníomhartha tugtha chun solais i dtorthaí iniúchta.

An Cisteán – Rannóg CFO

Tá freagracht phríomha ag aonad an Chisteáin as riosca margaidh, leachtachta agus maoinithe a bhainistiú. Déileáiltear le riosca creidmheasa i Nóta 23.

Aonad Riosca an GBCN

Soláthraíonn aonad Riosca GBCN tacaíocht um riosca margaidh don Ghrúpa. Os a choinne sin, tá bainistíocht riosca creidmheasa contrapháirtí an Ghrúpa ar idirbhearta margadh-gaolmhar (díorthaigh agus éarlaisí airgid thirim), ar aon dul le beartas an Bhoird, tarmligthe do GBCN freisin.

22.1 Riosca margaidh

Is ionann riosca margaidh agus an riosca a bhaineann le caillteanas poitéinsiúil in ioncam nó glanfhiúchas an Ghrúpa ag eascairt as athruithe ar rátaí úis, rátaí malairte nó praghsanna margaidh eile.

Eascraíonn rioscaí margaidh ó staideanna oscailte i dtáirgí ráta úis agus airgeadra, atá nochta do ghluaiseachtaí ginearálta agus sonracha margaidh, agus athruithe ar leibhéal luaineachta rátaí nó praghsanna margaidh dála rátaí úis, raon difríochta creidmheasa agus rátaí malairte eachtraí. Tá an Grúpa nochta do riosca margaidh ar a iasachtaí agus infháltais, urrúis agus díorthaigh. Cé go bhfuil sraith chuimsitheach nósanna imeachta bainistíochta riosca i bhfeidhm ag an nGrúpa chun impleacht gluaiseachtaí ar rátaí úis, rátaí malairte eachtraí agus rioscaí margaidh eile

a bhfuil sé nochta dóibh a mhaolú agus a rialú, is deacair a rá go beacht céard iad na hathruithe atá i ndán ar choinníollacha geilleagracha nó margaidh nó a rá go cinnte cad iad na héifeachtaí a bheadh ag a leithéid sin d'athruithe ar an nGrúpa.

Tá urrúis fhiachais sinsearacha an Ghrúpa ainmnithe in euro, cé go bhfuil céatadán suntasach de shócmhainní faighte an Ghrúpa ainmnithe i steirling agus dollair na Stát Aontaithe. Dá thoradh sin, tá úsáid fhairsing bainte ag an nGrúpa as díorthaigh airgeadra eachtraigh chun próifíl airgeadra a shócmhainní agus dliteanais a bhainistiú. Ar an gcuma chéanna, úsáidtear babhtálacha ráta úis chun neamhréireanna i bpróifíl ráta úis an Ghrúpa a bhainistiú.

22.2 Bainistíocht riosca margaidh

Cuspóir

Tá córais agus modheolaíochtaí éifeachtacha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun rioscaí margaidh ina ráiteas ar staid airgeadais a aithint agus a thomhas. Ina dhiaidh sin, déantar na rioscaí seo a bhainistiú laistigh de theorainneacha diana agus i gcomhthéacs éileamh coimeádach riosca atá ag teacht le reachtaíocht an GNBS.

Polasaithe

Tá bainistíocht an riosca margaidh laistigh den Ghrúpa á rialú ag beartais riosca margaidh atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord. Faomhann an Bord lámháltas foriomlán riosca margaidh agus tarmligeann sé an socrú teorann íseal-leibhéil chuig an gCoiste Bainistíochta Riosca. Tá bainistíocht phríomhrioscaí margaidh an Ghrúpa (ar nós ráta úis agus riosca airgeadra eachtrach) láraithe laistigh d'aonad Cisteáin an Ghrúpa. Soláthraíonn aonad Creidmheasa agus Riosca an GNBS maoirseacht agus tá sé freagrach as monatóireacht a dhéanamh ar an gcreat teorann laistigh de chomhthéacs na dteorainneacha atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca. Soláthraíonn aonad Riosca GBCN tacaíocht riosca margaidh.

Maolú riosca

San áireamh i maolú riosca tá meaitseáil staideanna riosca sócmhainní agus dliteanas a mhéid agus is féidir, agus úsáid a bhaint as díorthaigh chun tréimhse agus íogaireacht ráta úis a bhainistiú laistigh den struchtúr teorainne faofa. Tá beartais Chlár Comhardaithe an Ghrúpa deartha lena chinntiú go bhfuil córas rialaithe dian i bhfeidhm a áiríonn raon sonrach táirgí agus teorainneacha faofa a fhorordú a chumhdaíonn na híogaireachtaí riosca ar fad a bhaineann le táirgí faofa.

Tá an Grúpa freagrach as tuairisciú míosúil chuig an gCoiste Bainistíochta Riosca agus anailís mhionsonraithe a dhéanamh ar na staideanna suntasacha riosca agus ar chomhlíonadh le teorainneacha riosca. Le cois teorainneacha

ar staid riosca margaidh, úsáidtear tástáil struis chun an tionchar a mheas ar staid an Ghrúpa i leith raon cásanna margaidh tromchúiseacha. Úsáidtear tástálacha struis cás-bhunaithe agus ionsamhlúcháin stairiúla fadtréimhseacha (ag dul siar go dtí na 1990aidí) ar staideanna reatha chun riosca margaidh a mheas agus a bhainistiú.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca moltaí a athbhreithniú, a fhaomhadh agus a dhéanamh i ndáil le próifíl agus teorainneacha riosca margaidh sa Ghrúpa trí chéile. Ina theannta sin, buaileann Grúpa Bainistíochta Riosca Margaidh, ina chuimsítear bainisteoirí sinsearacha ó Rannóg CFO an GNBS agus aonad Riosca GBCN, le chéile go rialta chun athbhreithniú a dhéanamh ar an staid riosca margaidh agus chun géilliúlacht a chinntiú le cinntí an Bhoird agus an Choiste Bainistíochta Riosca. San áireamh i dtuarascáil sheachtainiúil a chuireann aonad Riosca GBCN i dtoll a chéile tá anailís mhionsonraithe ar gach staid riosca shuntasach agus géilliúlacht le teorainneacha riosca.

22.3 Tomhas Riosca Margaidh

22.3.1 Riosca Ráta Úis

Fuair an Grúpa iasachtaí ráta sheasta agus athraithigh ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha, mar aon le díorthaigh a úsáideadh chun iasachtaí ráta athraithigh a athrú go hiasachtaí ráta sheasta (d'fhéichiúnaithe). Lena chois sin, tá urrúis ráta chomhlúthaigh eisithe ag an nGrúpa agus tá sé páirteach in idirbhearta díorthaigh chun neamhréireanna ina phróifíl sócmhainní agus dliteanas a bhainistiú. Baineann an Grúpa úsáid as íogaireachtaí riosca, tástáil struis an fhachtóra riosca agus anailís ar chásanna chun monatóireacht a dhéanamh ar riosca an ráta úis agus é a bhainistiú. Ríomhtar íogaireachtaí riosca trí an athrú aníos comhthreomhar sa chuar toraidh a thomhas chun measúnú a dhéanamh ar impleacht gluaiseachtaí ráta úis.

Ní gá gurb ionann faisnéis aimsithe tríd an anailís íogaireachta agus an t-athrú iarbhír ar luach cothrom a thabhódh an Grúpa de réir gnáthchoinníollacha margaidh mar, bunaithe ar theorainneacha praiticiúla, is ar bhonn seasmhach a choinnítear gach athróg seachas fachtóirí riosca sonracha margaidh.

Tá achoimre le fáil sna táblaí seo a leanas ar nochtadh uaintráinsithe an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta (sonraithe roimh ré ag athphraghsáil chonarthach nó dáta aibíochta) do riosca ráta úis réamhshocraithe. Sonraítear ann, de réir uaintráinse, na sócmhainní agus dliteanais a d'fhéadfadh a bheith faoi réir athshocrú ráta úis.

22. BAINISTÍOCHT RIOSCA (AR LEAN)

22.3 Tomhas Riosca Margaidh (ar lean)

22.3.1 Riosca Ráta Úis (ar lean)

Is i bhfoirm méideanna barúlacha a thaispeántar ionstraimí airgeadais. Áirítear sna táblaí seo a leanas ionstraimí fálaithe a bhfuil d'éifeacht acu íogaireacht ráta úis a laghdú go suntasach.

Riosca Ráta Úis Grúpa 31 Nollaig 2013	**0-6 mhí €'000**	**Níos mó ná 6 mhí €'000**	**Neamh-úsmhar €'000**	**Iomlán €'000**
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,453,236	-	-	**3,453,236**
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	802,000			**802,000**
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	145,138	-	-	**145,138**
Iasachtaí agus infháltais	31,313,699	-	-	**31,313,699**
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha	-	-	78,447	**78,447**
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	-	6,373	**6,373**
Sócmhainní eile	-	-	23,755	**23,755**
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	**35,714,073**	**-**	**108,575**	**35,822,648**
Dliteanais				
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	24,676	-	-	**24,676**
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	34,618,000	-	-	**34,618,000**
Ionstraimí airgeadais díorthaigh				
– GNBS	(12,450,000)	(8,680,000)	-	**(21,130,000)**
– RSNT	(1,900,000)	-	-	**(1,900,000)**
Dliteanais eile	-	-	172,594	**172,594**
Cáin iníoctha here inst	-	-	407	**407**
Iomlán na ndliteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	**20,292,676**	**(8,680,000)**	**173,001**	**11,785,677**

Riosca ráta úis Grúpa 31 Nollaig 2012	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Neamh-úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	2,235,822	-	-	**2,235,822**
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GNBS	1,150,000	-	-	**1,150,000**
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	257,932	-	-	**257,932**
Iasachtaí agus infháltais	22,776,262	-	-	**22,776,262**
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha	-	-	78,953	**78,953**
Sócmhainní eile	-	-	33,490	**33,490**
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	**26,420,016**	**-**	**112,443**	**26,532,459**
Dliteanais				
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	36,423	-	-	**36,423**
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	25,440,000	-	-	**25,440,000**
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	(14,300,000)	(3,800,000)	-	**(18,100,000)**
Dliteanais eile	-	-	169,557	**169,557**
Cáin iníoctha	-	-	1,627	**1,627**
Iomlán na ndliteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	**11,176,423**	**(3,800,000)**	**171,184**	**7,547,607**

22. BAINISTÍOCHT RIOSCA (AR LEAN)

22.3 Tomhas Riosca Margaidh (ar lean)

22.3.1 Riosca Ráta Úis (ar lean)

Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2013	0-6 mhí €'000	Neamh-úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	1,152	-	**1,152**
Sócmhainní eile	-	5,961	**5,961**
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	**1,152**	**5,961**	**7,113**
Dliteanais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	53,513	-	**53,513**
Dliteanais eile	-	7,178	**7,178**
Iomlán na ndliteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	**53,513**	**7,178**	**60,691**

Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2012	0-6 mhí €'000	Neamh-úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	1,268	-	**1,268**
Sócmhainní eile	-	9,306	**9,306**
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	**1,268**	**9,306**	**10,574**
Dliteanais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	53,320	-	**53,320**
Dliteanais eile	-	10,027	**10,027**
Iomlán na ndliteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	**53,320**	**10,027**	**63,347**

Íogaireacht riosca ráta úis

Tá léargas le fáil sa tábla seo a leanas ar íogaireacht an ráta úis a eascraíonn ó mhéadú 50 bonnphointe (bp) nó laghdú ar rátaí úis thar an gcuar, faoi réir ráta úis íosta de chuid 0%. Déantar an riosca a thomhas mar impleacht glanluacha láithrigh (NPV), ar ráiteas na staide airgeadais, an athraithe sin ar rátaí úis. Athraíonn an anailís seo gach ráta úis do gach airgeadra agus gach aibíocht an méid céanna ar bhonn comhuaineach.

Socraítear na rátaí úis le haghaidh gach airgeadra ar an 31 Nollaig 2013. Áirítear sna figiúirí seo éifeacht fálaithe ionstraimí, iasachtaí agus infháltas agus urrús eisithe.

Anailís íogaireachta ráta úis – gluaiseacht 50bp thar chuar ráta úis

	2013		2012	
Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh)	+50bp €'000	-50bp €'000	+50bp €'000	-50bp €'000
EUR	180,677	(185,447)	201,242	(205,637)
GBP	(1,218)	1,623	(18,177)	19,625
USD	(146)	146	(391)	392
Eile	(104)	104	-	-

RSNT	2013 +50bp €'000	2013 -50bp €'000	2012 +50bp €'000	2012 -50bp €'000
EUR	37,257	(37,956)	-	-

Níl na híogaireachtaí ráta úis siméadrach mar gheall ar roinnt fachtóirí lena n-áirítear cruth an chuair toraidh agus próifíl aibíochta na punainne.

22.3.2 Riosca malairte eachtraí

Mar chuid d'éadáil iasachtaí agus díorthach ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha, fuair an Grúpa roinnt iasachtaí agus infháltas ainmnithe in airgeadra eachtrach, GBP go príomha. Mar thoradh, tá an Grúpa nochta d'éifeachtaí luaineachtaí i rátaí malairte airgeadra eachtraigh, i gcomhthéacs staid airgeadais agus sreabha airgid. Déanann an Grúpa monatóireacht rialta ar leibhéal nochta an airgeadra agus tá fáluithe bunaithe chun na rioscaí seo a mhaolú.

Tá achoimre sa tábla seo a leanas ar nochtadh an Ghrúpa do riosca airgeadra eachtraigh ar an 31 Nollaig 2013. San áireamh sa tábla freisin tá sócmhainní agus dliteanais an Ghrúpa luaite ag luachanna anonn, agus rangaithe de réir airgeadra. Áirítear sna táblaí seo ionstraimí fálaithe a bhfuil d'éifeacht acu riosca airgeadra a laghdú go suntasach.

Grúpa 2013	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Eile €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	9,288	45,590	2,937	**57,815**
Iasachtaí agus infháltais	138,265	5,655,355	99,422	**5,893,042**
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	(145,022)	(5,475,686)	(101,698)	**(5,722,406)**
Iomlán na sócmhainní nochta do riosca airgeadra	**2,531**	**225,259**	**661**	**228,451**

Grúpa 2012	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Eile €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	12,224	53,246	2,181	**67,651**
Iasachtaí agus infháltais	275,850	6,836,515	123,675	**7,236,040**
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	(257,914)	(5,848,164)	(111,578)	**(6,217,656)**
Sócmhainní eile	-	5,657	-	**5,657**
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha	-	5,905	-	**5,905**
Iomlán na sócmhainní nochta do riosca airgeadra	**30,160**	**1,053,159**	**14,278**	**1,097,597**
Dliteanais				
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	**-**	(1,459)	**-**	**(1,459)**
Iomlán na ndliteanas nochta do riosca airgeadra	**-**	**(1,459)**	**-**	**(1,459)**
Glansócmhainní nochta do riosca airgeadra	**30,160**	**1,051,700**	**14,278**	**1,096,138**

Is in euro atá sócmhainní agus dliteanais uile na Gníomhaireachta sonraithe. Dá réir sin, níl an Ghníomhaireacht nochta do riosca airgeadra eachtraigh.

23. RIOSCA CREIDMHEASA

Nochtadh do riosca airgeadra eachtrach – anailís íogaireachta

Bheadh neartú 10% an euro i gcoinne na n-airgeadraí seo a leanas ag an 31 Nollaig 2012 mar bhonn le cothromas agus brabús méadaithe na méideanna thíosluaite roimh cánachas. Glactar leis de réir na hanailíse seo, go bhfuil na hathróga eile ar fad, rátaí úis go háirithe, seasmhach. Bheadh éifeacht chothrom ach chodarsnach ag lagú 10% ar an euro i gcoinne na n-airgeadraí céanna, ar an mbonn go bhfanann na hathróga eile ar fad seasmhach.

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
GBP	(20,484)	(94,691)
USD	(226)	(2,746)
Eile	(53)	(1,298)

Is é atá i riosca creidmheasa ná an riosca de chaillteanas airgeadais a thabhú, agus aird á tabhairt ar an gcomhthaobhacht arna gealladh mar urrús a bheadh i gceist dá dteipfeadh ar fhéichiúnaí nó ar chontrapháirtí margaidh an Ghrúpa a chuid oibleagáidí conartha a i leith an Ghrúpa a chomhlíonadh. Baineann príomhriosca creidmheasa an GNBS le feidhmíocht a féichiúnaithe, agus le sócmhainní gaolmhara atá á gcoinneáil mar urrús.

Tháinig neamhchosaintí maidir le féichiúnaithe an Ghrúpa chun chinn sa chéad dul síos de thoradh ar phunann suntasach iasachtaí réadmhaoine a fháil, san earnáil réadmhaoine tráchtála agus chónaithe in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe go príomha, agus ar bhonn nach bhfuil chomh suntasach i SAM agus sa chuid eile den domhan. Bíonn riosca creidmheasa i gceist maidir le gníomhaíochtaí iasachtaithe an Ghrúpa, a dtugtar fúthu chun luach a choinneáil nó a fheabhsú d'fhonn an toradh airgeadais uasta a bhaint amach don Stát faoi réir an riosca inghlactha. Cruthaíonn ionstraimí airgeadais, amhail ráthaíochtaí agus tiomantais iasachta neamhtharraingthe, riosca creidmheasa chomh maith.

Is é riosca creidmheasa an riosca is suntasaí do ghnó an Ghrúpa. Dá bhrí sin, déanann an Grúpa a neamhchosaint i leith riosca creidmheasa a bhainistiú go cúramach. Maolaíodh an riosca creidmheasa a tháinig chun cinn de thoradh na punainne iasachtaí a fháil ar dtús trí ghrinnphróiseas díchill chuí dlí agus réadmhaoine a chur i gcrích. Dearadh an próiseas sin lena chinntiú go ndearnadh iasachtaí a luacháil i gceart i gcomhréir leis an scéim reachtúil ina ndearnadh foráil go bhfaigheadh an Grúpa iad. Déantar an riosca creidmheasa ag eascairt as gníomhaíochtaí bainistíochta riosca creidmheasa agus iasachtaithe leanúnaí an Ghrúpa a mhaolú le Creat Nósanna Imeachta agus Beartais Bainistíochta Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní an Ghrúpa.

Aisghabháil Sócmhainní an GNBS

Tá trí phríomhaidhm ag an rannóg um Aisghabháil Sócmhainní: seachadadh straitéisí, bainistiú féichiúnaithe/glacadóirí agus sreabhadh airgid a uasmhéadú fad atá caillteanas a íoslaghdú.

Is í Aisghabháil Sócmhainní an príomh-chomhéadan le féichiúnaithe/glacadóirí agus tá sí freagrach as an mhórchuid de na féichiúnaithe a bhainistiú, go díreach tríd an GNBS agus go hindíreach trí mheán Institiúidí Rannpháirteacha/Príomhsheirbhíseoir araon. Éilíonn an fhreagracht seo dianbhainistíocht laethúil trí chur chuige nuálach agus réiteach-bhunaithe: straitéisí, spriocanna agus garspriocanna soiléire a shonrú agus monatóireacht ghníomhach a dhéanamh orthu; costais féichiúnaithe agus ghlacadóirí a laghdú; ioncam a fháil agus a uasmhéadú; luachanna díolacháin a bharrfheabhsú trí bhainistíocht réamhghníomhach sócmhainní; caiteachas caipitiúil breise a sholáthar sa chás gur féidir luach breise a fháil nó luach a chosaint; airgeadas díoltóirí agus díolacháin iasachtaí/punainn a úsáid áit ar cuí; athbhreithniú a dhéanamh go rialta ar dhíolachán sócmhainní in aghaidh roghanna coinneála sócmhainní, agus úsáid á baint *inter alia* as anailís lascainithe sreafa airgid.

Creat Nósanna Imeachta agus Beartas Aisghabhála Sócmhainní

Is é cuspóir foriomlán an Chreata Nósanna Imeachta agus Beartais um Aisghabháil Sócmhainní an Grúpa a chosaint trí luach na n-iasachtaí a fhaightear a chosaint agus a fheabhsú.

Ar deireadh thiar, is é an Bord atá freagrach as riosca creidmheasa an Ghrúpa a bhainistiú. Tá rialú agus bainistiú riosca creidmheasa láraithe san fheidhm Aisghabháil Sócmhainní. Déantar riosca creidmheasa a thuairisciú don Bhord agus an Coiste Creidmheasa ar bhonn rialta agus tá an Creat faoi réir athbhreithnithe bhliantúil foirmiúil.

Tá an Grúpa freagrach as iasachtaí a bhainistiú, a fhaightear faoi sholáthairtí an Achta. Cuirtear iasachtaí a fhaightear ó Institiúidí Rannpháirteacha i ngrúpaí le chéile agus déantar iad a bhainistiú trí rannpháirteachas le féichiúnaithe.

Tá dhá chatagóir féichiúnaí ann:

Féichiúnaithe bainistithe ag an GNBS: Sa chatagóir seo is é an Grúpa a dhéanamh príomhchinntí creidmheasa agus a dhéanamh caidrimh a bhainistiú. Déanann Institiúidí Rannpháirteacha agus an Príomhseirbíseoir iasachtaí a riar.

Féichiúnaithe bainistithe ag Institiúidí Rannpháirteacha: Sa chatagóir seo is í na hInstitiúidí Rannpháirteacha a dhéanann féichiúnaithe a bhainistiú agus iasachtaí a riar Déanann Institiúidí Rannpháirteacha agus an Príomhseirbíseoir cinntí creidmheasa faoi Chreat Údaráis Tarmligthe agus tá siad faoi réir Creat Beartais agus Nósanna Imeachta arna sainordú ag an nGrúpa, mar aon le rannpháirtíocht leanúnach 'ar an talamh' ó Fhoireann Institiúidí Rannpháirteacha an GNBS agus maoirseacht ag feidhm Iniúchta agus Riosca an Ghrúpa.

Ní mór don Ghrúpa cinntí creidmheasa éagsúla a dhéanamh, a d'fhéadfadh baint a bheith acu le iasachtaí nua, athstruchtúrú iasachtaí agus infháltas nó gníomh forfheidhmithe a ghlacadh. Go sonrach, d'fhéadfadh cinneadh creidmheasa tarlú de thoradh ar imeacht ar bith a d'fhéadfadh próifíl riosca bhunúsach neamhchosanta nó féichiúnaí a athrú, lena n-áirítear:

- Iarratas ar chreidmheas ó fhéichiúnaí;
- Díolacháin sócmhainní a fhaomhadh;
- Togra ó fhéichiúnaí ina d'fhéadfadh spreagthaí nó comhréitigh phragmatacha/tráchtála a bheith i gceist d'fhonn staid fhoriomlán an GNBS a uasmhéadú;
- Iarratas ar mhaoiniú;
- Straitéis féichiúnaí molta;
- Síneadh molta téarmaí le haghaidh neamhchosaintí uile féichiúnaí nó cuid díobh;
- Togra chun gníomh dócmhainneachta sa thionscnamh;
- Gníomh ag tríú páirtí maidir le féichiúnaí coiteann mar shampla institiúid neamh-rannpháirteach.

Déantar riosca creidmheasa a thomhas, a mheas agus a rialú le haghaidh na n-idirbheart agus na n-imeachtaí creidmheasa uile a eascraíonn de thoradh ar ghnóthú iasachtaí an Ghrúpa, agus de thoradh ar bhainistiú leanúnach na n-iasachtaí sin.

23.1 Riosca creidmheasa a thomhas

Cuireann an Grúpa na tomhais seo a leanas ar neamhchosaint i bhfeidhm:

Punann Iasachtaí - Neamhchosaint creidmheasa a thomhas

- Neamhchosaint parfhiachais - an méid comhlán atá dlite ag an bhféichiúnaí,.i. na méideanna iomlána atá dlite de réir théarmaí conartha tosaigh na n-iasachtaí a gnóthaíodh. Ba é €74 billiún iomlán an pharfhiachais a ghnóthaigh an Grúpa.
- Neamhchosaint fiachais an GNBS - an méid gnóthaithe a d'íoc an Grúpa (móide aon airgead nua a thug an Grúpa ar iasacht agus muirear úis curtha leis, lúide íocaíochtaí airgid faighte). Ba é €31.8 billiún an chomaoin iomlán a íocadh i leith iasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara a fuarthas.

De réir Alt 10 den Acht, ní mór don GNBS an toradh airgeadais is fearr is féidir a bhaint amach don Stát agus aird á tabhairt ar an bparfhiachas, ar chostas gnóthaithe, ar aon chostais de thoradh ar phlé le sócmhainní, ar chostas caipitil agus costais eile. Is tomhais bhunúsacha iad sin ar a mbunófar cinntí faoi chreidmheas agus faoi straitéis cháis. Is iad sin an bonn freisin chun an leibhéal Údaráis Tarmligthe iomchuí a shocrú le haghaidh cinntí creidmheasa arna ndéanamh ag an nGrúpa nó ag Institiúidí Rannpháirteacha. Déanann an GNBS monatóireacht ar neamhchosaint fiachais an GNBS agus Parfhiachais ar bhonn comhthreomhar agus baineann sí úsáid astu mar thaca leis na cinntí creidmheasa go léir.

Punann na nDíorthach- Neamhchosaint creidmheasa a thomhas

Chomh maith leis na hiasachtaí a ghnóthaigh an Grúpa, gnóthaíodh roinnt ionstraimí airgeadais díorthaigh a bhí ceangailte le hiasachtaí féichiúnaithe a gnóthaíodh ó hInstitiúidí Rannpháirteach.

Ag am ar bith, tá neamhchosaint riosca creidmheasa an Ghrúpa teoranta do luach cothrom dearfach na n-ionstraimí díorthach seo (.i. sócmhainní le luach dearfach marc-go-margadh). Is iondúil nach bhfuil i gceist leis an luach marc-go-margadh seo ach cion beag den luach conartha (nó luach ainmniúil na n-ionstraimí gan íoc).

23. RIOSCA CREIDMHEASA (AR LEAN)

23.2 Riosca creidmheasa a mheasúnú

Díríonn measúnú riosca creidmheasa ar cumas aisíoctha an fhéichiúnaí agus na feabhsuithe creidmheasa uile atá ar fáil, lena n-áirítear urrús. Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i mórán cásanna le ráthaíochtaí pearsanta.

Braitheann an Grúpa ar dtús ar na luacháilacha a chuirtear ar urrús reatha agus iontaoibh a bhaineann le hiasachtaí arna ngnóthú mar chuid den phróiseas gnóthaithe. Mar sin féin, déanann an Grúpa iarracht a chinntiú go gcuirtear luacháil iomchuí, suas chun dáta ar aon fhoirmeacha breise urrúis nó iontaoibh san áireamh i dtogra creidmheasa nua ar bith ó fhéichiúnaí. D'fhéadfaí urrús reatha a athluacháil mar chuid den phróiseas sin freisin.

Príomhchomaoin agus airgead nua á airleacan ná cibé an bhfuil nó nach bhfuil feabhsú luacha i gceist le togra creidmheasa an fhéichiúnaí. Agus aon airgead á airleacan ag an nGrúpa, nó agus cinneadh creidmheasa nua ar bith á dhéanamh aige, déanfaidh sé iarracht iontaoibh nó urrús breise a fháil ón bhféichiúnaí nuair is gá dó a chuid leasanna a chosaint.

Agus foirmeacha breise nó malartacha urrúis nó iontaoibhe á socrú, d'fhéadfadh an Grúpa measúnuithe sócmhainne pearsanta a choimisiúnú i leith féichiúnaí chun aon urrús nó iontaoibh a aithint a d'fhéadfadh a bheith ar fáil chun leasanna an Ghrúpa a chosaint.

23.3 Rialú riosca creidmheasa

Baineann an beartas riosca creidmheasa, de réir mar a shocraíonn an Grúpa é, le hiasachtaí faoi bhainistiú an GNBS agus le hiasachtaí faoi bhainistiú Institiúide Rannpháirtí araon. Tá an Grúpa tar éis Creat Nósanna Imeachta agus Beartais um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní a shainiú don Ghrúpa agus d'Institiúidí Rannpháirteacha agus an bPríomhseirbíseora. Leagann sé amach leibhéil údaráis le haghaidh teorannacha creidmheasa agus cinntí creidmheasa ceadaithe, chomh maith le monatóireacht agus tuairisciú riosca creidmheasa atá le déanamh ag an nGrúpa, na hInstitiúidí Rannpháirteacha agus an bPríomhseirbíseora.

Leagann an Creat Nósanna Imeachta agus Beartais um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní na teorannacha creidmheasa agus cinnteoireachta ceadaithe, mar shampla:

- Pleananna Gnó Féichiúnaí agus Athbhreithnithe Creidmheasa Straitéiseacha a fhaomhadh;
- Iasachtú nua a fhaomhadh;
- Athstruchtúrú iasachtaí nó athchaibidliú iasachtaí i gcásanna nach dtugtar aon airgead nua ar iasacht;
- Gníomh forfheidhmithe arna ghlacadh ag an nGrúpa;
- Iasachtaí / sócmhainní a dhíol;
- Riachtanais bhainistíochta sócmhainní agus réadmhaoine

Déantar an leibhéal faofa atá riachtanach le haghaidh gach ceann de na cinntí creidmheasa seo a shocrú trí thagairt a dhéanamh do mhéid iarmhéid an fhéichiúnaí gan íoc. Déanann duine amháin nó níos mó díobh seo a leanas cinntí creidmheasa a fhaomhadh, le leibhéal cascáideach d'údarás tarmligthe faofa:

- Sealbhóirí Beartais Údaráis Tarmligthe Painéil A nó Painéil B um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní;
- Bainisteoir Rannach Sinsearaí um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní;
- Ceannaire um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní;
- POF agus Ceannaire um nó Leascheannaire um Aisghabháil Sócmhainní;
- An Coiste Creidmheasa;
- An Bord

Ní mór go bhfaomhfadh Coiste Creidmheasa na hInstitiúide Rannpháirteach agus/nó Ceannaire/Leascheannaire/Bainisteoir Sinsearach Creidmheasa in aonad an GNBS de chuid na hInstitiúide Rannpháirteach na cinntí creidmheasa uile maidir le hiasachtaí bainistithe ag Institiúid Rannpháirteach, laistigh de theorainneacha faofa an Ghrúpa.

Déanann an Fhoireann um Dhearbhú Cáilíochta, agus feidhm an iniúchta inmheánaigh maoirseacht ar an ngéilliúlacht leis an mBeartas Údaráis Tarmligthe.

Tá bearta rialaithe agus maolaithe sonracha arna nglacadh ag an nGrúpa léirithe thíos:

(a) Bainistiú Airgid Thirim

Tá bainistiú airgid thirim laistigh de rannpháirteachas le féichiúnaí ina phríomhrialú d'fhonn a chinntiú go bhfuil forchostais, caipiteal oibre nó íocaíochtaí caiteachais chaipitil fhorbartha oiriúnach agus fíoraithe i dtreo is go ndéanfaí sceitheadh féideartha airgid thirim a chosc. Ní mór don ioncam cíosa/trádála uile a bheith iomlán feiceálach freisin.

(b) Comhthaobhacht

Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i mórán cásanna le ráthaíochtaí pearsanta.

Cuireann an Grúpa raon beartas agus cleachtas i bhfeidhm chun riosca creidmheasa a mhaolú. Is é an ceann is traidisiúnta díobh sin ná an chéad urrús muirir sheasta a ghlacadh maidir le haon chaipiteal oibre nó chaipiteal forbartha arna airleacan.

Is iad seo a leanas na príomhchineálacha comhthaobhachta atá inghlactha chun riosca creidmheasa a mhaolú ar iasachtaí agus infháltais:

- Morgáistí ar thalamh agus réadmhaoin éagsúil;
- Muirir chomhlúthacha ar shócmhainní gnó amhail áitreabh, fardal agus cuntais infhála;
- Muirir ar ionstraimí airgeadais amhail cothromais agus urrúis fhiachais;
- Muirir ar éarlaisí bainc.

(c) Díorthaigh

Faightear an t-urrús le haghaidh díorthach a ghnóthaítear ón gcomhthaobhacht a ghnóthaítear leis an iasacht, agus léirítear é sa phraghas a íoctar ar ghnóthachan na hiasachta. Rinne an Grúpa díorthaigh a idirbheartú le GBCN chun neamhchosaintí airgeadra eachtraigh agus ráta úis a fhálú.

Déantar neamhchosaint creidmheasa díorthach a ghnóthaítear, mar aon le neamhchosaintí féideartha de thoradh ar ghluaiseachtaí margaidh, a bhainistiú mar chuid de bhainistiú foriomlán neamhchosaintí na bhféichiúnaithe.

Maidir le díorthaigh ar chuaigh an Grúpa isteach iontu, is í GBCN an t-aon chontrapháirtí.

23.4 Neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa - roimh chomhthaobhacht arna coinneáil nó feabhsuithe creidmheasa eile

Sa tábla thíos leagtar amach an neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa le haghaidh sócmhainní airgeadais a raibh riosca creidmheasa ag baint leo (glan ó bhearnú) amhail ag 31 Nollaig 2013, gan aird a thabhairt ar chomhthaobhacht ná feabhsuithe creidmheasa eile atá ar láimh. Tá neamhchosaintí bunaithe ar na glanmhéideanna carraeireachta a thuairiscítear i Ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa.

23. RIOSCA CREIDMHEASA (AR LEAN)

23.4 Neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa - roimh chomhthaobhacht arna coinneáil nó feabhsuithe creidmheasa eile (ar lean)

Grúpa	Nóta	Neamhchosaint uasta 2013 €'000	Neamhchosaint uasta 2012 €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		3,453,236	2,235,822
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN		802,000	1,150,000
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin		145,138	257,932
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha		78,447	78,953
Ionstraimí airgeadais díorthaigh		160,369	350,706
Iasachtaí agus infháltais			
Talamh agus forbairt		5,943,029	6,571,379
Réadmhaoin infheistíochta		17,780,341	19,468,305
Bearnú		(4,125,260)	(3,263,422)
Iasachtaí agus infháltais (glan ó bhearnú) - GNBS		19,598,110	22,776,262
Gníomhas saoráid iasachta – RSNT		11,715,589	-
Sócmhainní eile		23,755	33,490
Infheistíocht i ionstraim cothromais		6,373	-
Iomlán na sócmhainní		**35,983,017**	**26,883,165**
Tiomantais iasachta	24.4	765,320	499,300
Neamhchosaint uasta iomlán		**36,748,337**	**27,382,465**

Gníomhaireacht	Neamhchosaint uasta 2013 €'000	Neamhchosaint uasta 2012 €'000
Airgead tirim	1,152	1,268
Sócmhainní eile	5,961	9,306
Neamhchosaint uasta iomlán	**7,113**	**10,574**

23.5 Faisnéis faoi chaighdeán creidmheasa iasachtaí agus infháltais

(a) Iasachtaí agus infháltais nach bhfuil thar an dáta dlite ná bearnaithe

Tá beartas grádaithe curtha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun próifíl riosca a sholáthar de phunanna n GNBS agus a bhaineann le féichiúnaithe uile. Déanann scála grád creidmheasa an GNBS iarracht tomhas den riosca a shannadh ar aisghabháil sócmhainn airgeadais agus tá sé bunaithe ar dhá ghné le naoi ngrád féideartha á léiriú mar chomhcheangal d'uimhir agus litir 1A, 3B s.rl.

- Sa chéad ghné (scála 1, 2, 3) tomhaistear cáilíocht na sócmhainní bunúsacha a ghnóthaítear agus an t-ionchas maidir le haisghabháil fiachais a bhaineann le fiachas an GNBS. Tá an chéad ghné seo sa raon ó chásanna ina bhfuiltear ag súil go mbeidh an aisghabháil níos mó ná fiachas an GNBS go dtí cásanna ina meastar go mbeidh easnamh ar fhiachas an GNBS agus go bhfuil foráil bhearnaithe marcáilte i gcoinne na neamhchosanta.
- Sa dara gné (scála A, B, C) déantar leibhéal feidhmíochta an fhéichiúnaí a rátáil trí bhaint amach na spriocanna airgeadais agus neamhairgeadais, a comhaontaíodh trí phróiseas rannpháirteachais an fhéichiúnaí, a thomhas.

Is féidir an 9 dtoradh féideartha gráid a achoimriú sna catagóirí seo a leanas:-

- Sásúil: Cumas chun tiomantais airgeadais a chomhlíonadh agus dóchúlacht íseal go mbeidh caillteanas i gceist.
- Breathnaigh Ní mór monatóireacht níos grinne a dhéanamh ach léirítear fós féin an cumas chun tiomantais airgeadais a chomhlíonadh.
- Bearnaithe: Ní mór go mbeadh leibhéil éagsúla airde á dtabhairt ar neamhchosaintí agus tá bainistíocht ghníomhach na punainne agus ionchais chaillteanais ina n-ábhair imní.

Dáileadh grád maidir le hiasachtaí agus infháltais agus féichiúnaithe nach bhfuil thar an dáta dlite ná bearnaithe

	2013 €'000	2012 €'000
Sásúil (GNBS)	3,216,972	7,135,672
Sásúil (gníomhas ionstraim cothromais – RSNT)	11,715,589	-
Breathnaigh	968,991	787,301
Iasachtaí agus infháltais nach bhfuil thar an dáta dlite ná bearnaithe	**15,901,552**	**7,922,973**

Déantar punann bainistithe na hInstitiúide Rannpháirteach/ príomh-sheirbhíseoir a mheas go comhchoiteann le haghaidh bearnaithe agus áirítear í dá réir sin sa chatagóir bearnaithe.

Tá sócmhainní uile na Gníomhaireachta ina sócmhainní idirghrúpa agus ina sócmhainní reatha.

(b) Níor bearnaíodh iasachtaí agus infháltais atá thar an dáta dlite

Níl an nochtadh atá riachtanach de réir alt 37(a) de IFRS 7 maidir le hanailís aosaithe iasachtaí agus infháltas atá 'thar an dáta dlite ach nach bhfuil bearnaithe' á soláthar. Tá an anailís aosaithe reatha bunaithe ar théarmaí conartha bunaidh iasachtaí a ghnóthaítear ó Institiúidí Rannpháirteacha, agus ní léiríonn sé feidhmíocht na hiasachta i gcomparáid le luach gnóthaithe na hiasachta.

Tá infháltais uile na Gníomhaireachta dlite ó aonáin ghaolmhara agus tá siad reatha. Níl aon cheann díobh thar an dáta dlite ná bearnaithe.

(c) Iasachtaí agus infháltais a ndéantar measúnú orthu ar bhonn aonair le haghaidh bearnaithe

Bhí luach anonn de chuid €15.8 billiún (2012: €14.3 billiún) ag baint le hiasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara a cinneadh go raibh siad bearnaithe de thoradh ar an athbhreithniú bearnaithe aonair a rinneadh (féach an tábla seo a leanas).

Bhain an Grúpa leas as an díolúine faoi IFRS 7 gan luach cothrom comhthaobhachta a bhí á coinneáil mar urrús i gcoinne na n-iasachtaí a nochtadh, mar bheadh sé neamhphraiticiúil a leithéid a dhéanamh.

Iasachtaí agus infháltais a ndéantar measúnú orthu ar bhonn aonair le haghaidh bearnaithe

	2013 €'000	2012 €'000
Iasachtaí comhlána agus díorthaigh ghaolmhara	19,593,708	22,251,673
Iasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara arna mbearnú ar bhonn aonair	(15,789,439)	(14,328,700)
Iasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara nach ndéantar iad a bhearnú ar bhonn aonair	**3,804,269**	**7,922,973**

Ní dhéantar aon cheann de na sócmhainní atá neamhchosanta i leith riosca creidmheasa sa Ghníomhaireacht a bhearnú ar bhonn aonair.

23. RIOSCA CREIDMHEASA (AR LEAN)

23.5 Faisnéis faoi chaighdeán creidmheasa iasachtaí agus infháltais (ar lean)

(d) Iasachtaí agus airleacain athchaibidlithe

Tá athchaibidliú agus athstruchtúrú á dhéanamh ar iasachtaí áirithe tríd an bpróiseas um rannpháirteachas le féichiúnaithe.

D'fhéadfadh socruithe íocaíochta sínte, íocaíochtaí a mhionathrú nó a iarchur a bheith i gceist i ngníomhaíochtaí athstruchtúraithe. Tá beartais athstruchtúraithe leagtha amach i mBeartas Praghsála agus Athstruchtúraithe an GNBS, atá san áireamh sa Chreat Nósanna Imeachta agus Beartais um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní. Déantar athstruchtúrú ar gach iasacht bunaithe ar an straitéis is oiriúnaí le go ndéanfar na hoibleagáidí fiachais go léir atá dlite a aisíoc, agus aird á tabhairt ar struchtúir, ráthaíochtaí, saincheisteanna cánach agus straitéisí díolacháin. Déanann an tÚdarás Tarmligthe/Coiste Creidmheasa agus, nuair is cuí, an Bord, sonraí gach plean athstruchtúraithe molta, lena n-áirítear aon chlaontaí ón mbeartas, a athbhreithniú agus a fhaomhadh.

Mar chuid den athstruchtúrú ar fhéichiúnaithe in 2013, i bhformhór na gcásanna rinneadh athstruchtúrú ar iasachtaí go dtí líon laghdaithe áiseanna úsmhara chun rannpháirteachas agus bainistiú féichiúnaithe a éascú. Bhí luach anonn iomlán na n-iasachtaí a bhí faoi réir athstruchtúraithe den chineál sin in 2013 cothrom le €1.5 billiún (2012: €2.0 billiún).

Ní dhearnadh athchaibidliú ar aon cheann de shócmhainní na Gníomhaireachta a bhí neamhchosanta i leith riosca creidmheasa le linn na tréimhse.

23.6 Earnálacha geografacha

Déantar anailís sa tábla seo a leanas ar neamhchosaintí creidmheasa príomha an Ghrúpa ar a méideanna carraeireachta, bunaithe ar láthair na n-iasachtaí agus na n-infháltas comhthaobhachta.

Earnálacha geografacha 31 Nollaig 2013 Grúpa	**Éire ag eisiamh Tuaisceart Éireann €'000**	**RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000**	**An chuid eile den Domhan €'000**	**Bearnú iasachta €'000**	**Iomlán €'000**
Iasachtaí agus infháltais					
– GNBS Talamh agus forbairt	4,128,097	1,365,778	449,154	-	**5,943,029**
– Réadmhaoin infheistíochta - GNBS	11,715,736	4,588,883	1,475,722	-	**17,780,341**
– Gníomhas saoráid iasachta – RSNT	11,715,589	-	-	-	**11,715,589**
Bearnú iasachtaí agus infháltas	-	-	-	(4,125,260)	**(4,125,260)**
Iomlán na n-iasachtaí agus na n-infháltas	**27,559,422**	**5,954,661**	**1,924,876**	**(4,125,260)**	**31,313,699**
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,453,236	-	-	-	**3,453,236**
Airgead tugtha ,ar urrús comhthaobhach do GBCN	802,000	-	-	-	**802,000**
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	145,138	-	-	-	**145,138**
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	85,611	72,936	1,822	-	**160,369**
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha	78,447	-	-	-	**78,447**
Sócmhainn cánach iarchurtha	202,387	-	-	-	**202,387**
Fardail – Réadmhaoin trádála	38,924	-	-	-	**38,924**
Sócmhainní eile	23,755	-	-	-	**23,755**
Infheistíochtaí	6,373	-	-	-	**6,373**
Réadmhaoin, innealra agus trealamh	1,071	-	-	-	**1,071**
Iomlán na sócmhainní	**32,396,364**	**6,027,597**	**1,926,698**	**(4,125,260)**	**36,225,399**

Earnálacha geografacha 31 Nollaig 2012 Grúpa	Éire ag eisiamh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Bearnú iasachta €'000	Iomlán €'000
Iasachtaí agus infháltais					
– Talamh agus forbairt	4,160,284	1,919,898	491,197	-	**6,571,379**
– Réadmhaoin infheistíochta	12,333,793	5,434,711	1,699,801	-	**19,468,305**
Bearnú iasachtaí agus infháltas	-	-	-	(3,263,422)	**(3,263,422)**
Iomlán na n-iasachtaí agus na n-infháltas	**16,494,077**	**7,354,609**	**2,190,998**	**(3,263,422)**	**22,776,262**
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	2,235,822	-	-	-	**2,235,822**
Airgead tugtha ,ar urrús comhthaobhach do GBCN	1,150,000	-	-	-	**1,150,000**
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	257,932	-	-	-	**257,932**
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	117,605	226,800	6,301	-	**350,706**
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha	78,953	-	-	-	**78,953**
Sócmhainn cánach iarchurtha	337,288	-	-	-	**337,288**
Fardail	6,758	-	-	-	**6,758**
Sócmhainní eile	33,490	-	-	-	**33,490**
Réadmhaoin, innealra agus trealamh	831	-	-	-	**831**
Iomlán na sócmhainní	**20,712,756**	**7,581,409**	**2,197,299**	**(3,263,422)**	**27,228,042**

Sa ráiteas ar staid airgeadais na Gníomhaireachta, cuimsítear sócmhainní idirghrúpa maidir le cúiteamh na gcostas riarachán ón nGrúpa, dá réir sin tá na sócmhainní go léir atá neamhchosanta i leith riosca creidmheasa sa Ghníomhaireacht Ionnaithe in Éirinn.

24. RIOSCA LEACHTACHTA

Is é atá i riosca leachtachta ná an riosca nach mbeadh an Grúpa in ann a chuid oibleagáidí airgeadais uile a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlite. Tagann riosca leachtachta chun cinn de bharr difríochtaí in uainíocht idir insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid.

24.1 Próiseas bainistíochta riosca leachtachta

Tugtar faoi phróiseas bainistíochta riosca leachtachta an Ghrúpa laistigh den Ghrúpa agus déanann foireann ar leithligh i gCisteán an GNBS monatóireacht air. Áirítear sa phróiseas sin:

- Bainistíocht a dhéanamh ar riachtanais laethúla leachtachta agus maoinithe an GNBS lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé na hoibleagáidí go léir de réir mar a bheidh siad dlite: áirítear leo sin tiomantais iasachtaithe na todhchaí, ús ar dhliteanais, breacadh comhthaobhachta, costais, táillí agus speansais oibriúcháin laethúla.
- Bainistíocht Sócmhainní agus Dliteanas; trí mhonatóireacht a dhéanamh ar an bpróifíl aibíochta laistigh de ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa lena chinntiú go gcoinnítear acmhainní airgid imleora agus/nó go mbunaítear maoiniú imleor i gcásanna inar cosúil go dtarlóidh neamhréireanna, agus dá bhrí sin ag íoslaghdú tionchar eis-sreafaí leachtachta.

Déantar monatóireacht agus tuairisciú tríd an sreabhadh airgid a thomhas agus trí réamh-mheastacháin faoin sreabhadh airgid le haghaidh tréimhsí idir seachtain amháin agus bliain amháin agus clúdaíonn an próiseas pleanála tréimhse níos faide ná bliain amháin. Cuireann aonad Riosca GBCN réamh-mheastacháin leachtachta neamhspleácha ar fáil ar bhonn míosúil don Bhord agus don Choiste Bainistíochta Riosca. Bíonn réamhaisnéis 'anásta' san áireamh sna réamh-mheastacháin go léir le freastal ar thréimhsí fada neamhchinnteachta. Is é túsphointe na réamh-mheastachán sin anailís a dhéanamh ar aibíocht chonartha na ndliteanas airgeadais agus dáta aisíocaíochta ionchais na sócmhainní airgeadais.

24. RIOSCA LEACHTACHTA (AR LEAN)

24.1 Próiseas bainistíochta riosca leachtachta (ar lean)

An príomhriosca leachtachta don Ghrúpa ná maoiniú na n-urrús fiachais sinsearach (urrúis) eisithe ag an GNBS mar chomaoin le haghaidh 95% de luach na sócmhainní a gnóthaíodh. Tugann na hurrúis i mbun eisiúna cead don eisitheoir (sa chás nach bhfuair an t-eisitheoir Fógra um Sheachadadh Fisiceach Diúltaithe don Sealbhóir) na hurrúis go léir, nó cuid díobh, a shocrú nuair a thiocfaidh siad chun aibíochta trí hurrús nua a eisiúint ar na téarmaí céanna is a bhain leis an urrús eiseachn (seachas i gcás aibíochta a d'fhéadfadh a bheith suas le 364 lá ón dáta eisiúna, d'ainneoin go bhféadfadh tréimhse aibíochta níos giorra a bheith i gceist leis an urrús eiseach).

I mí na Bealtaine 2011, rinne Bord, tar éis dó treoir, arna heisiúint faoi Alt 14 den Acht, a fháil ón Aire Airgeadais, cinneadh chun rogha na haibíochta insínte a bhaint ó urrúis fhiachais sinsearaí an GNBS (féach Nóta 30).

Glanadh na hurrúis uile a tháinig chun aibíochta an 1 Márta 2013 go fisiciúil trí hurrúis nua a eisiúint le haibíocht an 3 Márta 2014 luaite leo.

24.2 Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh

Léiríonn an tábla seo a leanas na sreabha airgid atá iníoctha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de bhun a dhliteanas airgeadais neamhdhíorthaigh trí na haibíochtaí conartha atá fágtha ag an dáta tuairiscithe. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreafaí airgid neamhlascainithe.

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2013	**0-6 mhí €'000**	**6-12 mhí €'000**	**Iomlán €'000**
Dliteanais			
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	24,676	-	24,676
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	34,659,277	-	34,659,277
Dliteanais eile	44,047	-	44,047
Cáin iníoctha	407	-	407
Iomlán na ndliteanas	**34,728,407**	**-**	**34,728,407**
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	**4,400,374**	**-**	**4,400,374**

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2012	**0-6 mhí €'000**	**6-12 mhí €'000**	**Iomlán €'000**
Dliteanais			
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	36,423	-	36,423
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	25,485,747	-	25,485,747
Dliteanais eile	31,696	-	31,696
Cáin iníoctha	1,627	-	1,627
Iomlán na ndliteanas	**25,555,493**	**-**	**25,555,493**
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	**3,643,754**	**-**	**3,643,754**

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Agency 31 Nollaig 2013	**0-6 mhí €'000**	**6-12 mhí €'000**	**Iomlán €'000**
Dliteanais			
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	53,513	-	53,513
Dliteanais eile	7,178	-	7,178
Iomlán na ndliteanas	**60,691**	**-**	**60,691**

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Agency 31 Nollaig 2012	0-6 mhí €'000	6-12 mhí €'000	Iomlán €'000
Dliteanais			
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	53,320	-	53,320
Dliteanais eile	10,027	-	10,027
Iomlán na ndliteanas	**63,347**	**-**	**63,347**

I measc na sócmhainní atá ar fáil chun na dliteanais go léir a chomhlíonadh agus chun na tiomantais iasachta atá dlite a chlúdach tá airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim, éarlaisí téarma agus sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin.

24.3 Sreafaí airgid díorthaigh

(a) Díorthaigh socraithe ar bhonn glan

I measc dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn glan tá Díorthaigh ráta úis:

Babhtálacha ráta úis,

- comhaontuithe ar réamhráta,
- roghanna ráta úis thar an gcuntar (OTC),
- conarthaí ráta úis eile.

Sa tábla seo a leanas déantar anailís ar dhliteanais airgeadais dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn glan i ngrúpálacha aibíochta ábhartha bunaithe ar an tréimhse atá fágtha ag an dáta tuairiscithe go dtí dáta aibíochta an chonartha. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreabha airgid neamhlascainithe.

Grúpa 31 Nollaig 2013	0-6 mhí €'000	6 -12 mhí €'000	1-5 bliana €'000	Os cionn 5 bliana €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh ráta úis – sa chás nach gcuirtear cuntasaíocht fálaithe i bhfeidhm	8,695	9,096	33,080	11,899	62,770
Díorthaigh ráta úis – sa chás go gcuirtear cuntasaíocht fálaithe i bhfeidhm	3,909	(223,167)	(315,341)	10,305	(524,294)
Iomlán	**12,604**	**(214,071)**	**(282,261)**	**22,204**	**(461,524)**

Grúpa 31 Nollaig 2012	0-6 mhí €'000	6 -12 mhí €'000	1-5 bliana €'000	Os cionn 5 bliana €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh ráta úis – sa chás nach gcuirtear cuntasaíocht fálaithe i bhfeidhm	22,415	50,957	64,855	65,480	203,707
Díorthaigh ráta úis – sa chás go gcuirtear cuntasaíocht fálaithe i bhfeidhm	14,630	(243,986)	(569,396)	-	(798,752)
Iomlán	**37,045**	**(193,029)**	**(504,541)**	**65,480**	**(595,045)**

RSNT 31 Nollaig 2013	0-6 mhí €'000	6 -12 mhí €'000	1-5 bliana €'000	Os cionn 5 bliana €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh ráta úis – sa chás go gcuirtear cuntasaíocht fálaithe i bhfeidhm	-	4,187	(12,384)	-	(8,197)
Iomlán	**-**	**4,187**	**(12,384)**	**-**	**(8,197)**

24. RIOSCA LEACHTACHTA (AR LEAN)

24.3 Díorthaigh socraithe ar bhonn glan (ar lean)

(b) Díorthaigh socraithe ar bhonn comhlán

I measc dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn comhlán tá:

- Díorthaigh malairte eachtraí: réamh-airgeadra, babhtálacha airgeadra; agus
- Babhtálacha rátaí úis tras-airgeadra.

Sa tábla seo a leanas déantar anailís ar ionstraimí airgeadais dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn comhlán i ngrúpálacha aibíochta ábhartha bunaithe ar an tréimhse atá fágtha ag an dáta tuairiscithe go dtí dáta aibíochta an chonartha. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreabha airgid neamhlascainithe.

Grúpa 31 Nollaig 2013	0-6 mhí €'000	6 -12 mhí €'000	1-5 bliana €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh airgeadra eachtrach:				
– Eis-sreabhadh	(660,538)	-	-	**(660,538)**
– Insreabhadh	659,407	-	-	**659,407**
Díorthaigh ráta úis tras-airgeadra:				
– Eis-sreabhadh	(786,546)	(505,571)	(3,896,306)	**(5,188,423)**
– Insreabhadh	733,723	497,477	3,812,325	**5,043,525**
Eis-sreabhadh iomlán	**(53,954)**	**(8,094)**	**(83,981)**	**(146,029)**

Grúpa 31 Nollaig 2012	0-6 mhí €'000	6 -12 mhí €'000	1-5 bliana €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh airgeadra eachtrach:				
– Eis-sreabhadh	(278,839)	-	-	**(278,839)**
– Insreabhadh	286,418	-	-	**286,418**
Díorthaigh ráta úis tras-airgeadra:				
– Eis-sreabhadh	(1,476,882)	(1,274,185)	(3,376,786)	**(6,127,853)**
– Insreabhadh	1,355,716	1,201,691	3,225,750	**5,783,157**
Eis-sreabhadh iomlán	**(113,587)**	**(72,494)**	**(151,036)**	**(337,117)**

24.4 Tiomantais iasachta

Tá achoimre ar dhátaí mhéideanna conartha ionstraimí airgeadais an Ghrúpa, lena dtiomnaítear é do chreidmheas a shíneadh do chustaiméirí agus do shaoráidí creidmheasa eile, sa tábla seo a leanas. Áirítear sa mhéid sin tiomantais atá ann cheana féin ag am gnóthaithe na n-iasachtaí agus tiomantais bhreise a rinneadh ón am a aistríodh na sócmhainní iasachta chuig an nGrúpa.

Grúpa 31 Nollaig 2013	Tráth nach déanaí ná 1 bhliain €'000	1-5 bliana €'000	Os cionn 5 bliana €'000	Iomlán €'000
Tiomantais go dtabharfar iasacht	262,616	476,611	17,424	756,651
Rótharraingtí	8,669	-	-	8,669
Iomlán	**271,285**	**476,611**	**17,424**	**765,320**

Grúpa 31 Nollaig 2012	Tráth nach déanaí ná 1 bhliain €'000	1-5 bliana €'000	Os cionn 5 bliana €'000	Iomlán €'000
Tiomantais go dtabharfar iasacht	45,927	424,375	13,199	483,501
Rótharraingtí	12,009	-	-	12,009
Ráthaíochtaí agus litreacha faoi chreidmheas a fuarthas	3,790	-	-	3,790
Iomlán	**61,726**	**424,375**	**13,199**	**499,300**

Níl aon tiomantais iasachta ag an nGníomhaireacht.

25. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS

(a) Comparáid idir luach carraeireachta agus luach cothrom

Tugtar achoimre sa tábla thíos ar mhéideanna carraeireachta agus luachanna cothroma na sócmhainní airgeadais agus na ndliteanas airgeadais arna gcur i láthair sa ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta.

Grúpa	2013 Luach anonn €'000	2013 Luach cothrom €'000	2012 Luach anonn €'000	2012 Luach cothrom €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,453,236	3,453,236	2,235,822	2,235,822
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	802,000	802,000	1,150,000	1,150,000
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	145,138	145,138	257,932	257,932
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha	78,447	78,447	78,953	78,953
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	160,369	160,369	350,706	350,706
Iasachtaí agus infháltais – GNBS	19,598,110	20,459,016	22,776,262	21,794,746
- RSNT	11,715,589	11,715,589	-	-
Sócmhainní eile	23,755	23,755	33,490	33,490
Infheistíochtaí i ionstraim cothromais	6,373	6,373	-	-
Iomlán na sócmhainní	**35,983,017**	**36,843,923**	**26,883,165**	**25,901,649**
Dliteanais airgeadais				
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	24,676	24,676	36,423	36,423
Ionstraimí airgeadais díorthaigh – GNBS	591,581	591,581	1,168,688	1,168,688
– RSNT	8,203	8,203	-	-
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	34,618,000	34,579,669	25,440,000	25,389,120
Dliteanais eile	172,594	172,594	169,557	169,557
Cáin iníoctha	407	407	1,627	1,627
Iomlán na ndliteanas	**35,415,461**	**35,377,130**	**26,816,295**	**26,765,415**

25. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

(a) Comparáid idir luach carraeireachta agus luach cothrom (ar lean)

Gníomhaireacht	2013 Luach anonn €'000	2013 Luach cothrom €'000	2012 Luach anonn €'000	2012 Luach cothrom €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	1,152	1,152	1,268	1,268
Sócmhainní eile	5,961	5,961	9,306	9,306
Infheistíocht i bhfochuideachtaí	49,000	49,000	49,000	49,000
Iomlán na sócmhainní	**56,113**	**56,113**	**59,574**	**59,574**
Dliteanais airgeadais				
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	53,513	53,513	53,320	53,320
Dliteanais eile	7,178	7,178	10,027	10,027
Iomlán na ndliteanas	**60,691**	**60,691**	**63,347**	**63,347**

Sócmhainní airgeadais nach dtomhaistear ina dhiaidh sin ar luach cothrom

I gcás sócmhainní agus dliteanas airgeadais nach ndéantar iad a thomhas ar luach cothrom ina dhiaidh sin sa ráiteas faoin staid airgeadais, tá na modhanna agus na boinn tuisceana a úsáidtear chun luach cothrom na sócmhainní agus na ndliteanas sin a ríomh leagtha amach thíos.

(i) Airgead tirim agus iarmhéideanna le bainc

Is ionann luach cothrom na socrúchán ráta chomhlúthaigh agus na n-éarlaisí téarma agus a méid carraeireachta. Tá luach cothrom measta na n-éarlaisí úsmhara seasta cothrom lena luach carraeireachta ag deireadh na tréimhse toisc go bhfuil éarlaisí gearrthéarmach agus ní bhíonn ach éifeacht an-bheag ag lascainí.

(ii) Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha

Tá luach cothrom measta na méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha cothrom lena luach carraeireachta ag deireadh na tréimhse toisc go bhfuil infháltais reatha agus socrófar le hairgead tirim iad.

(iii) Iasachtaí agus infháltais

Taispeántar iasachta. agus infháltais glan de mhuirir um bearnú. Measadh luach cothrom na n-iasachtaí agus na n-infháltas ag baint úsáide as na sreabha airgid ionchais don todhcha. sa phunann. Rinneadh sreabha airgid ionchais don todhchaí le haghaidh féichiúnaithe suntasacha aonair a athbhreithnú. mar chuid den mheasúnú ar shreabhadh airgid bearnaithe ag an dáta tuairiscithe. Ansin lascainíodh na sreabha airgid idir 2014 agus 2016 ar ráta 5.5%, lascainíodh na sreabha airgid idir 2017 agus 2020 ar an ráta níos airde 10% mar gheall ar neamhchinnteacht ag tuar sreabhyadh airgid tar éis 2016. Tá an measúnú sin faoi réir breithiúnais ón lucht bainistíochta maidir leis an ráta úis a úsáideadh agus le huainiú agus méid na sreabha airgid sa todhchaí..

(iv) Urrúis fhiachais i mbun eisiúna

Rinneadh na luachanna cothroma comhiomlána a ríomh bunaithe ar shamhail luachála ag baint úsáide as ionstraimí luaite comhchosúla agus ag cur cuair thoraidh reatha iomchuí i bhfeidhm don téarma aibíochta atá fágtha.

(b) Ordlathas luacha chothroim

Sonraíonn IFRS 13 ordlathas trí leibhéil de theicnící luachála bunaithe ar cibé an bhfuil na hionchuir do na teicnící luachála sin inbhraite nó nach bhfuil. Léiríonn ionchuir inbhraite sonraí margaidh a fhaightear ó fhoinsí neamhspleácha; léiríonn ionchuir neamh-inbhraite boinn tuisceana margaidh an Ghrúpa. Cuimsítear san ordlathas luacha chothroim:

- Leibhéal 1 – Praghsanna luaite (gan coigeartú) i margaí gníomhacha le haghaidh sócmhainní comhionanna nó dliteanas comhionann. Áirítear ar an leibhéal seo urrúis chothromais liostaithe agus ionstraimí fiachais ar mhalartuithe aitheanta.

- Leibhéal 2 – Ionchuir seachas praghsanna luaite san áireamh i Leibhéal 1 atá inbhraite don tsócmhainn nó don dliteanas, go díreach (is é sin, mar phraghsanna) nó go hindíreach (is é sin díorthaithe ó phraghsanna). Áirítear ar an leibhéal seo conarthaí díorthaigh thar an gcuntar. Baineann foinsí na bparaiméadar ionchuir úsáid as an gcuar toraidh LIBOR caighdeánach.
- Leibhéal 3 – ionchuir don tsócmhainn nó don dliteanas nach bhfuil bunaithe ar shonraí margaidh inbhraite (ionchuir neamh-inbhraite). Áirítear ar an leibhéal seo infheistíochtaí cothromais agus ionstraimí fiachais a bhfuil comhpháirteanna suntasacha neamh-inbhraite iontu.

Ní mór sonraí margaidh inbhraite a úsáid don ordlathas seo nuair atá siad ar fáil. Tugann an Grúpa praghsanna margaidh ábhartha agus inbhraite faoi deara ina chuid luachálacha nuair is féidir.

Ordlathas ar luacha cothrom le haghaidh sócmhainní agus dliteanas arna dtomhas ar luach cothrom

Grúpa 31 Nollaig 2013	**Leibhéal 1 €'000**	**Leibhéal 2 €'000**	**Leibhéal 3 €'000**	**Iomlán €'000**
Sócmhainní				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	142,207	-	**142,207**
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	18,162	-	**18,162**
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	-	145,138	-	**145,138**
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	6,373	-	**6,373**
Iomlán na sócmhainní	**-**	**311,880**	**-**	**311,880**
Dliteanais				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	495,622	-	**495,622**
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	104,162	-	**104,162**
Iomlán na ndliteanas	**-**	**599,784**	**-**	**599,784**

Grúpa 31 Nollaig 2012	**Leibhéal 1 €'000**	**Leibhéal 2 €'000**	**Leibhéal 3 €'000**	**Iomlán €'000**
Sócmhainní				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	338,956	-	**338,956**
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	11,750	-	**11,750**
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	-	257,932	-	**257,932**
Iomlán na sócmhainní	**-**	**608,638**	**-**	**608,638**
Dliteanais				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	862,732	-	**862,732**
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	305,956	-	**305,956**
Iomlán na ndliteanas	**-**	**1,168,688**	**-**	**1,168,688**

Níor tugadh ceann ar bith de shócmhainní ná dliteanais na Gníomhaireachta ar aghaidh ar luach cothrom.

Catagóirí sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais

Déantar dliteanais agus sócmhainní airgeadais a chatagóiriú i gcomhréir le IAS 39 sa chaoi seo a leanas;

- Iasachtaí agus infháltais
- Sócmhainní airgeadais nó dliteanais ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas – á gcoinneáil le haghaidh trádála (FVTPL)
- Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin (AFS)
- Dliteanais airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta

25. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

(b) Ordlathas luacha chothroim (ar lean)

Sócmhainní Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2013	Iasachtaí agus infháltais €'000	FVTPL €'000	AFS €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,453,236	-	-
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	802,000	-	-
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	-	-	145,138
Méideanna dlite ó Institiúidí Rannpháirteacha	78,447	-	-
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	160,369	-
Iasachtaí agus infháltais	31,313,699	-	-
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	6,373	-
Sócmhainní eile	23,755	-	-

Dliteanais Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2013	Dliteanais airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta €'000	FVTPL €'000
Méideanna dlite le hInstitiúidí Rannpháirteacha	24,676	-
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	599,784
Urrúis fhiachais sinsearaí i mbun eisiúna	34,618,000	-
Dliteanais eile	172,594	-

Ní raibh aon infheistíochtaí ar láimh go dtí aibíocht á gcoinneáil ag an nGrúpa ag an dáta tuairiscithe.

26. RÉADMHAOIN, INNEALRA AGUS TREALAMH

Grúpa agus Gníomhaireacht	2013 €'000	2012 €'000
Costas		
Iarmhéid ag 1 Eanáir	1,023	1,006
Breiseanna	380	17
Balance at 31 Nollaig	**1,403**	**1,023**
Dímheas		
Dímheas carntha ag 1 Eanáir	(192)	(100)
Muirear dímheasa don bhliain	(140)	(92)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	**(332)**	**(192)**
Glanluach leabhair ag 31 Nollaig	**1,071**	**831**

Áiríonn réadmhaoin, innealta agus trealamh costais feistithe léasa tabhaithe go dtí seo. Déantar costais feistithe léasa caipitlithe a dhímheas ar bhonn méid chothroim ag ráta de chuid 10% sa bhliain i gcomhréir le beartas cuntasaíochta 2.20. Déantar dímheas bliain iomlán a mhuirearú sa bhliain a thabhaítear agus a chaipitlítear na costais léasaithe feistithe.

27. INFHEISTÍOCHTAÍ IN IONSTRAIMÍ COTHROMAIS

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
Sócmhainní airgeadais ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas	**6,373**	-

Áirítear an méid seo a leanas ar shócmhainní airgeadais tomhaiste trí bhrabús nó caillteanas:

- leas 20% i gcomhpháirtíocht €1.2 milliún, i seilbh NAJVAL. Fuair an Grúpa an leas mar chuid de chomaoin ar dhíolachán iasachtaí áirithe. Níl an Grúpa in ann tionchar suntasach a imirt ar an gcomhpháirtíocht, mar go bhfuil an 80% eile den leas i seilbh scairshealbhóir amháin a rialaíonn cinnteoireacht na comhpháirtíochta.
- Aonaid i gciste infheistíochta cáilithe ("CIC"), ar fiú €5.13 milliún iad. Fuair an Grúpa na haonaid mar chomaoin nuair a dhíol an GNBS sócmhainní réadmhaoine áirithe leis an gciste.

28. CÁIN IARCHURTHA

Déantar sócmhainní agus dliteanais ioncam iarchurtha a fhritháireamh nuair is ann do cheart infheidhmithe le dlí sócmhainní cánach reatha a fhritháireamh i gcoinne dliteanais chánach reatha agus nuair a bhaineann na cánacha ioncam iarchurtha leis an údarás fioscach céanna.

Tá dliteanais agus sócmhainní cánach iarchurtha inchurtha i leith na nithe seo a leanas:

	Cáin iarchurtha ar dhíorthaigh		Cáin iarchurtha ar chaillteanais cánach	Iomlán
Grúpa	**Sócmhainní €'000**	**Dliteanais €'000**	**€'000**	**€'000**
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2012	182,182	(112,162)	235,633	**305,653**
Gluaiseacht sa bhliain	109,990	23,885	(102,240)	**31,635**
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2012	**292,172**	**(88,277)**	**133,393**	**337,288**
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2013	292,172	(88,277)	133,393	**337,288**
Gluaiseacht sa bhliain	(147,619)	53,543	(40,825)	**(134,901)**
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2013	**144,553**	**(34,734)**	**92,568**	**202,387**

28. CÁIN IARCHURTHA (AR LEAN)

Réiteach na gluaiseachta sa cháin iarchurtha iomlán go creidmheas/(muirear) cánach sa ráiteas ioncaim agus ioncam cuimsitheach eile

	Nóta	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta sa ráiteas ioncaim	13	2,051	(71,818)	(69,767)	(75,816)
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	36	-	(65,134)	(65,134)	107,451
Gluaiseacht iomlán i gcáin iarchurtha sa bhliain		**2,051**	**(136,952)**	**(134,901)**	**31,635**

Níl aon dliteanais nó sócmhainní cánach iarchurtha ag an nGníomhaireacht.

Aithnítear sócmhainní cáin ioncam iarchurtha i ndáil le caillteanais chánach tugtha anonn sa mhéid is go bhfuil réadú an tsochair ghaolmhar cánach dóchúil. Tá sócmhainn cáin ioncaim de chuid €93m (2012: €133m) i ndáil le caillteanais chánach neamh-úsáidte aitheanta sna ráitis airgeadais seo. Bunaithe ar thorthaí na bliana reatha, creideann an GNBS go mbeidh brabúis chánach amach anseo ar fáil chun aon sócmhainn cánach iarchurtha a fhritháireamh.

Aithnítear cáin iarchurtha ar dhíorthaigh ar an difríocht idir bhonn cánach na ndíorthach (nialas) agus luach cothrom na ndíorthach tráth an dáta tuairiscithe. Tá glansócmhainn chánach iarchurtha de chuid €110m (2012: €204m) aitheanta i ndáil leis na díorthaigh. I gcomhréir leis na caighdeáin chuntasaíochta, aithnítear cáin iarchurtha ar an ngluaiseacht luach cothrom áit ina cuirtear an luach cothrom gaolmhar san áireamh,.i. sa ráiteas ioncam nó in ioncam cuimsitheach eile. Tá muirear cánach iarchurtha de chuid €65m (2012: sochar de chuid €107m) aitheanta in ioncam cuimsitheach eile i ndáil le cáin iarchurtha ar an ngluaiseacht luach cothrom ar dhíorthaigh sa chás go gcuirtear cuntasaíocht fála i bhfeidhm (Féach Nóta 36).

29. SÓCMHAINNÍ EILE

Grúpa	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Ús babhtála tabhaithe infhála	-	6,587	6,587	14,211
Ús infhála ar shócmhainní ar fáil le haghaidh díolacháin	-	5,578	5,578	9,012
Ús infhála ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	6	309	315	160
CBL infhála	-	299	299	668
Breithniú iarchurtha infhála ó díolacháin iasachtaí	-	10,148	10,148	9,223
Sócmhainní eile	-	828	828	216
Iomlán	**6**	**23,749**	**23,755**	**33,490**
Reatha	**6**	**23,749**	**23,755**	**33,490**
Neamh-Reatha	**-**	**-**	**-**	**-**

Baineann ús babhtála tabhaithe leis an ús tabhaithe ar dhíorthaigh faighte ag an nGrúpa ó Institiúidí Rannpháirteacha a bhí nasctha le hiasachtaí faighte ó Institiúidí Rannpháirteacha.

Gníomhaireacht	2013 €'000	2012 €'000
Costais in-aisíoctha ó NALML	5,468	9,306
Infháltais eile	493	-
Iomlán	**5,961**	**9,306**
Reatha	**5,961**	**9,306**
Neamh-Reatha	**-**	**-**

30. URRÚIS FHIACHAIS SINSEARAÍ I MBUN EISIÚNA

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
I mbun eisiúna ag tús na bliana	25,440,000	29,106,000
Eisithe sa bhliain	12,928,000	11,000
Fuascailte i rith na bliana	(3,750,000)	(3,500,000)
Cealaithe sa bhliain	-	(177,000)
I mbun eisiúna ag 31 Nollaig	**34,618,000**	**25,440,000**
Reatha	**34,618,000**	**25,440,000**
Neamh-reatha	**-**	**-**

Téarmaí nótaí eisithe do fháltas iasachtaí ag BISNT

Is ionann iomlán na n-urrús féich gan íoc an 31 Nollaig 2013, a eisíodh i leith gnóthú bunaidh iasachtaí BISNT agus €22.7 billiún (2012: €25.4 billiún). Is Nótaí Rátaí Chomhlúthaigh arna ráthú ag an rialtas iad na hurrúis fiachais uile, nótaí a d'eisigh BSNT agus a aistríodh go SGBSNT faoi shaoráid iasachta rannpháirteach bhrabúis agus ansin ar aghaidh go BISNT. D'úsáid BISNT na hurrúis sin mar chomaoin (95%) don phunann iasachta a gnóthaíodh ó gach ceann de na hInstitiúidí Rannpháirteacha.

Déanann Euribor an ráta úis a athshocrú gach sé mhí ar 1 Márta agus ar an 1 Meán Fómhair gach bliain. Go dtí seo, is nótaí ainmnithe in euro atá eisithe.

Ceadaíonn na hurrúis atá i mbun eisiúna don eisitheoir (sa chás nach bhfuil Fógra Diúltaithe um Sheachadadh Fisiciúil Sealbhóra faighte ag an eisitheoir) na hurrúis uile, nó cuid díobh, a shocrú go fisiciúil an tráth aibíochta a d'fhéadfadh a bheith suas le 364 lá ón dáta eisiúna, d'ainneoin go bhféadfadh tréimhse aibíochta níos giorra a bheith luaite leis an t-urrús reatha.

Socraíodh na hurrúis ar fad a tháinig chun aibíochta an 3 Márta 2014 go fisiciúil trí hurrúis nua a eisiúint a raibh dáta aibíochta 2 Márta 2015 luaite leo.

30. URRÚIS FHIACHAIS SINSEARAÍ I MBUN EISIÚNA (AR LEAN)

Téarmaí na nótaí eisithe do ghnóthú RSNT den ghníomhas saoráide iasachta agus den mhuirear comhlúthach

Ar an 28 Márta 2013, d'eisigh RSNT urrús fiachais sinsearach arna ráthú ag an rialtas ag luach Ð12.98 billiún mar chomaoin ar ghnóthú RSNT den ghníomhas saoráide iasachta agus den mhuirear comhlúthach thar sócmhainní áirithe IRBC mar chuid dá chomhaontú cistithe le Banc Ceannais na hÉireann (BCÉ). Is nótaí rátaí chomhlúthaigh sinsearacha neamhurraithe arna ráthú ag an rialtas iad na hurrúis fiachais uile a eisíodh i leith ghnóthú RSNT den ghníomhas saoráide iasachta agus den mhuirear comhlúthach, nótaí a eisíodh ar par agus a aistríodh go RSNT faoi shaoráid iasachta rannpháirteach bhrabúis, agus a úsáideadh mar chomaoin ar an ngníomhas saoráide iasachta agus an muirear comhlúthach a gnóthaíodh ó BCÉ. Ba ionann an t-iarmhéid i mbun eisiúna an 31 Nollaig 2013 agus €11.928 billiún (2012: €nialas).

Tabhaítear ús ó dháta eisiúna na Nótaí agus íoctar ús faoi dhó sa bhliain ar 20 Feabhra agus 20 Lúnasa. Déanann Euribor an ráta úis 6 mhí a athshocrú ar 20 Feabhra agus 20 Lúnasa gach bliain. Go dtí seo, is nótaí ainmnithe in euro atá eisithe.

Eisíodh urrús fiachais sinsearach an 28 Márta 2013 agus tháinig siad chun aibíochta an 20 Feabhra 2014. Ceadaíonn na hurrúis a eisíodh don eisitheoir (sa chás nach bhfuil Fógra Diúltaithe um Sheachadadh Fisiciúil Sealbhóra faighte ag an eisitheoir) na hurrúis ar fad, nó cuid díobh, a shocrú an tráth aibíochta trí urrús nua a eisiúint de réir na dtéarmaí céanna leis an urrús reatha (seachas i bhfoirm aibíochta a d'fhéadfadh a bheith suas le 364 lá ón dáta eisiúna d'ainneoin go bhféadfadh tréimhse aibíochta níos giorra a bheith ag an urrús reatha). Socraíodh na hurrúis ar fad a tháinig chun aibíochta an 20 Feabhra 2014 go fisiciúil trí urrúis nua a eisiúint a raibh dáta aibíochta 20 Feabhra 2015 luaite leo.

31. DLITEANAIS EILE

Grúpa	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Idirghrúpa iníoctha/(infhála)	12,105,338	(12,105,338)	-	-
Ús fabhraithe ar urrúis fiachais i mbun eisiúna	-	41,277	41,277	45,747
Ús babhtála fabhraithe iníoctha ar dhíorthaigh sa chás go bhfuil cuntasaíocht fálaithe i bhfeidhm	-	82,786	82,786	83,298
Ús babhtála fabhraithe iníoctha ar dhíorthaigh eile	-	4,484	4,484	8,816
Costais fhabhraithe	5,696	35,361	41,057	31,275
Dliteanais eile	-	2,990	2,990	421
Iomlán na ndliteanas eile	**12,111,034**	**(11,938,440)**	**172,594**	**169,557**
Reatha	**12,111,034**	**(11,938,440)**	**172,594**	**169,557**
Neamh-reatha	**-**	**-**	**-**	**-**

Gníomhaireacht	2013 €'000	2012 €'000
Méideanna dlite do GBCN	5,281	8,726
Méideanna dlite le haonáin an Ghrúpa	1,414	880
Dliteanais eile	483	421
Iomlán na ndliteanas eile	**7,178**	**10,027**
Reatha	**7,178**	**10,027**
Neamh-reatha	**-**	**-**

32. CÁIN INÍOCTHA

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
Cáin shiarchoinneálach seirbhísí gairmiúla agus cánacha eile iníoctha	398	1,588
Dliteanas cánach ioncam reatha	9	39
Cáin iomlán iníoctha	**407**	**1,627**

33. TIOMANTAIS AGUS DLITEANAIS THEAGMHASACHA

Sa tábla anseo thíos tugtar méideanna conartha na ndliteanas teagmhasach. Is é an nochtadh uasta do chaillteanas creidmheasa faoi dhliteanais theagmhasacha méid conarthach na hionstraime i gcás neamhfheidhmíochta an pháirtí eile sa chás go bhfuil gach frithéileamh, comhthaobhacht nó slándáil gan luach.

Grúpa	2012 Méid conarthach €'000	2011 Méid conarthach €'000
Dliteanais Theagmhasacha		
Ráthaíochtaí agus litreacha creidmheasa	**-**	**3,790**

Mar chuid d'éadáil sócmhainní iasachta, fuair an Grúpa roinnt ráthaíochtaí agus litreacha creidmheasa, a bhí á gcur ar fáil ag Institiúidí Rannpháirteacha roimhe seo. Fuarthas na ráthaíochtaí mar go raibh siad nasctha le sócmhainní iasachta faighte ag an nGrúpa. Tá sé mar bheartas coiteann ag an nGrúpa gan ráthaíochtaí a ghnóthú dlí, mar chuid dá gnáthchúrsa gnó. Déantar monatóireacht ar chásanna ar bhonn leanúnach. Ní aithníonn an Grúpa aon fhorálacha dlíthiúla ag an dáta tuairiscithe.

Amhail deireadh na bliana, is páirtí í an GNBS i roinnt cásanna dlíthiúla leanúnacha, mar chuid dá gnáthghnó. Ní féidir eis-sreabhadh féidearthach acmhainní eacnamaíocha a mheas go hiontaofa, ach ní chreideann an Grúpa go mbeidh éifeacht ábhartha ag aon dlíthíocht den sórt ar a Ráiteas Ioncaim nó ar a Ráiteas faoin Staid Airgeadais.

Déantar monatóireacht ar chásanna ar bhonn leanúnach. Ní aithníonn an Grúpa aon fhorálacha dlíthiúla ag an dáta tuairiscithe.

Tá léas oibriúcháin ag an nGrúpa i ndáil leis an tríú hurlár agus cuid den chéad urlár dá oifig cláraithe, Foirgneamh an Státchiste. Ag an dáta tuairiscithe, tréimhse 2 bhliain atá i gceist i dtréimhse an léasa go dtí an chéad chlásal scoir i ndáil leis an tríú urlár agus 4.5 bliana i ndáil leis an chéad urlár. .

B'ionann méideanna léasa oibriúcháin a caitheadh sa bhliain agus €1.2m (2012: €1.1m).

Leagtar amach íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí sna táblaí seo a leanas:

Grúpa 31 Nollaig 2013	Níos lú ná 1 bhliain amháin €'000	1 -5 bliana €'000	Níos mó ná 5 bliana €'000	Iomlán €'000
Léasanna oibriúcháin	**1,154**	**1,356**	**-**	**2,510**

Grúpa 31 Nollaig 2012	Níos lú ná 1 bhliain amháin €'000	1 -5 bliana €'000	Níos mó ná 5 bliana €'000	Iomlán €'000
Léasanna oibriúcháin	**997**	**1,806**	**-**	**2,803**

34. IASACHTAÍOCHT AGUS IASACHTAÍ ÚSMHARA

Gníomhaireacht	2013 €'000	2012 €'000
Iasacht dlite le BISNT agus ús gaolmhar	53,513	53,320
	53,513	**53,320**

Ar an 25 Feabhra 2011, d'eisigh BISNT, aonán an Ghrúpa, iasacht úsmhar de chuid €52m leis an GNBS. Ba é cuspóir na hiasachta maoiniú a sholáthar ón nGrúpa don GNBS chun iasacht de chuid €49m agus ús tabhaithe a aisíoc leis an Lárchiste. Tá ús bunaithe ar rata 6 mhí Euribor. Déantar an iasacht a shíneadh ar bhonn bliantúil ar an 25 Feabhra mura gcuirtear deireadh leis faoi mar atá aontaithe ag na páirtithe. Níl aon iasachtaí nó iasachtaíochtaí seachtracha ag an nGrúpa.

35. GNÁTHSCAIR EILE

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
I mbun eisiúna ag tús na bliana	1,593,000	1,601,000
Eisithe sa bhliain	-	1,000
Cealaithe sa bhliain	-	(9,000)
I mbun eisiúna ag 31 Nollaig	**1,593,000**	**1,593,000**

Is ionann an méid thuasluaite agus Fobhannaí Ráta Seasta Inghlaoite a d'eisigh BSNT agus a aistríodh chuig SGBSNT faoi shocrú iasacht rannpháirteach brabúis agus a d'aistrigh SGBSNT chuig BISNT. D'úsáid BISNT na hurrúis seo mar chomaoin (5%) don phunann iasachta faighte ó gach Institiúid Rannpháirteach.

Is ionann an ráta úis ar na hionstraimí agus ráta 10 mbliana Rialtas na hÉireann ag dáta an chéad eisiúna, móide 75 bonnphointe. Tá an ráta seo socraithe ag fáltas seasta 5.264%. Is ar bhonn bliantúil a íoctar ús, ach is de rogha an eisitheora a dhearbhaítear an cúpón. Ní bheidh cúpóin a dhearbhaítear in aon bhliain ag carnadh. Níor dearbhaíodh aon chúpón ag an dáta tuairiscithe.

Ainneoin na mbannaí a bheith suthain de nádúr, féadfaidh an t-eisitheoir na bannaí a "ghairm" (.i. a fhuascailt) ar an gcéad dáta gairme (atá 10 mbliana i ndiaidh an dáta eisiúna), agus gach dáta íocaíochta úis ina dhiaidh sin (beag beann ar cibé an bhfuil nó nach bhfuil an t-ús le híoc).

Faoi IAS 32, 'Ionstraimí Airgeadais: Cur i Láthair', is ionann é agus bunús an chomhaontú conarthach um ionstraim airgeadais, seachas a fhoirm dlí, a bhfuil a rangú á rialú aige. Ó tharla nach bhfuil aon oibleagáid chonarthach sna nótaí fofhiachais aon íocaíochtaí a dhéanamh (ús nó príomha) sa chás nach mian leis an nGrúpa aon íocaíochtaí a dhéanamh, de réir IAS 32 tá an fofhiachas rangaithe mar ghnáthscair sa ráiteas ar staid an airgeadais, agus aon íocaíochtaí cúpóin á rangú mar íocaíochtaí díbhinne.

36. CÚLCHISTÍ EILE

Grúpa	2013 €'000	2012 €'000
Cúlchiste fálaithe an tsreafa airgid		
Ag tús na bliana	(524,019)	(192,223)
Athruithe i nglanluach cóir	256,012	(439,821)
Ús fálaithe socraithe i rith na bliana	231,076	51,741
Gluaiseacht i bhfabhrú úis	514	64,338
Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim	(231,590)	(116,079)
Glanghluaiseacht i gcúlchiste fálaithe an tsreafa airgid roimh cánachas	256,012	(439,821)
Cáin iarchurtha aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	(65,701)	108,025
Ag 31 Nollaig	**(333,708)**	**(524,019)**
Cúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin		
Ag tús na bliana	1,805	82
Glan-athruithe i luach cóir	(4,127)	2,297
Glanghluaiseacht i gcúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin roimh cánachas	(4,127)	2,297
Cáin iarchurtha aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	567	(574)
Ag 31 Nollaig	**(1,755)**	**1,805**
Iomlán na gcúlchistí eile	**(335,463)**	**(522,214)**

Cuimsíonn cúlchistí eile na cúlchistí fála um shreabhadh airgid agus an cúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin.

Cuireann an GNBS cuntasaíocht fála i bhfeidhm ar roinnt dá cuid urrúis fiachais shinsearacha i mbun eisiúna. Aithnítear athruithe ar luach cothrom do dhíorthaigh sainithe, agus atá éifeachtúil i ngaolmhaireachtaí fálaithe, ina cúlchistí.

Gnóthaíonn an GNBS bannaí rialtais le haghaidh bainistíocht leachtachta agus leis an toradh ar iarmhéideanna airgid a uasmhéadú. Rangaítear bannaí rialtais mar shócmhainní ar fáil le haghaidh díolacháin de réir CIC 39. Aithnítear athruithe ar luach cothrom i gcúlchistí.

B'ionann glanghluaiseacht i gcúlchiste fálaithe an tsreafa airgid le haghaidh 2013 agus méadú de €256m (2012: laghdú de €439.8m) roimh cánachas arb ionann é agus glanghluaiseacht luacha cóir i ndíorthaigh sa chás go gcuirtear i bhfeidhm cuntasaíocht fhálaithe de chuid €249.2m (2012: €432.1m) móide coigeartú i ndáil le neamhéifeachtúlacht fálaithe de chuid €6.8m (2012: €7.7m). B'ionann glanghluaiseacht sa chúlchiste ar fáil le haghaidh díolacháin don bhliain agus laghdú de chuid €4.1m (2012: méadú de chuid €2.3m) a léiríonn an ghluaiseacht luacha cóir in infheistíochtaí ar fail le haghaidh díolacháin coinnithe ag an dáta tuairiscithe.

37. RÉITEACH CÚLCHISTÍ AGUS ÚS NEAMHRIALAITHE I BHFOCHUIDEACHTAÍ

Grúpa	RSNT €'000	Grúpa GNBS (gan RSNT san áireamh) €'000	2013 Grúpa GNBS €'000	2012 Grúpa GNBS €'000
Tuilleamh/(caillteanais) choinnithe				
Ag tús na bliana	-	(659,039)	(659,039)	(887,535)
Brabús don bhliain	(6,151)	217,591	211,440	228,496
Ag 31 Nollaig	**(6,151)**	**(441,448)**	**(447,599)**	**(659,039)**

Gníomhaireacht	2013 €'000	2012 €'000
Caillteanais choinnithe		
Ag tús na bliana	(2,942)	(1,850)
Caillteanas don bhliain	(565)	(1,092)
Ag 31 Nollaig	**(3,507)**	**(2,942)**

Is ionann ús neamhrialaithe i bhfochuideachtaí agus gnáth-scairchaipiteal i bhfochuideachtaí nach bhfuil inchurtha go díreach nó go neamhdhíreach don mháthair-aonán. I gcomhthéacs an Ghrúpa is ionann é seo agus infheistíocht déanta ag infheisteoirí príobháideacha i ngnáth-scairchaipiteal GINBST.

D'infheistigh an GNBS, i dteannta infheisteoirí príobháideacha, in GINBST. Tá 49% de scairchaipiteal eisithe GINBST i seilbh an GNBS agus is i seilbh infheisteoirí príobháideacha atá an 51% eile den scairchaipiteal.

Faoi réir théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir GNBS agus na hinfheisteoirí príobháideacha, féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBST a chrosadh.

Faoin gcomhaontú scairshealbhóra, tá an toradh uasta a íocfar le hinfheisteoirí príobháideacha i bhfoirm díbhinne faoi réir Thoradh Bannaí 10 mbliana Rialtas na hÉireann infheidhme ag dáta dearbhaithe na díbhinne. Ina theannta sin, déantar an toradh uasta infheistíochta do na hinfheisteoirí príobháideacha a chaidhpeáil faoi Airteagail Chomhlachais GINBST.

Cuireann cumas an GNBS cinntí a dhéanann GINBST a chromadh srian ar chumas infheisteoirí príobháideacha beartais airgeadais agus oibriúcháin an Ghrúpa a rialú, agus, dá thoradh sin, tá rialú éifeachtach ag an GNBS ar GINBST agus na fochuideachtaí sa Ghrúpa, mar aon le sochair gheilleagracha agus rioscaí an Ghrúpa. Cé go bhfuil na hinfheisteoirí príobháideacha faoi réir an riosca go bhféadfadh GINBST caillteanais a thabhú agus go mb'fhéidir nach mbeadh luach iomlán a hinfheistíochta in-aisghabhála, níl dualgas orthu aon chaipiteal eile a sholáthar do GINBST.

De bhua an rialaithe seo atá ag an GNBS ar GINBST, tá GINBST agus a fochuideachtaí comhdhlúite ag an GNBS, agus chun críocha ús neamhrialaithe sna fochuideachtaí a aithint, tá na caillteanais luaite le hús neamhrialaithe a bhaineann le hús cothromais €51 milliún.

38. SCAIREANNA AGUS INFHEISTÍOCHTAÍ I NGNÓTHAIS GHRÚPA

Tá €49 milliún infheistithe ag an GNBS in GINBST, agus fuair sí 49 milliún gnáthscair A ar a shon. B'infheisteoirí príobháideacha a d'infheistigh an €51 milliún eile in GINBST, agus fuair gach infheisteoir díobh comhscair de 51 milliún gnáthscair B. Faoi réir théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir GNBS agus na hinfheisteoirí príobháideacha, féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBST a chrosadh. De thoradh an chrosta seo, tá srian ar chumas na n-infheisteoirí príobháideacha beartais airgeadais agus oibriúcháin an aonáin a rialú agus is ag an GNBS atá ceart chun rialaithe éifeachtaigh na cuideachta. De bhua an rialaithe seo tá an GINBST agus a fochuideachtaí comhdhlúite ag an GNBS agus tuairiscítear an infheistíocht sheachtrach 51% i GINBST mar ús neamh-rialaithe sna ráitis airgeadais.

38.1 FOCHUIDEACHTAÍ

Tá cur síos déanta ar struchtúr Ghrúpa an GNBS i Nóta 1. Seo a leanas gnóthais fochuideachta agus úinéireacht céatadáin an GNBS sna fochuideachtaí sin:

Grúpa Stádas Cosanta	Céadtadán úinéireacht	Céadtadán cearta vótála	Príomhghníomhaíocht	Tír ionchorpraithe
An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní Teoranta	49%	100%	Cuideachta shealbhaíochta agus iasachtú	Éire
Réiteach Sócmhainní Náisiúnta Teoranta	49%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní	Éire
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta	49%	100%	Eisiúint fiachais	Éire
Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta	49%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní na cuideachta sealbhaíochta	Éire
Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta	49%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní	Éire
Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta Teoranta	49%	100%	Eastát réadach	Éire
Seirbhísí Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta	49%	100%	Cuideachta sealbhaíochta mar scairsheilbhe i gcomhpairtíocht ginearálta	Éire
Sócmhainn Náisiúnta JVA Teoranta	49%	100%	Infheistíocht Teoranta i gcomhpháirtíocht mar pháirtí teoranta	Éire
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta Teoranta	49%	100%	Soláthar na réadmhaoine cónaithí chun críocha na tithíochta sóisialta	Éire
National Asset Sarasota Limited Liability Company	49%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe lonnaithe sna Stáit Aontaithe mar ghlanadh fiachais dlite don GNBS	US
Gabháltais Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta	49%	100%	Neamh-thrádála	Éire

38.2 Infheistíocht I Bhfochuideachtaí

Gníomhaireacht	2013 €'000	2012 €'000
49,000,000 scair i GINBST	**49,000**	**49,000**

In 2010 rinne an Ghníomhaireacht infheistíocht de chuid €49m i GINBST.

Tá oifigí cláraithe na bhfochuideachtaí ar fad i Áras an Chisteáin, Sráid na Canála Móire, Baile Atha Cliath 2.

38.3 Sonraí fochuideachtaí nach ar lán-úinéireacht ina bhfuil ús neamhrialaithe ábhartha ag an GNBS

Tá an 51% eile de na fochuideachtaí atá liostaithe i 38.1 faoi úinéireacht ag infheisteoirí príobháideacha, de bhua a n-úinéireacht 51% den GNBS. Faoi réir théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir GNBS agus na hinfheisteoirí príobháideacha, féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBST a chrosadh, agus mar sin níl aon cearta vótála ag na hinfheisteoirí príobháideacha.

38. SCAIREANNA AGUS INFHEISTÍOCHTAÍ I NGNÓTHAIS GHRÚPA (AR LEAN)

38.3 Sonraí fochuideachtaí nach ar lán-úinéireacht ina bhfuil ús neamhrialaithe ábhartha ag an GNBS (ar lean)

Íocadh díbhinn de luach €2.1 milliún (2012: €3.5 milliún) leis na hinfheisteoirí príobháideacha le linn na bliana. Níl aon leas breise ag na hinfheisteoirí príobháideacha i ngníomhaíochtaí nó sreabhadh airgid an ghrúpa. Rinneadh brabús de €nialas a leithdháileadh don ús neamhrialaithe le linn na bliana (2012: €nialas). Ba ionann an t-ús neamhrialaithe carntha ag deireadh na tréimhse tuairiscithe agus €nialas (2012: €nialas).

Féadfar brabúis a eascróidh a leithdháileadh don ús neamhrialaithe de réir bheartas cuntasaíochta 2.25. Ní dhéantar caillteanais a eascraíonn le linn aon tréimhse a leithdháileadh don ús neamhrialaithe ach chomh fada le luach úis neamhrialaithe an Ghrúpa, mar go nglacann an GNBS sochair gheilleagracha agus rioscaí an Ghrúpa.

39. NOCHTADH PÁIRTITHE GAOLMHARA

Seo a leanas páirtithe gaolmhara an Ghrúpa:

Fochuideachtaí

Tá sonraí maidir leis an ús i seilbh fochuideachtaí an GNBS luaite i Nóta 38.1 agus Nóta 1 de na ráitis airgeadais.

GBCN

Soláthraíonn GBCN seirbhísí foirne, airgeadais, cumarsáide, teicneolaíochta, riosca agus acmhainní daonna don GNBS. Gearrtar na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) agus déanann an Grúpa an Ghníomhaireacht a aisíoc. Tásonraí na gcostas gearrtha ar an nGrúpa le fáil i Nóta 10. Is í GBCN an contrapháirtí le haghaidh staideanna díorthaigh an GNBS i gcomhthéacs a cuid bainistíochta ar mhalairt eachtrach agus nochtadh ráta úis. Éilítear ar an GNBS agus ar RSNT urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaobhachta (CPA) d'fhonn nochtadh GBCN do dhíorthaigh an GNBS agus RSNT. Tá infheistíochtaí nóta Státchiste agus Bannaí Gearrthréimhseacha an Chisteáin, eisithe ag GBCN, i seilbh an GNBS. Ag an dáta tuairiscithe, bhí €145 milliún (2012: €255 milliún) ainmniúil i seilbh an GNBS de bhannaí 4% Rialtais na hÉireann ag teacht chun aibíochta an 15 Eanáir 2014. Glactar le nótaí státchiste de luach €1.6 billiún (2012: €nialas) eisithe ag GBCN mar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim (féach Nóta 16).

Scéim Pinsean Shochair Shainithe an GBCN

Tá an fhoireann ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí le Scéim Pinsean Shochair Shainithe GBCN thar ceann na bhfostaithe cuí. Tá an scéim pinsean á rialú agus á bainistiú ag iontaobhaithe neamhspleácha ceaptha ag GBCN. Mar chuid den chomaoin i ndáil leis an soláthar foirne tá íocaíocht de chuid €2.8m (2012: €2.4m), déanta ag an nGrúpa, ag léiriú aisíoc ranníocaíocht GBCN dom scéim pinsean i ndáil leis na hOlfigigh seo de chuid an GNBS.

Aire Airgeadais

Bhunaigh an tAire GNBS faoi Acht GNBS 2009. De réir Alt 13 agus 14 den Acht tá cumhachtaí áirithe ag an Aire Airgeadais i ndáil leis an GNBS. Forálann Alt 13 go bhféadfaidh an tAire treoirlínte a eisiúint don GNBS chun críocha an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aird a thabhairt ar a leithéid sin de threoirlínte agus a feidhmeanna á comhlíonadh. Forálann Alt 14 go bhféadfaidh an tAire treoracha a eisiúint don GNBS maidir le cur i gcrích chuspóirí an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aon treoir dá leithéid sin a chomhlíonadh.

Is é éifeacht na bhforálacha reachtúla seo ná go bhfuil de chumhacht ag an Aire Airgeadais tionchar suntasach a bheith aige ar an GNBS.

Institiúidí Rannpháirteacha

I rith 2010, achtaíodh roinnt beart reachtach a thug cearta agus cumhachtaí don Aire Airgeadais thar institiúidí airgeadais ar leith i ndáil le ceisteanna éagsúla úinéireachta, comhdhéanamh an bhoird, éadáil nó díolachán fochuideachtaí, gníomhaíocht gnó, athstruchtúrú agus gníomhaíocht baincéireachta. Chomh maith leis sin, chomhaontaigh na hInstitiúidí Rannpháirteacha dul i gcomhairle leis an Aire roimh aon ghníomhaíocht ábhartha a d'fhéadfadh leas a bheith ag an bpobal inti a chur i gcrích.

Is institiúidí creidmheasa iad Institiúidí Rannpháirteacha atá ainmnithe ag an Aire mar Institiúid Rannpháirteach, faoi Alt 67 den Acht. Tá sócmhainní iasachta aistrithe ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha chuig an GNBS ar an dáta tuairiscithe, AIB c.p.t (ag ionchorprú EBS), Banc na hÉireann agus IBRC.

D'eisigh an Grúpa nótaí sinsearacha agus fo-urrúis agus d'aistrigh sé iad chuig na hInstitiúidí Rannpháirteacha in áit sócmhainní iasachta. Nochtar idirbhearta le hInstitiúidí Rannpháirteacha sna ráitis airgeadais go príomha faoi Nóta 20, Iasachtaí agus Infháltais, Nóta 18, Méideanna dlite do agus ó Institiúidí Rannpháirteacha agus nótaí gaolmhara an Ráitis Ioncaim.

Tá cuntas oibriúcháin ag an nGrúpa le AIB c.p.t. ina raibh iarmhéid de chuid €1.7m (2012: €0.3m) ag an dáta tuairiscithe. I rith na bliana bhí an meán-iarmhéid dúnta laethúil cothrom le €2.5m (2012: €0.4m).

I gcaitheamh na bliana chuir an Grúpa airgead i dtaisce le AIB c.p.t. (ag ionchorprú EBS) agus Banc na hÉireann. B'ionann an meán a cuireadh i dtaisce le gach banc agus €51m (2012: €51m) agus €61m (2012: €47m) faoi seach. Ag an data tuairiscithe bhí taisce €31m le AIB c.p.t. ar feadh cúig lá.

Seo a leanas na táillí iníoctha leis an hInstitiúidí Rannpháirteacha i ndáil le costais seirbhísithe iasachta tabhaithe i rith na bliana:

Institiúidí Rannpháirteacha	2013 €'000	2012 €'000
AIB, c.p.t.	16,364	16,810
Banc na hÉireann	5,379	6,952
IBRC (i leachtú)	23,427	32,665
	45,170	**56,427**

New Ireland Assurance Co p.l.c. agus Percy Nominees Ltd., ainmní de chuid Prescient Investment Managers (AIBIM mar a bhí)

Tá scair 17% de scairchaipiteal GINBST, fochuideachta den GNBS (a fhreagraíonn do 34 milliún den 51 milliún scair B eisithe ag GINBST chuig infheisteoirí príobháideacha) an ceann i seilbh New Ireland Assurance Co p.l.c, fochuideachta de Bhanc na hÉireann agus Percy Nominees Ltd, fochuideanta den mBanc Angla-Éireannach. Nochtar íocaíochtaí díbhinne a rinneadh le hinfheistitheoirí príobháideacha i Nóta 15.

The Irish Life Group (fochuideachta Permanent TSB Group Holdings plc, Irish Life and Permanent plc (IL&P) roimhe sep)

Achtaíodh Acht na nInstitiúidí Creidmheasa (Cobhsú) 2010 i ndlí na hÉireann ar an 21 Nollaig 2010. Soláthraíonn an tAcht an bonn reachtach d'atheagrú agus d'athstruchtúrú chóras baincéireachta na hÉireann comhaontaithe sa chomhchlár tacaíochta AE/CAI/CE d'Éirinn. Baineann an tAcht le bainc, cumainn fhoirgníochta agus comhair chreidmheasa a fuair tacaíocht airgeadais ón Stát. Soláthraíonn an tAcht cumhachtaí fairsinge don Aire Airgeadais.

Chun críoch a chur le hathchaipitliú IL&P, ghnóthaigh an tAire IL&P go hiomlán an 29 Meitheamh 2012. Mar chuid d'atheagrú agus d'athstruchtúrú chóras baincéireachta na hÉireann, aistríodh urrúis fiachais shinsearaigh an GNBS i mbun eisiúna agus i seilbh IBRC chuig Irish Life Assurance plc. Ba institiúid chumhdaithe é Irish Life Assurance plc. faoi Scéim Institiúidí Creidmheasa (Tacaíocht Airgeadais), 2008 agus cumhdaithe freisin faoin Scéim Institiúidí Creidmheasa (Ráthaíocht Dliteanais Incháilithe). An 18 Iúil 2013, dhíol an tAire sealúchas an Rialtais san Irish Life Group le tríú páirtí, Great-West Lifeco as Ceanada ar €1.3 billiún. Toisc gur páirtí gaolmhar de chuid an Ghrúpa é an tAire agus ó tharla go meastar go bhfuil sé ag rialú an Life Group ó 29 Meitheamh 2012 go dtí 17 Iúil 2013, glactar leis gur páirtí gaolmhar de chuid an Ghrúpa é an Irish Life Group.

39. NOCHTADH PÁIRTITHE GAOLMHARA (AR LEAN)

Comhleachtaitheoirí Speisialta IBRC

An 6 Feabhra 2013, d'achtaigh Rialtas na hÉireann an tAcht fá Chorparáid na hÉireann um Réiteach Bainc, 2013 a rinne foráil d'fhoirceann IBRC. An 7 Feabhra 2013, cheap an tAire Kieran Wallace agus Eamonn Richardson as KPMG mar Chomhleachtaitheoirí Speisialta IBRC agus tugadh liosta treoracha dóibh chun éifeacht a thabhairt d'fhoirceannadh ordúil IBRC. Déantar foráil in alt 13 den Acht chun go bhféadfaidh an tAire treoracha a thabhairt i scríbhinn don GNBS i ndáil leis an méid seo a leanas:

(i) fiachas IBRC leis an mBanc Ceannais a ghnóthú ag an GNBS;

(ii) sócmhainní de chuid IBRC a cheannacht ó na Comhleachtaitheoirí Speisialta; agus

(iii) soláthar saoráidí creidmheasa do na Comhleachtaitheoirí Speisialta nó don IBRC.

Chuir na Comhleachtaitheoirí Speisialta seirbhísí príomhsheirbhíseora ar fáil go dtí gur cheap an GNBS Capita mar Phríomhsheirbhíseoir an GNBS de leabhar IR an IBRC ar an 12 Lúnasa 2013. Mar fhreagairt ar threoracha an Aire, bhunaigh an GNBS aonán nua de ghrúpa an GNBS, Réiteach Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (RSNT) a ionchorpraíodh an 11 Feabhra 2013. Ar an 28 Márta 2013, d'eisigh BSNT bannaí de luach €12.928 billiún mar chomaoin ar ghníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach a ghnóthú ag RSNT thar sócmhainní IBRC ó Bhanc Ceannais na hÉireann. Rinneadh an méid sin a athmhuirearú do RSNT le comhaontú Iasachta Rannpháirteach Brabúis.

Ar an 11 Feabhra 2013, ghlac an GNBS páirt i saoráid iasachta, a raibh tarraingt anuas uasta €1 billiún luaite léi, leis na Leachtaitheoirí Speisialta agus le GBCN. Is ann don tsaoráid chun caipiteal oibre agus comhthaobhacht airgid a chur ar fáil don gComhleachtaitheoirí Speisialta lena bhreacadh do chontrapháirtithe díorthaigh IBRC. Le linn na bliana ba €192 milliún an t-iarmhéid uasta a bhain an tsaoráid iasachta amach. Ba é nialas an t-iarmhéid gan íoc ag an 31 Nollaig 2013. Ba ionann an t-ús tuillte ag an GNBS ar an gcaipiteal oibre seo agus €0.9 milliún.

Príomhphearsanra bainistíochta

Tá an Ghníomhaireacht á rialú ag Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS agus an Bord. Is comhalta ex-officio den Bhord é Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GBCN. Tá údarás ag an POF agus ag an mBord i ndáil le gníomhaíochtaí an GNBS agus a fochuideachtaí a phleanáil, a stiúradh agus a rialú agus tá siad freagrach as an méid sin agus mar sin, is príomhphearsanra bainistíochta de chuid an GNBS iad. Nochtar táillí íoctha le comhaltaí Boird i Nóta 10. Níl fostaí ar bith ag an nGrúpa.

Idirbhearta le haonáin an Ghrúpa

Seo a leanas na méideanna atá dlite do agus ó pháirtithe leasmhara ag an dáta tuairiscithe. Is ar bhonn praghas fad láimhe a dhéantar gach idirbheart le páirtithe gaolmhara.

Iasacht dlite le BISNT

Réamhíocadh iasacht úis de luach €52 milliún ó BISNT leis an nGníomhaireacht. Tuilltear ús ar an iasacht seo ag ráta sé mhí EURIBOR. B'ionann an t-ús tuillte ar an iasacht seo don bhliain agus €0.2 milliún (2012: €0.6milliún). Bhí na hiarmhéideanna bunaidh gan íoc cothrom le €nialas ag an dáta tuairiscithe.

Réamhíocadh iasacht úis de luach €1 billiún le linn 2013 ó BISNT leis an nGníomhaireacht chun an iasacht do Chomhleachtaitheoirí Speisialta IBRC a chistiú. Gearrtar ús ar an iasacht seo ag ráta aon mhí EURIBOR móide corrlach de 100 bonnphointe. B'ionann an t-ús tuillte ar an iasacht seo don bhliain agus €0.6 milliún (2012: €nialas).

Comhaontuithe iasachta rannpháirteacha brabúis

Tá BSNT tar éis tabhairt faoi chomhaontú iasacht rannpháirteach brabúis (PPL) le SGBSNT, agus dá réir tá SGBSNT tar éis tabhairt faoi PPL eile le BISNT ar théarmaí comhchosúla.

Le linn 2013, thug SGBSNT faoi PPL le NAJVAL agus thug BSNT faoi PPL le RSNT.

Ghlac BISNT páirt i gcomhaontú iasachta idirghrúpa le SRCSNT, BRSNT agus NASLLC.

Féach Nóta 40 le haghaidh iarmhéideanna gan íoc i leith comhaontuithe iasachta idirghrúpa ar an dáta tuairiscithe.

Athmhuirearú an GBCN

Tabhaíonn GBCN forchostais i ndáil le seirbhísí foirne, airgeadais, teicneolaíochta, riosca agus acmhainní daonna a sholáthar don Ghrúpa. Gearrtar na forchostais seo ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) ar bhonn costais iarbhír. B'ionann iomlán na gcostas seo don tréimhse agus €40.8m (2012: €36.9m). Déantar a thuilleadh sonraí i ndáil leis na costais seo a nochtadh i Nóta 10.1.

40. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA

D'fhonn a cuspóirí a chomhlíonadh, tá aonáin shainchuspóireacha bunaithe ag an GNBS mar atá sonraithe i Nóta 1. Ullmhaíonn agus cuireann na haonáin seo ráitis airgeadais ar leith i láthair. De réir riachtanais Alt 54 den Acht, soláthraítear an fhaisnéis bhreise seo a leanas, i ndáil leis an GNBS agus gach aonán den Ghrúpa.

40.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Leagtar amach na táillí riaracháin tabhaithe ag an nGníomhaireacht i Nóta 10.

Léirítear na costais i ndáil le gach aonán GNBS sna táblaí anseo thíos. Áiríonn costais BISNT athmhuirearú de chuid €40.8m (2012: €36.9m) i ndáil le costais GBCN tabhaithe ag an nGníomhaireacht. Áirítear na costais seo sna cuntais chomhdhlúite freisin.

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BISNT) **Cineál costais**	**Nóta**	**2013** **€'000**	**2012** **€'000**
Costais in-aisíoctha le GBCN	10.1	40,768	36,890
Táillí príomhsheirbhíseora	10.2	52,587	56,427
Táillí máistir- sheirbhíseora	10.3	3,082	3,547
IBRC integration costs	10.4	7,369	-
Táillí bainistíochta punainne	10.5	5,256	6,712
Táillí dlí	10.6	2,772	4,609
Costais um dhícheall cuí	10.7	-	4,086
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	10.8	3,376	2,985
Costais chíosa agus áitíochta	10.9	1,482	1,375
Táillí iniúchóireachta inmheánacha	10.10	911	1,023
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	10.11	495	450
Seirbhísí iniúchta inmheánaigh eile	10.10	-	288
Iomlán na gcostas riaracháin BISNT		**118,098**	**118,392**

40. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA (AR LEAN)

40.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BRSNT Cineál costais	**2013 €'000**	**2012 €'000**
Costais in-aisíoctha le NALM	86	-
Táillí bainistíochta punainne	47	19
Táillí dlí	1	24
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	21	-
Iomlán na gcostas riaracháin BRSNT	**155**	**43**

Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC (SNSLLC) Cineál costais	**2013 €'000**	**2012 €'000**
Táillí bainistíochta punainne	61	-
Táillí dlí	10	-
Iomlán na gcostas riaracháin SNSLLC	**71**	**-**

Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SRCSNT) Cineál costais	**2013 €'000**	**2012 €'000**
Táillí bainistíochta punainne	185	127
Táillí dlí	192	25
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	22	37
Iomlán na gcostas riaracháin SRCSNT	**399**	**189**

Réiteach Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (RSNT) Cineál costais	**2013 €'000**	**2012 €'000**
Costais in-aisíoctha le NALM	3,476	-
Táillí príomhsheirbhíseora	2,200	-
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	20	-
Iomlán na gcostas riaracháin RSNT	**5,696**	**-**

40.2 Urrúis féich eisithe chun críocha an Achta

	2013 €'000	**2012 €'000**
Nótaí sinsearacha eisithe ag BSNT	34,618,000	25,440,000
Fofhiach eisithe ag BSNT	1,593,000	1,593,000
Iomlán	**36,211,000**	**27,033,000**

40.3 Urrúis féich eisithe agus fuascailte sa tréimhse chuig Institiúidí Rannpháirteacha

Institiúid Airgeadais	Gan íoc ag 1 Ean 13 € '000	Eisithe € '000	Aistrithe € '000	Fuascailte € '000	Cealaithe € '000	Gan íoc ag 31 Noll 13 € '000
AIB[7]	17,876,000	-	285,000	(1,890,000)	-	16,271,000
BOI	4,756,000	-	-	(484,000)	-	4,272,000
IBRC/SL[7,8]	1,637,000	-	(796,000)	-	-	841,000
EBS	332,000	-	(285,000)	(27,000)	-	20,000
IL&P[7]	2,432,000	-	-	(263,000)	-	2,169,000
CBI[8]	-	12,928,000	796,000	(1,086,000)	-	12,638,000
Iomlán	**27,033,000**	**12,928,000**	**-**	**(3,750,000)**	**-**	**36,211,000**

Institiúid Airgeadais	Gan íoc ag 1 Ean 12 € '000	Eisithe € '000	Aistrithe € '000	Fuascailte € '000	Cealaithe € '000	Gan íoc ag 31 Noll 12 € '000
AIB[7]	20,414,000	-	-	(2,395,000)	(143,000)	17,876,000
BOI	5,359,000	12,000	-	(615,000)	-	4,756,000
IBRC[7]	1,793,000	-	-	(113,000)	(43,000)	1,637,000
EBS	375,000	-	-	(43,000)	-	332,000
IL&P[7]	2,766,000	-	-	(334,000)	-	2,432,000
Total	**30,707,000**	**12,000**	**-**	**(3,500,000)**	**(186,000)**	**27,033,000**

40.4 Réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa bhliain

Ní raibh aon réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa bhliain.

40.5 Réamhíocaíochtaí déanta ag an GNBS le féichiúnaithe trí mheán Institiúidí Rannpháirteacha sa tréimhse

Institiúid Rannpháirteach	Méid réamhíoctha 2013 €'000	Méid réamhíoctha 2012 €'000
AIB	96,906	94,924
IBRC / Capita	184,433	163,233
BOI	46,875	29,414
EBS	-	588
Airgeadais Díoltóra	336,737	20,250
Fáltas iasachtach	7,320	-
Iomlán	**672,271**	**308,409**

7 Ar an 1 Iúil 2011, d'fhaomh an Ard-Chúirt Ordú um Aistriú faoi Chuid 5 d'Acht na nInstitiúidí Creidmheasa (Cobhsú) 2010 (CISA) go n-aistreofaí sócmhainní agus dliteanais INBS chuig an mBanc Angla-Éireannach. Chuir an t-ordú aistrithe deireadh le INBS. Ar an 14 Deireadh Fómhair 2011 athraíodh an t-ainm go dtí IBRC. Mar chuid d'atheagrú agus d'athstruchtúrú chóras baincéireachta na hÉireann, aistríodh €285 milliún d'urrúis fiachais shinsearaigh an GNBS i mbun eisiúna agus i seilbh EBS chuig AIB i 2013.

8 An 28 Márta 2013, d'eisigh BSNT €12.928 billiún de bhannaí sinsearacha chuig BCÉ mar chomaoin ar ghnóthú RSNT den ghníomhas saoráide iasachta agus den mhuirear comhlúthach thar sócmhainní IBRC ó BCÉ, tar éis leachtaithe IBRC an 6 Feabhra 2013. Ina theannta sin, aistríodh go BCÉ €796 milliún de bhannaí sinsearacha a bhí i seilbh IBRC tráth an leachtaithe.

40. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA (AR LEAN)

40.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Tá léargas le fáil anseo thíos ar na sócmhainní i seilbh an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS. San áireamh sna sócmhainní seo tá sócmhainní agus dliteanais idirghrúpa agus iasachtaí rannpháirteacha brabúis idirghrúpa idir aonáin Ghrúpa an GNBS.

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (GNBS)	**2013 €'000**	**2012 €'000**
Infheistíocht sa GINBST	49,000	49,000
Airgead tirim	1,152	1,268
Infháltais eile	5,961	9,306
Réadmhaoin, innealra agus trealamh	1,071	831
Iomlán	**57,184**	**60,405**

An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní Teoranta (GINBST)	**2013 €'000**	**2012 €'000**
Iasacht le BSNT	99,900	99,900
Ús ar iasacht idirghrúpa	19,243	19,093
Infháltas idir-ghrúpa	100	100
Iomlán	**119,243**	**119,093**

Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BSNT)	**2013 €'000**	**2012 €'000**
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le SGBSNT	24,283,000	27,033,000
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le RSNT	11,928,000	-
Ús ar iasacht rannpháirteach bhrabúis le RSNT	177,339	-
Infháltas idir-ghrúpa	99,900	99,900
Sócmhainn cánach iarchurtha	92,568	137,981
Iomlán	**36,580,807**	**27,270,881**

Réiteach Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (RSNT)	**2013 €'000**	**2012 €'000**
Airgead tirim	332,440	-
Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	63,000	-
Saoráid gníomhas iasachta	11,703,344	-
Ús ar shaoráid gníomhas iasachta	12,245	-
Sócmhainní eile	5	-
Sócmhainn cánach iarchurtha	2,051	-
Iomlán	**12,113,085**	**-**

Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SGBSNT)	2013 €'000	2012 €'000
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le BISNT	24,283,000	27,033,000
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le NAJVAL	13,450	-
Ús ar iasachtaí rannpháirteacha bhrabúis	487,036	487,082
Iomlán	**24,783,486**	**27,520,082**

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BISNT)	2013 €'000	2012 €'000
Airgead tirim	3,119,500	2,234,554
Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	739,000	1,150,000
Sócmhainní airgeadais ar fáil le haghaidh díolacháin	145,138	257,932
Infhála ó Institiúidí Rannpháirteacha	78,447	78,953
Sócmhainní airgeadais ar luach cóir trí bhrabús nó caillteanas	160,369	350,706
Iasachtaí agus infháltais	19,585,959	22,776,262
Infháltas idir-ghrúpa	614,127	559,968
Ús fabhraithe infhála	12,474	23,383
Fardail – Réadmhaoine trádála	-	200
Infheistíochtaí in ionstramain cothromais	5,125	-
Sócmhainní eile	10,748	9,507
Sócmhainn cánach iarchurtha	107,769	203,894
Iomlán	**24,578,656**	**27,645,359**

Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (BRSNT)	2013 €'000	2012 €'000
Infheistíochtaí	5,798	-
Fardail – Réadmhaoine trádála	6,173	7,074
Sócmhainní eile	27	599
Iomlán	**11,998**	**7,673**

Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (SRCSNT)	2013 €'000	2012 €'000
Airgead tirim	47	-
Fardail – Réadmhaoine trádála	7,163	-
Ioncam cíosa infhaighte	8	-
Iomlán	**7,218**	**-**

40. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA (AR LEAN)

40.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

Sócmhainn Náisiúnta JVA Teoranta (NAJVAL)	2013 €'000	2012 €'000
Airgead tirim	97	-
Infheistíochtaí in ionstramain cothromais	1,248	-
Iasacht infhála	12,151	-
Iomlán	**13,496**	**-**

Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC (SNSLLC)	2013 €'000	2012 €'000
Fardail – Réadmhaoine trádála	**26,104**	**-**

40.7 Bearta tacaíochta an rialtais, lena náirítear ráthaíochtaí, faighte ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Aonán	Cur Síos	Méid eisithe an 31 Nollaig 2013 €'000	Méid eisithe an 31 Nollaig 2012 €'000
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta	Ar an 26 Márta 2010, ráthaigh an tAire Nótaí Sinsearacha eisithe ag an GNBS mar atá foráilte faoi Alt 48 den Acht fán GNBS 2010. Is é €51.3 billiún an phríomhshuim chomhiomlán uasta Nótaí Sinsearacha le heisiúint ag aon am ar leith.	34,618,000	25,440,000
		34,618,000	**25,440,000**

41. IMEACHTAÍ I NDIAIDH AN DÁTA TUAIRISCITHE

a) Díbhinn

Ar 13 Márta 2014, dhearbhaigh agus d'fhaomh Bord an GINBST íocaíocht díbhinne €0.0302le haghaidh gach scair, íocaíocht a bhí cothrom le €1.542m. Is le húinéirí gnáthscaireanna B amháin a íocadh é seo.

b) Cúpón ar Fhofhiachas

Ar an 28 Feabhra 2014 rinne an GNBS íocaíocht chúpóin de €84 milliún as ús ar an bhfofhiachas a sheirbhísiú. Le haghaidh breis eolais faoin bhfofhiachas, féach Nóta 35, Gnáthscair eile.

c) Díol Punann Thuaisceart Éireann

An 4 Aibreán 2014, ar mholadh óna chomhairleoir, Lazard, tá díol, faoi réir conartha, punann iasachtaí Project Eagle le cleamhnaithe Cerberus Capital Management L.P. (Cerberus) fógartha ag an GNBS. Tá an punann déanta suas d'iasachtaí faoi úinéireacht féichiúnaithe lonnaithe i dTuaisceart Éireann agus urraithe ag sócmhainní i dTuaisceart Éireann, sa Phoblacht, i mBreatain agus in áiteanna eile san Eoraip.

Tá parluach de £4.6 billiún ag an bpunann. Mar nach bhfuil an t-idirbheart críochnaithe go fóill ag dáta údaraithe na ráiteas airgeadais agus mar go bhfuil sé íogar ó thaobh na tráchtála de, ní nochtfar éifeacht airgeadais an idirbhearta agus ní aithnítear sna ráitis airgeadais é.

Is é an t-idirbheart sin an t-idirbheart aonair is mó atá déanta ag an GNBS go dtí seo. Tharla sé tar éis próiseas díola fócasaithe lenar bhain tairgeoirí ón Eoraip agus na Stáit Aontaithe.

d) Críoch le próiseas díola IBRC

I mí Aibreáin 2014, chuir Comhleachtaitheoirí Speisialta IBRC próiseas díola iasachtaí IBRC i gcrích. Díoladh an mhórchuid de na hiasachtaí le tríú páirtithe agus an 25 Aibreán 2014, d'fhógair an tAire nach n-aistreofaí aon sócmhainn de chuid IBRC go dtí an GNBS. Nochtar tuilleadh eolais faoi leachtú IBRC agus an tionchar a bhí aige ar an GNBS i Nóta 3.1 sna ráitis airgeadais.

42. FAOMHADH NA RÁITEAS AIRGEADAIS

D'fhaomh an Bord na ráitis airgeadais ar 1 Bealtaine 2014.

GLUAIS NA DTÉARMAÍ

Comhthaobhacht Geall iasachtaí réadmhaoin shonrach d'iasachtóir, le forghéilleadh i gcomhthéacs mainneachtana.

Contrapháirtí An páirtí lena bhfuil conradh nó idirbeart airgeadais á sheirbheáil.

Babhtáil Trasairgeadra Comhaontú chun sreabha airgid a bhabhtáil le hiasachtaí den mhéid agus de réir na dtéarmaí céanna ach ainmnithe in airgeadraí difriúla. Úsáideann an Grúpa seo na comhaontuithe seo chun costas Euro idirbheart ainmnithe in airgeadra eachtrach a shocrú.

Luach Margaidh Reatha An méid measta a bheadh i gceist le malartú réadmhaoine idir ceannaitheoir agus díoltóir toilteanach in idirbheart ar bhonn praghas fad láimhe.

Féichiúnaí Iasachtaí, a bhfuil iasachtaí incháilithe luaite leis agus a bhfuil na hiasachtaí seo aistrithe chuig an nGrúpa. Tagraíonn an Grúpa don iasachtaí mar fhéichiúnaí. Is ionann nasc féichiúnaí agus grúpa iasachtaí atá nasctha le féichiúnaí.

Pleananna gnó féichiúnaí Pleananna gnó curtha i dtoll a chéile ag gach féichiúnaí ina sonraítear an bealach atá beartaithe acu le fiachas a aisíoc agus an plean atá acu chun an aisíocaíocht fiachais a chinntiú. Déantar pleananna gnó féichiúnaí a athbhreithniú go neamhspleách agus a fhaomhadh idir an GNBS agus an féichiúnaí.

Díorthach Is ionstraim airgeadais é díorthach a dtagann a luach as mír bhunúsach mar sampla rátaí úis nó airgeadra, agus is féidir é a úsáid chun rioscaí a bhaineann le hathruithe ar luach na míre bunúsaí a bhainistiú.

Ráta Lascaine An ráta a úsáidtear chun sreabha airgid amach anseo a lascainiú go dtí a luachanna reatha.

Dícheall Cuí Breithmheas cuimsitheach ar ghnó agus é mar aidhm go háirithe luach a shócmhainní agus dliteanas a bhunú. Déanann an Grúpa dhá chineál díchill chuí, dícheall cuí Dlí agus dícheall cuí Réadmhaoine.

Imeachtaí Forfheidhmiúcháin Imeachtaí a bhfuil sé mar bhonn leo comhlíonadh le conarthaí dlí a chinntiú.

Euribor Is é Ráta Tairgthe Idirbhainc an Euro an ráta a dtairgeann príomhbhanc amháin éarlaisí idirbhainc euro le banc eile atá laistigh de limistéar an Euro.

Muirear comhlúthach ó Bhanc Ceannais na hÉireann Faoin Acht IBRC, 2013, fuair an GNBS gníomhas saoráide iasachta agus muirear comhlúthach thar sócmhainní áirithe IBRC a ghnóthú ó Bhanc Ceannais na hÉireann.

Ráta Comhlúthach Ráta úis a athraíonn go tréimhsiúil mar atá comhaontaithe air i gconarthaí.

Díorthach Malairte Eachtraí / Babhtáil Trasairgeadra Conradh airgeadais ina gcomhaontaíonn an ceannaitheoir agus an díoltóir sreabha airgid chomhlúthacha a bhabhtáil idir dhá airgeadra dhifriúla, i rith tréimhse sonraithe ama.

Babhtáil FX Is ionann Babhtáil FX agus ceannach agus díolachán comhuaineach méideanna comhionanna airgeadra amháin le hairgeadra eile a bhfuil dá dháta luacha difriúil acu (spota ar aghaidh de ghnáth).

Fálú Páirt a ghlacadh i gcomhaontú chun riosca athruithe díobhálacha ar phraghas sócmhainne nó dliteanais a bhainistiú.

Iasacht Bhearnaithe Déantar iasacht a bhearnú sa chás nach bhfuil an chuma ar an scéal go mbaileoidh an t-iasachtóir luach iomlán na hiasachta.

Babhtáil Ráta Úis Díorthach ina malartaíonn páirtí amháin sruth sreabha airgid le sruth sreabha airgid páirtí eile bunaithe ar phríomh-mhéid sonraithe. Áirítear anseo, de ghnáth, babhtáil sreabha airgid atá coibhéiseach le híocaíochtaí úis athraitheacha do shreabha airgid coibhéiseach le híocaíochtaí úis seasta ar an bpríomh-mhéid chéanna.

Fardail Réadmhaoin faighte ag an GNBS agus coimeádta ar a ráiteas ar staid an airgeadais.

Iasachtaí talún agus forbatha Áirítear in iasachtaí talún agus forbartha iasachtaí ar thalamh atá ceannaithe chun críche forbartha, agus iasachtaí atá faighte ar thalamh páirtfhorbartha.

Tiomantais iasachta Iarmhéid creidmheasa atá tiomanta ag BISNT a sholáthar dá custaiméirí.

Luach Geilleagrach Fadtréimhseach (LTEV) An luach cinnte ag an GNBS de réir an Acht, gur féidir a bheith ag súil, go réasúnta, le sócmhainn a bhaint amach i gcóras airgeadais chobhsaí nuair a bhíonn na coinníollacha géarchéime atá i bhfeidhm tráth achtaithe an Achta feabhsúcháin agus, i gcás réadmhaoine, ina bhfuil praghas nó toradh na réadmhaoine amach anseo comhsheasmhach le hionchais réasúnta ag féachaint do mheán stairiúil fadtréimhseach.

Luach Marcáil ón Margadh Praghas nó luach urrúis, punainne nó cuntais a léiríonn a luach reatha margaidh seachas a luach de réir na leabhar.

OTC Thar an gCuntar Ag tagairt do dhíorthaigh nach bhfuil á dtrádáil ar mhalartú aitheanta.

Institiúid Rannpháirteach Institiúid Creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire faoi Alt 67 den Acht mar Institiúid Rannpháirteach, lena n-áirítear aon fhochuideachtaí nach bhfuil curtha as an áireamh faoin alt sin.

Luach Reatha Luach ar dháta áirithe ar íocaíocht amach anseo nó sraith íocaíochtaí amach anseo, lascainithe chun léargas a thabhairt ar amluach airgid agus fachtóirí eile dála riosca infheistíochta.

Príomhsheirbhíseoir Institiúid Rannpháirteach a bhainistíonn féichiúnaithe thar ceann an GNBS laistigh de theorainneacha údaráis faofa ag an Bhord.

Iasacht Rannpháirteach Brabúis Iasacht a sholáthraíonn an t-iasachtóir a bhfuil a thoradh ag brath, i bpáirt ar a laghad, ar bhrabúsacht an iasachtaí.

Réamhíocaíocht Cháilitheach Réamhíocaíocht déanta ag Institiúid Rannpháirteach le hiasachtóir (ar sócmhainní incháilithe a iasachtaí) i ndiaidh don Aire Airgeadais an GNBS a fhógairt ar an 7 Aibreán 2009. Ní bhíonn an réamhíocaíocht cáilitheach ach amháin má rinneadh é mar chuid de ghnáthshocruithe baincéireachta tráchtála. Ní raibh lascaine ar bith i gceist ar na réamhíocaíochtaí seo.

Slándáil *(a)* Muirear, *(b)* ráthaíocht, slánaíocht nó urra, *(c)* ceart fritháirimh, *(d)* bintiúr, *(e)* bille malairte, *(f)* nóta gealltanais, *(g)* comhthaobhacht, *(h)* aon mhodh eile chun na nithe seo a leanas a chinntiú—(i) íoc fiachais, nó (ii) urscaoileadh feidhmíocht oibleagáide nó dliteanais, agus *(i)* aon chomhaontú nó socrú eile a bhfuil éifeacht chosúil aige.

Bannaí státchiste gearrthréimhseacha Bannaí státchiste rialtas na hÉireann faighte do bhainistíocht leachtachta.

Aonán Sainchuspóireach Aonán dlí cruthaithe chun cuspóir dea-shainithe cúng, sonrach nó sealadach a chomhlíonadh.

Fofhiachas Fiachas atá in-aisíoctha i ndiaidh na bhfiachas eile a bheith aisíoctha. Íocann an GNBS 5% de phraghas ceannaigh na n-iasachtaí a fhaigheann sé i bhfoirm fobhannaí.

Tráinse Grúpa iasachtaí ó fhéichiúnaithe difriúla, a aistrítear chuig an GNBS ag pointe ama ar leith. Is i bhfoirm tráinsí a aistrítear sócmhainní ó na hInstiti

Gníomhaireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní
Áras an Chisteáin
Sráid na Canála Móire
Baile Átha Cliath 2
Éire

Teil: +353 1 664 0800
+353 1 665 0000
Facs: +353 1 664 0890

www.nama.ie